

แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตนกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1990

โดย

นายสุรศักดิ์ สาระจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประวัติศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

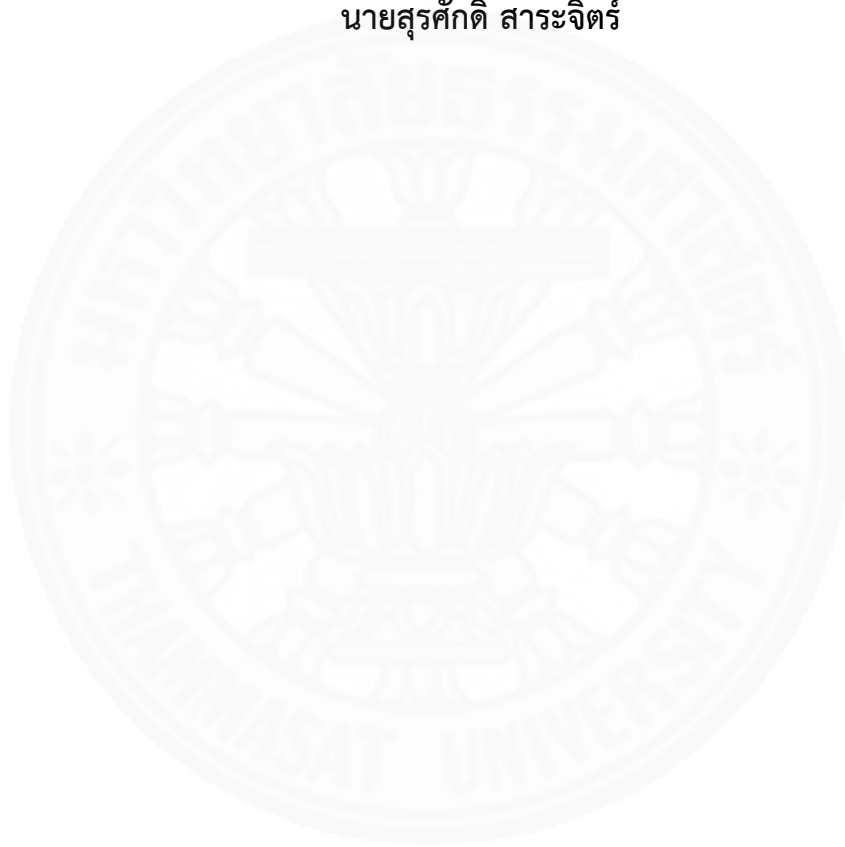
ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1990

โดย

นายสุรศักดิ์ สาระจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประวัติศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

TUNKU ABDUL RAHMAN'S APPROACH TO MALAYSIAN NATION-
BUILDING, 1951 – 1990

BY

MR. SURASAK SARACHIT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAM IN HISTORY
FACULTY OF LIBERAL ARTS
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2017
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นายสุรศักดิ์ สาระจิตร

เรื่อง

แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตนกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1990

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2561

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรอนงค์ ทิพย์พิมล)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬาทพร เอื้อรักสกุล)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชูสิทธิ์ วิรุณหะ)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ อุดลยฤทธิกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตนกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1990
ชื่อผู้เขียน	นายสุรศักดิ์ สาระจิตร
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬาทพร เอื้อรักสกุล
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

ความขัดแย้งทางเชื้อชาติระหว่างชาวมลายู จีน และอินเดียในมลายาเป็นหนึ่งในผลกระทบทางประวัติศาสตร์จากลัทธิอาณานิคมของอังกฤษและญี่ปุ่น ก่อนที่มลายาจะได้รับเอกราช รัฐบาลอังกฤษต้องการเห็นความปรองดองระหว่างกลุ่มคนแต่ละเชื้อชาติภายในประเทศ ตนกูอับดุล ราห์มาน (1908 - 1990) นายกรัฐมนตรีคนแรกของมาเลเซีย ได้สร้างความร่วมมือกับกลุ่มผู้นำทั้งสามเชื้อชาติภายในสหพรรค (Alliance Party) ซึ่งประกอบไปด้วยพรรคอัมโน (the United Malays National Organization - UMNO) พรรคเอ็มซีเอ (Malaysian Chinese Association - MCA) และพรรคเอ็มไอซี (Malaysian Indian Congress - MIC) วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาว่า ตนกูอับดุล ราห์มานมีแนวทางในการสร้างชาติอย่างไร ในช่วงเวลาก่อนและหลังจากที่มาเลเซียได้รับเอกราช และยังศึกษาถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการสร้างชาติของเขาระหว่าง ค.ศ. 1964 - 1969 อีกทั้งตนกูอับดุล ราห์มานมีบทบาทในการส่งเสริมการสร้างชาติมาเลเซียอย่างไร หลังจากที่เขาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

จากการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาก่อนและหลังจากที่มาเลเซียได้รับเอกราช แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตนกูอับดุล ราห์มานคือ การรักษาอำนาจนำของชาวมลายู และสร้างความปรองดองร่วมกับผู้นำกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ระหว่าง ค.ศ. 1964 - 1969 เขากลับล้มเหลวในการสร้างชาติ ด้วยสาเหตุ 2 ประการ ประการแรก หลัง ค.ศ. 1964 การสร้างความปรองดองดังกล่าวกลับเป็นปัญหา เพราะลี้กวนยูกลายเป็นภัยต่ออำนาจนำของชาวมลายู เขาพยายามรณรงค์แนวคิดมาเลเซียของชาวมาเลเซีย เพื่อให้ชาวจีนจำนวนมากต่อต้านสิทธิพิเศษของชาวมลายู ประการที่สอง ตนกูอับดุล ราห์มานต้องยอมมอบผลประโยชน์ให้กับชาวจีน เพราะไม่ต้องการ

ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งเป็นผลให้เขาไม่สามารถรักษาอำนาจนำของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่ การจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ทำให้ตงกูอับดุล ราห์มานต้องลาออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี บทบาททางการเมืองของเขาจึงกลายเป็นผู้ส่งเสริมความเป็นเอกภาพให้กับพรรคอัม โนตั้งแต่ ค.ศ. 1970 - 1990

คำสำคัญ: ตงกูอับดุล ราห์มาน, การสร้างชาติมาเลเซีย, ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ

Thesis Title	TUNKU ABDUL RAHMAN'S APPROACH TO MALAYSIAN NATION-BUILDING, 1951 – 1990
Author	Mr. Surasak Sarachit
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	History Department Faculty of Liberal Arts Thammasat University
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Julaporn Euarukskul
Academic Years	2017

ABSTRACT

In Malaya, racial conflict among Malays, Chinese, and Indians was an historical outcome of British and Japanese colonialism. Before Malaya was granted independence, the British government demanded to see racial harmony in the country. Tunku Abdul Rahman (1908–1990; commonly known as Tunku or The Tunku, a Malay royal title), the first prime minister of Malaysia, gathered leaders of three races into the Alliance party from the United Malays National Organization (UMNO); Malaysian Chinese Association (MCA); and Malaysian Indian Congress (MIC). How Tunku Abdul Rahman created a Malaysian nation before and after independence, factors of Tunku Abdul Rahman's failure to build a nation between 1964 and 1969, and his role in supporting Malaysian nation-building after retiring from public office, were studied.

Results were that before and after independence, Tunku Abdul Rahman's approach to Malaysian nation- building are preserving Malay supremacy and compromising with Alliance party leaders. However, there were two reasons that he failed in building a nation. First, after 1964, these compromises created problems when Lee Kuan Yew became a threat to Malay supremacy, campaigning for a Malaysian Malaysia to agitate non-Malays against Malay privilege. Second, unable to fully protect Malay supremacy, Tunku Abdul Rahman had to grant benefits to the Chinese to avoid internal racial conflicts. Tunku Abdul Rahman resigned as prime minister after the race

riots of 1969, after which his national role was as a supporter of UMNO party unity from 1970 to 1990.

Keywords: Tunku Abdul Rahman, Malaysian nation-building, Racial conflicts

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยบังเอิญพบอัตชีวประวัติของตนภู่อับดุล ราห์มานในหอสมุดแห่งหนึ่ง ซึ่งกลายเป็นแรงบันดาลใจให้ศึกษาชีวิตทางการเมืองของบุคคลท่านนี้ ผู้วิจัยใช้ร่างกาย แรงใจ และความมานะในการคิดและเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง แต่ก็ไม่อาจสำเร็จลงได้ ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณนายสมชาย สาระจิตร และนางสาวพรพรรณ ไชยธงรัตน์ บิดาและมารดา ที่อดทนและให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณ ผศ. ดร. จุฬาทรร เอื้อรักสกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ที่อดทน ชัดเกล้าด้านการเขียนและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดการวิจัย และขอขอบคุณ รศ. ดร. ชุติพร วิรุณหะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัยสนใจศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย และช่วยชัดเจนล่าข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณ โครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์ – สังคมศาสตร์ ที่สนับสนุนงบประมาณที่เป็นประโยชน์ให้กับวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ สมาคมราชกรีฑาสโมสรที่มอบทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทให้กับผู้วิจัย และขอขอบคุณ เว็บไซต์ NewspaperSG ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างมาก ในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากมิตรบุรุษหลายท่าน ได้แก่ นายสุรพิชญ์ สุขเจริญ ไกรศรี ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและการสนับสนุน ตลอดระยะเวลาที่รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลจนสำเร็จลงได้ นายอานันท์ ปัญญา ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเสมอมา โดยเฉพาะตลอดระยะเวลาที่รวบรวมข้อมูล Mr.Kato Takeshi ผู้ที่ให้แรงใจกับผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาหลายปีจนถึงปัจจุบัน ว่าที่ ร.ต. ศิวศิลป์ จุ้ยเจริญ และนายพิทธิกรณ์ ปัญญามณี เพื่อนร่วมโครงการ อัตลักษณ์และการสร้างความเป็นรัฐสมัยใหม่ในเอเชียในศตวรรษที่ 19 – 20 ของ โครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับทุนการศึกษา และกำลังใจในการทำงานตลอดระยะเวลาทุน และนายปฏิพัทธ์ สถาพร ที่ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่เรียนปริญญาโท

ขอขอบคุณ พี่ตังเม พี่ส้ม ออม เบนซ์ และพี่แชมป์ มิตรสหายปริญญาโท ที่ให้ความช่วยเหลือและสร้างเสียงหัวเราะเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในระยะเวลาที่ผ่านมา ขอขอบคุณ ปอย มินท์ มุก แสตมป์ จู แพง เฟลม มิตรสหายในสมาคม จ.ท. ที่สร้างความสุขในตลอดระยะเวลาที่เรียนปริญญาโท และขอขอบคุณเฟิร์นและกริ่งที่ได้แวะเวียนมาให้กำลังใจซึ่งกันและกันเสมอมา

นายสุรศักดิ์ สาระจิตร

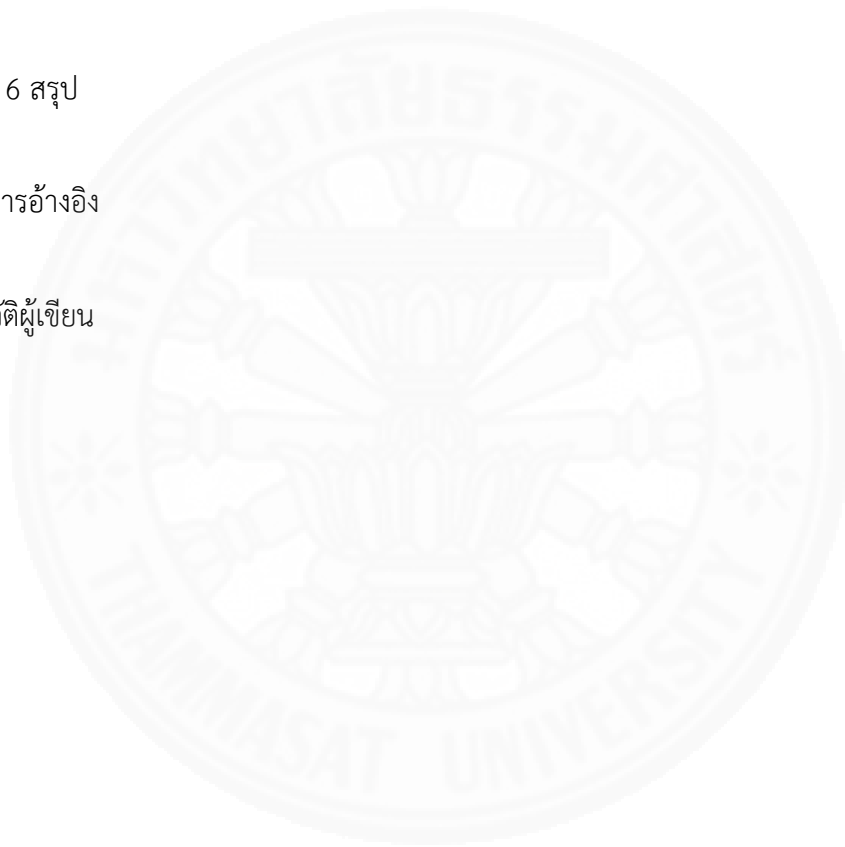
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
รายการสัญลักษณ์และคำย่อ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของคำถาม	1
1.2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
1.2.1 บริบทการสร้างชาติมาเลเซีย นับตั้งแต่อังกฤษ ประกาศจัดตั้งสหภาพมลายู จนถึงช่วงเวลา มหาธีร์ บิน โมหะหมัดดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (1946 – 1990)	7
1.2.2 ประวัติความเป็นมาของตนกูอับดุล ราห์มานตั้งแต่เกิด จนถึงช่วงเวลาไปเรียนกฎหมายในอังกฤษ (1903 - 1946)	9
1.2.3 การสร้างชาติมาเลเซียของตนกูอับดุล ราห์มาน ในช่วงเวลาที่เป็นประธานพรรคอัมโน จนถึงช่วงเวลาที่เป็นนายกรัฐมนตรี (1951 – 1970)	11
1.2.4 บทบาทและหน้าที่ของตนกูอับดุล ราห์มาน หลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (1970 - 1990)	14

1.3	วัตถุประสงค์	18
1.4	ขอบเขตการศึกษา	18
1.5	วิธีการศึกษา	18
1.6	สมมติฐาน	19
1.7	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	19
บทที่ 2 บริบทการเมืองมลายาระหว่าง ค.ศ. 1824 – 1948		20
2.1	ผลกระทบจากการปกครองของอังกฤษในมลายา	20
2.1.1	การแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ	21
2.1.2	การแบ่งแยกการศึกษาของคนแต่ละเชื้อชาติ	25
2.2	ผลกระทบจากการยึดครองของญี่ปุ่นในมลายา	30
2.3	แผนสหภาพมลายูของอังกฤษ และสหพันธมลายา: รากฐานที่สำคัญของการสร้างชาติ	34
บทที่ 3 แนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 – 1957		40
3.1	ประวัติของตงกูอับดุล ราห์มาน	40
3.2	บริบทการเมืองมลายา และแนวทางการสร้างชาติมลายา ของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1957	44
3.2.1	การร่วมมือแบบชุมชนนิยมระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอ กับชัยชนะเหนือพรรคไอเอ็มพี	44
3.2.2	การต่อสู้ระหว่างสหพรรคกับรัฐบาลอังกฤษ เพื่อเรียกร้องเอกราช ให้แก่มลายา	50
3.2.3	การเจรจาที่บาลิง (Baling Talk): ความพยายามของตงกูอับดุล ราห์มาน ในการยุติภาวะฉุกเฉินเพื่อเอกราช	61
3.2.4	การเจรจาด้านผลประโยชน์ระหว่างเชื้อชาติ ค.ศ. 1956	62
3.2.5	แนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1957	71

บทที่ 4 การสร้างชาติมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) และปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการสร้างชาติ ของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1957 – 1970	77
4.1 พัฒนาการทางเศรษฐกิจของมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ระหว่าง ค.ศ. 1957 - 1969 กับความพยายามในการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวมลายู	77
4.2 การรักษาความปรองดองทางเชื้อชาติในมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ของตงกูอับดุล ราห์มาน ระหว่าง ค.ศ. 1957 - 1964	83
4.2.1 การเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959	83
4.2.2 การรวมสหพันธ์มลายา ซาบาห์ ซาราวัก และสิงคโปร์ เป็นมาเลเซียและความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ หลังการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1964	87
4.2.3 นโยบายด้านการศึกษา ค.ศ. 1957 และ 1961	93
4.3 พระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967 การเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1969 และความล้มเหลวในการรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ	96
4.3.1 พระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967	96
4.3.2 การจลาจลทางเชื้อชาติ และการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1969	101
4.3.3 การฟื้นฟูระเบียบการปกครองหลังการก่อจลาจลทางเชื้อชาติ	108
4.3.4 การสร้างชาติและปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลว ในการรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ ของตงกูอับดุล ราห์มาน	109
บทที่ 5 บทบาทการส่งเสริมความเป็นเอกภาพภายในพรรคอัมโน ของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1970 - 1990	118
5.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองของมาเลเซีย หลัง ค.ศ. 1970	118
5.1.1 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางเศรษฐกิจหลัง ค.ศ. 1970	118

5.1.2 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางการเมืองหลัง ค.ศ. 1970	119
5.2 บทบาทการส่งเสริมความเป็นเอกภาพภายในพรคัมโน ของตุนกู้อับดุล ราห์มาน	121
5.2.1 ความขัดแย้งในพรคัมโนระหว่าง ค.ศ. 1970 - 1980	123
5.2.2 การแยกตัวของพรรคปาสออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติ ค.ศ. 1977	126
5.2.3 การแยกตัวของพรคัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987	129
บทที่ 6 สรุป	136
รายการอ้างอิง	138
ประวัติผู้เขียน	147

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 การจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสหพรรค ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955	57
3.2 จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามเชื้อชาติ ในแต่ละเขตของการเลือกตั้ง ทั่วไป ค.ศ. 1955	67
3.3 เขตที่สมาชิกของพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีลงเลือกตั้ง และจำนวนผู้มีสิทธิ เลือกตั้งแต่ละเชื้อชาติในแต่ละเขต ในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955	74

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

3.1 Tunku Abdul Rahman

41

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์/คำย่อ	คำเต็ม/คำจำกัดความ
กลุ่มเอเอ็มซีเจเอ (AMCJA)	All-Malaya Council of Joint Action
พรรคดีเอพี (DAP)	Democratic Action Party
พรรคไอเอ็มพี (IMP)	Independence of Malaya Party
พรรคเกอร์ากาน (Gerakan)	Gerakan Rakyat Malaysia
พรรคเอ็มซีเอ (MCA)	Malaysian Chinese Association
พรรคเอ็มไอซี (MIC)	Malaysian Indian Congress
พรรคพีเอพี (PAP)	People's Action Party
พรรคปาส (PAS)	Malaysian Islamic Party
องค์กรเปอร์คิม (Perkim)	Malayan Muslim Welfare Organization
พรรคพีเอ็มไอพี (PMIP)	Pan-Malayan Islamic Party
พรรคพีพีพี (PPP)	People's Progressive Party
กลุ่มปุเตอร่า (PUTERA)	Pusat Tenaga Ra'yat
พรรคเอสเอฟ (SF)	Socialist Front
พรรคอัมโน (UMNO)	United Malays National Organization

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของคำถาม

ประวัติศาสตร์การเมืองมาเลเซียหลังยุคอาณานิคมมักให้ความสำคัญกับความขัดแย้งทางเชื้อชาติระหว่างชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดีย ซึ่งเป็นสิ่งที่สืบทอดมาจากการปกครองของอังกฤษตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 – 20 และช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นเข้ามายึดครอง อังกฤษได้นำเอาชาวจีนและชาวอินเดียเข้ามาเป็นแรงงานเพื่อเป็นกลไกในการทำการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นผลให้คนทั้งสองเชื้อชาติสามารถสะสมประสบการณ์ และความชำนาญในการประกอบอาชีพจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ชาวมลายูยังคงมีชีวิตรอยู่ในภาคการเกษตรแบบดั้งเดิม จึงมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีน้อยกว่า จากความแตกต่างในด้านฐานะความเป็นอยู่ระหว่างชาวมลายู ชาวจีนและชาวอินเดีย ได้กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ เมื่อญี่ปุ่นเข้ามายึดครองในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้งระหว่างชาวมลายูและชาวจีน เนื่องจากญี่ปุ่นมักทำงานร่วมกับชาวมลายูเพื่อปราบปราม และกำจัดชาวจีนที่ต่อต้านการปกครองของญี่ปุ่น หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง อังกฤษได้กลับเข้ามาปกครองอีกครั้ง และบังคับใช้ “สหภาพมลายู” (Malayan Union) ใน ค.ศ. 1946 เพื่อปกครองรัฐมลายูทั้ง 9 รัฐ¹ และปีนัง (Penang) กับมะละกา (Melaka) ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่นี้ อังกฤษมีมาตรการให้พลเมืองทั้งหมดในสหภาพมลายูมีสิทธิเท่าเทียมกัน และยกเลิกการมอบสิทธิพิเศษให้แก่ชาวมลายู²

¹ รัฐดังกล่าวประกอบไปด้วย “สหพันธรัฐมลายู” (Federated Malay States) ได้แก่ เปรัก (Perak) สลังงอร์ (Selangor) เนกรีเซมบิลัน (Negeri Sembilan) และปาหัง (Pahang) ; “สหพันธรัฐนอกมลายู” (Unfederated Malay States) ได้แก่ ยะโฮร์ (Johor) เกดะห์ (Kedah) ปะลิส (Perlis) กลันตัน (Kelantan) และตรังกานู (Trenngganu) ; รัฐในสเตรทเซทเทิลเมนต์ (Straits Settlements) ได้แก่ มะละกา (Melaka) และ ปีนัง (Penang)

² ลีโอนาร์ด วาย. อันดายา และ บาบารา วัดสัน อันดายา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, แปลโดย พรณิ ฉัตรพลรักษ์, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2557), 445 – 449.

การจัดตั้งสหภาพมลายูทำให้ชาวมลายูจำนวนมากรวมตัวกันเพื่อต่อต้านอังกฤษ โดยการจัดตั้งพรรค “อัมโน” (United Malays National Organization – UMNO) ซึ่งนำโดยดาโต๊ะ ออน บิน จาฟาร์ (Dato' Onn bin Jaafar) การต่อต้านของชาวมลายูเป็นผลให้อังกฤษต้องยกเลิกสหภาพมลายู ในเวลาต่อมาได้มีการประชุมร่วมกันระหว่าง เจ้าหน้าที่อังกฤษ สุลต่าน และสมาชิกพรรคอัมโนเพื่อก่อตั้ง “สหพันธ์มลายา” (Federation of Malaya) ใน ค.ศ. 1948 ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะคงอำนาจอธิปไตยของสุลต่าน และคงความเป็นเอกราชของรัฐในมลายา อีกทั้งอังกฤษยังคุ้มครองสิทธิพิเศษให้กับชาวมลายูอีกด้วย³

เมื่ออังกฤษก่อตั้งสหพันธ์มลายา พรรคคอมมิวนิสต์ (Malayan Communist Party - MCP) ซึ่งสมาชิกโดยส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ได้เริ่มก่อจลาจลใน ค.ศ. 1948 ดังนั้นรัฐบาลอังกฤษจึงประกาศภาวะ “ฉุกเฉิน” (Emergency) กับสถานการณ์ดังกล่าว ดาโต๊ะ ออนกล่าวว่าความขัดแย้งระหว่างชาวมลายู และชาวจีนจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น เขาจึงตั้งใจให้พรรคอัมโนเปิดรับคนที่มีเชื้อชาวมลายูเข้ามาเป็นสมาชิกภายในพรรค อย่างไรก็ตาม สมาชิกจำนวนมากไม่เห็นด้วยกับความคิดของเขา ดังนั้นใน ค.ศ. 1951 ดาโต๊ะ ออนจึงลาออกจากพรรคอัมโน และก่อตั้งพรรคไอเอ็มพี (Independence of Malaya Party - IMP) เพื่อเปิดรับสมาชิกจากทุก ๆ เชื้อชาติ⁴

ตงกูอับดุล ราห์มาน (Tunku Abdul Rahman 1903 - 1990) ได้รับเลือกเข้ามาเป็นประธานพรรคอัมโนใน ค.ศ. 1951 เขาประกาศจะดำเนินตามนโยบายเดิมของพรรคที่ให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายู เมื่ออังกฤษจัดให้มีการเลือกตั้งปี 1952 พรรคอัมโนของตงกูอับดุล ราห์มานได้ร่วมมือกับ พรรคเอ็มซีเอ (Malayan Chinese Association – MCA) ของตัน เซ็ง ล็อก (Tan Cheng Lock) จนสามารถเอาชนะพรรคไอเอ็มพีของดาโต๊ะ ออนได้สำเร็จ ความสำเร็จดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันระหว่างพรรคตัวแทนชาวมลายูและชาวจีน ซึ่งในเวลาต่อมา การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนับตั้งแต่ ค.ศ. 1952 – 1954 ทั้งสองพรรคก็ได้รับชัยชนะเรื่อยมา

อย่างไรก็ตาม เมื่อตงกูอับดุล ราห์มานพยายามเจรจากับอังกฤษ เพื่อให้จัดการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ อังกฤษกลับไม่ยอมรับข้อเสนอของเขาที่ต้องการให้สมาชิกสภานิติบัญญัติที่มาจากกาเลือกตั้งมีมากกว่าสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง ระหว่าง ค.ศ. 1953 – 1954 พรรคอัมโนได้รณรงค์ใน

³ Chuleeporn Virunha, “Visions of Independence in Malaya: 1945 – 1955,” (M.A. thesis, University of New South Wales, 1980), 24 – 29.

⁴ Vasil, Raj Kumar, *Ethnic Politics in Malaysia*, (New Delhi: Radiant, 1980), 66 – 75.

ประเด็นที่เกี่ยวกับการประกาศเอกราชของมลายา ใน ค.ศ. 1954 พรรคเอ็มไอซี (Malayan Indian Congress - MIC) ซึ่งเป็นตัวแทนของชาวอินเดีย ได้เข้าร่วมกับพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอ การรวมตัวเป็น “สหพรรค” (Alliance party) ระหว่างตัวแทนของชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดีย ทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานมั่นใจได้ว่าการรวมตัวของทั้งสามพรรคจะได้รับการสนับสนุนจากทุก ๆ เชื้อชาติ ซึ่งเป็นการแสดงออกให้อังกฤษเห็นว่า มลายาสามารถปกครองตนเองได้⁵

อังกฤษได้จัดให้มีการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ใน ค.ศ. 1955 และสหพรรคชนะการเลือกตั้ง โดยได้ที่นั่งในสภาถึง 51 ที่นั่งจาก 52 ที่นั่ง ในการประชุมคณะกรรมการรีด (Reid Commission) พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซีได้ยอมรับโครงสร้างรัฐธรรมนูญเอกราชที่กำหนดให้คงสิทธิพิเศษของชาวมลายู การใช้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ และให้ประมุขสูงสุดรับผิดชอบในเรื่องการปกป้องสิทธิพิเศษของชาวมลายู อย่างไรก็ตาม ในประเด็นที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในมลายา ก็เป็นไปตามที่พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซีต้องการให้ทุกคนที่เกิดในมลายามีสถานะเป็นพลเมืองโดยไม่แบ่งแยก อังกฤษให้เอกราชในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 และตนกูอับดุล ราห์มานได้กลายเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของสหพันธมลายา แม้ว่าการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1959 จะแสดงให้เห็นถึงความไม่ลงรอยอยู่บ้างระหว่างพรรคอัมโน และพรรคเอ็มซีเอ ในเรื่องนโยบายด้านการศึกษา แต่สหพรรคก็สามารถชนะการเลือกตั้งได้อีกครั้ง และรักษาผลประโยชน์ระหว่างเชื้อชาติ และสิทธิพิเศษของชาวมลายูที่ได้เจรจาไว้แล้วในรัฐธรรมนูญฉบับปี 1957⁶

ใน ค.ศ. 1961 ตนกูอับดุล ราห์มานได้ประกาศว่าจะรวมสิงคโปร์ (Singapore) เป็นส่วนหนึ่งของสหพันธ์ เพราะเขาเกรงว่า คอมมิวนิสต์ในสิงคโปร์อาจขยายอิทธิพลเข้ามาในประเทศ การ

---

⁵ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงมาจาก วรรณณี พานามา, “บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกูอับดุล ราห์มานกับขบวนการเรียกร้องเอกราชและการรวมชาติของมาเลเซีย ค.ศ. 1951 – 1970,” (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548), ก – ง. ลีโอนาร์ต วาย. อันดาญา และ บาบารา วัตสัน อันดาญา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 462 – 464. และ Chuleeporn, “Visions of Independence in Malaya,” 110 – 114.

⁶ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงมาจาก ลีโอนาร์ต วาย. อันดาญา และ บาบารา วัตสัน อันดาญา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 465 – 474. Cheah Boon Kheng, *Malaysia: The Making of a Nation*, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2002), 4, 34 – 39. และ Wang Gungwu (ed), *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories*, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2005), 101.

รวมสิงคโปร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของมลายา ได้สร้างความกังวลให้กับสมาชิกในพรรคอัมโน เนื่องจากประชากรชาวจีนในสิงคโปร์ อาจมีจำนวนที่ล้นเกินชาวมลายูในสหพันธ์ ดังนั้น การรวมซาบาห์ (Sabah) และซาราวัก (Sarawak) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธ์จึงเป็นการสร้าง “สมดุลทางเชื้อชาติ” (ethnic balance) ระหว่างชาวมลายูและชาวจีน เพราะการรวมประชากรชาวพื้นเมืองจากทั้ง 2 ดินแดนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธ์ ทำให้จำนวนประชากรของชาวมลายูมีมากกว่าชาวจีน ในปี 1963 ตนกูอับดุล ราห์มานได้รวมสิงคโปร์ ซาบาห์ และซาราวักเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธ์ และเปลี่ยนชื่อจากสหพันธ์มลายาเป็น “มาเลเซีย” (Malaysia)

การเลือกตั้งใน ค.ศ. 1964 พรรคพีเอพี (People’s Action Party – PAP) ที่มีลีควนยู (Lee Kuan Yew) เป็นผู้นำ ได้ประกาศหาเสียงเพื่อแข่งขันกับสหพรรคด้วยนโยบาย “มาเลเซียของชาวมลายู” ซึ่งเป็นการแสดงออกให้เห็นว่า ลีควนยูต้องการให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างเชื้อชาติ เพื่อยกเลิกสิทธิพิเศษของชาวมลายู ตนกูอับดุล ราห์มานกลัวว่านโยบายของลีควนยูจะทำให้ความขัดแย้งทางเชื้อชาติตึงเครียดมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องแยกสิงคโปร์ออกจากมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 ตนกูอับดุล ราห์มานพยายามสร้างความปรองดองทางเชื้อชาติที่ยังเหลืออยู่กับซาบาห์ และซาราวัก มาตรการสำคัญที่ตนกูอับดุล ราห์มานได้ทำคือ เขาพยายามทำงานร่วมกับผู้นำที่มีแนวคิดทางการเมืองคล้ายคลึงกับรัฐบาลในกัวลาลัมเปอร์ และยอมมอบอำนาจให้ผู้นำในซาบาห์ และซาราวักมีอำนาจปกครองรัฐตนเองอย่างเป็นเอกเทศ⁷

อย่างไรก็ตาม การสร้างชาติของตนกูอับดุล ราห์มานที่พยายามรักษาผลประโยชน์ระหว่างเชื้อชาติ และมอบสิทธิพิเศษให้กับชาวมลายู ก็ต้องพบกับปัญหาในสองประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ ประเด็นแรก ชาวจีนมองว่านโยบายด้านการศึกษา และนโยบายด้านภาษาที่บังคับให้โรงเรียนมัธยมจีนเปลี่ยนมาสอนภาษาอังกฤษ ใน ค.ศ. 1961 เป็นการให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูมากเกินไป และในประเด็นที่สอง การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจให้กับชาวมลายู และชาวจีนของรัฐบาลตนกูอับดุล ราห์มานยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ซึ่งเห็นได้จาก ชาวมลายูจำนวนมากยังไม่ได้รับประโยชน์จากนโยบาย

---

⁷ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงมาจาก ลีโอนาร์ต วาย. อันดาเยา และ บาบารา วัตสัน อันดาเยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 482 – 485. และ Lim, Regina, *Federal-State Relation in Sabah, Malaysia: The Berjaya Administration, 1976 – 85*, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2008), 41 - 42.

การจัดสรรที่ดิน และพัฒนาสาธารณูปโภคของรัฐบาล ส่วนชาวจีนในหมู่บ้านใหม่ (New Village) ที่ถูกกวาดต้อนในช่วงสงครามคอมมิวนิสต์ ก็ยังไม่ได้รับมาตรการช่วยเหลือจากรัฐบาล⁸

ระหว่าง ค.ศ. 1965 - 1968 พรรคดีเอพี (Democratic Action Party - DAP) และพรรคเกอร์ากัน รัคยัท มาเลเซีย (Gerakan Rakyat Malaysia) ได้ถูกก่อตั้งขึ้น ซึ่งมีนโยบายที่ต้องการให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ภาษา และยกเลิกสิทธิพิเศษของชาวมลายู แม้ว่าสหพรรคจะชนะการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1969 แต่คะแนนก็สูญหายไปให้กับพรรคอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก⁹ ผู้คนที่สนับสนุนพรรคเกอร์ากัน และพรรคดีเอพีใช้ถนนหลายสายในกัวลาลัมเปอร์เพื่อออกมาเฉลิมฉลองชัยชนะ จึงเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงในวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1969 วิกฤตในครั้งนี้ทำให้ตนกูอับล ราห์มานต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคอัมโน¹⁰

อับดุล ราซัค (Abdul Razak - 1922 - 1976) ได้เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของมาเลเซีย และเร่งแก้ไขปัญหาที่เป็นเหตุให้เกิดวิกฤตในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1969 ด้วยการใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ (New Economic Policy - NEP) และการจัดตั้งพรรคแนวร่วมแห่งชาติ (Barisan Nasional - National Front) เมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้ว นโยบายเศรษฐกิจใหม่มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของชาวมลายูให้ดียิ่งขึ้นกว่าที่เคยเป็นมาในสมัยรัฐบาลของตนกูอับล ราห์มาน สำหรับการจัดตั้งพรรคแนวร่วมแห่งชาตินั้น อับดุล ราซัคมีจุดมุ่งหมายให้พรรคอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากสหพรรคเดิม (พรรคอัมโน พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซี) เข้าร่วมภายในพรรคแนวร่วมแห่งชาติ เพื่อให้พรรคเหล่านั้นสนับสนุนพรรคอัมโน และช่วยถ่วงอำนาจระหว่างพรรคเล็ก ๆ ด้วยตัวเอง¹¹ ดังนั้น แนวทางการสร้างชาติของรัฐบาลอับดุล ราซัคจึงกลายเป็น การสนับสนุนอำนาจนำของชาวมลายูในทางการเมืองอย่างเต็มที่

⁸ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาญา และ บาบารา วัตสัน อันดาญา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 485 - 495.

⁹ สหพรรคได้ 77 ที่นั่งใน ค.ศ. 1969 จากเดิมที่มี 89 ที่นั่งในการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ. 1964 สำหรับพรรคฝ่ายค้านใหม่ทั้ง 3 พรรค (พรรคเกอร์ากัน พรรคดีเอพี และพรรคพีพีพี) ได้รับ 22 ที่นั่ง ส่วนพรรคพีเอ็มไอพีได้ไป 12 ที่นั่ง จากเดิมที่มี 9 ที่นั่งในการเลือกตั้งเมื่อ ค.ศ. 1964

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 496 - 498.

¹¹ Means, Gordon P, *Malaysian Politic: The Second Generation*, (Singapore: Oxford University Press, 1991), 23 - 32.

การสร้างชาติมาเลเซียหลัง ค.ศ. 1970 มีวิกฤตที่เกิดขึ้นในสังคมชาวมลายูอยู่ 2 เหตุการณ์หลักคือ เหตุการณ์แรก พรรคปาส (เปลี่ยนชื่อจากพรรคพีเอ็มไอพี Pan-Malayan Islamic Party – PMIP เป็นพรรคปาสใน ค.ศ. 1971 Malaysian Islamic Party - PAS) ได้แยกตัวออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติใน ค.ศ. 1977 เนื่องจาก รัฐบาลสหพันธ์พยายามเข้าไปครอบครองรัฐกลันตัน ซึ่งเป็นรัฐที่พรรคปาสมีอิทธิพลอยู่มาก และเหตุการณ์ที่สอง พรรคอัมโนได้แยกตัวออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มเอ (Team A) และกลุ่มบี (Team B) ใน ค.ศ. 1987 เมื่อกลุ่มบีฟ้องร้องกลุ่มเอว่าทุจริตการเลือกตั้งภายใน ศาลฎีกาได้สั่งให้มีการยุบพรรค มหาธีร์ บิน โมหะหมัด (Mahathir bin Mohamad) ได้ออกมาตั้งพรรคอัมโนบาร์ู (UMNO Baru) ขณะที่อีกฝ่ายแยกไปจัดตั้งพรรคเซมางัท 46 (Semangat' 46 - Spirit of 46 ซึ่งหมายถึงปีที่มีการจัดตั้งพรรคอัมโน)¹² ดังนั้น การสร้างชาติมาเลเซียตั้งแต่ ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา จึงมีปัญหาสำคัญอยู่ที่ความแตกแยกภายในสังคมชาวมลายูเอง¹³

หลังจากที่ตนกูอับดุล ราห์มานลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เขาพยายามให้ตนเองเข้าไปมีบทบาทในการเมืองมาเลเซียหรือไม่ เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ (The Star) และการทำงานเป็นประธานในองค์กรเปอร์คิม (the Malayan Muslim Welfare Organization - PERKIM) ได้แสดงให้เห็นว่า เขาพยายามเข้าไปมีบทบาทในสังคมของชาวมลายู ซึ่ง Sheppard (1987) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของตนกูอับดุล ราห์มานที่เขียนขึ้นในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านเป็นจำนวนมากในมาเลเซีย¹⁴

ผู้วิจัยได้ศึกษาบทความของตนกูอับดุล ราห์มานที่เขียนในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ ซึ่งนำไปสู่คำถามที่น่าสนใจว่า การสร้างชาติที่ตนกูอับดุล ราห์มานส่งเสริมในช่วงที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วนั้น คือการสนับสนุนให้เกิดความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้นในพรรคอัมโนหรือไม่ เนื่องจาก เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตขึ้นในสังคมของชาวมลายู ตนกูอับดุล ราห์มานมักให้ความสำคัญกับการเป็นผู้นำของพรรคอัมโนอยู่เสมอ

¹² อย่างไรก็ตาม พรรคเซมางัท 46 ไม่สามารถเอาชนะมหาธีร์ บิน โมหะหมัดได้ และไม่ได้รับการยอมรับจากชาวมลายูมากนัก ซึ่งพรรคเซมางัท 46 ได้สลายตัวไปใน ค.ศ. 1996

¹³ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงมาจาก Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 162 – 166. Means, *Malaysian Politic: The Second Generation*, 61 – 64, 199 – 206. และ Wang (ed), *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories*, 110 – 111.

¹⁴ Sheppard, Mubin, *Tunku: A Pictorial Biography, 1957 – 1987*, (Selangor, Malaysia: Pelanduk Publications, 1987), 130 – 131.

เพราะฉะนั้น การศึกษาแนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 – 1990 จึงมีความสำคัญในแง่ที่ว่า เขามีแนวทางในการสร้างชาติอย่างไร ในช่วงเวลาก่อนและหลังที่มาเลเซียจะได้รับเอกราช อีกทั้งงานศึกษานี้ยังพยายามที่จะอธิบายให้เห็นถึงการเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบากของตงกูอับดุล ราห์มาน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 นอกจากนี้ เมื่อเขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปแล้ว บทบาททางการเมืองของตงกูอับดุล ราห์มานจะเปลี่ยนมาเป็นผู้ที่ส่งเสริมความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้นในพรรคอัมโนหรือไม่ และอย่างไร

1.2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานเขียนที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 – 1990 โดยส่วนใหญ่มักอธิบายให้เห็นถึง ความสำคัญของตงกูอับดุล ราห์มานในฐานะที่เป็น นายกรัฐมนตรี ซึ่งสามารถนำพาสหพันธ์มลายาไปสู่เอกราช และผลสำเร็จของนโยบายทางเชื้อชาติได้ อย่างไรก็ตาม งานเขียนที่อธิบายถึงชีวิตของตงกูอับดุล ราห์มานหลังจากลาออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรียังมีอยู่น้อย และไม่ถูกศึกษาในลักษณะทางวิชาการมากเท่าที่ควร งานเขียนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตงกูอับดุล ราห์มานสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 บริบทการสร้างชาติมาเลเซีย นับตั้งแต่อังกฤษประกาศจัดตั้งสหภาพมลายู จนถึงช่วงเวลาที่มหาธีร์ บิน โมหะหมัดดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (1946 - 1990)

งานเขียนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชาติมาเลเซียระหว่าง ค.ศ. 1946 – 1990 มีอยู่เป็นจำนวนมาก จากการศึกษาพบว่ามิงงานเขียนอยู่ 2 กลุ่มหลักที่ให้ภาพการสร้างชาติมาเลเซีย ได้แก่ กลุ่มแรก งานเขียนที่มุ่งอธิบายให้เห็นบริบทการเมืองมาเลเซียในทุกมิติ ผ่านช่วงเวลาตั้งแต่ อังกฤษเข้ามาปกครอง จนถึงช่วงเวลาปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น หนังสือ *Malaysian Politics* ของ Means (1970)¹⁵ ได้อธิบายถึงข้อมูลของการเมืองมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ครอบคลุม ตั้งแต่ช่วงเวลาที่รัฐบาลอังกฤษปกครองมลายา จนถึงเวลาที่ตงกูอับดุล ราห์มานเป็น นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้บอกเล่ารายละเอียดของการเมืองในรัฐซาบฮ์ ซาราวัก และสิงคโปร์เช่นเดียวกัน

¹⁵ Means, *Malaysian Politics*, (New York: New York University Press, 1970).

หนังสือ *Democracy without Consensus* ของ Karl von Vorys (1976)¹⁶ ได้อธิบายถึงข้อมูล การเมืองมาเลเซีย ตั้งแต่ช่วงที่รัฐบาลอังกฤษปกครอง จนถึงช่วงเวลาที่เกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 Vorys วิเคราะห์ว่า กลุ่มผู้นำในสหพรรคเป็นปัจจัยสำคัญของพัฒนาการทางการเมือง ดังนั้นการสร้างความเข้มแข็งภายในกลุ่มผู้นำสหพรรคจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นผ่านการ เลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959 1964 และ 1969 อีกทั้งยังแสดงให้เห็นผ่านการเจรจาสนธิสัญญาผลประโยชน์ ร่วมกันภายในสหพรรค และหนังสือ *Malaysian Politics: The Second Generation* ของ Gordon P. Means (1991)¹⁷ ได้ถ่ายทอดให้เห็นถึงการเมืองมาเลเซีย ตั้งแต่ช่วงเวลาของ นายกรัฐมนตรีอับดุล ราซัค จนถึงมหาธีร์ บิน โมหะหมัด โดยเฉพาะความขัดแย้งทางการเมืองใน สังคมชาวมลายู ได้แก่ การแยกตัวของพรรคปาสจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติใน ค.ศ. 1977 และการ แยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอ ที่นำโดยมหาธีร์ บิน โมหะหมัด และกลุ่มบี ที่นำโดยเต็งกู ราซาเล็ค ฮัมซะห์ (Tengku Razaleigh Hamzah) ใน ค.ศ. 1987

กลุ่มที่สอง งานเขียนที่มุ่งเน้นให้เห็นว่า การสร้างชาติมาเลเซียมีประเด็นหลักอยู่ที่ ความเป็น “พหุสังคมของมาเลเซีย” และความพยายามของกลุ่มผู้นำในแต่ละเชื้อชาติที่จะรวมตัวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ตัวอย่างเช่น *Visions of Independence in Malaya: 1945 – 1955* ของ Chuleeporn Virunha (1980)¹⁸ ที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของกลุ่ม การเมืองแบบชุมชน (communalism) หรือกลุ่มการเมืองที่เน้นถึงประโยชน์ของเชื้อชาติตนเอง ใน การต่อสู้กับกลุ่มการเมืองแบบอื่น ๆ เพื่อวางรูปแบบของชาติที่จะได้รับเอกราชในอนาคต งานเขียน ชิ้นนี้พยายามถ่ายทอดความคิด และปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถทำให้กลุ่มการเมืองแบบชุมชน ซึ่ง ประกอบไปด้วยพรรคอัมโน พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซี สามารถเอาชนะกลุ่มการเมืองอื่น ๆ และสามารถเข้ามาเจรจาร่วมกัน เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มเชื้อชาติของตนเอง เมื่อเอกราช กำลังจะมาถึงในอนาคต งานเขียน *Ethnic Politics in Malaysia* ของ R.K. Vasil (1980)¹⁹ ได้ อธิบายให้เห็นถึงรายละเอียด และความคิดของกลุ่มพรรคการเมืองที่สำคัญ ๆ เช่น พรรคอัมโน พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซี ซึ่งในเวลาต่อมาพรรคการเมืองเหล่านี้จะเข้ามารวมกันร่าง

¹⁶ Von Vorys, Karl, *Democracy without Consensus*, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1976).

¹⁷ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*.

¹⁸ Chuleeporn, “Visions of Independence in Malaya.”

¹⁹ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*.

รัฐธรรมนูญเอกราช ค.ศ. 1957 อีกทั้ง งานเขียนชิ้นนี้ได้บอกเล่าเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเจรจาในเรื่องผลประโยชน์ทางเชื้อชาติระหว่างกลุ่มการเมืองที่เป็นตัวแทนของชาวมลายู จีน และอินเดีย อีกด้วย งานเขียนที่ให้ภาพของการสร้างชาติมาเลเซียได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นคือ *Malaysia: The Making of a Nation* ของ Cheah Boon Kheng (2002)²⁰ และ *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories* บรรณาธิการโดย Wang Gungwu (2005)²¹ Cheah (2002 และ 2005) ได้อธิบายถึงภาพรวมของการสร้างชาติไว้ใน 2 เล่มข้างต้น ผู้เขียนให้ความสำคัญกับความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่กลุ่มผู้นำในสหพรรคพยายามเจรจาเพื่อสร้างความปลอดภัย มาเลเซียเป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายเชื้อชาติ แต่ชาวมลายูกลับเป็นเชื้อชาติหลักที่ครอบครองดินแดนนี้ ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จากความเป็นพลเมืองที่เปิดกว้างให้กับคนทุกเชื้อชาติ แต่ไม่สามารถสร้างความเท่าเทียม เพราะชาวมลายูได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ นอกจากนี้ Cheah ยังศึกษาการสร้างชาติมาเลเซียผ่านนายกรัฐมนตรีในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งเขาเองมุ่งหวังที่จะสร้างชีวประวัติการสร้างชาติของมาเลเซียผ่านหนังสือทั้ง 2 เล่ม

1.2.2 ประวัติความเป็นมาของตงกูอับดุล ราห์มานตั้งแต่เกิด จนถึงช่วงเวลาที่ไปเรียนกฎหมายในอังกฤษ (1903 - 1946)

ประวัติความเป็นมาของตงกูอับดุล ราห์มานตั้งแต่เกิดจนถึงช่วงเวลาก่อนไปเรียนกฎหมายในอังกฤษ (1903 - 1946) ปรากฏอยู่ในงานเขียนดังต่อไปนี้ *Prince and Premier A Biography of Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj First Prime Minister of the Federation of Malaya* ของ Harry Milner (1959)²² เป็นงานเขียนที่รวบรวมประวัติความเป็นมาของตงกูอับดุล ราห์มานได้อย่างละเอียด โดยผู้เขียนได้อธิบายให้เห็นว่า รัฐเกดะห์ที่ราชวงศ์ของตงกูอับดุล ราห์มานเป็นผู้ปกครอง มีความมั่งคั่งอย่างมากจากการส่งออกสินค้าเศรษฐกิจ และยังอธิบายให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของสุลต่านอับดุล ฮามิด (Sultan Abdul Hamid 1883 - 1943) ผู้เป็นบิดา และมาเจ๊ะเมนจาลารา (Mache Manjalara) หรือชายนีเอง ผู้เป็นมารดาของตงกูอับดุล ราห์มานอีกด้วย Milner ได้อธิบายให้เห็นว่ามารดาเนืองมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของตงกูอับดุล ราห์มาน เพราะเธอเป็นเพียงผู้เดียวที่คอยดูแลเขาในทุก ๆ เรื่อง แม้ว่าตงกูอับดุล ราห์มานอยู่ในชนชั้นราชวงศ์ แต่ในวัยเด็ก เขาชอบเล่นสนุกสนานกับมิตรสหายหลายเชื้อชาติและชนชั้น อีกทั้ง เมื่อได้ทำงานเป็น District Officer ตามที่ต่าง ๆ ก็ยังใช้เวลาส่วนใหญ่คลุกคลีอยู่กับชาวบ้าน นอกจากนี้ ในช่วงเวลาที่ญี่ปุ่น

²⁰ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*.

²¹ Wang (ed), *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories*.

²² Miller. *Prince and Premier*.

เข้ายึดครองมลายา ตนกูอับดุล ราห์มานยังให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกของญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน ภาพลักษณ์ของตนกูอับดุล ราห์มานที่ถ่ายทอดออกมาในงานเขียนของ Milner ได้แสดงให้เห็นว่า เขาเหมาะที่จะเป็นผู้นำชาติมลายา เพราะสามารถสร้างความปรองดองกับผู้คนทุกเชื้อชาติและชนชั้นได้

ใน ค.ศ. 1984 ยังมีงานเขียนที่ลำดับเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของตนกูอับดุล ราห์มาน คล้าย ๆ กับงานเขียนของ Milner เช่นเดียวกัน หนังสือ *Tunku a Pictorial Biography, 1903 – 1957* ของ Tan Sri Dato Mubin Sheppard (1984)²³ ได้อธิบายให้เห็นลำดับของราชวงศ์เกดะห์ จนถึงตนกูอับดุล ราห์มาน และอธิบายให้เห็นถึงชีวิตของเขาตั้งแต่เด็กจนถึงช่วงเวลาที่ไปเรียนกฎหมายที่อังกฤษใน ค.ศ. 1946 อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต่างจาก *Prince and Premier* ของ Milner (1957) ก็คือ งานเขียนของ Sheppard ได้รวบรวมและเน้นที่จะแสดงภาพถ่ายของตนกูอับดุล ราห์มาน มากกว่าที่จะอธิบายชีวิตของตนกูอับดุล ราห์มานอย่างละเอียด

การอธิบายในลักษณะเดียวกันนี้ ยังปรากฏอยู่ในงานเขียนภาษาไทยเช่นเดียวกัน ในสารนิพนธ์ *บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับดุล ราห์มานกับขบวนการเรียกร้องเอกราชและการรวมชาติของมาเลเซีย ค.ศ. 1951 – 1970* ของ วรณี พานามา (2005)²⁴ ได้อธิบายถึงประวัติของตนกูอับดุล ราห์มาน โดยระบุไว้ว่า การทำงานเป็น District Officer ทำให้เขาเข้าใจความลำบากของคนพื้นเมือง และชาวมลายูชนชั้นล่าง อีกทั้งการใช้ชีวิตในอังกฤษทำให้ตนกูอับดุล ราห์มาน ได้เรียนรู้ลักษณะนิสัยของคนอังกฤษว่ามีใช้คนก้าวร้าว แต่ชอบความนุ่มนวล เขาได้ใช้ประสบการณ์เหล่านี้ปรับเข้ากับการทำงานเป็นผู้นำ จนสามารถสร้างความปรองดองร่วมกับกลุ่มผู้นำชาวมลายู จีน และอินเดีย และนำพามลายาไปสู่เอกราชได้ นอกจากนี้ ในเอกสาร *ชีวิตที่ไม่ธรรมดาของท่านผู้นำ* ของ ศรุติ สกุลรัตน์ (2011)²⁵ ก็มองว่า การปฏิบัติตนเป็นสามัญชนของตนกูอับดุล ราห์มานในวัยเด็ก และการเข้าไปศึกษาที่เคมบริดจ์ (Cambridge) ทำให้บุคลิกของเขาสามารถกลมกลืนเข้ากันได้กับคนหลายเชื้อชาติ ชนชั้น และอุดมการณ์ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้นำที่น่ายกย่อง

²³ Sheppard, *Tunku: A Pictorial Biography, 1903 – 1957*, (Selangor, Malaysia: Pelanduk Publications, 1984).

²⁴ วรณี, “บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับดุล ราห์มาน.”

²⁵ ศรุติ สกุลรัตน์, *ชีวิตที่ไม่ธรรมดาของท่านผู้นำ*, (ชลบุรี: ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554).

1.2.3 การสร้างชาติมาเลเซียของตงกูอับดุล ราห์มานในช่วงเวลาที่เป็นประธาน พรรคอัมโน จนถึงช่วงเวลาที่เขื่อนายกรัฐมนตรี (1951 - 1970)

งานเขียนในกลุ่มนี้ได้อธิบายให้เห็นความสำคัญของตงกูอับดุล ราห์มานในฐานะที่เป็นประธานของพรรคอัมโน ซึ่งสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี จนนำพามลายาไปสู่เอกราชได้ อีกทั้งเมื่อเป็นนายกรัฐมนตรี เขายังพยายามรักษาความความปรองดองทางเชื้อชาติ แต่กลับไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเกิดการจลาจลทางเชื้อชาติใน ค.ศ. 1969 จนเป็นผลให้เขาต้องลาออกจากตำแหน่ง งานเขียนในกลุ่มนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่

กลุ่มแรก งานเขียนที่เรียบเรียงและบอกเล่าถึงหน้าที่ของตงกูอับดุล ราห์มานในฐานะที่เป็นประธานพรรคอัมโน และนายกรัฐมนตรี โดยไม่ได้วิเคราะห์ในเชิงลึกมากนัก ตัวอย่างเช่น *ตงกู อับดุล ราห์มาน* ของ เจริญ ไชยชนะ (1980)²⁶ ได้อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของตงกูอับดุล ราห์มานต่อประวัติศาสตร์มาเลเซีย ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จาก การทำงานร่วมกับตัน เซ็ง ลีออค ประธานพรรคเอ็มซีเอ ในการประกาศเอกราชให้แก่มาลายา และการทำหน้าที่เจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศในช่วงเวลาแห่งการสร้างชาติ เป็นต้น และ *Tunku a Pictorial Biography 1957 – 1987* ของ Tan Sri Dato Mubin Sheppard (1987)²⁷ เป็นชีวประวัติที่อธิบายให้เห็นถึงการทำงานของตงกูอับดุล ราห์มานในขณะที่เป็นนายกรัฐมนตรีด้วยภาพถ่ายจำนวนมาก นอกจากตงกูอับดุล ราห์มานนำพาเอกราชมาสู่มาลายา สร้างเอกภาพระหว่างกลุ่มผู้นำแต่ละเชื้อชาติ และสร้างชาติมาเลเซียด้วยการผนวกซาบฮาร์ ซาราวัก และสิงคโปร์แล้ว เขายังให้ความสนใจกับกิจกรรมยามว่างอื่น ๆ อีก เช่น การเล่นฟุตบอล และการแข่งม้า เป็นต้น

กลุ่มที่สอง งานเขียนที่วิเคราะห์ถึงบทบาทของตงกูอับดุล ราห์มานในฐานะที่เป็นประธานพรรคอัมโนและนายกรัฐมนตรี ร่วมกับบริบทการเมืองมาลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ซึ่งได้แสดงให้เห็นองค์ความรู้บางประการที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

หนังสือ *Malaysia: the Making of a Nation* ของ Cheah Boon Kheng (2002)²⁸ ได้สรุปให้เห็นความสำคัญของตงกูอับดุล ราห์มานต่อการสร้างชาติมาเลเซียไว้ในสามบทแรกของเล่ม Cheah ได้วิเคราะห์ว่า ตงกูอับดุล ราห์มานได้วางกรอบและรูปแบบของชาติใน 2 ลักษณะคือ การรักษาอำนาจนำของชาวมลายู และการสร้างความปรองดองระหว่างกลุ่มผู้นำชาวจีนและชาวอินเดีย ซึ่งเป็นผลให้เขาสามารถปรับบทบาทของตนเองจากผู้นำที่ทำงานเพื่อผลประโยชน์

²⁶ เจริญ ไชยชนะ, *ตงกู อับดุล ราห์มาน*, (กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2523).

²⁷ Sheppard, *Tunku: A Pictorial Biography, 1957 – 1987*.

²⁸ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*.

ของกลุ่มเชื้อชาติตนเอง ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานพรรคอัมโน (หรือในลักษณะแบบ exclusivist) มาสู่การเป็นผู้นำที่สามารถหยิบยื่นผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ ได้ เมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (หรือในลักษณะแบบ inclusivist) นอกจากนี้ยังมี วิทยานิพนธ์ *UMNO Factionalism and the Politics of Malaysian National Identity* ของ Jae Hyun Lee (2005)²⁹ ที่กล่าวถึงการสร้างความปรองดองระหว่างกลุ่มผู้นำในแต่ละเชื้อชาติ ในลักษณะเดียวกันกับที่ Cheah (2002) ได้วิเคราะห์ไว้ Lee อธิบายให้เห็นถึงบทบาทของตนกูอับดุล ราห์มานที่เปลี่ยนแปลงไปตามหน้าที่ของตน กล่าวคือ ช่วงที่เข้ามาดำรงตำแหน่งประธานพรรค ตนกูอับดุล ราห์มานมีแนวคิดในแบบ “ethno-cultural” หรือ การมุ่งให้ความสนใจแก่ผลประโยชน์ที่เชื้อชาติตนเองจะได้รับเท่านั้น แต่เมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตนกูอับดุล ราห์มานได้เปลี่ยนแนวคิดมาเป็น “multicultural” หรือ การมุ่งผสมผสานผลประโยชน์ทางเชื้อชาติระหว่างชาวมลายู จีน และอินเดีย อย่างไรก็ตาม งานเขียนของ Cheah และ Lee ไม่ได้แสดงข้อมูลให้เห็นอย่างเด่นชัดนักถึงปัจจัยที่ทำให้พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซียอมรับผลประโยชน์ของชาวมลายูที่มีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ ในรัฐธรรมนูญเอกราช

หนังสือ *Democracy without Consensus* ของ Voyrs (1976)³⁰ ได้วิเคราะห์ว่า ตนกูอับดุล ราห์มานทำหน้าที่เป็น “ผู้นำที่คอยไกล่เกลี่ยประเด็นความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ” (Voyrs ใช้คำว่า “supra-communal”) เพราะ หลังจากที่มลายูได้รับเอกราช เมื่อใดก็ตามที่เกิดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ หรือแม้กระทั่งความขัดแย้งของคนเชื้อชาติเดียวกันเอง เขาจะทำหน้าที่เป็นคนกลางเพื่อยุติปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จาก ความขัดแย้งระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959 เป็นต้น ถึงแม้ว่า Voyrs ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมาเลเซียไว้อย่างละเอียด และวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มผู้นำในสหพรรคได้อย่างน่าสนใจ แต่ Voyrs ไม่ได้เขียนอย่างตรงไปตรงมา ถึงปัจจัยที่ทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานล้มเหลวในการสร้างชาติระหว่าง ค.ศ. 1957 - 1969

การวิเคราะห์ถึงบทบาทของตนกูอับดุล ราห์มานกับการสร้างชาติมาเลเซียยังปรากฏให้เห็นในงานเขียน *Malay Political Leadership* ของ Anthony Shome (2002)³¹ เช่นกัน

²⁹ Lee, Jae Hyun, “UMNO Factionalism and the Politics of Malaysian National Identity,” (PhD thesis, Murdoch University, 2005).

³⁰ Voyrs, *Democracy without Consensus*.

³¹ Shome, Anthony, *Malay Political Leadership*, (London: RoutledgeCurzon, 2002).

Shome ได้วิเคราะห์ว่า ตนกูอับดุล ราห์มานสามารถสร้างความเป็น “เอกภาพของชาติ” และ “ความมั่นคง” ได้ ซึ่งเห็นได้จาก การทำงานร่วมกันกับพรรคเอ็มซีเอ และเอ็มไอซีเพื่อเจรจาเรียกร้องให้อังกฤษมอบเอกราชแก่มลายา อีกทั้งยังสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เขาไม่สามารถสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้เท่าที่ควร เนื่องจาก ตนกูอับดุล ราห์มานไม่ได้ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมมากนัก

สารนิพนธ์ *บทบาทและความคิดทางการเมืองของตงกู อับดุล ราห์มานกับขบวนการเรียกร้องเอกราชและการรวมชาติของมาเลเซีย ค.ศ. 1951 – 1970* ของ วรณีย์ พานามา (2005)³² ได้ศึกษาถึงบทบาทของตงกูอับดุล ราห์มานกับการเมืองมาเลเซียในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ การเจรจากับผู้นำคอมมิวนิสต์ และการสถาปนาประเทศมาเลเซีย แต่ถึงกระนั้น วรณีย์ไม่ได้วิเคราะห์ให้เห็นถึง ความล้มเหลวในการสร้างชาติของตงกูอับดุล ราห์มานโดยตรง จนเป็นเหตุให้เกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969

สารนิพนธ์ *หนทางสู่อำนาจ: การเป็นผู้นำทางการเมืองของพรรคอัมโนในมลายา ค.ศ. 1946 – 1957* ของ อภิเชษฐ กาญจนดิฐ ได้วิเคราะห์ให้เห็นว่า ตนกูอับดุล ราห์มานสามารถเข้าสู่อำนาจทางการเมืองและก้าวขึ้นเป็นผู้นำชาติมลายา (รวมไปถึงมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) เพราะเขาอยู่ในแวดวงชาวมลายูชนชั้นสูง ซึ่งได้รับการศึกษาที่ดีมากกว่าชาวมลายูคนธรรมดา และได้อยู่ใกล้กับศูนย์กลางของอำนาจทางการเมืองและการปกครองมาโดยตลอด ตนกูอับดุล ราห์มานใช้ข้อได้เปรียบดังกล่าวนี้ทำให้พรรคอัมโนเป็นผู้นำของประเทศมาอย่างยาวนาน และสร้างความร่วมมือกับพรรคเอ็มซีเอ และเอ็มไอซีจนได้รับการยอมรับทั้งจากอังกฤษและกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1951 - 1957³³

ในบทความ *Tunku Abdul Rahman, Charisma, and the Nationalist Movement in Malaya, 1952 – 1957* ของ Joseph M. Fernando (2011)³⁴ ได้วิเคราะห์ว่า “บารมี” (charisma) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตงกูอับดุล ราห์มานประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำ

³² วรณีย์, “บทบาทและความคิดทางการเมืองของตงกู อับดุล ราห์มาน.”

³³ อภิเชษฐ กาญจนดิฐ, “หนทางสู่อำนาจ: การเป็นผู้นำทางการเมืองของพรรคอัมโนในมลายา ค.ศ. 1946 – 1957,” (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548).

³⁴ Fernando, Joseph M., “Tunku Abdul Rahman, Charisma, and the Nationalist Movement in Malaya, 1952 – 1957,” *Studies in Ethnicity and Nationalism: Vol. 11, No. 3*, (2011): 492 – 508.

จนสามารถประกาศเอกราชให้แก่มาลายา Fernando วิเคราะห์ว่า เนื่องจากตนกูอับดุล ราห์มานมีทักษะในการเจรจาที่เป็นเลิศ เขาจึงสามารถเจรจาให้กลุ่มผู้นำที่เป็นตัวแทนของคนแต่ละเชื้อชาติ สนับสนุนการทำงานของเขา ในการทำหน้าที่เป็นผู้นำเพื่อประกาศเอกราชของมาลายาใน ค.ศ. 1957

1.2.4 บทบาทและหน้าที่ของตนกูอับดุล ราห์มานหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (1970 - 1990)

โดยส่วนใหญ่แล้ว งานเขียนที่กล่าวถึงบทบาท และหน้าที่ของตนกูอับดุล ราห์มานหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี มักอยู่ในรูปแบบหลักฐานขั้นต้นที่มาจากอัตชีวประวัติที่เขาเขียนขึ้นเองระหว่างทศวรรษ 1970 และ 1980 หลังจากที่ดินกูอับดุล ราห์มานลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปแล้ว เขาได้ทำงานเป็นประธานในคณะกรรมการของบริษัทหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ และทำงานด้านศาสนาอิสลาม เช่น เลขาธิการในองค์กรการประชุมอิสลามโอไอซี และประธานในองค์กรเปอร์คิม งานเขียนที่กล่าวถึงตนกูอับดุล ราห์มานในช่วงเวลาทศวรรษ 1970 – 1980 มีดังต่อไปนี้

Looking Back: Monday Musing and Memories (1977) *Viewpoints* (1978) *As a Matter of Interest* (1981) *Contemporary Issues in Malaysian Politics* (1984) *Challenging Times* (1985) และ *Political Awakening* (1987) ของ Tunku Abdul Rahman³⁵ อัตชีวประวัติที่ดินกูอับดุล ราห์มานเขียนขึ้นทั้งหมดนี้ เป็นงานเขียนที่รวบรวมมาได้ 6 เล่มจากทั้งหมด 8 เล่ม³⁶ ตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงความคิดเห็นของเขาทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา สังคม และการต่างประเทศจากความทรงจำที่ผ่านมา แม้ว่าจุดประสงค์หลักของการเขียนอัตชีวประวัติคือ การให้เยาวชนได้ระลึกถึงความสำคัญของการประกาศเอกราช แต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทบาท และหน้าที่ของตนกูอับดุล ราห์มานหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลับมี

³⁵ อัตชีวประวัติทั้งหมดอ้างอิงมาจาก Tunku Abdul Rahman, *As a Matter of Interest*, (Kuala Lumpur: Heinemann Asia, 1981). Abdul Rahman, *Challenging Times*, edited by J.S. Solomon, (Selangor, Pelanduk Publications, 1985). Abdul Rahman, *Contemporary Issues in Malaysian Politics*, (Selangor, Pelanduk Publications, 1984). Abdul Rahman, *Looking Back: Monday Musing and Memories*, (Kuala Lumpur: Pustaka Antara, 1977). Abdul Rahman, *Political Awakening*, (Selangor, Pelanduk Publications, 1987). และ Abdul Rahman, *Viewpoints*, (Kuala Lumpur: Heinemann Educational Books, 1978).

³⁶ อีกสองเล่มที่ยังไม่สามารถรวบรวมได้มีดังต่อไปนี้ *Lest We Forget* (1983) ; *Something to Remember* (1983)

อยู่อย่างมากมาย ระหว่าง ค.ศ. 1971 – 1973 ตนกูอับลุ ราห์มานได้รับบทบาทเป็นเลขาธิการขององค์กรการประชุมอิสลามโอไอซี และเมื่อหมดวาระลงก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคนแรกของธนาคารเพื่อการพัฒนาอิสลาม (Islamic Development Bank – IDM) เมื่อตนกูอับลุ ราห์มานกลับมาที่มาเลเซีย เขาได้เป็นบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ใน ค.ศ. 1974 ซึ่งบทความทั้งหมดของเขาในหนังสือพิมพ์ ก็ได้รับการตีพิมพ์ในรูปแบบอัตชีวประวัติที่ได้นำเสนอไปข้างต้น อีกทั้ง ตนกูอับลุ ราห์มานยังทำหน้าที่เป็นประธานในองค์กรเปอร์คิม ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้สวัสดิการแก่ผู้ที่ย้ายนับถือศาสนาอิสลามอีกด้วย

จากการศึกษาบทความของตนกูอับลุ ราห์มานพบว่า ความน่าสนใจประการหนึ่งคือ บทความส่วนใหญ่เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งในช่วงเวลาที่เขาเป็นนายกรัฐมนตรีและช่วงที่ลาออกจากตำแหน่งมาแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของพรรคอัมโนและเอกภาพภายในพรรค ดังนั้น การศึกษาแนวคิดทางการเมืองของตนกูอับลุ ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1970 - 1990 จึงน่าสนใจว่า เขาได้เปลี่ยนมาเป็นผู้ที่คอยส่งเสริมความเป็นเอกภาพของพรรคอัมโนหรือไม่และอย่างไร

ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนกูอับลุ ราห์มานหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ยังมีอยู่ในงานเขียนอื่น ๆ เช่นเดียวกัน แต่โดยส่วนใหญ่จะกล่าวถึงบทบาทของตนกูอับลุ ราห์มานในด้านศาสนาอิสลามมากกว่า ตัวอย่างเช่น งานเขียน *Proselytizing and the Limits of Religious Pluralism in Contemporary Asia* บรรณาธิการโดย Juliana Finucane และ Michael Feener (2014)³⁷ ได้อธิบายว่า ตนกูอับลุ ราห์มานเป็นผู้ก่อตั้งองค์กรเปอร์คิม ซึ่งถือว่าเป็น “องค์กรดะกัวะห์” (dakwah)³⁸ แห่งแรกในมาเลเซีย เขาเป็นประธานในองค์กรแห่งนี้จนถึง

³⁷ Lemiere, Sophie, “Conversion and Controversy: Reshaping the Boundaries of Malaysian Pluralism,” *Proselytizing and the Limits of Religious Pluralism in Contemporary Asia*, edited by Juliana Finucane and Michael Feener, (Singapore: Springer Singapore, 2014).

³⁸ คำว่า ดะกัวะห์ หมายถึง “ชื่อเรียกทั่วไปของกระบวนการฟื้นฟูศาสนาอิสลามที่เกิดจากชาวมลายูรุ่นเยาว์ที่มีการศึกษา หลังจากที่เกิดความรุนแรงระหว่างกลุ่มเชื้อชาติในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1969 คำนี้แปลตรงตัวว่า การเรียก หรือเชิญ และอาจเข้าใจได้ง่ายที่สุดว่า เป็นกิจกรรมเผยแพร่ศาสนาของชาวมุสลิม ...” สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมสามารถตามอ่านได้จาก ไมเคิล ลีเฟอร์, *พจนานุกรมการเมืองสมัยใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*, แปลโดย จุฬาทรร เอื้อรักสกุล, พิมพ์ครั้งที่ 1. (กรุงเทพฯ:

ค.ศ. 1989 องค์กรเปอร์คิมเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน หรือ NGO ซึ่งได้รับการรับรองจากรัฐบาล ให้สามารถเปลี่ยนศาสนาให้ชาวมาเลเซียได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และบทความ *History of PERKIM and Its Involvement in Global Community* ของ Datuk Hj Zainal Abidin bin Abdul Kadir (2014)³⁹ ได้กล่าวถึงประวัติโดยย่อขององค์กรเปอร์คิม ในช่วงเวลาที่ตนกูอัब्ดุล ราห์มานได้เข้ามาเป็นประธานในองค์กรอีกครั้ง ผู้เขียนได้อธิบายให้เห็นถึงกิจกรรมขององค์กรได้ชัดเจนมากกว่างานวิชาการอื่น ๆ ในฐานะที่องค์กรเปอร์คิมเป็นองค์กรตะกัวะห์ ตนกูอัब्ดุล ราห์มานคาดหวังไว้ว่า “องค์กรนี้จะมีกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริง มากกว่าแค่สั่งสอน และเทศนาหลักการของศาสนาอิสลามตามแบบของกลุ่มอูลามะ (ulama)” ดังนั้น องค์กรเปอร์คิมจึงได้ลงมือทำกิจกรรมที่สำคัญ ๆ เช่น การก่อตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า การสร้างสถานที่พำนักอาศัยให้แก่กลุ่มคนพื้นเมือง การสร้างคลินิกในกัวลาลัมเปอร์ และการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดระหว่างพลเมืองฝั่งตะวันตกของมาเลเซีย กับพลเมืองในซาบารห์ และซาราวัก

หนังสือ *Tunku A Pictorial Biography 1957 – 1987* ของ Tan Sri Dato Mubin Sheppard (1987)⁴⁰ ได้ให้ความสำคัญกับบทบาทด้านศาสนาของตนกูอัब्ดุล ราห์มานเป็นพิเศษ โดยอธิบายให้เห็นว่าเขาตั้งใจที่สร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นระหว่างรัฐมุสลิมมาตั้งแต่ ค.ศ. 1961 และทำดีที่สุดที่ประสบความสำเร็จ เมื่อเขาได้เป็นเลขาธิการคนแรกขององค์กรการประชุมอิสลามโอไอซี ในบทสุดท้ายของเล่ม Sheppard ได้กล่าวถึงบทบาทการเป็นบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ของตนกูอัब्ดุล ราห์มานเช่นเดียวกัน ตนกูอัब्ดุล ราห์มานได้เข้ามาซื้อหุ้นในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ และตีพิมพ์บทความของตัวเองลงหนังสือพิมพ์ทุก ๆ วันจันทร์ของสัปดาห์ Sheppard ได้อธิบายว่า แต่เดิมผู้คนทั่วไปไม่ค่อยรู้จักหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์มากนัก จนกระทั่งเมื่อตนกูอัब्ดุล ราห์มานเข้ามาเป็นบรรณาธิการ และลงบทความที่วิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ต่าง ๆ ในมาเลเซีย ทำให้ผู้คนจำนวนมากเริ่มสนใจที่จะอ่านหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์มากยิ่งขึ้น เดอะสตาร์จึงกลายเป็นหนังสือพิมพ์ที่ผู้คนทั่วไปในมาเลเซียรู้จักเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ตนกูอัब्ดุล ราห์มานยังมีเลข 2

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548). และในบทความ Hamid, Ahmad Fauzi Abdul. “The Formative Years of the DAKWAH Movement: Origins, Causes and Manifestations of Islamic Resurgence in Malaysia,” *Journal IKIM*, Vol. 10, No. 2, (2002): 87 – 124.

³⁹ Datuk Hj Zainal Abidin bin Abdul Kadir, “History of PERKIM and Its Involvement in Global Community,” *Islamic Herald* Vol. 31, No. 2, (2014): 3 – 7.

⁴⁰ Sheppard, *Tunku: A Pictorial Biography, 1957 – 1987*.

คนที่คอยช่วยเหลือในการเขียน ได้แก่ ลีกวนฮวต (Lee Guan Huat) และ เชียปีเช็ก (Cheah Phee Cheok)

นอกจากนั้น ยังมีงานเขียนที่กล่าวถึง บทบาทของตนกูอัปดุล ราห์มานในทางการเมืองหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเช่นกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักจะกล่าวถึงเขาในฐานะที่เป็นรัฐบุรุษผู้ซึ่งส่งเสริมและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล อีกทั้งยังเข้าไปมีบทบาทโดยตรงทางการเมือง เช่น ในกรณีที่พรรคอัมโนแยกตัวออกมาเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เขายังคงมีบทบาทอยู่ในทางการเมืองไม่มากนักน้อย ตัวอย่างเช่น หนังสือ *Of Political Bondage* ของ Ranjit Gill (1990)⁴¹ ได้แสดงให้เห็นข้อมูลของตนกูอัปดุล ราห์มานกับการเมืองในมาเลเซียระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1990 ก่อนช่วงละเอียด Gill กล่าวว่าตนกูอัปดุล ราห์มานให้การสนับสนุนความเป็นเอกภาพในพรรคอัมโนเป็นอย่างมาก และยังเข้าไปมีบทบาทในความแตกแยกของพรรคอัมโน ค.ศ. 1987 อีกด้วย ในหนังสือ *Malaysian Politics: the Second Generation* ของ Gordon P. Means (1991)⁴² ได้อธิบายว่า ตนกูอัปดุล ราห์มานได้เข้าไปมีบทบาทในการเมืองมาเลเซีย โดยเขาพยายามก่อตั้ง “พรรคอัมโนมาเลเซีย” (UMNO Malaysia) เพื่อต่อต้านการปกครองของนายกรัฐมนตรี มหาธีร์ บิน โมหะหมัดที่ทำให้พรรคอัมโนต้องแตกแยกเป็นสองฝ่ายเป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้ง 4 กลุ่มที่ผ่านมา ถึงแม้ว่างานเขียนจำนวนมากได้นำเสนอองค์ความรู้ในแง่ต่าง ๆ เกี่ยวกับตนกูอัปดุล ราห์มาน แต่งานเขียนดังกล่าวยังขาดรายละเอียดบางประการ และคำถามที่น่าสนใจ ตัวอย่างเช่น งานเขียนของ Cheah (2002) ไม่ได้แสดงข้อมูลให้เห็นอย่างเด่นชัดนัก ถึงปัจจัยที่ทำให้พรรคเอ็มซีเอและพรรคเอ็มไอซียอมรับผลประโยชน์ของชาวมลายูที่มีมากกว่าในรัฐธรรมนูญเอกราช อีกทั้ง สารนิพนธ์ของ วรณี (2005) กลับไม่ได้กล่าวถึงความล้มเหลวในการสร้างความปรองดองระหว่างเชื้อชาติของตนกูอัปดุล ราห์มาน จนเป็นผลให้เกิดการจลาจลระหว่างเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 เพราะฉะนั้น การศึกษาแนวทางการสร้างชาติของตนกูอัปดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 – 1990 จึงต้องการสร้างองค์ความรู้ในบางประการที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการสร้างชาติของตนกูอัปดุล ราห์มานในช่วงที่เขาเป็นประธานของพรรคอัมโน และนายกรัฐมนตรี อีกทั้งต้องการแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารงานที่ผิดพลาดของเขาเอง ยิ่งไปกว่านั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังพยายามแสดงให้เห็นถึง

⁴¹ Gill, Ranjit, *Of Political Bondage*, (Singapore: Sterling Corporative Service, 1990).

⁴² Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*.

บทบาทบางประการของตงกู้อับดุล ราห์มานกับการสร้างชาติมาเลเซียในช่วงหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่ง อีกด้วย

1.3 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาแนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกู้อับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1951 – 1957
2. ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการสร้างชาติมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ของตงกู้อับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1957 – 1969
3. ศึกษาบทบาทการส่งเสริมความเป็นเอกภาพภายในพรรคอัมโนของตงกู้อับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1990

1.4 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาแนวทางการสร้างชาติของตงกู้อับดุล ราห์มานผ่านช่วงเวลาที่เขายังมีชีวิตอยู่ โดยเริ่มจากช่วงชีวิตในวัยเรียน วัยทำงาน ช่วงที่เข้ามาเป็นประธานพรรคอัมโนใน ค.ศ. 1951 ช่วงที่เป็นนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ. 1957 และช่วงชีวิตหลังจากที่ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

1.5 วิธีการศึกษา

ทบทวนวรรณกรรมและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความ หนังสือพิมพ์ และอัตชีวประวัติที่ตงกู้อับดุล ราห์มานเขียนและตีพิมพ์ขึ้นเอง โดยเอกสารเหล่านี้รวบรวมจากหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หอสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และเว็บไซต์ในไทยและต่างประเทศ

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม และลงพื้นที่เพื่อค้นหาเอกสารอื่น ๆ ที่ยังไม่สามารถค้นพบได้ในเบื้องต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเรียบเรียงให้สมบูรณ์ เป็นประเด็นตามช่วงเวลาต่าง ๆ และนำเสนอผลงาน

1.6 สมมติฐาน

แนวทางการสร้างชาติมาเลเซียของตงกูอับดุล ราห์มานคือ การผสมผสานผลประโยชน์ระหว่างเชื้อชาติ โดยต้องการให้สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ของชาวมลายูมีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทำความเข้าใจแนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1951 – 1957
2. เพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการสร้างชาติมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ของตงกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1957 – 1969
3. ทำความเข้าใจถึงบทบาทการส่งเสริมความเป็นเอกภาพภายในพรรคอัมโนของตงกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1990

บทที่ 2

บริบทการเมืองมลายาระหว่าง ค.ศ. 1824⁴³ – 1948

ความขัดแย้งระหว่างชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดียเป็นสิ่งที่สืบทอดมาจากการปกครองของรัฐบาลอังกฤษ และช่วงเวลาที่ยุโรปเข้ามายึดครอง ก่อนที่จะกล่าวถึงการสร้างชาติของ ตนกูอัปดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1951 และ 1970 เนื้อหาในบทนี้ต้องการศึกษาว่า ปัญหาที่สำคัญของการสร้างชาติมลายา (หรือมาเลเซีย ค.ศ. 1963) ก่อนที่ตนกูอัปดุล ราห์มานจะเข้ามาเป็นประธานในพรรคอัมโนคืออะไร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจว่า เขาจะใช้แนวทางใดในการสร้างชาติ ก่อนที่อังกฤษจะมอบเอกราชให้กับมลายา

2.1 ผลกระทบจากการปกครองของอังกฤษในมลายา

อังกฤษปกครองมลายาด้วยการแบ่งแยกสังคมตามเชื้อชาติ ได้แก่ชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดีย โดยทั่วไปแล้ว ชาวมลายูมักจะได้สิทธิพิเศษและอำนาจทางการเมือง ในขณะที่ชาวจีน และชาวอินเดียมีบทบาทเป็นอย่างมากในทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ผู้คนในแต่ละเชื้อชาติยังพยายามรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละเชื้อชาติของตนเอง โดยไม่พยายามที่จะเรียนรู้ และปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับคนเชื้อชาติอื่น ๆ อังกฤษปกครองมลายาด้วยนโยบายที่แบ่งแยกภาระหน้าที่ของผู้คนแต่ละเชื้อชาติใน 2 ลักษณะกว้าง ๆ ได้แก่ ลักษณะแรก การแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ และลักษณะที่สอง การแบ่งแยกการศึกษาของแต่ละเชื้อชาติ⁴⁴

⁴³ สาเหตุที่ระบอบช่วงเวลาเริ่มต้นเป็น ค.ศ. 1824 เพราะ อังกฤษได้ทำสนธิสัญญา Anglo-Dutch Treaty เพื่อแบ่งเขตอิทธิพลของอังกฤษกับดัตช์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ในปีต่อมา อังกฤษได้รวมปีนัง สิงคโปร์ และมะละกา เป็นสเตรตส์ เซตเทิลเมนต์ (Straits Settlements) และปกครองดินแดนดังกล่าวเป็นอาณานิคมของอังกฤษ อันเป็นผลให้ในเวลาต่อมา ดินแดนอื่น ๆ ในมลายาตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ

⁴⁴ ในการศึกษาส่วนนี้ การแบ่งแยกภาระหน้าที่ของผู้คนแต่ละเชื้อชาติใน 2 ลักษณะกว้าง ๆ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ได้ใช้การแบ่งนโยบายการปกครองของอังกฤษตามงานเขียนของ พัชรินทร์ สอนฐิตะ ปัญญา (2541) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า ความแตกต่างทางเชื้อชาติที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่าง

2.1.1 การแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ

การปกครองของอังกฤษส่งผลให้เกิด “พหุสังคม” ในมลายา กล่าวคือ อังกฤษปกครองมลายาด้วยนโยบายที่แบ่งแยกภาระหน้าที่ของผู้คนแต่ละเชื้อชาติไว้อย่างชัดเจน ในด้านการปกครองและบริหารงานภายในรัฐ อังกฤษเปิดโอกาสให้กลุ่มชาวมลายูชนชั้นสูงได้เข้ารับราชการ และทำงานร่วมกับอังกฤษ ในขณะที่ภาคเศรษฐกิจของมลายูอยู่ในมือของชาวจีน และชาวอินเดียเป็นส่วนใหญ่

ถึงแม้ว่าอังกฤษปกครองรัฐต่าง ๆ ในมลายาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย⁴⁵ แต่โดยรวมแล้ว อังกฤษมีอำนาจสูงมากในการควบคุมการปกครองของแต่ละรัฐ อังกฤษทำสนธิสัญญาแทรกแซงการปกครองภายในของทุก ๆ รัฐ และทำให้รัฐมลายาเหล่านี้กลายเป็น “รัฐใต้อารักขา” (protectorate) ของอังกฤษเพื่อรวบอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางให้ได้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของตนเอง ในขณะที่สุลต่านทำสนธิสัญญาโดยปล่อยให้อังกฤษเข้ามาแทรกแซงการปกครองภายในรัฐได้นั้น อังกฤษได้คุ้มครองสิทธิพิเศษทางการเมืองให้แก่สุลต่าน และ

เชื้อชาติ เป็นผลมาจากนโยบายของอังกฤษที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1.) นโยบายการแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ และ 2.) นโยบายแบ่งแยกการศึกษา

อ้างอิงจาก พัทธินทร์ สอนฐิตะปัญญา, *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*, (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย, 2541), 17.

⁴⁵ อังกฤษปกครองรัฐในมลายาด้วย 3 รูปแบบ คือ

1. สเตรตส์ เซตเทิลเมนต์ประกอบด้วยปีนัง สิงคโปร์ มะละกา ซึ่งมีฐานะเป็นอาณานิคมโดยตรง มีข้าหลวงชาวอังกฤษเป็นผู้ปกครอง

2. สหพันธรัฐมลายู (The Federated Malay States) ได้แก่ เปรส สลังงอร์ เนกรีเซมบิลัน และปะหัง มีสุลต่านชาวมลายูปกครองรัฐต่าง ๆ และรัฐบาลอังกฤษได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อังกฤษเป็นที่ปรึกษาประจำแต่ละรัฐ ซึ่งรัฐทั้ง 4 นี้ถือเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษ (Protectorate)

3. รัฐนอกสหพันธรัฐมลายู (The Unfederated Malay States) ได้แก่ เกดะห์ กลันตัน ตรังกานู ปะลิส และยะโฮร์ รัฐเหล่านี้ถือเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษ แต่มีความสัมพันธ์กับอังกฤษน้อยกว่ารัฐแบบสหพันธรัฐมลายู เพราะสุลต่านในรัฐนอกสหพันธรัฐมลายูมีอำนาจในการปกครองรัฐของตน แต่มีเจ้าหน้าที่อังกฤษมาเป็นที่ปรึกษาแนะนำ

อ้างอิงจาก *เรื่องเดียวกัน*, 25.

ชาวมลายูเป็นการแลกเปลี่ยน Means (1970) ได้วิเคราะห์ว่า อังกฤษได้คุ้มครองสิทธิพิเศษทางการเมืองของชาวมลายูด้วยการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มาตรการแรก ตำแหน่งประมุขโดยชอบธรรมของสุลต่านจะได้รับการพิทักษ์ไว้ตามข้อตกลงในสนธิสัญญา มาตรการที่สอง ชาวมลายูมีสิทธิในการบริหารงานในรัฐบาล และมาตรการที่สาม ชาวมลายูถือว่าเป็นชาวพื้นเมืองที่รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบในเรื่องสวัสดิการ และสิทธิต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นคนในบังคับของสุลต่านในแต่ละรัฐ⁴⁶ การมอบสิทธิพิเศษทางการเมืองให้แก่ชาวมลายูดังกล่าวเป็นประโยชน์โดยตรงกับสุลต่าน และกลุ่มชนชั้นสูง ซึ่งมีฐานะเป็นชนชั้นปกครอง แต่สังคมของชาวมลายูชนชั้นล่างกลับยังคงใช้ชีวิตเป็นเกษตรกรและชาวประมงแบบดั้งเดิมโดยไม่ได้ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ไพลดา (2004) ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่ชาวมลายูยังคงคุ้นเคยอยู่กับการผลิตเพื่อยังชีพ เป็นผลมาจากพฤติกรรมและทัศนคติของชาวมลายูเองที่ไม่นิยมเป็นแรงงานรับจ้าง แม้ว่าอังกฤษได้ยกเลิกระบบไพร่ทาสไปแล้ว แต่ชาวมลายูก็ยังเต็มใจที่จะอยู่กับวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ดังนั้นอังกฤษจึงมองว่าชาวมลายูไม่เหมาะสมสำหรับการเป็นแรงงานรับจ้าง และได้สนับสนุนให้ชาวมลายูชนชั้นล่างดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมต่อไป⁴⁷ เพราะฉะนั้นชาวมลายูชนชั้นล่างจึงยังคุ้นเคยอยู่กับการทำการเกษตร และการประมงแบบดั้งเดิม อีกทั้งยังไม่นิยมเป็นแรงงานรับจ้าง ซึ่งเป็นผลให้ชาวมลายูไม่สามารถปรับตัวกับโลกสมัยใหม่ในทางเศรษฐกิจที่กำลังก่อตั้งขึ้นท่ามกลางสังคมของชาวจีน และชาวอินเดีย

อังกฤษได้นำมลายาเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ซึ่งผลักดันให้มลายาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจการค้าของโลก อีกทั้งในช่วงเวลาเดียวกันนี้ การปฏิวัติอุตสาหกรรมในโลกตะวันตกได้ทำให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นเป้าหมายทางการค้า และกิจกรรมต่าง ๆ ในทางเศรษฐกิจ เช่น แหล่งผลิตวัตถุดิบเพื่อส่งออกไปสู่ตะวันตก แหล่งตลาดแรงงานราคาถูก แหล่งตลาดระบายสินค้าจากตะวันตก และศูนย์กลางระบายทุนอุตสาหกรรมของชาติตะวันตกอีกด้วย มลายาอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะดีบุก และมีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อ

⁴⁶ Means, *Malaysian Politics*, 42 – 43.

⁴⁷ ไพลดา ชัยศร, “ผลกระทบของระบบการปกครองของอังกฤษต่อความคิดทางการเมืองของชาวมลายู ในรัฐมลายูที่เป็นสหพันธ์ ค.ศ. 1896 – 1941,” (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), 66 – 67.

การทำเกษตรและเพาะปลูกพืชที่เป็นที่ต้องการของตลาดโลก เช่นยางพารา⁴⁸ อังกฤษเข้ามาปกครองมลายา เพราะต้องการเป็นผู้ผลิตดีบุก และยางพาราเพื่อส่งออกสู่ตลาดโลก⁴⁹ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า ชาวมลายูคุ้นเคยอยู่กับการผลิตเพื่อยังชีพ และไม่นิยมเป็นแรงงานรับจ้าง จึงเป็นเหตุให้อังกฤษสนับสนุนให้ชาวจีนอพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก เพื่อประกอบกิจกรรมในภาคเศรษฐกิจ การอพยพเข้ามาของชาวจีนในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึง 20 สร้างความก้าวหน้าอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของมลายา เพราะชาวจีนเข้ามาเป็นทั้งนายทุนในเมืองแร่ และเข้ามาเป็นแรงงานในการผลิตแร่ดีบุก ชาวจีนทำให้กิจการเหมืองแร่ดีบุกในมลายามีความก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้น จากการใช้เทคโนโลยีชุดเหมืองแบบใหม่ ๆ เช่น เครื่องฉีบน้ำ เครื่องแยกแร่ และเรือชุดแร่ อีกทั้งชาวจีนยังมีความพร้อมในการจัดหาแรงงานและเงินทุน ทำให้ชาวจีนสามารถผลิตแร่ดีบุกได้เป็นจำนวนมาก โดยในปี 1889 ชาวจีนผลิตดีบุกได้ประมาณ 26,000 ตัน และต่อมาในปี ค.ศ. 1904 ผลิตดีบุกได้เพิ่มขึ้นเป็น 51,733 ตัน⁵⁰

การเข้ามาของชาวจีนที่เป็นแรงงานในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 – 20 แตกต่างจากกลุ่มชาวจีนที่เรียกว่า สเตรตส์ ไชนีส (Straits Chinese) หรือบาบา (Baba) ซึ่งเป็นชาวจีนฐานะดีที่ประกอบอาชีพด้านการค้า และถือว่ามลายาเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง โดยไม่สนใจการเมืองหรือความเป็นไปในจีน ในขณะที่เดียวกันก็รับเอาวัฒนธรรมบางอย่างของชาวมลายูมาปฏิบัติ เช่นภาษาพูด และการแต่งกาย พร้อมทั้งรับวัฒนธรรมอังกฤษเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ชาวจีนจำนวนมากที่ไหลบ่าเข้ามาเป็นแรงงานในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึง 20 ไม่ตั้งใจลงหลักปักฐานในมลายา จึงรักษาธรรมเนียมประเพณีจีนไว้อย่างเหนียวแน่น และรวมกลุ่มกันเฉพาะชาวจีน โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือมีปฏิสัมพันธ์กับชาวมลายูมากนัก อีกทั้งความก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจของชาวจีน ได้ทำให้สังคมของชาวจีนเริ่มแตกต่างไปจากสังคมของชาวมลายู เนื่องจากรายได้จำนวนมากจากการส่งออกดีบุกได้กลับเข้ามาพัฒนาสาธารณูปโภค และสวัสดิการพื้นฐานให้กับสังคมชาวจีน เช่น การตัดถนนเข้าสู่ชุมชนของชาวจีน การสร้างทางรถไฟ โทรเลข โรงเรียน ระบบสุขภาพ โรงพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จนทำให้เกิดการขยายตัวของตัวเมือง ความเจริญดังกล่าวไม่ได้เข้าถึงสังคมของชาว

⁴⁸ ในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีการพบแหล่งแร่ขนาดใหญ่ที่เมืองลารูท (Larut) ในรัฐเปรัก เมืองกลัง (Klang) และสุไหงอุจง (Sugai Ujong) เป็นต้น และพื้นที่ที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในรัฐเประ สลังงอร์ และเนกรีเซมบิลัน อ้างอิงจาก เรื่องเดียวกัน, 61, 65.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, 60.

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, 62.

มลายู ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท จนเป็นผลให้ชาวมลายูค่อย ๆ ถูกผลักดันออกจากระบบเศรษฐกิจไปเรื่อย ๆ นอกจากนั้นอีกด้านหนึ่ง สถานะของชาวจีนเองยังแตกต่างจากชาวมลายู เพราะชาวจีนมีสถานะเป็นคนในคุ้มครองของอังกฤษ (British Protected persons)⁵¹ ดังนั้นการแบ่งแยกเชื้อชาติระหว่างชาวมลายู และชาวจีนจึงมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นเมื่อชาวจีนกลุ่มใหม่อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก และดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสังคมของชาวมลายู

อย่างไรก็ตาม ชาวมลายูเริ่มกังวลถึงความมั่นคงของเชื้อชาติตนเองมากยิ่งขึ้นเมื่อชาวจีนที่อพยพเข้ามาในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เริ่มพาครอบครัวเข้ามาตั้งถิ่นฐานอย่างถาวร และอัตราการเกิดของชาวจีนในมลายาเพิ่มมากยิ่งขึ้น จนทำให้ชุมชนของชาวจีนขยายตัว และเริ่มมีอำนาจต่อรองสิทธิทางการเมืองให้เท่าเทียมกับชาวมลายู ชาวจีนที่มีบทบาทอย่างมากต่อการเมืองในมลายา คือ ตัน เซ็ง ลีอ็อก ซึ่งได้ดำรงตำแหน่งเป็นสภานิติบัญญัติแห่งสเตรตส์ เซตเติลเมนต์ และเป็นสมาชิกสภาบริหาร โดยใน ค.ศ. 1928 เขาได้เรียกร้องให้เพิ่มจำนวนผู้ที่มีเชื้อชาติการเข้าไปเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ และสมาชิกสภาบริหารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเท่ากับว่าชาวจีนจะมีโอกาสเข้าไปนั่งในสภาเพิ่มมากขึ้นด้วย แม้ว่าการเรียกร้องของตัน เซ็ง ลีอ็อกจะเกิดขึ้นในสเตรตส์ เซตเติลเมนต์ แต่ก็ได้สร้างความกังวลใจให้แก่ชาวมลายูในรัฐต่าง ๆ ถึงอิทธิพลของชาวจีนที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้ชาวจีนสามารถครอบงำทั้งเศรษฐกิจ และการเมืองของชาวมลายูได้ในที่สุด⁵² อังกฤษพยายามคลายความกังวลใจของชาวมลายู ด้วยการออกกฎหมายจำกัดการเข้าเมือง และพยายามให้ผู้อพยพกลับไปบ้านเกิดของตน ชาวจีนจำนวนมากกลับไปยังบ้านเกิดของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการการจำกัดคนเข้าเมือง และวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในทศวรรษ 1930 ถึงแม้ว่ารัฐบาลอังกฤษมีมาตรการจำกัดการเข้าเมือง แต่ชาวมลายูยังคงแสดงความกังวลถึงอนาคตทางการเมือง และเศรษฐกิจของตนเองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนมาก เมื่อต้องเผชิญกับชุมชนชาวจีนที่มีอำนาจเป็นอย่างมากในทางเศรษฐกิจ⁵³

นอกจากแรงงานชาวจีนแล้ว อังกฤษได้สนับสนุนให้ชาวอินเดียเข้ามาทำงานในมลายาเช่นกัน ดังนั้นชาวอินเดียจึงมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับชาวจีน โดยส่วนใหญ่แล้ว ชาวอินเดียที่อพยพเข้ามาในมลายาเป็นพวกทมิฬทางตอนใต้ และประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น คนงานในสวนไร่ แรงงานสร้างเส้นทางคมนาคมทั้งรถไฟและถนน ข้าราชการชั้นผู้น้อย พ่อค้า นักธุรกิจ และผู้ให้กู้ยืมเงิน เป็นต้น เมื่อชาวอินเดียอพยพเข้ามาในมลายาเป็นจำนวนมาก อังกฤษได้

⁵¹ เรื่องเดียวกัน, 62 - 70.

⁵² เรื่องเดียวกัน, 72.

⁵³ Emmanuel, Mark. "Viewpapers: The Malay Press of The 1930s," *Journal of Southeast Asian Studies* 41, no.1. (2010): 20.

จัดตั้งคณะกรรมการดูแลผู้อพยพชาวอินเดีย (Indian Immigration Committee) ใน ค.ศ. 1907 เพื่อดูแลสวัสดิการ และผลประโยชน์ของชาวอินเดีย สถานะของชาวอินเดียในมลายาค่อนข้างดีกว่า ชาวจีน เนื่องจากชาวอินเดียได้รับความคุ้มครองทั้งจากรัฐบาลที่อินเดีย และรัฐบาลมลายาของอังกฤษ ชาวอินเดียเริ่มเข้าไปมีส่วนสำคัญในระบบเศรษฐกิจเพื่อการส่งออกของอังกฤษตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อตลาดโลกต้องการยางพาราเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามโดยส่วนใหญ่แล้ว ชาวอินเดียเป็นแรงงานรับจ้างในสวนยางพาราของชาวตะวันตกมากกว่า และมีชาวอินเดียจำนวนน้อย เป็นเจ้าของสวนยางพารา⁵⁴ การอพยพเข้ามาของชาวอินเดียไม่ได้สร้างความกังวลใจต่อชาวมลายู มากเท่ากับชาวจีน เพราะกิจกรรมทางการเมืองของชาวอินเดียมิได้ส่งผลกระทบต่อชาวมลายูมากนัก โดยส่วนใหญ่การเคลื่อนไหวของชาวอินเดียเป็นไปเพื่อต่อต้านการปกครองของรัฐบาลอังกฤษ ดังเช่น การเคลื่อนไหวของสมาคมชาวอินเดียในเมืองกลัง (Klang Indian Association) ที่อยู่เบื้องหลังการ ก่อความไม่สงบของชาวอินเดียที่เมืองกลังในรัฐสลังงอร์ ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ในประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพ ความเป็นอยู่ของชาวอินเดียในมลายา เช่น การเรียกร้องให้เพิ่มค่าแรง ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ ของแรงงาน และวิถีปฏิบัติต่อแรงงานในภาคเกษตรกรรม⁵⁵

2.1.2 การแบ่งแยกการศึกษาของคนแต่ละเชื้อชาติ

อังกฤษให้สวัสดิการด้านการศึกษแก่ชาวมลายู และชาวอินเดีย แต่ชาวจีนส่วนใหญ่กลับต้องดูแลสวัสดิการด้านการศึกษาด้วยตนเองเพราะอังกฤษไม่ได้ให้การสนับสนุนมากนัก แม้ว่าอังกฤษจะมีนโยบายแบ่งแยกการศึกษาของคนแต่ละเชื้อชาติ แต่อังกฤษก็มีความพยายามอยู่บ้างที่จะสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเชื้อชาติ ผ่านการศึกษาในโรงเรียนตะวันตกของอังกฤษที่เปิดรับนักเรียนจากทุก ๆ เชื้อชาติ อย่างไรก็ตาม วิธีการดังกล่าวไม่ได้ผลมากนัก เนื่องจากโรงเรียนแบบตะวันตกถูกสงวนไว้ให้กับชนชั้นสูง และผู้มีฐานะดีเท่านั้น อีกทั้งการเรียนการสอนยังเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของอังกฤษ มากกว่าที่จะบ่มเพาะให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเชื้อชาติ

นโยบายสนับสนุนชาวมลายู (pro-Malays) ของอังกฤษนอกจากแสดงให้เห็นในด้านการปกครองแล้ว ยังแสดงให้เห็นในด้านการศึกษาเช่นเดียวกัน ในช่วงเวลาก่อนที่สหพันธรัฐมลายูจะถูกรวมตัวเข้าด้วยกัน อังกฤษได้ก่อตั้งโรงเรียนแบบตะวันตกไว้ก่อนแล้ว เช่น ปีนังฟรีสกูล (Penang Free School - 1816) สถาบันแรฟเฟิลส์ (the Raffles Institute - 1823) และ โรงเรียนของราชา (Raja School - 1890) ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะให้การอบรมแก่โอรสของสุลต่าน และบุตรของ

⁵⁴ Means, *Malaysian Politics*, 37.

⁵⁵ ไพลดา, “ผลกระทบของระบบการปกครองของอังกฤษ,” 73 – 77.

บรรดาหัวหน้าชาวมลายู (Chiefs) เพื่อทำงานร่วมกับอังกฤษ⁵⁶ นอกจากนั้น คณะมิชชันนารียังให้การสนับสนุนโรงเรียนแบบตะวันตกที่ให้การศึกษแก่ชาวมลายูอีกเช่นกัน ซึ่งเริ่มต้นขึ้นประมาณ ค.ศ. 1873 และในเวลาต่อมา อังกฤษได้เข้ามาให้การสนับสนุนแทนคณะมิชชันนารี และขยายจำนวนของโรงเรียนเหล่านี้⁵⁷ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอังกฤษจะให้การสนับสนุนการศึกษาแบบตะวันตกกับชาวมลายู แต่กลับไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เพราะในระดับของชาวมลายูชนชั้นสูงก็มีจำนวนน้อยที่ได้เข้ารับราชการ ซึ่งไม่พอต่อความต้องการของอังกฤษ อีกทั้งผู้ปกครองของเด็กมลายูส่วนใหญ่กลัวว่า ถ้าลูกหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนของอังกฤษแล้วจะถูกชักจูงให้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์⁵⁸

นอกจากนั้น เมื่อเทียบกับนโยบายด้านเศรษฐกิจแล้ว อังกฤษให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาเป็นรองจากนโยบายด้านเศรษฐกิจ ในช่วงแรก อังกฤษไม่ได้ให้ความสำคัญกับชาวมลายูในด้านการศึกษามากนัก เพราะเห็นว่าการศึกษาแบบตะวันตกไม่จำเป็นสำหรับชาวมลายูที่ยังคงดำรงชีพตามวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม อีกทั้งอังกฤษยังมองว่าเมื่อพัฒนาด้านการศึกษาไปแล้ว จะทำให้การปกครองชาวมลายูยากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม นโยบายของอังกฤษก็เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเมืองเริ่มมีการขยายตัว และการบริหารด้านการปกครองเริ่มมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น อังกฤษจึงต้องการข้าราชการเป็นจำนวนมาก ยิ่งไปกว่านั้น การอพยพของชาวจีนและชาวอินเดียที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จนมีอำนาจในทางเศรษฐกิจภายในคาบสมุทรมลายู เป็นเหตุให้ชาวมลายูโดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นสูง ต้องการให้อังกฤษจริงจังกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้แก่ชาวมลายู เพื่อให้ชาวมลายูมีส่วนร่วมในการบริหารในรัฐบาล และสามารถแข่งขันกับกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ ที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้ เพราะฉะนั้นอังกฤษจึงเริ่มขยายการศึกษาแบบตะวันตกเพิ่มมากขึ้นในช่วงทศวรรษ 1890 ซึ่งโดยส่วนใหญ่โรงเรียนแบบตะวันตกมักจะตั้งอยู่ในตัวเมือง⁵⁹ ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อังกฤษได้สนับสนุนการศึกษาของชาวมลายูใน 2 ลักษณะ ได้แก่ โรงเรียนแบบตะวันตกซึ่งสงวนไว้ให้กับกลุ่มชนชั้นสูง และโรงเรียนที่สอนวิชาชีพให้กับชาวมลายูชนชั้นล่าง

⁵⁶ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาเย และบาบารา วัดสัน อันดาเย, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 391 – 394.

⁵⁷ โรงเรียนประถมมลายูใน ค.ศ. 1872 มีทั้งหมด 16 แห่ง ซึ่งเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 85 แห่งใน ค.ศ. 1882 โดยการสนับสนุนของอังกฤษ และในเวลาต่อมาก็เพิ่มขึ้นเป็น 189 แห่งใน ค.ศ. 1892 อ้างอิงจาก พัทธินทร์, *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*, 22.

⁵⁸ ไพลดา, “ผลกระทบของระบบการปกครองของอังกฤษ,” 85.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, 84 – 85.

“Malay College” คือโรงเรียนแบบตะวันตกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดซึ่งสงวนไว้ให้กับกลุ่มชนชั้นสูง Malay College ถูกก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1905 ที่กัวลาลัมเปอร์ และเป็นโรงเรียนแบบตะวันตกที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ โดยมีเนื้อหาที่เน้นให้เห็นความสำคัญของอังกฤษ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม Malay College ประสบความสำเร็จอย่างมาก ตามข้อเรียกร้องที่กลุ่มชาวมลายูชนชั้นสูงต้องการให้อังกฤษพัฒนาด้านการศึกษาของชาวมลายู เนื่องจากชาวมลายูที่ได้รับการศึกษาจากวิทยาลัย ได้รับการบรรจุให้เข้าเป็นข้าราชการใน Malay Administrative Service (MAS) เมื่อกลุ่มมลายูชนชั้นสูงได้รับการศึกษามากยิ่งขึ้น และเข้าทำงานราชการร่วมกับอังกฤษ พวกเขาเริ่มตระหนักถึงปัญหาที่ชาวจีน ซึ่งอพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก เริ่มเข้ามาครอบครองเศรษฐกิจภายในมลายา Roff (1994) กล่าวไว้ว่า ชาวมลายูชนชั้นสูงเหล่านี้ได้ก่อตั้งสมาคมตามรัฐต่าง ๆ เพื่อพยายามผลักดันให้อังกฤษ และลดอำนาจปกป้องผลประโยชน์ของชาวมลายู จากกลุ่มผู้อพยพต่างชาติ ในช่วงทศวรรษ 1920 – 1930 ชาวมลายูชนชั้นสูงได้ก่อตั้งสมาคมเป็นจำนวนมาก โดยเริ่มจาก The Singapore Malay Union ใน ค.ศ. 1926 และในเวลาต่อมาได้มีการก่อตั้ง Perak Malay Association, Pahang Malay Association, Selangor Malay Association และ Negeri Sembilan Malay Association ตามลำดับ⁶⁰

“The Sultan Idris Training College” เป็นโรงเรียนที่สอนวิชาชีฟให้กับชาวมลายูชนชั้นล่าง และสอนด้วยภาษามลายู ซึ่งถูกก่อตั้งที่รัฐเปเรไน ค.ศ. 1922 The Sultan Idris Training College เป็นโรงเรียนที่อบรมให้นักเรียนชาวมลายูมีความรู้ในด้านการเกษตรและช่างฝีมือ อีกทั้งยังอบรมวิชาชีฟครูเพื่อให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรอีกเช่นกัน ในเวลาต่อมา The Sultan Idris Training College ได้กลายเป็นโรงเรียนที่เน้นการเรียนการสอนด้านวรรณกรรมและการเมือง เนื่องจากโอ. ที. ดัสเซก (O. T. Dussek) ครูใหญ่ของโรงเรียนซึ่งดำรงตำแหน่งระหว่าง ค.ศ. 1922 – 1936 ได้เพิ่มการเรียนการสอนด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ อีก

---

⁶⁰ อ้างอิงจาก Noh, Abdillah, “Malay Nationalism: A Historical Institutional Explanation,” *Journal of Policy History* 26, no. 2. (2014), 261 - 263. Roff, William R, *The Origin of Malay Nationalism*, 2nd ed, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1994), 229 – 242. และ Sua, Tan Yao, “The British Educational Policy for the Indigenous Community in Malaya 1870 – 1957: Dualistic Structure, Colonial Interests and Malay Radical Nationalism,” *International Journal of Educational Development* 33. (2013), 344 – 345.

ทั้งยังจัดตั้ง “สำนักแปลภาษามลายู” (Malay Translation Bureau) ในค.ศ. 1924 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับภาษามลายู และวรรณกรรมชาตินิยมของอินโดนีเซีย⁶¹ การสอนภาษา วรรณกรรม และประวัติศาสตร์ใน The Sultan Idris Training College เป็นผลให้นักเรียนสนใจสถานการณ์ทางการเมืองในมลายูมากยิ่งขึ้น บุคคลที่มีบทบาทโดดเด่นมากที่สุดใน The Sultan Idris Training College คือ “อิบราฮิม ยาขอบ” (Ibrahim Yaacob) เพราะเขาได้จัดตั้งกลุ่ม Young Malay ซึ่งมีจุดประสงค์ในการรวมกลุ่มผู้ที่มีความสนใจในด้านวรรณกรรมมลายู และอินโดนีเซีย ยิ่งไปกว่านั้นในเวลาต่อมา The Sultan Idris Training College เริ่มมีความสำคัญต่อการเมืองมลายู เพราะนักเรียนได้เป็นสมาชิกในกลุ่มเกอชาตูอัน มลายู มุดา (Kesatuan Melayu Muda – KMM) ซึ่งมีแนวคิดที่ต้องการปกป้องผลประโยชน์ของชาวมลายูจากชาวจีนที่มีอิทธิพลอย่างมากในทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังต่อต้านอังกฤษและกลุ่มชนชั้นสูงชาวมลายู เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มมองว่า อังกฤษและกลุ่มชนชั้นสูงชาวมลายูไม่ได้ปกป้องผลประโยชน์ให้กับกลุ่มชนชั้นกลาง และชาวนาอย่างจริงจัง⁶²

อังกฤษได้สนับสนุนสวัสดิการด้านการศึกษาในสังคมชาวอินเดียนเช่นเดียวกับที่อังกฤษสนับสนุนการศึกษาให้กับชาวมลายู อังกฤษให้ผู้ที่เข้าเรียนในโรงเรียนทมิฬไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าเล่าเรียน และได้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาทมิฬให้แก่ลูกหลานชาวอินเดียนและชาวลังกา⁶³ การศึกษาในโรงเรียนทมิฬให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ของอินเดียน โดยไม่มีการกล่าวถึงมลายู และไม่มี ความพยายามที่จะสอนภาษามลายูอีกเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สวัสดิการด้านการศึกษาที่อังกฤษมอบให้แก่ชาวอินเดียน ก็ยังคงมีการแบ่งชนชั้นภายใน

---

⁶¹ ใน ค.ศ. 1926 แม้ว่ากลุ่มชาตินิยมในอินโดนีเซียไม่สามารถปฏิวัติภายในได้สำเร็จ แต่เมื่อพวกเขาถลำถึงการเมืองมาที่มลายู กลุ่มชาตินิยมเหล่านี้ได้นำเอาวรรณกรรมชาตินิยมเข้ามาสู่ The Sultan Idris Training College ซึ่งเป็นผลให้กลุ่มนักศึกษาเริ่มสนใจการเมืองภายในมลายู และเริ่มมีแนวคิดต่อต้านอาณานิคมและระบบศักดินา กลุ่มนักศึกษาใน The Sultan Idris Training College ได้รับแรงบันดาลใจจากกลุ่ม Parti Nasional Indonesia (PNI) และเริ่มเข้าเป็นสมาชิกใน PNI อย่างลับ ๆ อ้างอิงจาก Sua, Tan Yao. “The British Educational Policy,” 341 – 343. และไพลดดา, “ผลกระทบของระบบการปกครองของอังกฤษ,” 91 - 92.

⁶² Roff, *The Origin of Malay Nationalism*, 229 – 230.

⁶³ พัชรินทร์, *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*, 23.

สังคมอินเดีย เนื่องจากอังกฤษมองว่า ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตร และช่างฝีมือเพียงพอแล้ว สำหรับการศึกษาของชาวอินเดียชนชั้นแรงงานในพื้นที่การเกษตรขนาดใหญ่ และสวนยางพารา⁶⁴

ในขณะที่อังกฤษสนับสนุนการศึกษาแก่ชาวมลายู และชาวอินเดีย ชาวจีนกลับไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาจากอังกฤษ ดังนั้นโรงเรียนจีนจึงถูกจัดตั้งขึ้นโดยสังคมของชาวจีนเอง เพราะอังกฤษไม่ได้ให้เงินช่วยเหลือ ในช่วงแรก โรงเรียนจีนใช้ภาษาจีนที่แตกต่างกันออกไปในการเรียนการสอน เช่น บางโรงเรียนสอนด้วยภาษากวางตุ้ง และบางโรงเรียนสอนด้วยภาษาฮกเกี้ยน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การศึกษาของชาวจีนในมลายูได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาเป็นเรื่องการเมืองมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดขบวนการชาตินิยมในจีนขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1911 ชาวจีนในมลายูเริ่มมีสำนึกของการเป็นชาวจีนโพ้นทะเลที่เหมือนกัน ซึ่งแสดงออกให้เห็นด้วยการใช้ภาษาจีนกลางเป็นแบบแผนเดียวกันในโรงเรียนจีนทุกโรงเรียนแทนภาษาตามตระกูลอย่างที่เคยมีมา⁶⁵ ช่วงเวลาดังกล่าวแนวคิดทางการเมืองในโรงเรียนจีนแบ่งออกเป็น 2 อุดมการณ์ ได้แก่ อุดมการณ์ทางการเมืองแบบพรรคก๊กมินตั๋ง (KMT) และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบพรรคคอมมิวนิสต์จีน (CCP) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันในแง่ที่ว่า เนื้อหาทางการเมืองเกี่ยวข้องกับการต่อต้านอาณานิคมของอังกฤษ และญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังแสดงออกถึงการต่อต้านรัฐบาลในมลายูเช่นเดียวกัน⁶⁶ เมื่ออังกฤษทราบถึงความเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่อาจเป็นอันตรายต่อการปกครองของตนเอง ในเวลาต่อมา อังกฤษจึงได้ออกกฎหมายเพื่อเข้าไปควบคุมการศึกษาของชาวจีน อังกฤษพยายามให้โรงเรียนจีนในสตรีตส์ เซตเทิลเมนต์ และสหพันธรัฐมลายูจดทะเบียนอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลอังกฤษ โดยอังกฤษเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินให้กับโรงเรียนจีนเอง แต่มาตรการดังกล่าวไม่ได้นำไปใช้กับโรงเรียนในรัฐนอกสหพันธรัฐมลายู⁶⁷ อังกฤษมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนจีนสอนเนื้อหาเกี่ยวกับมลายู แต่แนวคิด

⁶⁴ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาเย และบาบารา วัตสัน อันดาเย, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 384 – 385.

⁶⁵ พัชรินทร์, *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*, 22 - 23.

⁶⁶ Baker, Jim, *Crossroads: A Popular History of Malaysia and Singapore*, (2nd ed. Singapore: Marshall Cavendish Editions, 2006), 181.

⁶⁷ Purcell, Victor, *The Chinese in Malaya*, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1967), 228 – 234.

ดังกล่าวกลับไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ อีกทั้งผู้ปกครองชาวจีนต้องการให้ลูกหลานรักษาวัฒนธรรมจีนเอาไว้เช่นเดิม⁶⁸

การปกครองของอังกฤษที่แบ่งอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และนโยบายการศึกษาตามเชื้อชาติได้ส่งผลให้สังคมแต่ละเชื้อชาติเกิดความแตกต่างมากยิ่งขึ้น และไม่สามารถผสมอยู่ร่วมกันได้ ภายใต้การคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของอังกฤษ ชาวมลายูที่ได้รับการศึกษาต่างตระหนักถึงความต้อยกว่าในทางเศรษฐกิจของเชื้อชาติตน เมื่อเทียบกับผู้อพยพเชื้อชาติอื่นอย่างไรก็ตาม ชาวมลายูยังคงมิได้มีทัศนคติที่เป็นศัตรูกับผู้อพยพมากนัก เพียงแค่ต้องการให้อังกฤษพัฒนาความเป็นอยู่ และฐานะของกลุ่มเชื้อชาติตนให้เท่าเทียมกับผู้อพยพเท่านั้น ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติได้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เมื่อญี่ปุ่นบุกเข้ามายึดครองมลายา และพัฒนาความเป็นมิตรกับชาวมลายู เพื่อต่อต้านและปราบปรามชาวจีน ซึ่งเป็นผลให้ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติเป็นประเด็นสำคัญในการเมืองมลายาในช่วงทศวรรษ 1940

2.2 ผลกระทบจากการยึดครองของญี่ปุ่นในมลายา

ญี่ปุ่นปกครองมลายาตั้งแต่ ค.ศ. 1942 - 1945 และตั้งใจที่จะทำให้มลายา และสิงคโปร์เป็นส่วนหนึ่งของวงไพบูลย์มหาเอเชียบูรพา ซึ่งดำเนินตามนโยบาย “เอเชียสำหรับชาวเอเชีย”⁶⁹ ช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1941 - 1945 แม้ว่าญี่ปุ่นจะประกาศว่า การปกครองของตนเองเป็นไปเพื่อสร้างความเท่าเทียม และเสมอภาคของชาวเอเชีย แต่ญี่ปุ่นกลับสร้างความขัดแย้ง และความไม่เท่าเทียมระหว่างคนเชื้อชาติมลายู และจีน ซึ่งเห็นได้จากที่ญี่ปุ่นมักทำงานร่วมกับชาวมลายูเพื่อปราบปรามและกำจัดชาวจีนที่ต่อต้านการปกครองของญี่ปุ่น นอกจากนี้ ช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นยึดครองอยู่นี้ ยังเป็นจุดเริ่มต้นที่ผู้คนแต่ละเชื้อชาติ เริ่มตระหนักถึงการสร้างความร่วมมือกันแบบชุมชน (communal unity) ชาวมลายูที่เคยทำงานร่วมกับญี่ปุ่นในช่วงระหว่างสงคราม ได้กลายมาเป็นผู้นำ และนักชาตินิยมที่เคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเชื้อชาติตนในช่วง

⁶⁸ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาเยา และบาบารา วัดสัน อันดาเยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 385 - 391.

⁶⁹ แมรี เทิร์นบูลล์, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน*, แปลโดย ทองสุก เกตุโรจน์, (กรุงเทพฯ ฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540), 388 - 389.

หลังสงคราม ในขณะที่ชาวจีนเริ่มตระหนักถึงการรวมตัวแบบชุมชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมองเห็นว่าเชื้อชาติของตนเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ถูกกระทำอย่างทารุณในช่วงเวลาระหว่างสงคราม

ช่วงเวลาก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ญีปุ่นพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวมลายูเพื่อให้่ายต่อการปกครอง ซึ่งเห็นได้จากที่ญีปุ่นมักจะทำงานร่วมกับชาวมลายูทั้งกลุ่มฝ่ายซ้าย และกลุ่มชนชั้นปกครองเดิมตลอดช่วงเวลาที่ยึดครอง⁷⁰ กลุ่มชาวมลายูที่เคลื่อนไหวทางการเมืองร่วมกับญีปุ่นมากที่สุด คือกลุ่มเกอซาตูอัน มลายู มุดา (Kesatuan Melayu Muda – KMM) ซึ่งมีแนวคิดแบบฝ่ายซ้าย และมองว่ามลายาควรประกาศตัวเป็นเอกราชร่วมกับอินโดนีเซีย ญีปุ่นได้ปล่อยตัวนักโทษของอังกฤษเพื่อเข้าทำงานร่วมกับกองทัพ เช่นอิบราฮิม ยาขอบ อิสหัก ฮะจี โมฮัมเมต (Ishak Haji Mohammad) และอาหมัด โบเอสตามาน (Ahmad Boestaman) เมื่อญีปุ่นมีแนวคิดที่จะให้เอกราชแก่อินโดนีเซีย กลุ่มนักศึกษาตินิยมฝ่ายซ้าย โดยเฉพาะอิบราฮิม ยาขอบ ซึ่งได้รับตำแหน่งเป็นพันโท (the Commanding Lieutenant Colonel) ของกลุ่มทหารอาสาสมัครเพต้า (Pembela Tanah Ayer – PETA) และสมาชิกของกลุ่มเกอซาตูอัน มลายู มุดา มีความคิดที่จะให้มลายาได้รับเอกราชร่วมกับอินโดนีเซีย แนวคิดการสร้าง “อินโดนีเซียที่ยิ่งใหญ่กว่า” (Indonesia Raya หรือ Greater Indonesia) เป็นสิ่งที่น่าดึงดูดใจสำหรับนักศึกษาตินิยมฝ่ายซ้ายที่มองเห็นถึงความสำคัญของการสร้างการรวมกลุ่มของประชาชนมลายู-อินโดนีเซียให้เป็นชาติเดียวกัน นักชาตินิยมจากทั้งสองดินแดนต่างมองว่า การรวมกลุ่มของประชาชนทั้งสองชาติจะนำไปสู่การแก้ปัญหาภายในดินแดนบ้านเกิด ซึ่งมีต้นตอมาจากกลุ่มต่างดาวที่อพยพเข้ามาในช่วงอาณานิคม และช่วยขับไล่การรุกรานของกลุ่มชาติอาณานิคมที่จะกลับเข้ามาอีกครั้ง ญีปุ่นได้อนุมัติให้ก่อตั้งกลุ่มเคอาร์ไอเอส (Kesatuan Ra'yat Indonesia Semananjong - KRIS) ขึ้นโดยมีอิบราฮิม ยาขอบเป็นหัวหน้ากลุ่ม อย่างไรก็ตาม เมื่อญีปุ่นพ่ายแพ้สงครามไปใน ค.ศ. 1945 ตำแหน่งหัวหน้าจึงตกเป็นของ ดร. บุร์ฮานุดดิน (Dr. Burhanuddin) และในเวลาไม่นาน กลุ่มนี้ก็สลายตัวไปเมื่ออังกฤษกลับเข้ามาปกครองอีกครั้ง⁷¹

ญีปุ่นยังคงรักษาสถานะของสุลต่านไว้ในฐานะประมุขของรัฐ⁷² เพราะเห็นว่าการคงอำนาจของสุลต่านไว้ตามเดิมจะเป็นประโยชน์ในแง่ที่ว่า สุลต่านและกลุ่มชนชั้นปกครองได้รับความเคารพจากชาวมลายูจำนวนมาก กล่าวคือถ้าหากญีปุ่นแสดงตนเป็นมิตรกับสุลต่านและกลุ่มชนชั้น

⁷⁰ Means, *Malaysian Politics*, 44 – 45.

⁷¹ Ibid., 44 – 46.

⁷² แมรี เทิร์นบูลล์, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน*, 389.

ปกครอง ชาวมลายูส่วนใหญ่ในแต่ละรัฐยอมเป็นมิตรกับญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน ในระดับการบริหารงานราชการ ญี่ปุ่นให้ชาวมลายูเลื่อนขั้นมาทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งแต่เดิมเคยเป็นตำแหน่งของเจ้าหน้าที่อังกฤษ ดังนั้นจากการที่ชาวมลายูได้รับประสบการณ์ในการบริหารงานราชการในมลายา โดยปราศจากความช่วยเหลือจากอังกฤษ เป็นผลให้ชาวมลายูกลุ่มชนชั้นสูงเริ่มมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่จะปกครองมลายาได้โดยลำพัง⁷³ ซึ่งในเวลาต่อมา ชาวมลายูกลุ่มนี้จะกลายเป็นกลุ่มนักชาตินิยมที่มีบทบาทในการรวมกลุ่มแบบชุมชนเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงเวลาหลังสงคราม

ในขณะที่ญี่ปุ่นเป็นมิตรกับสังคมนิยมชาวมลายู สังคมชาวจีนกลับถูกญี่ปุ่นปราบปรามอย่างรุนแรง หลังจากที่ญี่ปุ่นบุกยึดสิงคโปร์ได้เบ็ดเสร็จ ญี่ปุ่นได้ปฏิบัติกิจการที่เรียกว่า “ซุกชิง” (sook ching) ซึ่งได้มีการประหารชีวิตชาวจีนจำนวนราว ๆ 50,000 คนที่ถูกสงสัยว่าเป็นคอมมิวนิสต์ นักชาตินิยม หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการต่อต้านการปกครองของญี่ปุ่น⁷⁴ กลุ่มชาวจีนที่ออกมาตอบโต้ความโหดเหี้ยมของญี่ปุ่นคือ “พรรคมลายันคอมมิวนิสต์” หรือ “พรรคเอ็มซีพี” ซึ่งได้รับการช่วยเหลือและฝึกฝนการใช้อาวุธจากอังกฤษ เพื่อทำการรบต่อต้านญี่ปุ่นแบบกองโจร พรรคมลายันคอมมิวนิสต์เรียกตนเองว่า “กองกำลังประชาชนมลายูเพื่อต่อต้านญี่ปุ่น” หรือ “เอ็มพีเอเจเอ” (the Malayan Peoples Anti-Japanese Army – MPAJA) และพยายามรวบรวมชาวจีนที่ถูกญี่ปุ่นปราบปรามอย่างทารุณเข้ามาเป็นสมัครพรรคพวก ช่วงเวลา 2 – 3 เดือนก่อนที่ญี่ปุ่นจะพ่ายแพ้ เอ็มพีเอเจเอกล่าวว่าตนเองเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ต่อต้านญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดสงคราม พรรคมลายันคอมมิวนิสต์จึงมองว่าตนเองเป็นผู้ชนะอย่างชอบธรรม เพราะสมาชิกของพรรคได้ต่อสู้กับญี่ปุ่นในนามของเอ็มพีเอเจเออย่างเต็มที่ และเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่มีประสิทธิภาพเพียงพอจะควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยในมลายาทันทีที่สงครามสิ้นสุดลง

การยึดครองของญี่ปุ่นส่งผลกับสังคมนิยมอินเดียในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม ในช่วงทศวรรษ 1930 ญี่ปุ่นเป็นมิตรกับกลุ่มนักชาตินิยมในอินเดียเพื่อต่อต้านอาณานิคมอังกฤษ ดังนั้นเมื่อญี่ปุ่นเข้ายึดครองมลายา ญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุน “กลุ่มสันนิบาตเอกราชอินเดีย” หรือ “ไอไอแอล” (Indian Independence League – IIL) และ “กองทัพแห่งชาติอินเดีย” หรือ “ไอเอ็นเอ” (the Indian National Army - INA) เพื่อต่อต้านการปกครองแบบอาณานิคมของอังกฤษ อย่างไรก็ตาม กลุ่มชาวยุโรปที่ทำงานอยู่ในมลายากลับไม่พอใจการยึดครองของญี่ปุ่น ซึ่งมีสาเหตุมา

⁷³ Means, *Malaysian Politics*, 45.

⁷⁴ Ibid., 46.

จากชาวอินเดียจำนวนมากต้องอดอยากในภาวะสงคราม เพราะสวนยางพาราจำนวนมากถูกทำลายในภาวะสงครามที่ญี่ปุ่นเข้ายึดครอง กอปรกับชาวอินเดียบางคนได้รับประสบการณ์ที่เลวร้ายจากการเป็นแรงงานในการสร้างทางรถไฟเชื่อมต่อมลายากับกรุงเทพฯ ในภาวะสงคราม⁷⁵

ความขัดแย้งระหว่างชาวมลายู และชาวจีนเป็นสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนมากที่สุด ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการปกครองของญี่ปุ่นที่ปฏิบัติต่อผู้คนที่สองเชื้อชาติในแบบที่ต่างกัน ช่วงเวลาระหว่างสงคราม ชาวมลายูทำหน้าที่เป็นตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในการปราบปรามกลุ่มชาวจีนที่ก่อการจลาจล เป็นผลให้ชาวจีนต้องอพยพเข้าไปอยู่ในพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวมลายู ดังนั้นการแก้แค้นระหว่างคนทั้งสองเชื้อชาติเกิดขึ้นอยู่ทั่วไปในมลายา⁷⁶ ยิ่งไปกว่านั้นชาวอินเดียบางส่วนก็ร่วมมือกับชาวมลายูเพื่อต่อต้านการรบบแบบกองโจรของชาวจีนเช่นเดียวกัน⁷⁷ เมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามใน ค.ศ. 1945 กลุ่มเอ็มพีเอเจเอที่นำโดยพรรคมลายันคอมมิวนิสต์ของชาวจีนเป็นพวกเดียวที่มีอาวุธ และทำหน้าที่ต่อต้านการปกครองของญี่ปุ่นได้อย่างเข้มแข็งมากที่สุดในมลายา ดังนั้นชาวมลายูโดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นสูงจึงรู้สึกว่สถานะของตนเองเริ่มไม่มั่นคง เพราะกลัวว่าชาวจีนจะสามารถกุมชะตาของการเมืองมลายาในอนาคตได้

ความกลัวของชาวมลายูที่ว่าสถานะของตนเองจะถูกสั่นคลอนโดยชาวจีนนั้น แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนเมื่ออังกฤษกลับเข้ามาปกครองมลายาอีกครั้ง และให้กลุ่มเอ็มพีเอเจของพรรคมลายันคอมมิวนิสต์รักษาความสงบในบางพื้นที่ ซึ่งเป็นมาตรการที่ชาวมลายูมองว่า อังกฤษได้เปลี่ยนมาใช้นโยบายสนับสนุนชาวจีน (pro-Chinese policy) แทนนโยบายสนับสนุนชาวมลายู ซึ่งเคยมีมาแต่เดิมในสนธิสัญญา ก่อน ค.ศ. 1941 แม้ว่าอังกฤษจะไม่ไว้วางใจพรรคมลายันคอมมิวนิสต์ แต่ก็ต้องยอมรับว่า พรรคนี้เป็นเพียงกลุ่มเดียวที่จับอาวุธต่อสู้กับญี่ปุ่นในช่วงเวลาสงคราม อังกฤษจึงตัดสินใจทำงานร่วมกับพรรคมลายันคอมมิวนิสต์ทันทีที่กลับเข้ามาในมลายา⁷⁸ ในช่วงเวลาที่มลายาไม่มีรัฐบาลปกครอง อังกฤษได้ให้สัญญาว่าจะให้สิทธิทางการเมืองกับชาวจีน จึงทำให้กลุ่มเอ็มพีเอเจเอยอมวางอาวุธเพื่อเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมืองที่จะนำไปสู่เอกราช

⁷⁵ Means, *Malaysian Politics*, 48.

⁷⁶ ลีโอนาร์ต วาย. อันดาเยา และบาบารา วัตสัน อันดาเยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 441.

⁷⁷ Jeyaratnam, K, "Racial Factors in the Political Development of the Federation of Malaya," (Master's thesis, University of British Columbia, 1958), 39.

⁷⁸ ลีโอนาร์ต วาย. อันดาเยา และบาบารา วัตสัน อันดาเยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 442 - 443.

ผลลัพธ์จากการปกครองของอังกฤษและการยึดครองของญี่ปุ่นทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติยิ่งเลวร้ายลงมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าชาวมลายูและชาวจีนจะเต็มใจที่อังกฤษกลับเข้ามาปกครองอีกครั้งหลัง ค.ศ. 1945 แต่การจัดระเบียบการปกครองระหว่างคนทั้งสองเชื้อชาติไม่สามารถทำได้โดยง่าย ดังนั้นช่วงเวลาหลังจาก ค.ศ. 1945 จึงเป็นช่วงเวลาที่สำคัญมากที่สุดสำหรับการสร้างชาติมาเลเซีย เนื่องจากสถานการณ์ที่ปรากฏขึ้นไปนี้จะแสดงให้เห็นกระบวนการเจรจาเพื่อผานผลประโยชน์ระหว่างคนทั้งสองเชื้อชาติ และผลลัพธ์ที่ชาวมลายูจะกลายมาเป็นเชื้อชาติหลักที่ครอบครองการเมืองมาเลเซียมาจนถึงปัจจุบัน

2.3 แผนสหภาพมลายูของอังกฤษ และสหพันธ์มลายา: รากฐานที่สำคัญของการสร้างชาติ

หลังจากที่ญี่ปุ่นแพ้สงครามในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 อังกฤษได้กลับเข้ามาปกครองมลายาอีกครั้ง ภายใต้การปกครองครั้งใหม่นี้ อังกฤษได้เตรียมรัฐธรรมนูญปกครองแบบใหม่ที่เรียกว่า “สหภาพมลายู” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะยกเลิกการให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายู แต่ต้องการสร้างความเท่าเทียมระหว่างเชื้อชาติ อย่างไรก็ตาม ชาวมลายูจำนวนมากไม่พอใจแผนสหภาพมลายูและรวมตัวกันจัดตั้งพรรคอัมโน เพื่อต่อต้านแผนสหภาพมลายูและต้องการให้อังกฤษร่างแผนรัฐธรรมนูญที่ปกป้องสิทธิพิเศษของตนเอง ดังที่เคยมีมาตั้งแต่ก่อน ค.ศ. 1941

ด้วยชัยชนะของฝ่ายพันธมิตรใน ค.ศ. 1942 อังกฤษได้พิจารณาแล้วว่า เมื่อกลับเข้าไปปกครองในมลายาอีกครั้ง ระบบการปกครองภายในต้องเปลี่ยนใหม่คือ การรวมป็นมณฑล สหพันธรัฐมลายู และรัฐนอกสหพันธรัฐมลายูเป็นระบบการปกครองเดียวกัน โดยมีรัฐบาลกลางที่กัวลาลัมเปอร์ อังกฤษตั้งใจรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางเพื่อปกครองมลายาให้อยู่ในทิศทางเดียวกันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการลดอำนาจของสุลต่านในแต่ละรัฐ เพราะอังกฤษมองว่า การปกครองด้วยระบบสุลต่านจะทำให้ผู้คนเชื้อชาติอื่น ๆ ไม่สามารถปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของตนเองได้ อังกฤษเรียกระบบการปกครองแบบใหม่นี้ว่าสหภาพมลายู โดยมุ่งหวังไว้ว่า การปกครองด้วยสหภาพมลายูนี้อาจเป็นประโยชน์ในการเข้าควบคุม และฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังสงคราม และต่อมากจะเป็นจุดเริ่มต้นใหม่สำหรับมลายูพร้อมสำหรับการปกครองตนเอง และสร้างความเท่าเทียมระหว่างเชื้อชาติ⁷⁹

ใน ค.ศ. 1945 อังกฤษได้ส่งเซอร์ แฮโรลด์ แมคไมเคิล (Sir Harold McMichael) มาเจรจากับสุลต่านในแต่ละรัฐ เพื่อลงนามตกลงที่จะยกเลิกสนธิสัญญาที่เคยมีอยู่ก่อนหน้านั้น และยอม

⁷⁹ อ้างอิงจาก Means, *Malaysian Politics*, 51. และ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาเยา และบาบา รา วัดสัน อันดาเยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 445 - 446.

ยกอำนาจการปกครองให้แก่อังกฤษ การเจรจาของเซอร์ แฮโรลด์ แมคไมเคิลก็สำเร็จได้ด้วยดี ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1946 อังกฤษได้เผยแพร่สหภาพมลายูในสมุดปกขาว (white paper) โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้อังกฤษมีอำนาจปกครองรัฐทั้งหมดในมลายา ภายใต้รัฐบาลกลางที่กัวลาลัมเปอร์ โดยมีสถานะนิติบัญญัติส่วนกลางเป็นผู้ออกกฎหมาย สุลต่านจะยังคงอยู่ในตำแหน่งของตนเอง แต่ต้องยกอำนาจอธิปไตยให้แก่กษัตริย์อังกฤษ นอกจากนี้การกำหนดสิทธิการเป็นพลเมืองแก่ผู้ที่อาศัยในสหภาพมลายูจะต้องเปิดกว้างให้กับผู้คนทุก ๆ เชื้อชาติ พลเมืองในสหภาพมลายูจะได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน โดยปราศจากอคติทางเชื้อชาติ หรือความเชื่อในศาสนา การถือสัญชาติเพื่อเป็นพลเมืองมลายูจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขคร่าว ๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่เป็นพลเมืองในสหภาพมลายู จะต้องเกิดในมลายาและสิงคโปร์ก่อนและหลังการตั้งสหภาพมลายู
2. ผู้ที่เป็นพลเมืองในสหภาพมลายู จะต้องมีอายุเกิน 18 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในสหภาพหรือสิงคโปร์อย่างน้อย 10 ใน 15 ปีก่อนวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 1942
3. ถ้าหากผู้ที่เกิดนอกสหภาพมลายู ต้องการถือสัญชาติเป็นพลเมืองในสหภาพ จะต้องมีบิดาที่เป็นพลเมืองของสหภาพ จึงจะได้รับพิจารณาเป็นพลเมืองในสหภาพมลายู
4. ถ้าหากผู้ที่อาศัยอยู่ในมลายา และสิงคโปร์มา 5 – 8 ปีก่อนการขอสัญชาติ ต้องการจะถือสัญชาติเป็นพลเมืองในสหภาพมลายู จะต้องเป็นผู้ที่ประพฤติดีดี พูดภาษาอังกฤษ หรือภาษามลายูได้ และสาบานตนว่าจะจงรักภักดีต่อสหภาพ และจะอาศัยอยู่ในสหภาพหรือสิงคโปร์ จึงจะได้รับพิจารณาเป็นพลเมืองในสหภาพมลายู⁸⁰

การถือสัญชาติเป็นพลเมืองของสหภาพมลายู ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คนเชื้อชาติอื่น ๆ ที่เป็นผู้อพยพมีสถานภาพเท่าเทียมกับชาวมลายู ซึ่งเป็นการยกเลิกการมอบสิทธิพิเศษให้แก่ชาวมลายู สถานการณ์โดยทั่วไปในมลายาหลังจากที่อังกฤษกลับเข้ามาปกครองอีกครั้ง ยังคงเต็มไปด้วยความตึงเครียดระหว่างเชื้อชาติ ดังนั้น การประกาศสหภาพมลายูของอังกฤษทำให้ชาวมลายูส่วนใหญ่ โดยเฉพาะชนชั้นปกครอง มองว่าอังกฤษได้เปลี่ยนมาใช้นโยบายสนับสนุนชาวจีน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชาวจีนอาจมีอำนาจเหนือกว่าชาวมลายูในอนาคต เพราะช่วงเวลาดังกล่าว กลุ่มเอ็มพีเอเจเอของชาวจีนถือว่าเป็นกองกำลังที่มีความเข้มแข็งมากที่สุด และพร้อมที่จะสร้างชาติร่วมกับอังกฤษ ช่วงเวลาหลังจาก ค.ศ. 1945 จึงเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในสังคมของชาว

⁸⁰ Jeyaratnam, “Racial Factors,” 52 – 53.

มลายู⁸¹ เนื่องจากชาวมลายูจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นปกครอง เริ่มให้ความสนใจกับการเมืองและอนาคตของตนเองในมลายา

ปฏิริยาการคัดค้านสหภาพมลายูของอังกฤษได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง อดีตเจ้าหน้าที่อังกฤษบางคนได้คัดค้านสหภาพมลายู เช่น สเวตแฮม ยอร์ช แมกซ์เวลล์ วินสเต็ดท์ เคลเมนติ และกิลมาร์ด ซึ่งได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อรัฐบาลอังกฤษ⁸² สุลต่านในรัฐต่าง ๆ ได้เสนอให้ส่งคณะผู้แทนไปยังลอนดอนเพื่อหาทางยกเลิกสหภาพมลายูเช่นกัน⁸³ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสหภาพมลายูดูเหมือนจะให้ผลประโยชน์แก่ชาวจีน และชาวอินเดีย แต่คนทั้งสองเชื้อชาติกลับไม่ได้รู้สึกยินดีกับสหภาพมลายูมากนัก ชาวจีนยอมรับหลักการบางประการในข้อเสนอ แต่ก็เกรงว่าเมื่อยอมรับการเป็นพลเมืองไปแล้ว พวกเขาอาจจะสูญเสียสัญชาติจีนที่มีมา⁸⁴ อีกทั้งพวกเขาโดยส่วนใหญ่ก็ไม่ได้สนใจที่จะปกป้องสหภาพมลายูแม้แต่น้อย⁸⁵ ชาวอินเดียเองกลับให้ความสนใจกับความเป็นไปในบ้านเกิดของตนมากกว่าที่มลายา เนื่องจากมีแนวโน้มว่าอินเดียกำลังจะได้รับเอกราชจากอังกฤษ⁸⁶

ยิ่งไปกว่านั้น สหภาพมลายูได้กระตุ้นให้เกิดขบวนการชาตินิยมในสังคมชาวมลายูอย่างกว้างขวาง เมื่ออังกฤษเริ่มบังคับใช้สหภาพมลายูใน ค.ศ. 1946 อังกฤษจึงต้องเผชิญกับการคัดค้านอย่างรุนแรง จากการรวมตัวของชาวมลายูเป็นจำนวนมากโดยมีดาโต๊ะ ออนันเป็นผู้นำ Jeyaratnam (1958) ได้สรุปให้เห็นว่า ชาวมลายูต่อต้านสหภาพมลายูด้วยหลายสาเหตุ ได้แก่ ประการแรก อังกฤษได้บังคับให้สุลต่านต้องลงนามรับรองแผนการใหม่อย่างรีบเร่ง ดังเช่นที่สุลต่านรัฐเกดะห์ได้กล่าวไว้ว่า “เขาต้องลงนามรับรองสนธิสัญญาใหม่ภายใต้การถูกข่มขู่” ประการที่สอง ชาวมลายูมองว่าสหภาพมลายูทำให้อำนาจของสุลต่านถูกโอนให้กับอังกฤษ โดยเฉพาะอำนาจในด้านนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวมลายูมองว่า สถานะของกลุ่มเชื้อชาติตนไม่มีความแตกต่างไปจากสถานะของกลุ่มคนเชื้อชาติอื่น ๆ ประการที่สาม ชาวมลายูกลัวว่าเมื่อรัฐต่าง ๆ ในมลายาถูกโอนเป็นของอังกฤษแล้ว ในไม่ช้าชาวจีน และชาวอินเดียที่ได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกับชาวมลายู อาจจะมีอำนาจในการกำหนดอนาคตของมลา

⁸¹ Chuleeporn, “Visions of Independence in Malaya,” 7.

⁸² ลีโอนาร์ต วาย. อันดาญา และบาบารา วัดสัน อันดาญา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 449.

⁸³ เรื่องเดียวกัน.

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน, 450.

⁸⁵ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 15.

⁸⁶ Jeyaratnam, “Racial Factors,” 64.

ยา⁸⁷ ประการที่สี่ อังกฤษไม่จัดให้มีการเจรจาระหว่างผู้คนจากหลากหลายกลุ่ม เพื่อสร้างข้อตกลงในสหภาพมลายู ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวมาลาญมองว่า อังกฤษได้หมิ่นเกียรติของสุลต่าน ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจอธิปไตยในแต่ละรัฐ และยังเป็น การดูแลคนชาวมลายูส่วนใหญ่ในมลายาอีกเช่นกัน⁸⁸

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1946 ดาโต๊ะ ออนันได้จัดให้มีการประชุมใหญ่ของมลายา (All – Malaya Congress) ที่กัวลาลัมเปอร์ ซึ่งประกอบไปด้วยสมาคมของชาวมลายู 41 สมาคม และผู้แทนอีก 200 คน ที่ประชุมได้รับเอามติที่จะตั้งองค์กรใหม่ขึ้น เพื่อเป็นตัวแทนความคิดเห็นของชาวมลายูทั่วทั้งมลายาในการคัดค้านสหภาพมลายู ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1946 พรรค “อัมโน” ได้ถูกก่อตั้งขึ้น โดยมีดาโต๊ะ ออนัน เป็นประธานคนแรก⁸⁹ พรรคอัมโนได้รับการสนับสนุนจากชาวมลายูทุกชนชั้น ทั้งสุลต่าน กลุ่มราชวงศ์ กลุ่มข้าราชการชั้นสูง ผู้นำศาสนา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนชาวมลายู⁹⁰ การเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านสหภาพมลายูของชาวมลายูเป็นสิ่งที่อังกฤษไม่เคยคาดคิดมาก่อน และไม่สามารถละลายความรุนแรงของขบวนการชาตินิยมมลายูเช่นนี้ไปได้ อังกฤษจึงตัดสินใจยกเลิกสหภาพมลายู และพยายามร่างรัฐธรรมนูญการปกครองใหม่โดยหันมาปรึกษาชาวมลายู อังกฤษจัดตั้งคณะทำงานในเดือน กรกฎาคม ค.ศ. 1946 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนจากรัฐบาลอังกฤษ สุลต่าน และสมาชิกพรรคอัมโน เพื่อปรึกษาหารือการร่างรัฐธรรมนูญการปกครองใหม่ ในที่สุดการประกาศตั้ง “สหพันธ์มลายา” มีขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948

หลักการโดยทั่วไปของสหพันธ์มลายาคือ สุลต่านได้อำนาจอธิปไตยในรัฐกลับคืนมา แต่อำนาจสูงสุดยังคงอยู่ที่ข้าหลวงใหญ่ในกัวลาลัมเปอร์ เขตแดนของสหพันธ์มลายายังคงไว้เช่นเดิมตามสหภาพมลายูคือ รัฐทั้ง 9 รัฐ ปีนัง และมะละกา ซึ่งบริหารงานโดยรัฐบาลกลางที่กัวลาลัมเปอร์ ในขณะที่สิงคโปร์ถูกแยกออกจากสหพันธ์ การถือสัญชาติในสหพันธ์นั้นกลับเข้มงวดมากกว่าสหภาพมลายู เพราะผู้ที่ได้รับสัญชาติโดยอัตโนมัติจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่เป็นคนในปกครองของสุลต่าน

⁸⁷ Ibid., 57 – 59.

⁸⁸ Ibid., 65 – 66.

⁸⁹ ลีโอนาร์ต วาย. อันดาญา และบาบารา วัตสัน อันดาญา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 450.

⁹⁰ Jeyaratnam, “Racial Factors,” 67 – 68.

2. คนในบังคับของอังกฤษ (British subject) ที่เกิดในปีนัง มะละกา และสหพันธ์ และต้องมีบิดาถือกำเนิดในบริเวณอาณาเขตของรัฐมลายู หรือในสหพันธ์มลายา และต้องอาศัยมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 15 ปี

3. บุคคลที่เกิดในสหพันธ์ ซึ่งสามารถพูดภาษามลายู และยึดถือชนบประเพณีของชาวมลายู

4. บุคคลที่มีพ่อแม่เป็นผู้ถือสัญชาติ และอาศัยอยู่ในสหพันธ์⁹¹

ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนเป็นสัญชาติมลายูจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. บุคคลนั้นต้องเกิดในอาณาเขตของสหพันธ์ และต้องอาศัยอยู่ในสหพันธ์มาเป็นเวลา 8 ใน 12 ปี ก่อนหน้าการขอเปลี่ยนสัญชาติ

2. ถ้าหากไม่ได้เกิดในสหพันธ์ บุคคลนั้นต้องอาศัยอยู่ในอาณาเขตของสหพันธ์มาเป็นเวลา 15 ใน 20 ปี

3. บุคคลนั้นต้องประพฤติตนดี มีความรู้ในภาษามลายู หรือภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี และประกาศตนว่าจะอาศัยอยู่ในสหพันธ์แบบถาวร⁹²

หลักการต่าง ๆ ในสหพันธ์มลายาได้แสดงให้เห็นว่า อังกฤษได้กลับไปใช้นโยบายสนับสนุนชาวมลายู ดังที่เคยเป็นมาในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะประเด็นการถือสัญชาติที่ชี้ชัดว่า ชาวมลายูจะได้ถือสัญชาติโดยอัตโนมัติ ในขณะที่ชาวจีนมีเพียงแค่ประมาณ 375,000 คน จากจำนวนทั้งหมด 1,952,682 คน ที่ได้ถือสัญชาติตามกฎหมาย⁹³ ยิ่งไปกว่านั้นจำนวนชาวจีนที่สามารถถือสัญชาติได้ยิ่งลดน้อยลงเมื่อหลักการได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า จะแยกสิ่งไปร้อออกไปจากสหพันธ์ และบุคคลที่เกิดในสิงคโปร์ไม่สามารถขอสัญชาติได้

อย่างไรก็ตาม ระหว่างที่อังกฤษได้ปรึกษารือกับสุลต่าน และพรรคอัมโนเพื่อร่างแผนก่อตั้งสหพันธ์มลายา กลับมีกลุ่มอื่นที่ไม่พอใจสหพันธ์มลายา และพยายามที่จะเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐธรรมนูญการปกครองใหม่นี้ กลุ่มที่มีบทบาทชัดเจนมากที่สุดคือ กลุ่มเอเอ็มซีเจเอ - ปูเตอร่า (All-

⁹¹ Ibid., 78.

⁹² Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 25 – 26.

⁹³ ข้อมูลจำนวนชาวจีนที่ได้ถือสัญชาติตามกฎหมายมาจากข้อมูลในเดือน มิถุนายน ค.ศ. 1949 ซึ่งอ้างอิงมาจาก Ibid., 80.

Malaya Council of Joint Action – Center of People’s Power หรือ AMCJA-PUTERA)⁹⁴ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มระหว่างกลุ่มฝ่ายค้านที่เป็นชาวมลายู และไม่ใช่มลายู กลุ่มเอ็มพีเอเจเอ – ปูเตอร่าต้องการเรียกร้องให้รวมสิงคโปร์เข้าไว้ในสหพันธ์ สร้างความเท่าเทียมของคนที่เกิดในมลายา การรักษาระบบนิเวศของชาวมลายู และเรียกร้องให้มีการปกครองตนเองทันที⁹⁵ ซึ่งเป็นการแสดงออกให้เห็นว่า การทำงานร่วมกันระหว่างเชื้อชาติสามารถเป็นไปได้ ทางกลุ่มได้ประท้วงด้วยการนัดหยุดงานทั่วมลายา 1 วันในวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1947⁹⁶ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเอ็มพีเอเจเอ – ปูเตอร่าได้สลายตัวไป เมื่ออังกฤษไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องของกลุ่ม และร่วมมือกับสุลต่านและพรรคอัมโน ประกาศใช้สหพันธ์มลายาปกครองประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948

บริบทการเมืองมลายาก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ระหว่าง ค.ศ. 1824 และ 1948) แสดงให้เห็นถึง พัฒนาการความขัดแย้งระหว่างชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดียผ่านช่วงเวลาที่ยกเลิกปกครอง และช่วงเวลาที่ยกเลิกปกครอง ดังนั้น ปัญหาสำคัญในการสร้างชาติก่อนที่มลายาจะได้รับเอกราช คือ “ความเป็นพหุสังคม” ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความแตกแยกทางเชื้อชาติ และความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจของคนเชื้อชาติต่าง ๆ ดังนั้น ในฐานะที่ตนกูอับดุล ราห์มานได้เป็นผู้นำของชาติมลายาในอนาคต เขาจะใช้ “แนวทาง” ไตในการสร้างชาติที่มีพื้นฐานอยู่บนความเป็นพหุสังคม ก่อนที่อังกฤษจะมอบเอกราชให้กับมลายา

⁹⁴ กลุ่มเอเอ็มซีเจเอ - ปูเตอร่า เป็นการรวมตัวระหว่าง กลุ่มเอเอ็มซีเจเอ และกลุ่มปูเตอร่า (All-Malaya Council of Joint Action - AMCJA) กลุ่มเอเอ็มซีเจเอถูกก่อตั้งขึ้นในเดือน ธันวาคม ค.ศ. 1946 โดยการรวมกลุ่มของชาวจีนกลุ่มต่าง ๆ อันได้แก่ พรรคมลายันคอมมิวนิสต์ หรือพรรคมลายันคอมมิวนิสต์ (MCP) สหภาพประชาธิปไตยมลายา หรือกลุ่มเอ็มดียู (Malayan Democratic Union – MDU) และกลุ่มชาวจีนชนชั้นสูงในสหพันธ์หอการค้าจีน (Chinese Chambers of Commerce) กลุ่มปูเตอร่า (Pusat Tenaga Ra’yat หรือ Center Force of the Malay People แต่ชื่อย่อของกลุ่มรู้จักโดยทั่วไปว่า PETERA) เกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มชาวมลายูฝ่ายซ้ายที่ต่อต้านบทบาทนาของพรรคอัมโน อ้างอิงจาก Means, *Malaysian Politics*, 90 -91, 106.

⁹⁵ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาญา และบาบารา วัตสัน อันดาญา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 452.

⁹⁶ พัทธินทร์, *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*, 31.

บทที่ 3

แนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 – 1957

ก่อนที่อังกฤษจะมอบเอกราช ความเป็นพหุสังคมระหว่างชาวมลายู จีน และอินเดียเป็นปัญหาสำคัญของการเมืองและการสร้างชาติในมลายา เนื้อหาในบทนี้ต้องการศึกษาถึง แนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1951 และ 1957 ว่าเขาต้องการวาง “กรอบ” และ “รูปแบบ” ของชาติในลักษณะใด เพื่อแสดงให้รัฐบาลอังกฤษเห็นว่ามลายาสามารถปกครองตนเองได้ อีกทั้ง ยังศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้กลุ่มผู้นำเชื้อชาติจีนและอินเดียนยอมให้สิทธิพิเศษของชาวมลายูมีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ

3.1 ประวัติของตงกูอับดุล ราห์มาน

ตงกูอับดุล ราห์มานเกิดวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1903 ในอลอร์สตาร์ (Alor Star) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐเคดะห์ บิดาของเขาคือ สุลต่านอับดุล ฮามิด และมารดาคือ มาเจ๊ะ เมนเจลาร่า (หรือชายาเนือง) สุลต่านอับดุล ฮามิดปกครองเคดะห์ใน ค.ศ. 1882 ซึ่งหลังจากที่เขาได้เซ็นสนธิสัญญากับอังกฤษใน ค.ศ. 1909 รัฐเคดะห์จึงมีสถานะเป็นรัฐใต้อารักขาของอังกฤษ และยังเป็นหนึ่งในรัฐนอกสหพันธรัฐมลายู⁹⁷ มาเจ๊ะ เมนเจลาร่าเป็นบุตรสาวของหลวงนราบริรักษ์ นายอำเภอเมืองนนทบุรีของสยาม และคุณนายอิม นนทนาคร มาเจ๊ะ เมนเจลาร่าต้องย้ายมาอยู่ที่เคดะห์ตั้งแต่วัยเยาว์ เพราะตงกู อมินาห์ (Tunku Aminah) น้องสาวของสุลต่านอับดุล ฮามิดรับมาเป็นบุตรบุญธรรม เมื่อมารดาของตงกูอายุได้ 19 ปี ได้อภิเษกสมรสกับสุลต่านอับดุล ฮามิด โดยมีฐานะเป็นชายาองค์ที่หก⁹⁸

⁹⁷ ศรุติ, *ชีวิตที่ไม่ธรรมดาของผู้ผู้นำ*, 2. ; Miller, *Prince and Premier*, 19 – 20. ; Sheppard, *Tunku: His Life and Times: The Authorized Biography of Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj*, (Selangor: Pelanduk Publications, 1984), 1 – 9.

⁹⁸ ศรุติ, *ชีวิตที่ไม่ธรรมดาของผู้ผู้นำ*, 4 – 8. ; Sheppard, *Tunku: A Pictorial Biography*, 26.

ภาพที่ 3.1 Tunku Abdul Rahman, Jack Chua, “The Reinvention Of Malaya: Lessons From Tunku Abdul Rahman”, *Leaderonmic.com*, <https://leaderonomics.com/leadership/lessons-from-tunku-abdul-rahman>, (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2559).

ก่อนอายุ 10 ขวบ ตนกูอับดุล ราห์มานได้เรียนหนังสือในอลอร์สตาร์⁹⁹ และย้ายไปเรียนที่สยามในปี 1913 เนื่องจากบิดา และมารดาต้องการให้เขาได้ใกล้ชิดกับญาติฝั่งมารดา ซึ่งเป็นการสานสัมพันธ์อันดีระหว่างเกาะที่และสยาม ตนกูอับดุล ราห์มานได้เรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ใน ค.ศ. 1913 แต่ต้องกลับมาเรียนที่ “ปีนังฟรีสกูล” (Penang Free School) ในปี 1916 เนื่องจาก ตนกู ยูสซุฟ (Tunku Yussuf) พี่ชายคนโตและผู้ปกครองของเขา ถึงแก่กรรมในสยาม¹⁰⁰ เมื่อตนกูอับดุล ราห์มานเรียนจบที่ปีนังฟรีสกูล รัฐบาลได้ให้ทุนไปเล่าเรียนที่อังกฤษใน ค.ศ. 1920

ตนกูอับดุล ราห์มานได้เรียนในด้านกฎหมายและประวัติศาสตร์ที่วิทยาลัยเซนต์ แคทเธอริน (St. Cathenne’s College) แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge) เมื่อเรียนจบปริญญาตรีใน ค.ศ. 1925 เขาได้กลับมาที่เกาะทีในช่วงเวลาสั้น ๆ ก่อนที่จะกลับไปอังกฤษอีกครั้ง เพื่อเรียนให้จบทางด้านเนติบัณฑิต แต่ในปี 1930 ตนกูอับดุล ราห์มานกลับสอบไม่ผ่าน จึงล้มเลิกความตั้งใจที่จะเป็นทนายความ และตั้งใจที่จะเป็นข้าราชการในเกาะที่แทน เมื่อมาถึงเกาะที่ ตนกูอับดุล ราห์มานมีเป้าหมายอย่างชัดเจนว่าจะสร้างรัฐมลายูที่ทันสมัย ซึ่งบริหารงานโดยชาวมลายูเกาะที่ (Malay Kedah) และตำแหน่งในรัฐบาลต้องสงวนไว้ให้กับชาวมลายู โดยไม่มีการมอบสิทธิพิเศษให้กับชาวจีน¹⁰¹ ใน ค.ศ. 1931 ตนกูอับดุล ราห์มานได้เข้ารับราชการในตำแหน่ง Assistant District Officer

---

⁹⁹ จากการศึกษา ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าการศึกษาของตนกูเริ่มต้นขึ้นเมื่อใด Hanna กล่าวว่า ตนกูเริ่มเรียนหนังสือตอนอายุ 4 ขวบ ในโรงเรียนอนุบาลที่สอนภาษามลายูในตอนเช้า และสอนภาษาอังกฤษในตอนบ่าย จากนั้นเขาจึงย้ายไปเรียนในโรงเรียนที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ อ้างอิงจาก Hanna, Willard Anderson, *The Formation of Malaysia, New Factor World Politics*, (New York: American University Field Staff, 1964), 156. Sheppard กล่าวว่า ตนกูเริ่มเรียนหนังสือตอนอายุ 6 ขวบที่โรงเรียนประถมมลายูในอลอร์สตาร์ อ้างอิงจาก Sheppard, *Tunku: His Life and Times*, 15. อย่างไรก็ตาม Miller วรณิ และ ศรีติ ได้กล่าวไว้ค่อนข้างตรงกันว่า ตนกูเริ่มเรียนหนังสือตอนอายุ 8 ขวบในโรงเรียนที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ อ้างอิงจาก Miller, *Prince and Premier*, 30. ; วรณิ, *บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับดุล ราห์มาน*, 22. ; ศรีติ, *ชีวิตที่ไม่ธรรมดาของผู้ว่า*, 10.

¹⁰⁰ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 3 – 4.

¹⁰¹ Miller, *Prince and Premier*, 48 – 49.

ที่เมืองคูลิม (Kulim) และ ในอีกหนึ่งปีต่อมา เขาได้รับการเลื่อนขั้นให้เป็น District Officer¹⁰² ที่เมืองกัวลาเนรัง (Kuala Nerang) ระหว่าง ค.ศ. 1931 และ 1945 ตนกูอับลุ ราห์มานมีปัญหากับรัฐบาลอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากเขาให้สวัสดิการกับชาวบ้านมากเกินไป จนขัดผลประโยชน์กับรัฐบาลอังกฤษ ซึ่งเป็นผลให้เขาถูกย้ายไปประจำตามเมืองต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้งได้แก่ เกาะลังกาวิ (Langawi) สุโหวงปัตตานี (Sungei Patani) และถูกย้ายกลับมาที่คูลิมเช่นเดิม

เมื่อญี่ปุ่นได้บุกเข้ามาที่มลายาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ตนกูอับลุ ราห์มานในฐานะ District Officer ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น “รองผู้อำนวยการหน่วยป้องกันภัยโจมตีทางอากาศ” (Deputy Director of Air Raid Precautions) อีกทั้งยังทำงานด้านสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ถูกเกณฑ์มาทำงานสร้างทางรถไฟสายมรณะในสยาม เมื่อสงครามใกล้สิ้นสุดลง รวด ๆ เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 ตนกูอับลุ ราห์มานได้ยินข่าวลือว่า ภายหลังจากที่ญี่ปุ่นถอนกองทัพออกจากเกดะห์ กองโจรคอมมิวนิสต์ต้องการเข้ายึดครองรัฐนี้ ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้เขาเป็นอย่างมาก จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ตนกูอับลุ ราห์มานไม่ชอบคอมมิวนิสต์ เพราะคอมมิวนิสต์ได้เข้าควบคุมบางพื้นที่ในอลอร์สตาร์ และสร้างความไม่พอใจซึ่งกันและกันระหว่างชาวมลายูและชาวจีน เนื่องจาก ชาวมลายูไม่ยินยอมให้กองทัพคอมมิวนิสต์ชาวจีนเข้าครอบครองหมู่บ้านของตนเอง¹⁰³ อย่างไรก็ตาม เขาเห็นว่า สถานการณ์ที่เซอร์แฮโรลด์ แมคไมเคิลพยายามให้สุลต่านในเกดะห์ลงนามเพื่อมอบอำนาจอธิปไตยให้กับอังกฤษ และการบังคับใช้รัฐธรรมนูญสหภาพมลายู เพื่อยกเลิกสิทธิพิเศษของชาวมลายู กลับตึงเครียดมากยิ่งขึ้น เพราะเขาไม่สามารถขัดขวางการลงนามของสุลต่านได้เลย ตนกูอับลุ ราห์มานตัดสินใจเดินทางไปอังกฤษใน ค.ศ. 1946 เพื่อสอบเนติบัณฑิตให้ผ่าน เมื่อเขาเรียนจบ และกลับมาถึงมลายาใน ค.ศ. 1949 ก็ได้รับเชิญให้เป็นหัวหน้าพรรคอัมโนสาขารัฐเกดะห์ อย่างไรก็ตาม ตนกูอับลุ ราห์มานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าสาขาได้ เนื่องจากเขาได้รับตำแหน่งใหม่เป็นรองอัยการแผ่นดิน (Deputy Public Prosecutor) ที่กัวลาลัมเปอร์เสียก่อน¹⁰⁴

เมื่อดาโต๊ะ ออนันลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคอัมโน ตนกูอับลุ ราห์มานได้รับเชิญให้เป็นประธานพรรค ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่เขาได้เข้าสู่วงการเมืองอย่างจริงจังตั้งแต่ ค.ศ. 1951 เป็นต้นมา ในเวลาต่อมา ตนกูอับลุ ราห์มานได้เป็นผู้นำของสหพรรค ซึ่งเป็นการรวมตัวของพรรคอัมโน

¹⁰² อภิเชษฐได้แปลคำว่า Assistant District Officer หมายถึง “ผู้ช่วยหัวหน้าเขต” และคำว่า District Officer หมายถึง “หัวหน้าเขต” อ้างอิงจาก อภิเชษฐ, *หนทางสู่อำนาจ: การเป็นผู้นำทางการเมืองของพรรคอัมโนในมลายา*, 120.

¹⁰³ Miller, *Prince and Premier*, 71 – 72.

¹⁰⁴ Ibid., 111 – 113.

พรรคเอ็มซีเอ ที่เป็นตัวแทนของชาวจีน และพรรคเอ็มไอซี ที่เป็นตัวแทนของชาวอินเดีย และเมื่อสหพรรคชนะการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1955 เขาได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำที่ฝึสานผลประโยชน์ระหว่างผู้นำกลุ่มเชื้อชาติจีนและอินเดีย และประกาศเอกราชให้กับมลายาใน ค.ศ. 1957 ตงกูอับดุล ราห์มานเป็นผู้นำของประเทศจนถึงปี 1970 หลังจากที่เขาออกจากตำแหน่ง ตงกูอับดุล ราห์มานได้เป็นเลขาธิการในองค์การประชุมกลุ่มประเทศมุสลิมโอไอซีที่เมืองเจดดา และในเวลาต่อมา เขาได้เขียนบทความในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ เพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และสถานการณ์ต่าง ๆ ในมาเลเซีย อีกทั้งยังเป็นผู้นำในองค์กรเปอร์คิมด้วย เขาถึงแก่อนิจกรรมลงในวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 1990 ที่กัวลาลัมเปอร์ขณะที่อายุได้ 87 ปี

3.2 บริบทการเมืองมลายา และแนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1957

ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติเป็นสิ่งที่อยู่ในสังคมมลายามายาวนาน แต่ชัยชนะระหว่างพรรคอัมโนและเอ็มซีเอ ในการเลือกตั้งระดับเทศบาล ค.ศ. 1952 ได้แสดงให้เห็นว่าความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้นำในแต่ละเชื้อชาติสามารถเกิดขึ้นได้ หัวข้อนี้ต้องการศึกษาว่า ตงกูอับดุล ราห์มานมีแนวทางในการสร้างชาติอย่างไร เพื่อให้กลุ่มผู้นำในพรรคอัมโน เอ็มซีเอ และเอ็มไอซีสามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งเป็นผลให้รัฐบาลอังกฤษมอบเอกราชให้แก่มลายาใน ค.ศ. 1957

3.2.1 การร่วมมือแบบชุมชนนิยมระหว่างพรรคอัมโนและเอ็มซีเอ กับชัยชนะเหนือพรรคไอเอ็มพี

ตั้งแต่รัฐบาลอังกฤษนำชาวจีนและชาวอินเดียเข้ามาอาศัยในมลายา “ความเป็นชุมชนนิยม” (communalism) ได้เกิดขึ้นในดินแดนนี้ การปกครองของอังกฤษและการยึดครองของญี่ปุ่น ทำให้คนทั้งสามเชื้อชาติไม่สามารถรวมตัวกันได้ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติทั้งในด้านภาระหน้าที่ทางเศรษฐกิจ และการจัดการศึกษาของคนแต่ละเชื้อชาติ

อังกฤษนำเอา “สหภาพมลายู” มาปกครองมลายาใน ค.ศ. 1946 ซึ่งสนับสนุนให้ชาวมลายู จีน และอินเดียได้รับสัญชาติและมีสิทธิทางการเมืองที่เท่าเทียมกัน สหภาพมลายูได้สะท้อนให้เห็นถึง “ความไม่เป็นชุมชนนิยม” (non-communalism) เพราะรัฐบาลอังกฤษต้องการให้เกิดความเป็น “เอกภาพ” ในสังคมมลายา โดยให้ชาวมลายู จีน และอินเดียมีสัญชาติเดียวกัน

ก่อนที่มลายาจะได้รับเอกราช พรรคอัมโนเป็นตัวแทนของชาวมลายูที่ได้รับความนิยมมากที่สุด สมาชิกที่สำคัญประกอบไปด้วย สุลต่าน กลุ่มชนชั้นสูง และข้าราชการชาวมลายู

พรรคอัมโนสามารถรวบรวมชาวมลายูจำนวนมาก เพื่อแสดงเจตจำนงต่อต้านสหภาพมลายูจนเป็นผลสำเร็จ ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จคือ กลุ่มผู้นำพรรคที่เป็นข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของรัฐสามารถทำงานร่วมกับหัวหน้าหมู่บ้าน (village headman - *penghulus*) เพื่อรวบรวมชาวบ้านให้สนับสนุนพรรคอัมโน การทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มคนดังกล่าวทำให้ชาวมลายูสามารถรวมตัวกันเป็นเอกภาพ และกดดันให้รัฐบาลอังกฤษก่อตั้งรัฐธรรมนูญใหม่เพื่อปกครองมลายา¹⁰⁵ รัฐบาลอังกฤษยอมเจรจากับสุลต่านและตัวแทนจากพรรคอัมโน เพื่อก่อตั้งสหพันธมลายาใน ค.ศ. 1948 และยกเลิกสหภาพมลายู การก่อตั้งสหพันธมลายาทำให้ชาวมลายูได้รับสิทธิในการถือสัญชาติโดยอัตโนมัติ และคนที่มิใช่ชาวมลายูได้รับสิทธิในการถือสัญชาติยากขึ้น

อย่างไรก็ตาม กลุ่มเอเอ็มซีเจเอ – ปูเตอร่า ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มระหว่างคนที่เป็
ชาวมลายูและมีเชื้อชาวมลายู กลับไม่พอใจสหพันธมลายา เพราะกลุ่มนี้ต้องการให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างคนทั้งสามเชื้อชาติ และเรียกร้องให้มีการประกาศเอกราชในทันที ข้อเรียกร้องดังกล่าวไม่เป็นผล เพราะรัฐบาลอังกฤษไม่เห็นด้วย กลุ่มเอเอ็มซีเจเอ – ปูเตอร่าจึงสลายตัวในเวลาต่อมา ซึ่งเป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายา ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนหลักในกลุ่มนี้ ต้องยกเลิกการต่อสู้แบบสันติวิธี และเปลี่ยนมาต่อต้านรัฐบาลอังกฤษในแบบกองโจรแทนตั้งแต่ ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันนี้ การเมืองแบบชุมชนนิยมของคนเชื้อชาติอื่น ๆ ยังไม่ชัดเจนมากเท่ากับการเมืองแบบชุมชนนิยมของชาวมลายู แม้ว่าสหภาพมลายูจะมอบสิทธิการถือสัญชาติอย่างเท่าเทียมให้กับชาวจีนและชาวอินเดีย แต่คนจากทั้งสองเชื้อชาติกลับไม่สามารถรวมตัวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปกป้องสหภาพมลายูได้ อีกทั้ง การก่อตั้งพรรคเอ็มซีเอใน ค.ศ. 1949 กลับเป็นไปเพื่อดึงดูดให้ชาวจีนที่สนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเข้าร่วมกับพรรคตน ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการที่รัฐบาลอังกฤษพยายามแก้ไขปัญหากองโจรคอมมิวนิสต์ในมลายา¹⁰⁶

ความเป็นชุมชนนิยมที่เข้มแข็งในกลุ่มผู้นำของชาวมลายู เป็นผลให้ผู้นำบางคนในพรรคอัมโนเริ่มมองว่าตนเองกลายเป็นผู้นำระดับชาติ และมองสภาพปัญหาของมลายาขยายขอบเขตมากไปกว่าแค่ชุมชนของชาวมลายูเท่านั้น ความคิดดังกล่าวเกิดขึ้นกับดาโต๊ะ ออนันท์ และกลุ่มผู้นำบางคนที่สนับสนุนเขา¹⁰⁷ เพราะเมื่ออังกฤษประกาศภาวะฉุกเฉินต่อกองโจรคอมมิวนิสต์เมื่อ ค.ศ.

¹⁰⁵ Means, *Malaysian Politics*, 100.

¹⁰⁶ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 75 – 81.

¹⁰⁷ อ้างอิงจาก Chuleeporn, “Visions of Independence in Malaya,” 96 และ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 68.

1948 ดาโต๊ะ ออนน์ กล่าวว่าปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น เขาจึงตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาด้วยการรวมชาวมลายู และชาวจีนให้อยู่ในพรรคเดียวกัน ดังนั้นดาโต๊ะ ออนน์ จึงจัดให้มีการประชุม “คณะกรรมการประสานงานระหว่างชุมชน” หรือ “ซีแอลซี” (Communities Liaison Committee) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้นำสำคัญ ๆ เช่น ดาโต๊ะ ออนน์ ตัน เซ็ง ลีออค และข้าหลวงใหญ่ มัลคอล์ม แม็กโดนัลด์ (Malcolm MacDonald)¹⁰⁸ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอในซีแอลซี ที่ต้องการให้สัญชาติกับคนที่มีเชื้อชาวมลายู กลับถูกคัดค้าน เพราะข้อเสนอดังกล่าวอาจนำไปสู่การลดสถานะพิเศษของชาวมลายูในที่สุด¹⁰⁹

ดาโต๊ะ ออนน์ เริ่มถูกวิจารณ์อย่างรุนแรง จนกระทั่งตัดสินใจลาออกจากพรรคในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1950 ซึ่งเป็นสิ่งที่สภาประชุมสามัญของพรรคอัมโน (UMNO General Assembly) และชาวมลายูมิได้คาดคิดมาก่อน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาว่าดาโต๊ะ ออนน์ ยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อชาวมลายู และไม่มีผู้นำคนใดที่ได้รับความนิยมมากเท่าเขา ในที่สภาประชุมสามัญจึงตัดสินใจเลือกเขาเข้ามาเป็นหัวหน้าพรรคอีกครั้งหนึ่ง¹¹⁰

สถานะประธานพรรคของดาโต๊ะ ออนน์ต้องสิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1951 เพราะเขาเริ่มวางโครงการเพื่อเอกราชของมลายา ที่ชาวมลายูและพรรคอัมโนไม่สามารถยอมรับได้ เช่น การเปลี่ยนชื่อพรรคอัมโน จาก United Malays National Organization เป็น United Malayan National Organization ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปิดกว้างเพื่อรับสมาชิกจากเชื้อชาติอื่น ๆ อย่างเต็มรูปแบบ ข้อเสนอของเขาเรื่องการรวมสิงคโปร์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของมลายา การใช้คำว่า “เขต” (territory) แทนคำว่า “รัฐ” (state) เพื่อใช้เรียกแทนรัฐทั้ง 9 และสเตตรตส์ เซตเทิลเมนต์ (Straits Settlements) และการเสนอให้สถานะพลเมืองกับคนที่มีเชื้อชาวมลายู ซึ่งทำให้ชาวมลายูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นภัยต่อเชื้อชาติตนทั้งสิ้น เมื่อดาโต๊ะ ออนน์ถูกวิจารณ์อย่างหนัก เขาจึงตัดสินใจลาออกจากพรรคในวันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 1951 และได้ก่อตั้ง “พรรคไอเอ็มพี” (Independent of Malaya Party - IMP) ซึ่งมีแนวคิดที่สนับสนุนความไม่เป็นชุมชนนิยม การลาออกในครั้งนี้ สมาชิกในพรรคอัมโนไม่ได้เรียกร้องให้เขากลับมาเป็นหัวหน้าพรรคอีก

พรรคอัมโนได้กลับมาสนับสนุนความเป็นชุมชนนิยมของชาวมลายูอย่างเต็มที่อีกครั้ง เมื่อตนกูอับดุล ราห์มานเข้ามาเป็นประธานพรรคในวันที่ 17 กันยายน ค.ศ. 1951 การลาออก

¹⁰⁸ Ishak bin Tadin, “Dato Onn and Malay Nationalism, 1946 – 1951,” *Journal of Southeast Asian History*, Vol.1, No.1 (1960), 71 – 72.

¹⁰⁹ Ibid., 74 – 75.

¹¹⁰ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 70.

ของดาโต๊ะ ออนน์ทำให้บรรยากาศภายในพรรคค่อนข้างแตกแยก ดังนั้นเมื่อตนกูอับลุ ราห์มานเข้ารับตำแหน่ง เขาต้องพยายามสร้างความเชื่อมั่นให้กับชาวมลายูและสมาชิกในพรรคว่า พรรคอัมโนยังคงทำงานเพื่อสร้างและส่งเสริมสิทธิพิเศษของชาวมลายู อีกทั้งชาวมลายูจะต้องเป็นเชื้อชาติที่กำหนดทิศทางการของประเทศในการนำมลายูไปสู่เอกราช ซึ่งแสดงให้เห็นในสุนทรพจน์ครั้งแรกของเขาในฐานะประธานพรรคว่า “นี่คือประเทศของชาวมลายู และชาวมลายูควรได้รับสิทธิพิเศษนั้น ... บางคนได้กล่าวว่าเอกราชควรเป็นของชาว ‘มลายัน’ ใครคือชาวมลายัน ชาวมลายูต้องเป็นคนกำหนดว่ามลายันคือใคร”¹¹¹

ยิ่งไปกว่านั้น ความตั้งใจของตนกูอับลุ ราห์มานที่ต้องการรักษาสหสิทธิพิเศษของชาวมลายูได้แสดงให้เห็นว่า แนวคิดของเขาแตกต่างจากดาโต๊ะ ออนน์ ซึ่งเห็นได้จาก ข้อความที่ตนกูอับลุ ราห์มานกล่าวในเดอะสเตรตส์ไทมส์ว่า “สมาชิกพรรคอัมโนคนใดที่เข้าร่วมพรรคไอเอ็มพีจะถูกไล่ออกจากพรรค ... เราไม่สนับสนุนให้ครองตำแหน่งได้ทั้งสองพรรค [เพราะ] นโยบายของไอเอ็มพีและอัมโนแตกต่างกัน”¹¹² สุนทรพจน์ของเขาสะท้อนให้เห็นว่า ยิ่งพรรคไอเอ็มพีมีนโยบายที่ไม่เป็นชุมชนนิยมมากเท่าใด พรรคอัมโนยิ่งขบขันให้เห็นถึงความเป็นชุมชนนิยมมากยิ่งขึ้น¹¹³

อย่างไรก็ตาม ตนกูอับลุ ราห์มานต้องพบกับความยากลำบาก เพราะถึงแม้ว่านโยบายที่ต้องการรักษาสหสิทธิพิเศษของชาวมลายูได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี แต่เมื่อพิจารณาว่าชื่อเสียงของเขายังไม่มากเท่ากับดาโต๊ะ ออนน์ ตนกูอับลุ ราห์มานจึงพยายามอย่างมากเพื่อสร้างฐานมวลชนให้กับตนเอง เขาได้เดินทางไปทั่วมลายูเพื่อให้ชาวมลายูรู้จักมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนการทำงานของพรรคอัมโน เพราะช่วงเวลาเดียวกันนี้ ดาโต๊ะ ออนน์ก็พยายามเพิ่มฐานเสียงให้กับพรรคใหม่ของเขาเช่นกัน¹¹⁴ ดาโต๊ะ ออนน์เป็นที่รู้จักมากกว่า เนื่องจากได้รับการสนับสนุนทั้งจากชาวจีนและชาวอินเดีย รวมทั้งรัฐบาลอังกฤษเอง ข้าหลวงใหญ่เซอร์เฮนรี เฮอร์นี (Sir Henry Gurney) ได้พยายามให้พรรคไอเอ็มพีทำงานร่วมกับพรรคเอ็มซีเอของตัน เซ็ง ลีอ็อค เพื่อสร้างพรรคการเมืองที่ไม่เน้นความเป็นชุมชนนิยม ดังนั้นดาโต๊ะ ออนน์จึงสามารถอ้างได้ว่า พรรคของเขาเข้มแข็งที่สุดในสภานิติบัญญัติแห่งสหพันธ์ เพราะพรรคไอเอ็มพีมีคนหลากหลายเชื้อชาติเป็นสมาชิกและให้การสนับสนุน¹¹⁵

¹¹¹ Miller, *Prince and Premier*, 107.

¹¹² “Umno Will Expel Onn IMPs”, *The Straits Times*, September 18, 1951, 1.

¹¹³ Chuleeporn, “Visions of Independence in Malaya,” 99.

¹¹⁴ Miller, *Prince and Premier*, 108 – 109.

¹¹⁵ Ibid., 109.

การแข่งขันระหว่างพรรคอัมโนกับพรรคไอเอ็มพีได้เริ่มต้นขึ้น เมื่อรัฐบาลอังกฤษประกาศให้มีการเลือกตั้งระดับเทศบาลที่กัวลาลัมเปอร์ ในค.ศ. 1952 ก่อนการเลือกตั้งมาถึง พรรคไอเอ็มพีได้ประกาศโจมตีพรรคอัมโนว่า “ความเป็นชุมชนนิยมถือว่าเป็นหายนะต่อมลายา และพรรคไอเอ็มพีต่อต้านการเมืองแบบดังกล่าวแน่นอน ... ถ้าหากมี [ใครก็ตาม] สนับสนุนความเป็นชุมชนนิยมในสภาเทศบาลจะต้องถูกไล่ออกจากพรรค” ตัน เซ็ง ลี๊ค ประธานพรรคเอ็มซีเอ ให้ความสนใจกับแนวคิดแบบไม่ใช่ชุมชนนิยมของพรรคไอเอ็มพี เพราะเขามองว่าแนวคิดเช่นนี้น่าจะช่วยเหลือสวัสดิการให้กับชาวจีนได้ และชาวจีนจะสนับสนุนพรรคของตนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ดาโต๊ะ ออนันต์ไม่ต้องการลงเลือกตั้งร่วมกับพรรคเอ็มซีเอสาขาสลังงอร์ เพราะคิดว่า เซอร์เฮนรี ลี (Sir Henry Lee) หัวหน้าพรรคเอ็มซีเอสาขาสลังงอร์ ต้องการลงเลือกตั้งในกัวลาลัมเปอร์ด้วยตนเอง เซอร์เฮนรี ลีผิดหวังที่ถูกดาโต๊ะ ออนันต์เพิกเฉย แต่กระนั้นเมื่อเขาเห็นโอกาสว่ายะหยา บิน ดาโต๊ะ अबดุล ราห์มาน (Yahya bin Dato Abdul Rahman) สมาชิกพรรคอัมโน กำลังขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลงเลือกตั้งในกัวลาลัมเปอร์ เซอร์เฮนรี ลีจึงให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อลงเลือกตั้งในกัวลาลัมเปอร์¹¹⁶

การร่วมมือระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอด้วยความบังเอิญเช่นนี้ ทำให้ทั้งสองพรรคสามารถเอาชนะพรรคไอเอ็มพีไปถึง 9 ที่นั่ง จาก 12 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคไอเอ็มพีได้ไปเพียงแค่ 2 ที่นั่งเท่านั้น แม้ว่าพรรคไอเอ็มพีจะเข้มแข็ง แต่การเลือกตั้งในครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ฐานมวลชนในแต่ละเชื้อชาติ ให้การสนับสนุนพรรคที่เป็นตัวแทนของเชื้อชาติตนเองมากกว่า เนื่องจากชาวมลายูและชาวจีนมองว่าพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอจะให้ผลประโยชน์กับกลุ่มเชื้อชาติตนเองมากกว่าพรรคไอเอ็มพีที่แสดงตัวว่าสนับสนุนความคิดแบบไม่ใช่ชุมชนนิยม

ความสำเร็จโดยบังเอิญเช่นนี้ทำให้นักนำทั้งสองพรรคมีแรงบันดาลใจที่จะคว้าชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป¹¹⁷ ผลของการเลือกตั้งได้แสดงให้เห็นว่า บทบาทของพรรคไอเอ็มพีเริ่มสิ้นสุดลงแล้ว และการเลือกตั้งทำให้การรวมตัวระหว่างอัมโนและเอ็มซีเอ เริ่มขยายตัวไปถึงการรวมตัวระดับชาติ¹¹⁸ ตันกู अबดุล ราห์มานมองเห็นหนทางที่ทั้งสองพรรคจะสามารถทำงานร่วมกันเพื่อนำมลายาไปสู่เอกราช เขาหวังว่าอัมโนจะสามารถรักษาอัตลักษณ์ของตนเองไว้ และทำงานร่วมกับพรรคเอ็มซีเอ โดยยอมรับในการร่วมมือระหว่างเชื้อชาติ หรือความเป็นชุมชนนิยมร่วมกัน แต่

¹¹⁶ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 84 - 87.

¹¹⁷ Chuleeporn, “Visions of Independence in Malaya,” 103.

¹¹⁸ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 88.

จะไม่เปลี่ยนแปลงเป็นการเมืองแบบมิใช่ชุมชนนิยมอย่างแน่นอน¹¹⁹ แนวคิดเช่นนี้ได้ย้ำให้เห็นในอัตชีวประวัติของเขาที่ระบุไว้ว่า

เมื่อข้าพเจ้าได้รับตำแหน่ง [ประธานพรรคอัมโน] ข้าพเจ้าแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า พรรคอัมโนยังคงเป็นพรรคของชาวมลายู แต่ก็เต็มใจและพร้อมที่จะใกล้ชิด และสร้างพันธมิตรทางการเมืองกับพรรคอื่น ๆ ในมลายา ดังนั้น [พรรคอัมโน] จึงได้สร้างพันธมิตรร่วมกับชาวจีนภายใต้พรรคเอ็มซีเอ ...¹²⁰

ผลการเลือกตั้งที่กัวลาลัมเปอร์ทำให้สถานการณ์ภายในพรรคเอ็มซีเอเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง เดิมทีสมาชิกในพรรคให้ความสนใจแค่สวัสดิการของชาวจีน แต่ตอนนี้สมาชิกจำนวนมากเริ่มผลักดันให้พรรคเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น¹²¹ กลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอเริ่มตระหนักว่า การทำงานร่วมกับพรรคอัมโนจะส่งผลดีกับพรรคเอ็มซีเอมากกว่าทำงานร่วมกับพรรคไอเอ็มพี เนื่องจากจากสาเหตุ 2 ประการหลัก ๆ ได้แก่ ประการแรก บุคลิกส่วนตัวของตงกูอับดุล ราห์มานที่ดูเรียบง่ายและเป็นมิตรมากกว่าดาโต๊ะ ออนัน ทำให้สมาชิกของพรรคสะดวกใจที่จะทำงานร่วมกับพรรคอัมโนมากกว่า และประการที่สอง สมาชิกบางส่วนในพรรคยังคงมีแนวคิดแบบชุมชนนิยม ที่ต้องการปกป้องผลประโยชน์และอัตลักษณ์ของชาวจีน มากกว่าที่จะสลายความเป็นชุมชนนิยมลง ตามแนวคิดของดาโต๊ะ ออนัน ผลลัพธ์จากการเปลี่ยนพันธมิตรทางการเมืองทำให้พรรคไอเอ็มพีเริ่มอ่อนแอลง เพราะชาวมลายูและชาวจีนให้การสนับสนุนการรวมตัวระหว่างอัมโนและเอ็มซีเอมากกว่า

การร่วมมือระหว่างทั้งสองพรรคได้พัฒนาเป็น “สหพรรค” อย่างสมบูรณ์ ใน ค.ศ. 1952 ตงกูอับดุล ราห์มานและผู้นำจากทั้งสองพรรคได้เข้าประชุมร่วมกันอยู่ตลอด และพยายามเข้าไปมีบทบาทในระดับชาติ ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จากสุนทรพจน์ของเขาในการชุมนุมครั้งแรกระหว่างชาวจีนและชาวมลายูที่ Miller (1959) บันทึกไว้ว่า “‘เอกภาพ’ (unity) [ความหมายของ unity ในบริบทนี้หมายถึง การรวมตัวระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1952] ที่เกิดขึ้นในกัวลาลัมเปอร์ อาจพิสูจน์ให้เห็นถึงการเริ่มต้นที่จะร่วมมือซึ่งกันและกันในประเด็นที่สำคัญมากยิ่งขึ้นไปอีก”¹²² จนถึงเวลานี้แนวคิดของทั้งสองพรรคได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันว่า

¹¹⁹ “UMNO CHIEF WANTS MORE MERGERS,” *The Straits Times*, September 28, 1952, 5.

¹²⁰ Abdul Rahman, *Challenging Times*, 46.

¹²¹ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 89 – 90.

¹²² Miller, *Prince and Premier*, 114.

จะสร้างความเป็นชุมชนนิยมน่วมกัน กล่าวคือทั้งอัมโนและเอ็มซีเอได้ทำงานร่วมกันเพื่อปกป้องอัตลักษณ์ และผลประโยชน์ของเชื้อชาติตนเอง โดยที่ทั้งสองพรรคจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของคนแต่ละเชื้อชาติ และดึงดูดเสียงสนับสนุนจากกลุ่มเชื้อชาติตนเพื่อชนะการเลือกตั้ง ยิ่งไปกว่านั้น การรวมตัวเป็นสหพรรคอีกนัยหนึ่งคือการเอาชนะพรรคไอเอ็มพี และแสดงให้เห็นว่าความเป็นชุมชนนิยมน่วมคือสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในมลายาต้องการ

ความช่วยเหลือระหว่างทั้งสองพรรคยังแสดงให้เห็นในด้านงบประมาณอีกเช่นกัน ตนกูอับดุล ราห์มานได้กล่าวว่า “ ... เมื่อพรรคอัมโนต่อสู้ในการเลือกตั้งครั้งแรกในมลายา เราใช้งบประมาณไปเพียง 150,000 เหรียญสหรัฐเท่านั้น พรรคเอ็มซีเอได้จ่ายเงินของตนเองและช่วยเหลือพรรคอัมโนในด้านการขนส่ง ในขณะที่พรรคอัมโนได้ช่วยเหลือด้านแรงงานแก่พรรคเอ็มซีเอ ”¹²³ ซึ่ง อภิเชษฐ (2005) ได้วิเคราะห์ไว้เช่นกันว่า พรรคอัมโนก้าวสู่อำนาจทางการเมืองจนสามารถเอาชนะพรรคไอเอ็มพีได้ ส่วนหนึ่งเพราะได้รับความช่วยเหลือจากพรรคเอ็มซีเอ¹²⁴

ความบังเอิญที่ทั้งสองพรรคชนะการเลือกตั้งระดับเทศบาล จนสามารถสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันและก่อตั้งสหพรรค ทำให้ตูกูอับดุล ราห์มานและผู้นำในพรรคอัมโนมองเห็นว่า สหพรรคได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นกลุ่มผู้นำในสหพรรคจึงผลักดันให้พรรคตนมีบทบาทนำในมลายา เพื่อต่อรองกับรัฐบาลอังกฤษในประเด็นที่สำคัญระดับชาติ ข้อเท็จจริงดังกล่าวปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด เมื่อในเวลาต่อมา สหพรรคได้เจรจาร่วมกันถึงการเลือกตั้งในระดับสหพันธ์และการประกาศเอกราช ก่อนที่รัฐบาลอังกฤษจะดำเนินการประชุมในประเด็นดังกล่าว ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า สหพรรคตั้งใจที่จะทำงานเพื่อชาติอย่างแท้จริง

3.2.2 การต่อสู้ระหว่างสหพรรคกับรัฐบาลอังกฤษ เพื่อเรียกร้องเอกราชให้แก่มลายา

แม้ว่าสหพรรคได้รับความนิยมอย่างสูงจากประชาชน จนสามารถเอาชนะพรรคไอเอ็มพีได้สำเร็จ แต่เมื่อทางพรรคพยายามให้รัฐบาลอังกฤษจัดการเลือกตั้งระดับสหพันธ์และประกาศเอกราช รัฐบาลอังกฤษ โดยเฉพาะเซอร์เจอราร์ด เทมเพลอร์หรือนายพลเทมเพลอร์ (Sir Gerald Templer - General Templer) ข้าหลวงคนใหม่ซึ่งได้รับแต่งตั้งเมื่อวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1952 กลับมีท่าทีที่ไม่ค่อยเป็นมิตรนัก

¹²³ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 53.

¹²⁴ อภิเชษฐ, “หนทางสู่อำนาจ: การเป็นผู้นำทางการเมืองของพรรคอัมโน,” 123 – 131.

Miller (1959) ให้การชื่นชมว่านายพลเทมเปเลอร์สามารถขับไล่พรรคมาลายันคอมมิวนิสต์ หรือคอมมิวนิสต์ให้พ้นไปจากมลายาได้¹²⁵ งานเขียนชิ้นอื่น ๆ กลับมองในทิศทางตรงกันข้าม เช่น Vorys (1976) กล่าวว่า การรวมตัวแบบชุมชนนิยมจนสามารถชนะการเลือกตั้งไม่ได้เป็นสิ่งที่เทมเปเลอร์ปรารถนา เขาพยายามใช้รัฐบาลและสุลต่านเป็นเครื่องมือในการถ่วงดุลกับสหพรรคเพื่อไม่ให้เกิดการร่วมมือแบบชุมชนนิยมขยายตัวมากขึ้น¹²⁶ Khong (1984) กล่าวว่า รัฐบาลอังกฤษคิดว่าสหพรรคเพียงแค่อำนาจที่ไม่พอใจให้กับรัฐบาลอังกฤษ แต่ไม่ได้มองว่าเป็นศัตรู¹²⁷ อีกทั้ง Shome (2002) ยังมองว่า นายพลเทมเปเลอร์ได้ทำลายสัมพันธภาพที่เพิ่มพูนระหว่างตนกับอับดุล ราห์มาน กับรัฐบาลอังกฤษในการเรียกร้องเอกราช เขาไม่สนใจต่อข้อเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการเอกราช และพยายามเลื่อนการเลือกตั้งของสหพันธ์ออกไปจนกว่าจะถึง ค.ศ. 1957 นอกจากนี้ อังกฤษยังต้องการหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากมลายา จึงไม่ต้องการให้เอกราชมาถึงโดยเร็ว¹²⁸ ระหว่าง ค.ศ. 1953 - 1954 สหพรรคได้เผชิญกับการคัดค้านจากรัฐบาลอังกฤษในประเด็นการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ และสถานการณ์ที่ตึงเครียดอยู่บ่อยครั้ง โดยมีพรรคไอเอ็มพีคอยให้การสนับสนุนรัฐบาลอังกฤษอยู่เบื้องหลัง

เมื่อพรรคไอเอ็มพีแพ้การเลือกตั้งใน ค.ศ. 1952 ดาโต๊ะ ออนันต์จึงพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับรัฐบาลอังกฤษ เพื่อให้พรรคของตนกลับมามีบทบาทอีกครั้งหนึ่ง เมื่อรัฐบาลอังกฤษต้องการให้กลุ่มผู้นำของคนแต่ละเชื้อชาติเข้ามาทำงานร่วมกับรัฐบาล ดาโต๊ะ ออนันต์ตอบรับคำเชิญให้ทำงานอยู่ในกระทรวงมหาดไทย ในขณะที่ตนกับอับดุล ราห์มานไม่รับตำแหน่งใด ๆ จากรัฐบาล¹²⁹ เพราะเขาตัดสินใจที่จะทุ่มเทให้กับสหพรรคมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้น พรรคไอเอ็มพียังได้เปรียบกว่าสหพรรคในแง่ที่ว่า เจ้าหน้าที่ระดับสูงในสภานิติบัญญัติแห่งสหพันธ์ เป็นสมาชิกในพรรคไอเอ็มพี อีกทั้งดาโต๊ะ ออนันต์ยังสนิทกับเหล่ามุขมนตรี (Menteri Besar) ในแต่ละรัฐอีกด้วย¹³⁰ จึงทำให้พรรคไอเอ็มพีเป็นพรรคการเมืองที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ในสภานิติบัญญัติแห่งรัฐและสหพันธ์ ดังนั้นพรรค

¹²⁵ Miller, *Prince and Premier*, 115.

¹²⁶ Vorys, *Democracy without Consensus*, 109.

¹²⁷ Khong Kim Hoong, *Merdeka! British Rule and The Struggle for Independence Malaya, 1945 – 1957*, (Malaysia: Strategic Information Research Development, 1984), 265.

¹²⁸ Shome, *Malay Political Leadership*, 67 – 71.

¹²⁹ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 28.

¹³⁰ Means, *Malaysian Politics*, 137.

ไอเอ็มพีจึงใช้ความได้เปรียบดังกล่าวให้การสนับสนุนรัฐบาลอังกฤษและโจมตีสหพรรค โดยเฉพาะในประเด็นที่สามารถทำให้การรวมตัวแบบชุมชนนิยมแตกแยกได้

พรรคไอเอ็มพีเริ่มต้นโจมตีการขายลอตเตอรี่ของพรรคเอ็มซีเอ เดิมทีพรรคเอ็มซีเอได้รับอนุญาตจากรัฐบาลอังกฤษให้ขายลอตเตอรี่ ซึ่งเป็นการนำรายได้มาสร้างสวัสดิการให้กับชาวจีนใน “หมู่บ้านใหม่” (New Village) เพื่อให้ชาวจีนหันมาสนับสนุนรัฐบาลอังกฤษ และพรรคเอ็มซีเอแทนพรรคมลายันคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม เมื่อการเลือกตั้งผ่านไป พรรคไอเอ็มพีได้ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับรายได้จากการขายลอตเตอรี่ว่า ถูกนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวในทางการเมืองหรือไม่ และยื่นเสนอต่อสภานิติบัญญัติเพื่อตรวจสอบ รัฐบาลอังกฤษตอบรับข้อเรียกร้อง และเริ่มเข้าควบคุมการขายลอตเตอรี่ของพรรคเอ็มซีเอ ด้วยมาตรการต่าง ๆ จนในที่สุดในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1953 รัฐบาลอังกฤษได้สั่งห้ามมิให้พรรคเอ็มซีเอขายลอตเตอรี่ได้อีกต่อไป¹³¹ Khong (1984) กล่าวว่า รัฐบาลอังกฤษไม่ต้องการให้พรรคเอ็มซีเอมีมั่งคั่งมากจนเกินไป ซึ่งเป็นผลให้พรรคเอ็มซีเอมีอิทธิพลเหนือกว่าพรรคอื่น ๆ ในมลายาได้ อีกทั้งรัฐบาลอังกฤษยังไม่ต้องการให้เอ็มซีเอนำรายได้จำนวนมากแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ซึ่งในระยะหลังพรรคเอ็มซีเอเริ่มดำเนินนโยบายที่เป็นอิสระจากรัฐบาลอังกฤษมากยิ่งขึ้น เช่นการคัดค้านพระราชบัญญัติการศึกษา (Education Ordinance) และพระราชบัญญัติใบอนุญาต และการจดทะเบียนทางธุรกิจ (License and Registration of Business Ordinance)¹³² พรรคไอเอ็มพีได้กล่าวโจมตีสหพรรคว่า อัมโนกำลังขายประเทศให้กับชาวจีน ส่วนเอ็มซีเอก็กำลังทำให้มลายากลายเป็น “จังหวัดลำดับที่ 20 ของจีน” เพราะเอ็มซีเอเริ่มเอาใจออกห่างรัฐบาล และดำเนินงานเป็นอิสระภายใต้การร่วมมือกับพรรคอัมโน ตัน เซียว ซิน (Tan Siew Sin) สมาชิกพรรคเอ็มซีเอจึงกล่าวโจมตีดาโต๊ะ ออนันว่า “เขากำลังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติยิ่งแย่งลง” อย่างไรก็ตาม นายพลเทมเปลอร์กลับมีท่าทีที่นิ่งเฉย และยังคงกล่าวอีกว่า “นี่เป็นการแสดงทัศนคติส่วนตัวมากกว่าที่จะเกี่ยวข้องกับการเมือง” ซึ่งเป็นการแสดงออกให้เห็นว่า เขาสนับสนุนข้อกล่าวหาของพรรคไอเอ็มพี¹³³

การวิพากษ์วิจารณ์จากภายนอกเป็นสิ่งที่ตนกูอัปดุล ราห์มานไม่อาจจะจัดการได้ แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งภายในสหพรรค เขาสามารถจัดการให้เกิดความสงบ เนื่องจากมีสมาชิกบางคนคัดค้านการรวมตัวเป็นสหพรรค “ดาโต๊ะ ปางลิมา บุกิต กันตัง” (Dato Panglima Bukit

¹³¹ Ibid., 137 – 139.

¹³² Khong, *Merdeka! British Rule*, 261 – 263.

¹³³ Means, *Malaysian Politics*, 140.

Gantang) หัวหน้าพรรคอัมโนสาขาเปรัก ไม่เห็นด้วยกับการร่วมมือกับพรรคเอ็มซีเอ และแสดงให้เห็นว่าเขาสนับสนุนดาโต๊ะ ออมน์มากกว่า ตนกูอับดุล ราห์มานตัดสินใจไล่ดาโต๊ะ ปางลิมะ บุกิต กันตั้งออกจากพรรค เนื่องจากช่วงเวลานี้สหพรรคต้องการความเข้มแข็งและความน่าเชื่อถือมากที่สุด เขาไม่ต้องการให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นภายใน ซึ่งอาจจะส่งผลเสียให้กับสหพรรคในอนาคตได้¹³⁴

รัฐบาลอังกฤษและสหพรรคได้เผชิญหน้ากันอย่างตรงไปตรงมา เมื่อรัฐบาลประกาศในวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ. 1953 ว่าจะจัดการประชุมแห่งชาติ (National Conference) ในวันที่ 27 เมษายน เพื่อวางแผนประกาศเอกราช โดยมีมุขมนตรีจาก 7 รัฐเป็นผู้สนับสนุนหลัก ซึ่งได้ประกาศเชิญตัวแทนจากองค์กร และพรรคการเมืองทุกพรรคในมลายาให้เข้าร่วมการประชุมนี้ อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านั้นพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอได้ประชุมกัน เพื่อร่างแบบแผนของการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งสหพันธ์ไว้แล้ว และต้องการให้เอกราชมาถึงภายใน ค.ศ. 1954 เนื่องจากสหพรรคเป็นฝ่ายชนะในการเลือกตั้งก่อนหน้านี้ จึงทำให้ทางพรรคไม่รอช้าที่จะดำเนินงานต่อเพื่อให้เอกราชมาถึงโดยเร็ว เมื่อการประชุมเริ่มมาถึง ทุกพรรคถูกกดดันให้ตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมหรือไม่ สหพรรคประกาศว่า ทางพรรคจะเข้าร่วมการประชุมด้วย ถ้าหากพรรคที่ได้รับคะแนนเสียงมากกว่า [ซึ่งก็คือสหพรรค] มีตัวแทนเข้าร่วมมากกว่าพรรคอื่น ๆ เพราะทางพรรคมองว่าพรรคตนชนะการเลือกตั้งในระดับเทศบาล จึงหวังว่าพรรคของตนจะมีตัวแทนเข้าร่วมประชุมมากกว่าพรรคอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เหล่ามุขมนตรีไม่อาจยอมรับข้อเรียกร้องนี้ได้ สหพรรคจึงตัดสินใจไม่เข้าร่วมประชุม¹³⁵ รัฐบาลอังกฤษได้ตอบข้อเรียกร้องดังกล่าว โดยเซอร์โดนัลด์ แมคกิลลิฟรีย์ (Sir Donald MacGillivray) รองข้าหลวงใหญ่ ได้ประกาศว่า หลังการประชุมแห่งชาติ (เมษายน 1953) ไปแล้ว รัฐบาลจะจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้การประชุมดังกล่าวเป็นไปอย่างสงบเรียบร้อยก่อน

เมื่อการประชุมแห่งชาติ (เมษายน 1953) มาถึง มีตัวแทนเข้าร่วมจากหลาย ๆ พรรค โดยพรรคไอเอ็มพีมีตัวแทนเข้าร่วมมากที่สุด และมีพรรคเอ็มไอซี ซึ่งเป็นตัวแทนชาวอินเดียเข้าร่วมด้วยเช่นกัน ในที่ประชุมได้จัดตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อร่างแผนการประกาศเอกราช คณะกรรมการได้วางแผนว่า การเลือกตั้งระดับเทศบาลและระดับรัฐต้องถูกจัดขึ้นก่อนการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ ซึ่งในระดับสหพันธ์ต้องจัดเลือกตั้งหลัง ค.ศ. 1956 อีกทั้งสภานิติบัญญัติต้องมีสมาชิก 90 คน โดยสมาชิกจากการเลือกตั้งต้องมีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง Means (1970) วิเคราะห์ว่า เนื่องจากคณะกรรมการที่ร่างแผนดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่เป็นคนจากพรรคไอเอ็มพี ข้อเสนอเพื่อประกาศเอกราชนี้

¹³⁴ Ibid., 139 – 140.

¹³⁵ Ibid., 142.

จึงสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของพรรคไอเอ็มพีที่ต้องการเลื่อนการประกาศเอกราชออกไป เพราะต้องการเวลาสร้างความเข้มแข็งของพรรคขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เมื่อข้อเสนอดังกล่าวถูกรายงานให้แก่ที่ประชุมแห่งชาติในเดือนกันยายน ค.ศ. 1953 พรรคไอเอ็มไอซี ซึ่งเป็นตัวแทนของชาวอินเดีย คัดค้านต่อข้อเสนอดังกล่าว โดยต้องการให้จัดการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ภายใน ค.ศ. 1954 อีกทั้งยังไม่เห็นด้วยกับนโยบายด้านการศึกษาสำหรับโรงเรียนอินเดีย เนื่องจากเริ่มไม่ไว้วางใจว่าการประชุมดังกล่าวว่า เป็นการประชุมของพรรคไอเอ็มพีหรือไม่ เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแทบทั้งหมด จึงเป็นผลให้พรรคไอเอ็มไอซีตัดสินใจถอนตัวออกจากการประชุมแห่งชาติ (เมษายน 1953)¹³⁶ ในเวลาต่อมา ในที่สุด การประชุมแห่งชาติ (เมษายน 1953) ก็ล้มเหลว เพราะผู้คนส่วนใหญ่มองว่าการประชุมนี้ไม่น่าเชื่อถือ และทำให้ได้รับเอกราชช้าลง¹³⁷ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่า การประชุมเป็นไปเพื่อตอบโต้ข้อเรียกร้องของสหพรรค มากกว่าที่จะดำเนินงานเพื่อชาติอย่างแท้จริง¹³⁸

อย่างไรก็ตาม สหพรรคได้ร่างข้อเสนอเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการประกาศเอกราชไว้ก่อนหน้านี้อแล้ว พรรคต้องการให้สภานิติบัญญัติประกอบไปด้วยสมาชิก 75 คน มาจากการเลือกตั้ง 44 คน การแต่งตั้งจากข้าหลวงใหญ่ 16 คน และการคัดเลือกเข้ามาอีก 15 จากภาคเศรษฐกิจ และการเกษตร¹³⁹ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า สหพรรคต้องการให้สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งมีจำนวนมากกว่าสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง อีกทั้งยังต้องการให้การเลือกตั้งมาถึงภายใน ค.ศ. 1954 สหพรรคตอบโต้การประชุมแห่งชาติ (เมษายน 1953) ด้วยการจัดตั้งการประชุมแห่งชาติ (National Convention) ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1953 ซึ่งเป็นการประชุมของกลุ่มคนที่ต้องการพิจารณาเรื่องการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยส่วนใหญ่แล้ว การประชุมยังคงเน้นย้ำให้เห็นว่า สหพรรคต้องการให้มีจำนวนสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง มากกว่าสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง เช่นเดิม อีกทั้งตนกูอับลุ ราห์มานเองยังประกาศว่า การรวมตัวทางเชื้อชาติที่ยึดถือความเป็นชุมชนนิยมเช่นนี้จะคงอยู่ถึงช่วงประกาศเอกราช¹⁴⁰

ถึงกระนั้น นายพลเทมเพลอร์ยังคงยืนยันกรานว่า จะบังคับใช้ข้อตกลงภายในการประชุมแห่งชาติ (เมษายน 1953) ของตนเอง และเตรียมส่งร่างข้อสรุปนี้ไปยัง โอลิเวอร์ ลิทเทลตัน (Oliver Lyttelton) ซึ่งดำรงตำแหน่ง Secretary of State for the Colonies เพื่อให้การอนุมัติ

¹³⁶ Ibid., 143.

¹³⁷ Vorys, *Democracy without Consensus*, 110.

¹³⁸ Means, *Malaysian Politics*, 144.

¹³⁹ Ibid., 144.

¹⁴⁰ Vorys, *Democracy without Consensus*, 112.

ตนกูอับลุล ราห์มานไม่เห็นด้วยกับร่างข้อสรุปดังกล่าว จึงได้เปิดให้มีการประชุมฉุกเฉินของพรรคอัมโนที่มะละกาในวันที่ 18 เมษายน ค.ศ. 1954 ซึ่งทางพรรคตัดสินใจว่าจะเดินทางไปลอนดอนพร้อมทั้งพรรคเอ็มซีเอ เพื่อเจรจาไม่ให้โอลิเวอร์ ลิทเทิลตันอนุมัติร่างข้อสรุปของนายพลเทมเปเลอร์ การเจรจาระหว่างสหพรรคและโอลิเวอร์ ลิทเทิลตันไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะโอลิเวอร์ ลิทเทิลตันได้เซ็นอนุมัติให้กับนายพลเทมเปเลอร์ไปก่อนหน้านี้อแล้ว เมื่อสหพรรคกลับมาที่มลายา ทางพรรคได้ตอบโต้โดยสั่งการให้สมาชิกในสหพรรคทั้งหมดลาออกจากการทำงานในรัฐบาล ซึ่งสหพรรคได้กล่าวโจมตีการกระทำของรัฐบาลอังกฤษในสามประเด็นได้แก่ ประเด็นแรก อังกฤษไม่ตั้งใจที่จะให้ประชาธิปไตยที่แท้จริงแก่สหพรรค เพราะอังกฤษไม่จัดตั้งให้เกิดรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งอย่างแท้จริง ประเด็นที่สอง พรรคไอเอ็มพีและบางกลุ่มปฏิเสธข้อเสนอของสหพรรค เพราะขลาดเขลาเกินกว่าที่จะเผชิญกับการเลือกตั้ง ประเด็นที่สาม หนังสือพิมพ์อังกฤษบางฉบับไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของสหพรรค เพราะเห็นแก่เงินสนับสนุนจำนวนมากที่ได้จากรัฐบาลอังกฤษ นอกจากนี้ สหพรรคยังส่งตัวแทนไปหาสุลต่าน ยกเว้นในรัฐปรั๊ก เพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลอังกฤษ Vorys (1976) กล่าวว่ามีการเข้าราชการจำนวนกว่าพันคนลาออกจากการทำงาน อีกทั้งชาวมลายูและชาวจีนจำนวนมากที่สนับสนุนพรรคอัมโน และเอ็มซีเอเริ่มต่อต้านรัฐบาล ซึ่งเป็นการแสดงออกที่คล้ายคลึงกับการต่อต้านของชาวมลายูเมื่อ ค.ศ. 1946¹⁴¹

การออกคำสั่งให้สมาชิกในสหพรรคลาออกจากทุกตำแหน่งในรัฐบาลเป็นมาตรการสุดท้ายที่ตนกูอับลุล ราห์มาน และกลุ่มผู้นำในสหพรรคจะสามารถผลักดันให้รัฐบาลฟังข้อเสนอของทางพรรค เขาเชื่อมั่นว่าตนเองได้เปรียบ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนและเป็นเพียงกลุ่มพรรคการเมืองเดียวที่ผลักดันให้เอกราชเกิดขึ้นได้จริง เมื่อพิจารณาจากสุนทรพจน์ของตนกูอับลุล ราห์มานในช่วงเวลานี้แล้ว เขาคิดว่า “เอกราช” เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งต้องมาถึงอย่างเร่งด่วนที่สุด เพื่อความสุขของคนในประเทศ ดังตัวอย่างการปราศรัยของตนกูอับลุล ราห์มาน เมื่อครั้งที่อัมโนประชุมร่วมกับเอ็มซีเอในช่วงเวลาที่ต้องการให้สมาชิกในพรรคลาออกจากการทำงานร่วมกับรัฐบาล ซึ่งสามารถสรุปใจความได้ว่า

ความสุขในอนาคต และความมั่งคั่งของผู้คนในประเทศนี้ จะต้องไม่มาจากการคุ้มครองของผู้มีอำนาจภายนอก ... เพื่อให้มลายาได้รับเอกราช เราต้องขจัดการคุ้มครองนี้ออกไป ซึ่งได้ปกป้องเราในแบบที่ผิดมาตลอด และจะต้องเป็นประชาชนเท่านั้นที่สร้างรัฐบาลของตนเองขึ้น เพื่อปกป้องพวกเราให้ถูกทาง ...

¹⁴¹ Ibid., 119.

ชาวมลายู และชาวจีนจะต้องทำงานร่วมกัน และรับผิดชอบร่วมกันที่จะสร้างมลายาขึ้น ... มลายาจะต้องเป็นเอกราช และมีอิสระทางการเมือง และเศรษฐกิจ อีกทั้งผู้นำจะต้องได้เอกราชเป็นชัยชนะ และต้องเป็นชัยชนะในครั้งนี้ด้วย¹⁴²

แม้ว่าความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างเชื้อชาติยังคงมีอยู่ แต่ตนกูอับดุลราห์มานได้เน้นย้ำให้ชาวมลายูและชาวจีนต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งหมายความว่า ทุกเชื้อชาติจะต้องมองไปที่เป้าหมายเดียวกันคือ “เอกราช” ซึ่งจะเป็นวิธีเดียวที่สามารถแก้ไขความขัดแย้งทางเชื้อชาติได้ในอนาคต

เมื่อการลาออกของสหพรรคเริ่มบานปลาย การเจรจาเพื่อยุติปัญหาจึงเกิดขึ้น เซอร์โดนัลด์ ข้าหลวงใหญ่คนใหม่ ได้รับรองว่า ข้อเรียกร้องที่สหพรรคต้องการให้สมาชิกสภานิติบัญญัติที่มาจากการเลือกตั้งมีมากกว่าสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง จะได้รับการอนุมัติ ดังนั้นสหพรรคตอบรับด้วยการให้สมาชิกภายในพรรคกลับเข้าไปทำงานในรัฐบาลได้ตามปกติ¹⁴³ ก่อนการเลือกตั้งมาถึง ตนกูอับดุล ราห์มานได้ตอบตกลงให้พรรคเอ็มไอซีเข้าร่วมสหพรรคด้วย จึงกลายเป็นการรวมตัวระหว่างพรรคตัวแทนทั้งสามเชื้อชาติ ตนกูอับดุล ราห์มานได้ประกาศว่า “สมาชิกทั้งหมดจะต้องคิดและวางแผนเพื่ออนาคตของมลายา และจะต้องไม่ทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และชุมชนของตนเองเท่านั้น เพราะมิเช่นนั้นแล้ว การสร้างมลายาอาจจะล้มเหลวก็เป็นได้”

อย่างไรก็ตาม ตนกูอับดุล ราห์มานต้องเผชิญกับความวุ่นวายภายใน เมื่อเกิดการโต้เถียงขึ้นเกี่ยวกับการแบ่งสัดส่วนที่นั่งในสภาระหว่างสามพรรค สมาชิกบางคนในอัมโนมองว่ามลายูจะต้องได้ที่นั่ง 90% ในสภา เพราะเมื่อวิเคราะห์หาคู่แล้ว ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู ชาวจีนกล่าวโทษว่า ความวุ่นวายที่เกิดขึ้น เป็นเพราะชาวจีนไม่ได้รับสถานะเป็นพลเมือง ซึ่งถ้าชาวจีนทำงานร่วมกับชาวมลายู ชาวมลายูต้องครอบครองรัฐบาลทั้งหมดแน่นอน การโต้เถียงดังกล่าวทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานลำบากใจอย่างมาก เขาขู่ว่าจะลาออกจากตำแหน่งประธานพรรค ถ้าสมาชิกในอัมโนยังต้องการให้ชาวมลายูได้ที่นั่ง 90% ในสภาต่อไป ซึ่งเป็นผลให้การโต้เถียงในเรื่องดังกล่าวนี้ยุติลง และไม่เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ¹⁴⁴ การตัดสินใจเช่นนี้ของตนกูอับดุล ราห์มาน ได้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ และความขัดแย้งภายในไม่ใช่สิ่งที่นำมาถกเถียงในเวลาสั้นๆ ซึ่งอาจทำให้การรวมตัวสันคลอนได้ เพราะสิ่งสำคัญกว่า คือเอกราชที่กำลังมาถึง

¹⁴² Miller, *Prince and Premier*, 149 – 150.

¹⁴³ Vorys, *Democracy without Consensus*, 120.

¹⁴⁴ Miller, *Prince and Premier*, 166 – 169.

การเลือกตั้งระดับสหพันธ์จึงเริ่มต้นขึ้นในปีถัดมา ซึ่งมีทั้งหมด 52 เขตเลือกตั้ง สหพรรคได้ลงเลือกตั้งในทุกเขต การแบ่งสัดส่วนในเขตการเลือกตั้งได้ปรากฏให้เห็นว่า พรรคอัมโน ลงเลือกตั้งไป 35 ที่นั่ง พรรคเอ็มซีเอลงเลือกตั้งไป 15 ที่นั่ง ส่วนพรรคเอ็มไอซีลงเลือกตั้งไป 2 ที่นั่ง ส่วนดาโต๊ะ ออนันได้นำพรรค “Party Negara” (เดิมคือพรรคไอเอ็มพี แต่ได้เปลี่ยนชื่อใน ค.ศ. 1954) ลงเลือกตั้ง 30 เขต ซึ่งพรรคได้เปลี่ยนแนวคิดมาเป็นแบบชุมชนนิยมที่เน้นชาวมาลายูมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังมีพรรคพีเอ็มไอพี (Pan-Malayan Islamic Party - PMIP) ที่เน้นหาเสียงในประเด็น ศาสนาอิสลามอีกด้วย¹⁴⁵ ท้ายที่สุดสหพรรคชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้นอีกครั้ง โดยได้ถึง 51 ที่นั่ง ในขณะที่อีก 1 ที่นั่งในเขต Krain ของรัฐประเพณีของพรรคพีไอเอ็มพี

ตารางที่ 3.1 การจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสหพรรค ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป

ค.ศ. 1955

เขตเลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งในเขตต่าง ๆ		
	พรรคอัมโน	พรรคเอ็มซีเอ	พรรคเอ็มไอซี
Perlis	Tuan Sheikh Ahmad bin Mohamed Kasim		
Malacca Luar	Inche Abdul Gaffar bin Baba		
Malacca Central		Mr. Tan Siew Sin	
George Town		Mr. Chee Swee Ee	
Penang Island	Inche S. M. Zainal Abidin		
Wellesley North	Inche Hashim bin Awang		
Wellesley South		Mr. Tay Hooi Soo	
Kinta Seletan		Mr. Too Joo Hing	

¹⁴⁵ Vorys, *Democracy without Consensus*, 120 – 121.

ตารางที่ 3.1 การจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสหพรรค ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป
ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งในเขตต่าง ๆ		
	พรรคอัมโน	พรรคเอ็มซีเอ	พรรคเอ็มไอซี
Kinta Utara			Mr. V. T. Sambanthan
Ipoh- Menglembu		Mr. Leong Yew Koh	
Teluk Anson	Inche Bahaman bin Samsuddin		
Sungei Perak Hilir	Inche Abdul Aziz bin Haji Mat Jabar		
Sungei Perak Ulu	Inche Mohamed Ghazalli bin Jawi		
Dindings	Haji Meor Ariff bin Meoe Alwi		
Larut-Matang		Dr. Cheah Khay Chuan	
Krian	Haji Sulaiman bin Haji Ahmad		
Batang Padang	Capt. Abdul Hamid Khan		
Kuala Lumpur Timor		Mr. Cheah Ewe Keat	
Kuala Lumpur Barat		Mr. Ong Yoke Lin	

ตารางที่ 3.1 การจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสหพรรค ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป
ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งในเขตต่าง ๆ		
	พรรคอัมโน	พรรคเอ็มซีเอ	พรรคเอ็มไอซี
Selangor Tengah		Mr. Lee Eng Teh	
Selangor Barat	Inche Abdul Aziz bin Abdul Ishak		
Langat	Inche Abu Bakar bin Baginda		
Kuala Selangor	Raja Rastam Shahrome		
Ulu Selangor	Che Halimaton binte Abdul Majid		
Pahang Timor	Inche Abdul Rahman bin Haji Talib		
Semantan	Dato Abdul Razak		
Ulu Pahang	Inche Mohamed Sulong bin Mahamed Ali		
Seremban		Mr. Lim Kee Siong	
Negri Sembilan Selatan	Inche Abdul Jalil bin Haji Aminuddin		
Negri Sembilan Utara	Inche Mohamad Idris bin Mat Sil		
Trengganu Tengah	Engku Muhsin bin Abdul Kadir		

ตารางที่ 3.1 การจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสหพรรค ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป
ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งในเขตต่าง ๆ		
	พรรคอัมโน	พรรคเอ็มซีเอ	พรรคเอ็มไอซี
Trengganu Utara	Inche Ibrahim Fitri		
Trengganu Selatan	Wan Yahya bin Haji Wan Mohamed		
Kelantan Tengah	Inche Abdul Hamid bin Mahmud		
Kelantan Utara	Tengku Indra Petrah		
Pasir Mas	Tengku Ahmad bin Abdul Ja'afar		
Kelantan Timor	Nik Hassan bin Haji Nik Yahya		
Kelantan Selatan	Inche Khalid bin Osman		
Kedah Selatan		Mr. Lim Teng Kwang	
Sungei Muda	Tunku Abdul Rahman		
Kedah Tengah	Inche Mohamad Khir Johari		
Kedah Utara	Syed Ahmad Shahabuddin		
Kota Star	Tengku Kassim		
Alor Star		Mr. Lee Tian Hin	
Johore Bahru	Inche Suleiman bin Abdul Rahman		

ตารางที่ 3.1 การจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสหพรรค ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป

ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งในเขตต่าง ๆ		
	พรรคอัมโน	พรรคเอ็มซีเอ	พรรคเอ็มไอซี
Johore Selatan		Dr. Tan Luang Hong	
Johore Timor	Dr. Ismail bin Abdul Rahman		
Johore Tengah		Mr. Teoh Chez Chong	
Batu Pahat			Mr. S. C. McIntyre
Segamat	Inche Sardon bin Haji Jubir		
Muar Selatan		Mr. Tan Suan Kok	
Muar Utara	Haji Hassan bin Yunos		

Source: อ้างอิงจาก “How the People Voted,” *The Straits Times*, (29 July 1955): 7. และ “People and Parties in the Polls,” *The Straits Times*, (16 June 1955): 2.

3.2.3 การเจรจาที่บาลิง (Baling Talk): ความพยายามของตงกูฮับดุล ราห์มานในการยุติภาวะฉุกเฉินเพื่อเอกราช

เมื่อสหพรรคชนะการเลือกตั้ง ภารกิจแรกที่ตงกูฮับดุล ราห์มานต้องทำก็คือ การประกาศใช้ภาวะฉุกเฉินซึ่งเกิดจากการปราบปรามกองโจรคอมมิวนิสต์ เขาได้จัดให้มีการเจรจาระหว่างรัฐบาลกับพรรคมาลายันคอมมิวนิสต์ที่บาลิง (Baling) ในรัฐเกดะห์เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 1955 จิน เป็ง (Chin Peng) ประธานพรรคมาลายันคอมมิวนิสต์ ได้เข้าร่วมประชุมกับตงกูฮับดุล ราห์มานและตัวแทนจากรัฐบาล ตงกูฮับดุล ราห์มานตั้งใจจะให้ “นิรโทษกรรม” แก่พรรคมาลายันคอมมิวนิสต์ เพราะเขาพิจารณาว่าเป็นหนทางทางการเมืองที่ถูกต้อง

จิน เป็งยื่นข้อเสนอว่า พรรคมาลายันคอมมิวนิสต์จะวางอาวุธก็ต่อเมื่อสหพรรคประกาศเอกราชและได้อำนาจการรักษาความมั่นคงภายในมาเป็นของคนในประเทศ อีกทั้งรัฐบาลจะต้องยอมรับว่าพรรคมาลายันคอมมิวนิสต์เป็นพรรคที่ถูกกฎหมาย และสมาชิกในพรรคจะต้องไม่ถูก

ควบคุมตัวและสอบสวนใด ๆ ตนกูอับลุ ราห์มานได้ให้สัญญาว่า เมื่อกลับจากการเจรจากับอังกฤษ เขาจะนำเอาการรักษาความมั่นคงภายในกลับมาในมือของเขาเอง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจะไม่ให้การรับรองว่าพรรคมาลายันคอมมิวนิสต์เป็นพรรคที่ถูกกฎหมาย อีกทั้งยังไม่ให้การยอมรับว่าสมาชิกพรรคมาลายันคอมมิวนิสต์จะไม่ถูกสอบสวนใด ๆ¹⁴⁶

การเจรจาไม่ประสบผลสำเร็จ ถึงกระนั้น เมื่อสหพรรคเจรจากับอังกฤษที่ลอนดอนในเดือนมกราคม ค.ศ. 1956 ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงร่วมกันแล้วว่า อังกฤษจะค่อย ๆ ถ่ายโอนอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในให้กับผู้นำของมลายาโดยเร็ว หลังจากมลายาประกาศเอกราช พรรคมลายันคอมมิวนิสต์ได้ก่อความไม่สงบเรื่อยมา เป็นผลให้รัฐบาลทุ่มงบประมาณจำนวนมากไปกับการรักษาความมั่นคงภายใน และใช้มาตรการต่าง ๆ หลายด้าน จนภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลงได้ในปี 1960¹⁴⁷

3.2.4 การเจรจาด้านผลประโยชน์ระหว่างเชื้อชาติ ค.ศ. 1956

ผู้นำในสหพรรค ซึ่งนำโดยตนกูอับลุ ราห์มาน ได้เดินทางไปที่ลอนดอนระหว่างวันที่ 18 มกราคม และ 6 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1956 เพื่อเจรจาเรื่องเอกราช และสถานการณ์ในช่วงเปลี่ยนผ่าน ที่ประชุมได้ตกลงในประเด็นใหญ่หลายประการ ได้แก่ ประการแรก อังกฤษยังคงดูแลความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉิน และให้ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ แต่หัวหน้ารัฐบาล (ตนกูอับลุ ราห์มาน) ต้องการดำเนินการจัดตั้งรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ และกลาโหมด้วยตนเอง¹⁴⁸ ประการที่สอง สหพรรคต้องการให้รัฐบาลอังกฤษยกเลิกระบบที่ปรึกษาชาวอังกฤษ (British Advisors) ประการที่สาม คณะกรรมการเพื่อร่างรัฐธรรมนูญ (Constitutional Commission) จะต้องถูกจัดตั้งขึ้น เพื่อเตรียมการสำหรับการประกาศเอกราช ซึ่งจะต้องมาถึงภายใน ค.ศ. 1957¹⁴⁹

การตั้งคณะกรรมการเพื่อร่างรัฐธรรมนูญมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ ขั้นตอนแรกแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งนำโดย ลอร์ด รีด (Lord Reid) และกลุ่มตัวแทนที่มาจากภายนอกได้แก่ อังกฤษ ออสเตรเลีย อินเดีย และปากีสถาน โดยใช้เวลาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ค.ศ. 1956 งานเขียนบางชิ้นจะเรียกคณะกรรมการนี้ว่า “คณะกรรมการรีด” (Reid Commission) คณะกรรมการจะพยายามรวบรวมข้อเสนอที่ถูส่งมาจากองค์กรหรือพรรคการเมืองในมลายา

¹⁴⁶ วรณีย์, *บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับลุ ราห์มาน*, 39.

¹⁴⁷ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 31 – 33.

¹⁴⁸ Vorys, *Democracy without Consensus*, 123 – 124.

¹⁴⁹ Means, *Malaysian Politics*, 171 – 172.

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอของสหพรรคจะได้รับการพิจารณามากที่สุด ขั้นตอนที่สอง รัฐธรรมนูญที่ร่างเสร็จแล้วจะถูกส่งให้กับ คณะกรรมการการทำงาน (Working Committee) ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนสุลต่านทั้ง 4 องค์ ตัวแทนจากสหพรรค 4 คน ข้าหลวงใหญ่ เลขาธิการ และอัยการสูงสุด เพื่อตรวจสอบร่าง และเขียนข้อเสนอแนะ ซึ่งตรวจสอบแล้วเสร็จในเดือนเมษายน ค.ศ. 1957 จากนั้นร่างดังกล่าวจึงถูกส่งให้กับตัวแทนในลอนดอนเป็นขั้นตอนที่สามในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1957 เพื่อรับรองว่า ร่างนั้นจะเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองมลายาได้¹⁵⁰

เนื่องจากสหพรรคชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น อีกทั้งคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วว่า การเจรจาเพื่อผลประโยชน์ของแต่ละเชื้อชาติได้รับการยอมรับจากตัวแทนของแต่ละเชื้อชาติในสหพรรคเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการจึงตอบรับแทบทุกข้อเสนอของสหพรรค ซึ่งอาจมีเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย สิทธิการเป็นพลเมือง สิทธิพิเศษของชาวมลายู ภาษา และศาสนา เป็นประเด็นที่พรรคอัมโนให้ความสำคัญอย่างมาก แต่ถึงกระนั้น สมาชิกภายในพรรคเอ็มซีเอ และเอ็มไอซีกลับมีท่าทีต่อสิทธิพิเศษดังกล่าวแตกต่างกันออกไป เช่น เอส. เอ็ม. ยง (S. M. Yong) สมาชิกพรรคเอ็มซีเอ กล่าวว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูอาจทำให้เกิดการแบ่งชนชั้นของพลเมือง และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติเลวร้ายลง เค. เอล. ดีเวเซอร์ (K. L. Devaser) สมาชิกพรรคเอ็มไอซีกล่าวว่า การปกป้องชาวมลายูในรัฐธรรมนูญไม่ควรใช้ฐานของเชื้อชาติ แต่ควรที่จะเป็นฐานทางเศรษฐกิจ อีกทั้ง ชาวมลายูเองควรที่พัฒนาความสามารถทางเศรษฐกิจของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องใช้สิทธิพิเศษของชาวมลายู ตันเซียวชินกลับมีท่าทีสนับสนุน โดยเขากล่าวว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูเป็นสิ่งที่ชาวมลายูต้องการอยู่แล้ว ซึ่งสักวันหนึ่งพวกเขาจะต้องพิจารณายกเลิกมันไปเอง¹⁵¹ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการได้ให้การรับรองข้อเสนอในประเด็นทั้งหมดนั้นดังต่อไปนี้

ประเด็นสิทธิการเป็นพลเมืองนั้น คณะกรรมการเห็นชอบแล้วว่า บุคคลที่ได้รับสิทธิเป็นพลเมืองในมลายาตามข้อกำหนดในสหพันธมลายา ค.ศ. 1948 ก็ยังคงได้รับสิทธิการเป็นพลเมืองต่อไป สำหรับคนที่เกิดในวันที่ประกาศเอกราช และหลังจากนั้นให้รับสิทธิการเป็นพลเมืองได้ตามข้อบังคับทางกฎหมาย บุคคลใดก็ตามที่เกิดในสหพันธมลายาก่อนวันประกาศเอกราช และอาศัยจนถึงวันที่ประกาศจะได้รับสิทธิเป็นพลเมือง อย่างไรก็ตาม บุคคลนั้นจะต้องละทิ้งสัญชาติอื่นของตนก่อน และอายุเกิน 18 ปี อีกทั้งต้องสามารถใช้ภาษามลายูได้เป็นอย่างดีเช่นกัน สำหรับบุคคลที่อาศัยในมลายาในวันที่ประกาศเอกราชแต่ไม่ได้เกิดอยู่ที่นี่ จะได้รับสิทธิการเป็นพลเมืองก็ต่อเมื่อได้ปฏิญาณตนว่าจะจงรักภักดีต่อสหพันธ์ และจะอาศัยที่นี่อย่างถาวร นอกจากนั้น บุคคลใดที่ต้องการ

¹⁵⁰ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 33 – 34.

¹⁵¹ Vorys, *Democracy without Consensus*, 137 – 138.

แปลงสัญชาติเข้ามาเป็นพลเมืองในสหพันธ์จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้ อายุมากกว่า 21 ปี อาศัยอยู่ในสหพันธ์ระหว่าง 10 – 12 ปี และจะอาศัยอยู่ที่นี้อย่างถาวร สามารถพูดภาษามลายูได้ และจะต้องละทิ้งสัญชาติเดิมของตนเองก่อน ประเด็นสิทธิการเป็นพลเมืองได้แสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญเอกราชเปิดกว้างให้คนเชื้อชาติอื่น ๆ เป็นพลเมืองได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสหภาพมลายู และการประชุมซีแอลซีที่มีมาก่อนหน้านี้¹⁵²

สหพรรคต้องการให้สิทธิพิเศษของชาวมลายูยังคงมีต่อไปจากสหพันธ์มลายาในประเด็นต่าง ๆ อันได้แก่ การสงวนที่ดินให้กับชาวมลายู โควตาเพื่อให้ชาวมลายูเป็นข้าราชการบางตำแหน่ง จำกัดโควตาการออกใบอนุญาตและทะเบียน โควตาให้การช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่ชาวมลายู ให้อิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ และให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ¹⁵³ การให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูนั้นเป็นประเด็นที่สร้างความลำบากใจให้กับคณะกรรมการการเมืองเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อสิทธิการเป็นพลเมืองเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการเกรงว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูจะขัดขวางความเท่าเทียมกันกับคนเชื้อชาติอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นพลเมืองเหมือนกัน ในขณะเดียวกัน ถ้าลบสิทธิพิเศษเช่นนี้ออกไปจะทำให้สังคมชาวมลายูวุ่นวายมากขึ้นอีกหรือไม่ คณะกรรมการคิดที่ประกอบไปด้วยตัวแทนชาวต่างชาติ มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธสิทธิพิเศษของชาวมลายู โดยการให้เหตุผลว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูต้องเป็นไปเพื่อให้ชาวมลายูสามารถพัฒนาตนเองได้เท่าเทียมกับคนเชื้อชาติอื่น ๆ ซึ่งต้องถูกยกเลิกภายในระยะเวลา 15 ปี อย่างไรก็ตาม สหพรรคได้คัดค้านข้อเสนอที่ให้สิทธิพิเศษของชาวมลายูถูกยกเลิกภายใน 15 ปี เพราะเกรงว่า ถ้าชาวมลายูไม่สามารถพัฒนาตนเองได้เท่าเทียมกับคนเชื้อชาติอื่น ๆ เมื่อครบระยะเวลาดังกล่าว จะทำให้ชาวมลายูเสียผลประโยชน์ไป ดังนั้น ในที่สุดคณะกรรมการก็ต้องยินยอมให้มีสิทธิพิเศษดังกล่าวต่อไป โดยเห็นชอบให้สุลต่านรับหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์สิทธิพิเศษของชาวมลายู ซึ่งในอนาคตสุลต่านจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินตามระยะเวลาเองว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูสมควรจะถูกลบเลิกเมื่อใด¹⁵⁴

การสงวนที่ดินให้กับชาวมลายู เป็นประเด็นที่คณะกรรมการได้เสนอไว้ว่า รัฐบาลไม่ควรจัดสรรที่ดินให้กับชาวมลายูมากกว่าที่เคยมีอยู่ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการทบทวนอีกครั้ง สหพรรคได้คัดค้าน และกำหนดว่า ในบริเวณที่ดินที่อนุญาตให้ครอบครองได้ รัฐบาลจะต้องจัดสรร

¹⁵² Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 34 – 38.

¹⁵³ พิชรินทร์, *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*, 60.

¹⁵⁴ Means, *Malaysian Politics*, 177 – 179.

ที่ดินให้กับชาวมลายูเป็นสัดส่วน 50% ของที่ดินนั้น ๆ อีกทั้งที่ดินในรัฐมะละกา และปีนังก็จะต้องปฏิบัติตามนี้เช่นเดียวกัน¹⁵⁵

มลายูจะเป็นภาษาประจำชาติ อย่างไรก็ตาม ทางคณะกรรมการการคิดว่า ยังมีพลเมืองอีกหลายคนที่ยังไม่มีความรู้ภาษามลายูดีพอ ดังนั้นจึงต้องการให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติควบคู่ไปด้วยในระยะเวลา 10 ปี ซึ่งในอนาคตอีก 10 ปี ทางรัฐสภาต้องเป็นผู้พิจารณาประเด็นนี้ต่อไปเองว่าจะจัดการเช่นไร สำหรับภาษาอื่น ๆ ของคนที่มีใช้มลายู ทางคณะกรรมการเห็นว่า ไม่สมควรให้เป็นภาษาประจำชาติ แต่กระนั้น คณะกรรมการเห็นว่าเอกสารราชการ และคำประกาศสำคัญควรได้รับการแปลเป็นภาษาจีนและทมิฬ อีกทั้งการเรียนการสอนทั้งสองภาษาอนุญาตให้มีต่อไป แต่คณะกรรมการไม่ยอมรับให้ภาษาจีน และทมิฬเป็นภาษาที่ใช้ในสภานิติบัญญัติ¹⁵⁶

ในตอนแรก คณะกรรมการไม่ยอมให้อิสลามเป็นชาติศาสนาประจำชาติ อย่างไรก็ตาม สหพรรคได้ผลักดันให้อิสลามเป็นศาสนาประจำชาติได้เป็นผลสำเร็จ ศาสนาอื่น ๆ สามารถปฏิบัติ และดำเนินกิจกรรมต่อไปได้อย่างสงบเรียบร้อย โดยรัฐบาลจะไม่แทรกแซงให้จ่ายภาษีเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีได้นับถือศาสนาอิสลามห้ามเผยแพร่ศาสนาของตนต่อคนที่ เป็นมุสลิมเด็ดขาด¹⁵⁷

รัฐธรรมนูญเอกราช ค.ศ. 1957 ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผลประโยชน์ของชาวมลายูมีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ แม้ว่ากลุ่มคนที่มีใช้ชาวมลายูสามารถเป็นพลเมืองมลายา เหมือนกับชาวมลายู แต่กลับมีเงื่อนไขที่คาดหวังให้คนกลุ่มนี้ปรับปรับวัฒนธรรมของชาวมลายูมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น บุคคลที่จะได้รับสัญชาติต้องมีความรู้และสามารถใช้ภาษามลายูได้ นอกจากนั้น สิทธิพิเศษของชาวมลายูยังปรากฏให้เห็นในที่อื่น ๆ ของรัฐธรรมนูญเช่นกัน มาตราที่ 153 ได้ระบุให้ สุลต่านทำหน้าที่ปกป้องสถานะพิเศษของชาวมลายู¹⁵⁸ และในมาตราที่ 160 ได้ให้คำจำกัดความว่า ชาวมลายูคือ นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายู และปฏิบัติตามประเพณีมลายู¹⁵⁹ เป็นต้น

¹⁵⁵ Ibid.

¹⁵⁶ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 38 – 40.

¹⁵⁷ Ibid., 40 – 41.

¹⁵⁸ Hickling, R. H., *An Introduction to the Federal Constitution*, (Kuala Lumpur: The Federation of Malaya Information Services, 1960), 71 – 72.

¹⁵⁹ *Federal Constitution*, (Kuala Lumpur: Percetakan Nasional Malaysia Berhad, 2010), 145, 153.

สิทธิพิเศษของชาวมลายูยังเห็นได้ในนโยบายการศึกษาอีกเช่นกัน มาตรการที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการสร้างชาติก็คือ “การสร้างระบบการศึกษาแห่งชาติ” โดยจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาระบบการศึกษาของโรงเรียนในคาบสมุทรมลายู ซึ่งนำโดยอับดุล ราซัค ในรายงานของราซัค (Razak Report) ได้กำหนดให้โรงเรียนในระดับประถมศึกษาจัดการเรียนการสอนเป็นภาษามลายู และภาษาอังกฤษ แต่ภาษาอื่น ๆ สามารถสอนได้ หากนักเรียนตั้งแต่ 15 คนขึ้นไปประสงค์จะเรียนภาษาดังกล่าว อย่างไรก็ตามวิชาภาษามลายู และภาษาอังกฤษต้องเป็นวิชาบังคับในโรงเรียนประถมทุกโรงเรียน ในระดับมัธยมศึกษาควรจัดการเรียนการสอนให้เป็น ระบบมัธยมศึกษาแห่งชาติ (National Secondary School) ซึ่งมีหลักสูตรการเรียนการสอนเหมือนกัน และต้องสอบวิชาภาษามลายูผ่านจึงจะได้ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Certificate of Education) เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนั้น ทุกโรงเรียนควรมีหลักสูตรสามัญที่เป็นเครื่องมือก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเชื้อชาติ เพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของชาติให้เกิดขึ้น¹⁶⁰ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ระบบการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นนี้ต้องการให้โรงเรียนในมลายูเป็นแบบแผนเดียวกันสำหรับคนทุก ๆ เชื้อชาติ แม้ว่าอัตราส่วนด้านประชากรระหว่างชาวจีน และชาวมลายูจะไม่ต่างจากกันมากนัก แต่ชาวจีนกลับต้องยอมปรับรับเอาวัฒนธรรมของชาวมลายูมาใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่านนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งในเวลาต่อมา นโยบายการศึกษาของราซัคนี้จะเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติแยลงนับตั้งแต่ ค.ศ. 1957

ข้อสรุปดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า ผลประโยชน์ของชาวมลายูมีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ ในความคิดของตนกูอับดุล ราห์มาน ชาวมลายูควรได้รับสิทธิพิเศษด้วยเหตุผล 4 ประการหลัก ๆ ได้แก่ ประการแรก ประชาชนที่มีสิทธิ์ออกเสียงส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู ซึ่งสามารถรวมตัวเป็นเอกภาพในทางการเมืองได้มากกว่าชาวจีนและชาวอินเดีย ชาวมลายูยังลงคะแนนเสียงให้ทั้งพรรคอัมโน พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซี

ใน ค.ศ. 1956 ตนกูอับดุล ราห์มานได้กล่าวไว้ในสุนทรพจน์ของเขาว่า ชาวมลายูเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้สหพรรคชนะการเลือกตั้งเรื่อยมาจนถึงเอกราช “ท้ายที่สุด เมื่อการเลือกตั้งระดับสหพันธ์เริ่มต้นขึ้น ด้วยการสนับสนุนของพวกท่าน โดยเฉพาะชาวมลายู ทั้งชาย และหญิง เยาวชน และผู้สูงอายุ เราจึงประสบความสำเร็จ [ในการเลือกตั้ง] ซึ่งไม่มีประเทศใดในโลกทำได้

¹⁶⁰ วรรณิ, “บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับดุล ราห์มาน,” 52 – 53.

เหมือนกับเรา”¹⁶¹ ความคิดเช่นนี้ของตงกู้อับดุล ราห์มานได้แสดงให้เห็นในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955 เนื่องจากผู้มีสิทธิออกเสียงส่วนใหญ่เป็นชาวมลายูมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ และสหพรรคก็ชนะอย่างท่วมท้นด้วย 51 ที่นั่งจาก 52 ที่นั่ง

ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามเชื้อชาติ ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955

เขตเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง		
	ชาวมลายู	ชาวจีน	ชาวอินเดีย
Pelis	29,069	923	183
Malacca Luar	29,937	3,649	4,040
Malacca Central	17,782	6,752	1,831
George Town	3,410	13,912	2,452
Penang Island	14,663	10,604	1,626
Wellesley North	20,594	5,534	1,932
Wellesley South	15,576	5,027	2,585
Kinta Selatan	10,164	4,578	1,549
Kinta Utara	8,052	2,571	1,851
Ipoh-Menglembu	3,766	6,521	1,261
Teluk Anson	14,909	1,691	1,546
Sugei Perak Hilir	25,716	202	119
Sugei Perak Ulu	25,136	3,411	119
Dindlings	11,903	3,627	932
Larut-Matang	23,362	4,199	3,472
Krian	28,203	595	1,541

¹⁶¹ Arkib Negara Malaysia, *Ucapan-ucapan TUNKU ABDUL RAHMAN PUTRA 1955 dan 1956*, (Kuala Lumpur: Heng Lee Stationery and Printing, 1979), 73. [หจจดหมายเหตุ แห่งชาติมาเลเซีย, สุนทรพจน์ของตงกู้อับดุล ราห์มาน ปุตรา 1955 และ 1956, กัวลาลัมเปอร์: เอ็ง ลีสเตชันนารีแอนด์พริ้นติ้ง, 1979.]

ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามเชื้อชาติ ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป
ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง		
	ชาวมลายู	ชาวจีน	ชาวอินเดีย
Batang Padang	10,815	1,892	1,644
Kuala Lumpur Timor	8,697	2,944	1,202
Kuala Lumpur Barat	4,988	2,485	1,168
Selangor Tengah	8,311	842	305
Selangor Barat	11,665	1,138	701
Langat	9,117	598	912
Kuala Selangor	20,639	645	214
Ulu Selangor	6,013	905	726
Pahang Timor	21,192	996	227
Semantan	17,944	1,938	113
Ulu Pahang	21,088	1,331	385
Seremban	8,915	2,509	1,347
Negri Sembilan Selatan	16,244	1,331	1,060
Negri Sembilan Utara	24,890	1,460	295
Terengganu Tengah	32,982	735	25
Terengganu Utara	35,066	268	2
Terengganu Selatan	25,534	295	17
Kelantan Tengah	41,708	1,362	207 (+others)
Kelantan Utara	39,412	1,028	2,114 (+others)
Pasir Mas	33,269	946	588 (+others)
Kelantan Timor	45,298	481	456 (+others)
Kelantan Selatan	37,436	1,279	317 (+others)
Kedah Selatan	22,265	1,898	1,601
Sungei Muda	24,725	1,546	601
Kedah Tengah	34,967	985	938

ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามเชื้อชาติ ในแต่ละเขตของการเลือกตั้งทั่วไป
ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง		
	ชาวมลายู	ชาวจีน	ชาวอินเดีย
Kedah Utara	32,091	507	1,300
Kota Star	32,249	1,113	639
Alor Star	32,348	2,367	449
Johore Bahru	12,358	1,889	746
Johore Selatan	25,097	3,833	160
Johore Timor	11,896	1,662	591
Johore Tengah	7,054	3,253	1,356
Batu Pahat	20,698	5,679	536
Segamat	10,869	4,323	2,267
Muar Selatan	27,906	6,354	175
Muar Utara	21,574	6,335	1,347

Source: "People and Parties in the Polls," *The Straits Times*, (16 June 1955): 2.

ความคิดเช่นนี้ของตงกูอับดุล ราห์มานได้สะท้อนให้เห็นอีกด้านหนึ่งว่า ปัจจัยที่ทำให้พรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีต้องยอมรับสิทธิพิเศษของชาวมลายู นอกจากเป็นเพราะประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงส่วนใหญ่เป็นชาวมลายูแล้ว ยังเป็นเพราะสมาชิกที่ลงเลือกตั้งส่วนใหญ่มาจากพรรคอัมโน มากกว่าพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี ซึ่งเห็นข้อมูลได้จากตารางที่ 3.1 ว่า สมาชิกพรรคอัมโนลงเลือกตั้งไป 35 ที่นั่ง สมาชิกพรรคเอ็มซีเอลงเลือกตั้งไป 15 ที่นั่ง ส่วนสมาชิกพรรคเอ็มไอซีลงเลือกตั้งไป 2 ที่นั่งเท่านั้น

ตงกูอับดุล ราห์มานและกลุ่มผู้นำในพรรคอัมโนได้ใช้ความได้เปรียบดังกล่าวครอบครองเสียงส่วนใหญ่ และมีอิทธิพลเหนือพรรคเอ็มซีเอและพรรคเอ็มไอซี โดยให้การแลกเปลี่ยนว่า ผลประโยชน์ของชาวจีนและชาวอินเดียจะได้รับการปกป้อง เช่น ผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งเห็นได้จากการแบ่งที่นั่งในสภาให้แก่ทั้งสองพรรค ชาวจีนและชาวอินเดียสามารถทำการเรียนการสอนภาษาของตนเองได้ และรัฐบาลจะไม่แทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู เป็นต้น เพราะฉะนั้น อำนาจภายในสภานิติบัญญัติโดย

ส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในมือของพรอคัมโม การให้สิทธิพลเมืองแก่กลุ่มคนที่มิใช่ชาวมลายูถูกบังคับให้มี ความสำคัญน้อยลง เมื่อผู้นำในพรอคัมโมได้ผลักดันให้ชาวมลายูได้รับสิทธิพิเศษในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาษา การศึกษา และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ดังนั้น รัฐธรรมนูญฉบับเอกราช ค.ศ. 1957 จึงยังแสดงให้เห็นว่า มลายายังคงเป็นดินแดนสำหรับชาวมลายู และประโยชน์ของ “ภูมิบุตร” ได้ถูกรักษาไว้ ในทางกฎหมายเช่นเดิม¹⁶²

ประการที่สอง ตนกูอัปดุล ราห์มานมองว่า ชาวมลายูควรได้รับสิทธิพิเศษ เพราะ เป็นคนเชื้อชาติเดียวที่สามารถป้องกันภัยคอมมิวนิสต์ที่กำลังเกิดขึ้นภายในประเทศ ซึ่งเขาได้กล่าวไว้ในวันที่ 22 เมษายน ค.ศ. 1956 ว่า “ ... ขอให้จำไว้ว่า กำแพงที่ต่อต้าน และป้องกันภัยคอมมิวนิสต์ ได้อย่างแท้จริงก็คือ ชาวมลายู และขอให้จำไว้อีกว่า ถ้าพระเจ้ามีเจตจำนงให้มลายูได้รับเอกราชใน ค.ศ. 1957 ก็จะไม่มีการมาหยุดยั้งได้อีกเช่นกัน”¹⁶³

ประการที่สาม ตนกูอัปดุล ราห์มานมองว่า ชาวมลายูในฐานะเจ้าของดินแดน ได้ เสียสละหลายสิ่งหลายอย่างให้กับคนเชื้อชาติอื่น ๆ (เช่น สิทธิการเป็นพลเมือง และเสรีภาพในการ ประกอบธุรกิจโดยไม่ถูกแทรกแซง) ดังนั้น กลุ่มคนที่มิใช่ชาวมลายูจึงควรยอมรับสิทธิพิเศษของชาวมลายู และไม่ควรร้องขอผลประโยชน์มากเกินไป เขาได้กล่าวไว้ในสุนทรพจน์ว่า “ข้าพเจ้าต้อง ขอร้องให้กลุ่มคนที่มิใช่ชาวมลายูมีความยุติธรรม และความเห็นใจ และต้องไม่ร้องขออะไรเกินตัว เพราะต้องตระหนักไว้ว่า ไม่มีเจ้าบ้านประเทศใดในโลกนี้ที่ให้อะไรทุกอย่างได้มากเท่ากับชาวมลายูอีกแล้ว และไม่มีเจ้าบ้านที่ไหนที่จะเป็นมิตรกับผู้อพยพได้เท่ากับชาวมลายู”¹⁶⁴

ประการที่สี่ ชาวมลายูยังคงดีกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ ในด้านเศรษฐกิจ ตนกูอัปดุล ราห์มานได้กล่าวไว้ว่า “ ... ชาวมลายูเป็นพวกที่เรียบง่ายและยังคงยืนยันกรานว่าจะใช้ชีวิตในแบบ ของตนเอง ในประเพณีที่โดดเด่นของตน ในความศรัทธาต่อพระเจ้าและความเชื่อในอิสลาม และใน ความเคารพต่อองค์สูงสุดท่าน ในฐานะที่เป็นบุรุษแห่งผืนดินและท้องทะเล พวกเขาอยู่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติและดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ จะทำงานหนักไปทำไมกัน ในเมื่อ ‘อัลเลาะห์ได้มอบทุกอย่างไว้ ให้แล้ว’ พวกเขาจะกล่าวเช่นนั้น ดังนั้นในด้านเศรษฐกิจ พวกเขาจึงไม่หวังที่จะต่อสู้กับชาวจีนที่ขยัน

¹⁶² สีดา สอนศรี และคณะ, *การเลือกตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ศึกษาเฉพาะประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย*, (กรุงเทพฯ: โครงการวิชาโทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2004), 266.

¹⁶³ Arkib Negara Malaysia, *Ucapan-ucapan TUNKU*, 103 – 106.

¹⁶⁴ *Ibid.*, 104.

ทำงานห้ามรุ่งห้ามค่ำ ... ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่เด่นชัดเลยว่า ถ้าชาวมลายูไม่ได้รับการปกป้องโดยรัฐธรรมนูญ พวกเขาจะต้องเป็นเชื้อชาติที่สูญเสียทุกอย่างในบ้านเกิดของตนเอง”¹⁶⁵

ดังนั้น ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญได้เปิดกว้างให้ชาวจีนและชาวอินเดียเป็นพลเมืองได้ง่ายขึ้น แต่ทั้งสองเชื้อชาติก็ต้องรับรองสิทธิพิเศษของชาวมลายูในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในอีกแง่หนึ่งรัฐธรรมนูญได้สะท้อนให้เห็นว่า ในที่สุดแล้วชาวจีนและชาวอินเดียจะต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตนเองให้คล้ายคลึงกับชาวมลายู

3.2.5 แนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1951 - 1957

แม้ว่าในทางทฤษฎี ตงกูอับดุล ราห์มานซึ่งในอนาคตจะเป็นผู้นำชาติมลายา ต้องปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของคนทุกเชื้อชาติ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ เขาจะปกป้องเฉพาะผลประโยชน์ของคนของชาวมลายูหรือไม่ คำถามดังกล่าวเกิดขึ้น เนื่องจากเมื่อตงกูอับดุล ราห์มานเป็นประธานพรรคอัมโนใน ค.ศ. 1951 เขาได้ประกาศว่า มลายาเป็นประเทศของชาวมลายู ซึ่งเป็นเชื้อชาติเดียวที่สามารถกำหนดทิศทางของประเทศได้ แต่ในเวลาต่อมา เมื่อตงกูอับดุล ราห์มานเป็นประธานสหพรรค เขากลับมองว่า ชาติมลายาจะเกิดขึ้นได้ถ้าคนทุกเชื้อชาติทำงานร่วมกัน

งานเขียนของ Cheah (2002 และ 2005) ได้แสดงให้เห็นว่า ตงกูอับดุล ราห์มานยังคงเป็นผู้นำที่ทำงานเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเชื้อชาติตนอยู่ตามเดิม เนื่องจาก การเจรจาเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ภายในสหพรรคใน ค.ศ. 1956 ชาวมลายูและกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูได้รับสิทธิการเป็นพลเมืองที่ “เหมือนกัน” แต่สิทธิดังกล่าว “ไม่ได้แสดงให้เห็นว่า เท่าเทียมกัน” เพราะชาวมลายูได้รับสิทธิพิเศษที่มากกว่ากลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ใน ค.ศ. 2002 Cheah ได้กล่าวว่า “ในมลายา หรือมาเลเซียในเวลาต่อมา กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูไม่ได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกับชาวมลายู เนื่องจากสิทธิความเป็นพลเมืองของชาติถูกนิยามในแบบ “แบ่งแยก” ด้วยการให้ชาวมลายูได้รับสิทธิมากกว่า”¹⁶⁶ อีกทั้งใน ค.ศ. 2005 เขาก็ยังเน้นย้ำให้เห็นว่า “... พหุวัฒนธรรมนิยม (multi-culturalism) ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ปรากฏให้เห็นในมลายา และมาเลเซียในเวลาต่อมา ไม่ได้เน้นย้ำให้เห็นว่ามี “สถานะที่เท่าเทียมกัน” และ “ความเป็นพลเมืองที่เท่าเทียมกัน” ... คือชาวมลายูได้รับสิทธิ และสิทธิพิเศษมากกว่าชุมชนเชื้อชาติอื่น ๆ”¹⁶⁷

ยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษาสุนทรพจน์ และชีวประวัติของตงกูอับดุล ราห์มาน ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่า เขาเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาวมลายู ซึ่งชาวมลายูควรได้รับสิทธิพิเศษ

¹⁶⁵ Abdul Rahman, *Looking Back: Monday Musing and Memories*, 90 – 91.

¹⁶⁶ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 77.

¹⁶⁷ Wang (ed), *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories*, 102.

ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่แล้ว เช่น ชาวมลายูยังคงล่าหลังในทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นที่แน่ชัดว่า “แนวคิด” ของตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงให้เห็นว่า เขาเป็นผู้นำที่ยังคงทำงานเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเชื้อชาติตนอยู่ตามเดิม

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอังกฤษต้องการให้เกิดความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ ก่อนที่จะมอบเอกราชให้แก่มาลายา ตนกูอับดุล ราห์มานได้กล่าวไว้ว่า ตั้งแต่เด็ก เขาไม่ต้องการใช้ชีวิตภายใต้การปกครองของอังกฤษ¹⁶⁸ ดังนั้น เมื่อบทบาทของเขาเป็นผู้นำของชาวมลายู รวมถึงเป็นผู้นำของกลุ่มเชื้อชาติจีนและอินเดียในสหพรรค คำถามที่น่าสนใจก็คือ เขาจะใช้แนวทางใดในการวางกรอบและรูปแบบของชาติมลายาในอนาคต

จากการศึกษางานเขียนของ Cheah (2002 และ 2005) และ Lee (2005) ได้ให้ภาพที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกันว่า ระหว่าง ค.ศ. 1951 และ 1957 ตนกูอับดุล ราห์มานพัฒนาแนวทางการเมืองและการสร้างชาติใน 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก เมื่อตนกูอับดุล ราห์มานเข้ามาเป็นหัวหน้าพรรคอัมโน เขาเป็นผู้นำที่ทำงานเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเชื้อชาติตนเท่านั้น (Cheah ใช้คำว่า “exclusivist” แต่ Lee ใช้คำว่า “ethnocultural nationalism”)¹⁶⁹ เนื่องจากบริบทในตอนนั้น พรรคอัมโนต้องการหัวหน้าพรรคคนใหม่ที่สานต่อเจตนารมณ์เดิมของพรรค ซึ่งก็คือการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของชาวมลายูในแบบชุมชนนิยม เพื่อตอบโต้กับแนวคิดแบบมิใช่ชุมชนนิยมของพรรคไอเอ็มพี

รูปแบบที่สอง เมื่อการรวมตัวระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอสามารถเอาชนะการเลือกตั้งระดับเทศบาลใน ค.ศ. 1952 ได้ Cheah (2002 และ 2005) และ Lee (2005) ได้กล่าวว่า ตนกูอับดุล ราห์มานได้เปลี่ยนเป็นผู้นำที่สามารถไกล่เกลี่ยผลประโยชน์ให้คนทุก ๆ เชื้อชาติ (Cheah ใช้คำว่า “inclusivist” แต่ Lee ใช้คำว่า “multicultural nationalism”)¹⁷⁰ เนื่องจากเขาได้เจรจาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ร่วมกับผู้นำเชื้อชาติอื่น ๆ และยินยอมให้กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูได้รับสิทธิการเป็นพลเมืองได้ง่ายยิ่งขึ้น

Cheah (2002) ได้สรุปให้เห็นว่า การเปลี่ยนบทบาททางการเมืองดังกล่าวของ ตนกูอับดุล ราห์มานเป็นไปเพื่อวางกรอบและรูปแบบของชาติที่กำลังได้รับเอกราชในอนาคต แนว

¹⁶⁸ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 3.

¹⁶⁹ อ้างอิงจาก Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 26 – 28, 76 – 77. และ Lee, “UMNO Factionalism,” 53 – 56.

¹⁷⁰ อ้างอิงจาก Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 76 – 77. และ Lee, “UMNO Factionalism,” 56 – 66.

ทางการสร้างชาติของเขาก็คือ การรักษาอำนาจนำของชาวมลายู (Malay supremacy) ซึ่งเห็นได้จาก สิทธิพิเศษของชาวมลายูมีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ ในขณะเดียวกัน ตนกูอับดุล ราห์มานได้พยายาม ใช้การเจรจาต่อรองร่วมกับกลุ่มผู้นำเชื้อชาติจีนและอินเดียภายในสหพรรค เพื่อให้เกิดความปรองดอง และประนีประนอม ซึ่งเห็นได้จาก การยินยอมให้กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูได้รับสิทธิการเป็นพลเมืองได้ ง่ายขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ Cheah (2005) ยังได้สรุปให้เห็นอีกว่า รูปแบบของชาติมลายาที่กำลัง เกิดขึ้นก่อนได้รับเอกราช มีลักษณะเป็นรัฐที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายเชื้อชาติ แต่คนเชื้อชาติ มลายูกลับเป็นเชื้อชาติหลักที่ครอบครองดินแดนนี้ ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จากความเป็นพลเมืองที่เปิดกว้าง ให้กับคนทุก ๆ เชื้อชาติ แต่กลับไม่ได้สร้างความเท่าเทียม เพราะชาวมลายูได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าคน เชื้อชาติอื่น ๆ¹⁷¹

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า งานเขียนของ Cheah ไม่ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงสาเหตุที่ทำให้กลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี ยินยอมให้สิทธิพิเศษของชาวมลายูยังคงมีอยู่ใน รัฐธรรมนูญเอกราช Cheah กล่าวเพียงแค่ว่า ใน ค.ศ. 1955 ระหว่างการต่อรองเรื่องผลประโยชน์ ของพรรคอัมโน พรรคเอ็มซีเอ และองค์การด้านการศึกษาของจีน สองกลุ่มหลังยินยอมที่จะเจรจาใน ประเด็นเกี่ยวกับภาษาและการศึกษาภายหลังจากที่มลายูได้รับเอกราช ตามที่ตนกูอับดุล ราห์มานได้ ให้สัญญาไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้นำชาวจีนพร้อมที่จะเจรจาต่อรอง ดังนั้น พรรคอัมโนจึง สามารถปกป้องสิทธิพิเศษของชาวมลายูไว้ในรัฐธรรมนูญได้¹⁷²

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า การให้สัญญาของตนกูอับดุล ราห์มานว่าจะเจรจา ในประเด็นภาษาและการศึกษาของชาวจีนอาจไม่เพียงพอ เพราะสาเหตุที่ทำให้กลุ่มผู้นำในเอ็มซีเอ และเอ็มไอซี ยินยอมให้สิทธิพิเศษของชาวมลายูมีมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ มีจุดเริ่มต้นมาจากการ เลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1955 ข้อมูลในตารางที่ 3.1 ได้แสดงให้เห็นว่า การแบ่งสรรที่นั่งในเขตเลือกตั้ง ทั้งหมด 52 เขต สมาชิกในพรรคอัมโนได้ 35 ที่นั่ง พรรคเอ็มซีเอได้ 15 ที่นั่ง และพรรคเอ็มไอซีได้ 2 ที่ นั่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าสมาชิกของพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีจะรวมตัวกันในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955 แต่ก็ยังมีจำนวนที่น้อยกว่าสมาชิกพรรคอัมโนอยู่มาก

อีกทั้ง ข้อมูลในตารางที่ 3.2 ยังแสดงให้เห็นอีกว่า ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงส่วนใหญ่ใน แต่ละเขตเป็นชาวมลายู โดยคิดเป็น 84% ขณะที่ชาวจีนมีเพียง 11% ส่วนชาวอินเดียมีจำนวนน้อย กว่า 5% นอกจากนี้ ในตารางที่ 3.3 ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้มีสิทธิ์ออกเสียง ในเขตที่สมาชิกเอ็มซีเอ และเอ็มไอซีลงเลือกตั้งส่วนใหญ่ กลับเป็นคนเชื้อชาติมลายูมากกว่าเชื้อชาติจีนและอินเดีย เช่น ผู้มี

¹⁷¹ Wang (ed), *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories*, 96 – 102.

¹⁷² Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 80.

สิทธิ์ออกเสียงในเขต Malacca Central เป็นชาวมลายูถึง 17,782 คน ส่วนชาวจีนมีเพียง 6,752 คน และชาวอินเดียมียัง 1,831 คน และ ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงในเขต Larut-Matang เป็นชาวมลายูถึง 23,362 คน ส่วนชาวจีนมีเพียง 3,627 คน และชาวอินเดียมียัง 932 คน เป็นต้น

ตารางที่ 3.3 เขตที่สมาชิกของพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีลงเลือกตั้ง และจำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งแต่ละเชื้อชาติในแต่ละเขต ในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955

เขตเลือกตั้ง	สมาชิก พรรคเอ็มซีเอ	สมาชิก พรรคเอ็มไอซี	จำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละเขต		
			ชาวมลายู	ชาวจีน	ชาวอินเดีย
Malacca Central	Mr. Tan Siew Sin		17,782	6,752	1,831
George Town	Mr. Chee Swee Ee		3,410	13,912	2,452
Wellesley South	Mr. Tay Hooi Soo		10,164	4,578	1,549
Kinta Selatan	Mr. Too Joo Hing		10,164	4,578	1,549
Kinta Utara		Mr. V. T. Sambanthan	8,052	2,571	1,851
Ipoh- Menglembu	Mr. Leong Yew Koh		3,766	6,521	1,261
Larut- Matang	Dr. Cheah Khay Chuan		23,362	4,199	3,472
Kuala Lumpur Timor	Mr. Cheah Ewe Keat		8,697	2,944	1,202
Kuala Lumpur Barat	Mr. Ong Yoke Lin		4,988	2,485	1,168

ตารางที่ 3.3 เขตที่สมาชิกของพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีลงเลือกตั้ง และจำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งแต่ละเชื้อชาติในแต่ละเขต ในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955 (ต่อ)

เขตเลือกตั้ง	สมาชิก พรรคเอ็มซีเอ	สมาชิก พรรคเอ็มไอซี	จำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละเขต		
			ชาวมลายู	ชาวจีน	ชาวอินเดีย
Selangor Tengah	Mr. Lee Eng Teh		8,311	842	305
Seremban	Mr. Lim Kee Siong		8,915	2,509	1,347
Kedah Selatan	Mr. Lim Teng Kwang		22,725	1,546	601
Alor Star	Mr. Lee Tian Hin		32,348	2,367	449
Johore Selatan	Dr. Tan Luang Hong		25,097	3,833	160
Johore Tengah	Mr. Teoh Chez Chong		7,054	3,253	1,356
Batu Pahat		Mr. S. C. McIntyre	20,698	5,679	536
Muar Selatan	Mr. Tan Suan Kok		27,906	6,354	175

Source: "People and Parties in the Polls," *The Straits Times*, (16 June 1955): 2.

ดังนั้น ด้วยปัจจัยที่จำนวนสมาชิกที่ลงสมัครเลือกตั้งในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีมีน้อยกว่าสมาชิกจากพรรคอัมโนอยู่มาก กอปรกับจำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงในแต่ละเขตเป็นชาวมลายูถึง 84% จึงเป็นเหตุให้พรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีกลายเป็นเสียงส่วนน้อย และไม่สามารถปกป้องผลประโยชน์ของคนในเชื้อชาติตนเองได้มากนัก ซึ่งเห็นได้จากการที่พรรคเอ็มซีเอไม่สามารถผลักดันให้ภาษาจีนเป็นภาษาประจำชาติได้เท่าเทียมกับภาษามลายู

กลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีจึงยอมรับในสิทธิพิเศษของชาวมลายู เพราะในทางกลับกัน ตนกูอับดุล ราห์มานและกลุ่มผู้นำในพรรคอัมโนได้ยินยอมให้ผลประโยชน์บาง

ประการเป็นการแลกเปลี่ยน เช่น ผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งเห็นได้จากการแบ่งที่นั่งในสภาให้แก่ทั้งสองพรรค ชาวจีนและชาวอินเดียสามารถทำการเรียนการสอนภาษาของตนเองได้ และรัฐบาลจะไม่แทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนที่มิใช่ชาวมลายู เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การยินยอมให้กลุ่มผู้นำชาวจีนและชาวอินเดียเข้าร่วมทางการเมืองได้นั้น ได้แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดบางประการของตงกูอับดุล ราห์มานที่มีต่อการเจรจาเพื่อปรองดองกับกลุ่มผู้นำของชาวจีนและชาวอินเดีย ซึ่งจะอภิปรายในประเด็นการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959

เพราะฉะนั้น แนวทางการสร้างชาติมลายาของตงกูอับดุล ราห์มานจึงเป็นการวางกรอบและรูปแบบของชาติที่ยังคงรักษาอำนาจนำของชาวมลายู เพื่อให้ชาวมลายูสามารถพัฒนาตนเองในทางเศรษฐกิจและการศึกษา และยังพยายามประนีประนอมร่วมกับผู้นำกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือแบบชุมชนนิยม ถึงแม้ว่าตงกูอับดุล ราห์มานยังคงผู้นำที่ทำงานเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเชื้อชาติตนอยู่ตามเดิม แต่เขาสามารถผลักดันให้กลุ่มผู้นำในพรรคอัมโนทำงานร่วมกับกลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกัน เขาสามารถทำให้กลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซียอมรับสิทธิพิเศษของชาวมลายู เนื่องจากสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นคนในพรรคอัมโน และผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้ เป็นหนทางที่ทำให้ตงกูอับดุล ราห์มานสามารถสร้างความปรองดองระหว่างกลุ่มผู้นำแต่ละเชื้อชาติ เพื่อให้อังกฤษประกาศเอกราชแก่มลายา และรักษาสิทธิพิเศษของชาวมลายูได้ตามเดิม

แม้ว่าชาวมลายูได้รับสิทธิพิเศษหลายประการ แต่ชาวมลายูบางกลุ่มกลับไม่พอใจ เพราะคิดว่าอัมโนยอมให้ผลประโยชน์กับคนเชื้อชาติอื่นมากเกินไป ในขณะที่เดียวกัน ชาวจีนบางกลุ่มกลับรู้สึกผิดหวังที่ไม่สามารถผลักดันให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างเชื้อชาติได้ เพราะภาษาจีนไม่ถูกผลักดันให้เป็นภาษาประจำชาติร่วมด้วย สหพันธ์มลายาได้รับเอกราชในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 แม้ว่าตงกูอับดุล ราห์มานรู้สึกยินดีกับเอกราชที่ได้รับ แต่ช่วงเวลาหลังจากรัฐจะพิสูจน์ให้เห็นว่าการผสมผลประโยชน์ทางเชื้อชาติดังกล่าวนี้กลายเป็นปัญหาสำหรับมลายา (หรือมาเลเซียในค.ศ. 1963) และตงกูอับดุล ราห์มานในอนาคตหรือไม่

บทที่ 4

การสร้างชาติมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) และปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลว ในการสร้างชาติของตนกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1957 – 1970

สหพันธ์มลายาได้รับเอกราชในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 รัฐบาลที่นำโดย นายกรัฐมนตรีตนกูอับดุล ราห์มานยังคงต้องพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา และประเด็นสำคัญอื่น ๆ เพื่อ สลายความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ในบทที่ 4 นี้มุ่งที่จะศึกษาถึงการสร้างชาติ และปัจจัยที่นำไปสู่ ความล้มเหลวในการสร้างชาติมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ของตนกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1957 – 1969

4.1 พัฒนาการทางเศรษฐกิจของมลายา (หรือมาเลเซียในค.ศ.1963) ระหว่าง ค.ศ. 1957 - 1970 กับความพยายามในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายู

รัฐบาลตนกูอับดุล ราห์มานกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจคือ การลดความ แตกต่างทางรายได้ระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งมีความหมายโดยนัยคือ รัฐบาลต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและ ความเป็นอยู่ของชาวมลายูให้ดีขึ้นเท่าเทียมกับชาวจีนและชาวอินเดีย หัวใจสำคัญของการพัฒนา เศรษฐกิจที่ผู้นำส่วนใหญ่ในรัฐบาลตระหนักอยู่ตลอดคือ ชาวมลายูมีอำนาจมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ ในการควบคุมระบบการเมือง ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษในหลาย ๆ ด้าน ในขณะที่กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ได้รับสิทธิความเป็นพลเมือง และสามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจได้อย่างเสรีโดยไม่ถูกแทรกแซง¹⁷³ กล่าวคือ การพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลสหพรรคจะพยายามไม่ให้ชาวมลายูเข้าไปแทรกแซง ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาวจีนและชาวอินเดีย เพราะฉะนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจจึงไม่ได้มุ่ง “ปฏิรูป” เศรษฐกิจโดยรวม แต่เน้นให้คนแต่ละเชื้อชาติพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพ ตามเชื้อชาติของตนเอง โดยรัฐบาลช่วยเหลือชาวมลายูในด้านการเกษตรและที่ดินทำกิน ใน ขณะเดียวกัน รัฐบาลจะไม่สนับสนุนให้ชาวมลายูเข้าไปแทรกแซงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาว จีนและชาวอินเดีย

¹⁷³ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงจาก Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 218 – 219. Asma Abdullah and Paul B. Pedersen, *Understanding Multicultural Malaysia: Delights, Puzzles & Irritations*, (Selangor: Pearson/Prentice Hall, 2003), 58. และ Harding, *The Constitution of Malaysia*, 30 - 31.

แนวคิดดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า รัฐบาลยังคงมองว่าสภาพความเป็นอยู่ของชาวมลายูยังด้อยกว่าชาวจีน ซึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล ตนกูอับดุล ราห์มานมีทัศนะว่า

ชาวจีนเป็นพวกวัตถุนิยมโดยสายเลือดและมีชีวิตอยู่กับโลกแห่งความเป็นจริง โดยทั่วไปแล้ว พวกเขาไม่สนใจการเมืองในท้องถิ่น พวกเขาชอบอยู่ในที่ที่กฎหมายและระเบียบบังคับได้วางรากฐานอย่างมั่นคง และอย่างน้อยก็ไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับชีวิตประจำวันมากจนเกินไป จนพวกเขาไม่สามารถประกอบธุรกิจและหาเงินได้ ... [แต่] ปัญหาหลักของพวกเขาได้เพิ่มขึ้น เมื่อต้องปกป้องตนเองจากรัฐธรรมนูญที่มอบผลประโยชน์ให้กับชาวมลายู

อย่างไรก็ตาม ชาวมลายูเป็นพวกที่เรียบง่ายและยังคงยืนยันกรานว่าจะใช้ชีวิตในแบบของตนเอง ในประเพณีที่โดดเด่นของตน ในความศรัทธาต่อพระเจ้าและความเชื่อในอิสลาม และในความเคารพต่อองค์สุลต่าน ในฐานะที่เป็นบุรุษแห่งผืนดินและท้องทะเล พวกเขาอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ จะทำงานหนักไปทำไมกัน ในเมื่อ ‘อัลเลาะห์ได้มอบทุกอย่างไว้ให้แล้ว’ พวกเขาจะกล่าวเช่นนั้น ดังนั้นในด้านเศรษฐกิจ พวกเขาจึงไม่หวังที่จะต่อสู้กับชาวจีนที่ขยันทำงานห้ามรุ่งห้ามค่ำ ... ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่เด่นชัดเลยว่า ถ้าชาวมลายูไม่ได้รับการปกป้องโดยรัฐธรรมนูญ พวกเขาจะต้องเป็นเชื้อชาติที่สูญเสียน้อยทุกอย่างในบ้านเกิดของตนเอง¹⁷⁴

ก่อนได้รับเอกราช ใน ค.ศ. 1950 รัฐบาลอังกฤษได้ลงทุนเพื่อพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของชาวมลายูและชนบทมาก่อนแล้ว โดยตั้ง “หน่วยงานพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท” หรือ “ริต้า” (Rural Industrial Development Authority – RIDA) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาระบบคมนาคมและด้านเกษตรกรรม อีกทั้งยังทำการฝึกอบรมชาวมลายูให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาอื่น ๆ เช่นกัน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานนี้กลับไม่ประสบความสำเร็จ เพราะรัฐบาลขาดงบประมาณสนับสนุน และชาวมลายูในชนบทไม่สามารถเข้าถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากโครงการนี้ได้¹⁷⁵

ในค.ศ. 1956 รัฐบาลได้วางนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจตาม “แผนมลายูฉบับห้าปีแรก” (Malaya’s First Five-Year Plan, 1956 – 1960) โดยมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาชนบทในด้าน

¹⁷⁴ Abdul Rahman, *Looking Back: Monday Musing and Memories*, 90 – 91.

¹⁷⁵ ปวีณา บุหระ, *นโยบายเศรษฐกิจใหม่ (ค.ศ. 1971 - 1990) กับปัญหาการสร้างเอกภาพระหว่างประชากรเชื้อชาติต่าง ๆ ในมาเลเซีย*, (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2000), 20.

การเกษตรและคมนาคม ระหว่างที่กำลังดำเนินแผนดังกล่าว รัฐบาลได้จัดตั้ง “หน่วยงานพัฒนาที่ดินแห่งสหพันธ์” หรือ “เฟลด์ต้า” (Federal Land Development Authority - FLDA) เพื่อพัฒนาและจัดสรรพื้นที่ในป่ามาเป็นที่ดินเพื่อทำการเกษตรให้กับคนว่างงาน อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้แผนดังกล่าวนี้ก็กลับมีข้อจำกัด เนื่องจากรัฐบาลใช้เงินจำนวนมากไปกับความมั่นคงภายในเพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์ในมลายา ซึ่งเป็นภาวะฉุกเฉินที่ประกาศไว้ก่อนหน้านี้นี้ตั้งแต่ ค.ศ. 1948 ดังนั้นระหว่าง ค.ศ. 1956 – 1960 ชาวมลายูจำนวนมากก็ยังไม่ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายฉบับห้าปีแรกนี้เช่นเดิม

รัฐบาลประกาศยกเลิกภาวะฉุกเฉินใน ค.ศ. 1960 ทำให้ช่วงเวลาหลังการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1959 คอมมิวนิสต์มีใช้ภัยที่น่าหวาดหวั่นมากขึ้น ต้นเขียวชินได้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่ในการสนับสนุนและปกป้องเศรษฐกิจภาคเอกชน ในขณะที่อับดุล ราซัค รองนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบในการพัฒนาและสนับสนุนเศรษฐกิจภาครัฐ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า รัฐบาลต้องการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น¹⁷⁶ รัฐบาลได้วางนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจขึ้นมาใหม่คือ “แผนมลายาฉบับปีที่สอง” (Malaya’s second five year plan, 1961 – 1965) และ “แผนมาเลเซียฉบับแรก” (First Malaysia Plan, 1966 – 1970) ซึ่งตั้งใจจะให้เศรษฐกิจภาคเอกชนเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเกษตรกรรมและชนบทผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเฟลด์ต้า และการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในชนบท

นอกจากรัฐบาลใช้โครงการเฟลด์ต้าเพื่อช่วยให้ชาวมลายูมีที่ดินทำกินแล้ว รัฐบาลยังต้องการช่วยเหลือและสนับสนุนการทำการเกษตรของชาวมลายูด้วยการก่อตั้ง “สหกรณ์เพื่อการเกษตร” (agricultural cooperatives)¹⁷⁷ อับดุล อะชีซ บิน อีสฮัก รัฐมนตรีกระทรวงการเกษตร ได้เข้ามาดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อการเกษตร อย่างไรก็ตาม เขากลับไม่ได้ทำตามความตั้งใจของรัฐบาล เพราะอับดุล อะชีซ บิน อีสฮักเริ่มให้สหกรณ์การเกษตรของชาวมลายูก่อตั้งโรงสีข้าวเพื่อชาวมลายู อีกทั้งเขายังจำกัดการให้ใบอนุญาตทำโรงสีแก่พ่อค้าคนกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีน การกระทำของอับดุล อะชีซ บิน อีสฮักแสดงให้เห็นว่า เขาต้องการทำลายพ่อค้าคนกลางชาวจีน เพราะช่วงเวลาที่ผ่านมามีพ่อค้าคนกลางชาวจีนเป็นผู้ขาดการซื้อขายสินค้าการเกษตรและการประมง อีกทั้งยังเป็นผู้ควบคุมราคาซื้อผลผลิตจากชาวมลายูและราคาขายสินค้าสู่ท้องตลาด ซึ่งทำให้ชาวมลายูได้รับผลประโยชน์อย่างน้อยนิด การกระทำของอับดุล อะชีซ บิน อีสฮักเป็นภัยกับชาวจีนสมาชิกในพรรคเอ็มซีเอ็มมองว่าเขาตั้งใจทำลายธุรกิจของชาวจีน เพราะเขากำลังเข้าแทรกแซง

¹⁷⁶ Vorys, *Democracy without Consensus*, 223 – 226.

¹⁷⁷ Ibid., 227 – 229.

เศรษฐกิจของชาวจีน ดังนั้นหลัง ค.ศ. 1962 ตนกูอับดุล ราห์มานตัดสินใจให้อับดุล อะซีซ บิน อีสฮัก ลาออกจากตำแหน่ง เพราะตนกูอับดุล ราห์มานมองว่า อับดุล อะซีซ บิน อีสฮักอาจทำลายความมั่นคงระหว่างเชื้อชาติในอนาคต แต่ถึงกระนั้นโครงการสหกรณ์เพื่อการเกษตรก็ยังมีต่อไปภายใต้แผนมาเลเซียฉบับแรก (1966 – 1970) โดยได้รับเงินสนับสนุนเป็นจำนวนราว ๆ 16.5 ล้านริงกิต¹⁷⁸

ระหว่าง ค.ศ. 1961 – 1970 รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจของชาวมลายูไปตามแผนมลายาฉบับที่สอง (1961 - 1965) และแผนมาเลเซียฉบับแรก (1966 - 1970) ภายใต้โครงการเฟลดา รัฐบาลสามารถเพิ่มที่ดินเพื่อการเกษตรให้กับชาวมลายูเป็นอย่างมาก เช่น ระหว่าง ค.ศ. 1961 – 1965 รัฐบาลได้เพิ่มที่ดินใหม่ถึง 145,000 เอเคอร์ (acres) ให้กับครอบครัวราว ๆ 12,000 ครอบครัว และระหว่าง ค.ศ. 1966 – 1970 รัฐบาลได้เพิ่มที่ดินอีกเป็นจำนวน 141,000 เอเคอร์ สำหรับโครงการที่ต้องการเพิ่มสาธารณสุขบุคคลสูงชนบท รัฐบาลได้ลงทุนก่อตั้งโบสถ์เป็นจำนวน 1,800 แห่ง (27.6 ล้านริงกิต) ก่อตั้งโรงเรียนสอนศาสนาจำนวน 742 แห่ง (7.8 ล้านริงกิต) และสร้างถนนในชนบท (17.3 ล้านริงกิต) รวมถึงสร้างระบบประปาเพื่อการใช้สอย (6.3 ล้านริงกิต) เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น สำหรับชาวมลายูที่ย้ายเข้ามาทำงานในเมือง รัฐบาลได้ก่อตั้งโครงการ “มารา” (Majlis Amanah Ra’ayat – MARA) เพื่อช่วยให้ความรู้และพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพในเมืองแก่ชาวมลายู อีกทั้งยังให้ทุนกับนักเรียนชาวมลายูเรียนต่อในต่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ก่อตั้งธนาคารภูมิบุตร (Bank Bumiputra) เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่ชาวมลายูอีกเช่นกัน¹⁷⁹

อย่างไรก็ตาม ระหว่าง ค.ศ. 1961 – 1970 ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจของชาวมลายู แต่กลับไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะชาวมลายูจำนวนมากยังไม่สามารถสร้างรายได้ให้เท่าเทียมกับชาวจีน ภายใต้โครงการเฟลดา รัฐบาลให้ที่ดินกับชาวมลายูทำการเกษตร แต่ชาวมลายูกลับต้องกู้ยืมเงินจากรัฐบาลมาลงทุนจนทำให้เกิดหนี้สินจำนวนมาก ในขณะที่ผลกำไรกลับตกเป็นของพ่อค้าคนกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีน อีกทั้ง ที่ดินจำนวนมากภายใต้โครงการเฟลดา ยังถูกใช้ไปกับการปลูกยางพารา เหมืองแร่ดีบุก และกิจการป่าไม้ ซึ่งกิจการเหล่านี้มีชาวมลายูจำนวนน้อยได้เป็นเจ้าของ ซึ่งมีตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ใน ค.ศ.1964 รัฐบาลได้ออกใบอนุญาตเพื่อประกอบ

¹⁷⁸ Ibid., 171 – 183, 230.

¹⁷⁹ Ibid., 231 - 234.

กิจการป่าไม้เป็นจำนวน 1,230 ฉบับ แต่เป็นของชาวมลายูเพียง 428 ฉบับ อีกทั้ง พ่อค้าคนกลางซึ่งส่วนใหญ่มากกว่า 70% เป็นกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู¹⁸⁰

ถึงแม้ว่าชาวมลายูมีอำนาจในทางการเมือง และรัฐบาลได้สงวนโควตาให้ชาวมลายูเข้ารับราชการ แต่ในช่วงทศวรรษ 1960 กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูได้รับราชการมากกว่าชาวมลายูและได้ตำแหน่งที่สูงกว่า เพราะชาวมลายูมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะเข้ารับราชการในตำแหน่งสูง ๆ¹⁸¹ รัฐบาลสามารถทำให้ความเป็นอยู่ของชาวมลายูดีขึ้นได้บ้าง¹⁸² แต่ก็ไม่สามารถพัฒนาคนเหล่านี้ให้ทัดเทียมกับชาวจีนและชาวอินเดีย ก่อน ค.ศ. 1969 กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูประกอบอาชีพที่ใช้ความสามารถเฉพาะทางมากกว่าชาวมลายู เช่น แพทย์ (จำนวน 90% ของประเทศเป็นกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู) วิศวกร (จำนวน 84% ของประเทศเป็นกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู) และงานด้านการศึกษา (จำนวน 68% ของประเทศเป็นกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู)¹⁸³ เป็นต้น จำนวนชาวมลายูที่ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีมากถึง 2,470 ราย ในขณะที่กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูประกอบอาชีพนี้อยู่ 2,237 ราย¹⁸⁴ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวมลายูประกอบอาชีพในระดับล่างเป็นจำนวนมากกว่า ซึ่งมีรายได้น้อยกว่ากลุ่มคนที่ไม่เชื้อชาวมลายู

ถึงแม้ว่ารัฐบาลสงวนที่ดินในเมืองให้กับชาวมลายูเพื่ออยู่อาศัย แต่ชาวมลายูก็ยังได้รับผลประโยชน์ค่อนข้างจำกัด ตัวอย่างเช่น กัวลาลัมเปอร์เป็นเมืองหลวงที่มีชาวมลายูอาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งประกอบอาชีพรับราชการและทำงานในรัฐบาล แต่มูลค่าอสังหาริมทรัพย์ของชาวมลายูก็ยังน้อยกว่าของชาวจีน ใน ค.ศ. 1968 มูลค่าที่ดินโดยรวมของชาวมลายูเป็นเงิน 4,619,487 ลิงกิต ในขณะที่มูลค่าที่ดินโดยรวมของชาวจีนเป็นเงินถึง 66,223,890 ลิงกิต¹⁸⁵

หลัง ค.ศ. 1960 อุตสาหกรรมที่ครอบครองโดยชาวมลายูมีรายได้เพิ่มขึ้นแค่ 8 % ในขณะที่อุตสาหกรรมที่ครอบครองโดยคนที่มีเชื้อชาวมลายูกลับมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 16 % ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นว่า รายได้จากคนกลุ่มหลังนี้มีจำนวนมากเป็น 2 ใน 3 ของอัตราการเติบโตในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ชาวจีนเป็นหุ้นส่วนในกิจการ และอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการชาว

¹⁸⁰ Ibid., 239.

¹⁸¹ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 85 – 86.

¹⁸² ชาวมลายูได้ครอบครองสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเช่น รถยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าบางชนิด อ้างอิงจาก Vorys, *Democracy without Consensus*, 238.

¹⁸³ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 85.

¹⁸⁴ Vorys, *Democracy without Consensus*, 244.

¹⁸⁵ Ibid., 241 – 242.

ยุโรปมากกว่าชาวมลายู ยิ่งไปกว่านั้น ชาวจีนยังเป็นเจ้าของกิจการธนาคาร ธุรกิจส่วนตัว และร้านแผงลอยข้างถนนมากกว่าชาวมลายูอีกเช่นกัน¹⁸⁶

อย่างไรก็ตาม ชาวจีนบางส่วนยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบาก หลังจากที่รัฐบาลประกาศยกเลิกภาวะฉุกเฉินใน ค.ศ. 1960 ชาวจีนจำนวนมากในหมู่บ้านใหม่ ซึ่งเดิมเคยเป็นกลุ่มคอมมิวนิสต์มาก่อน กลับไม่พอใจสภาพความเป็นอยู่ของตนเองมากนัก เนื่องจากรัฐบาลนำเงินพัฒนาจำนวนมากลงไปสู่ชนบทของมลายู เป็นผลให้ชาวจีนในหมู่บ้านใหม่ไม่ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและเริ่มว่างงานมากยิ่งขึ้น¹⁸⁷

นโยบายเศรษฐกิจที่มุ่งพัฒนาชีวิตของชาวมลายูจึงไม่สามารถทำให้ชาวมลายูมีส่วนร่วมในการครอบครองความมั่งคั่งในประเทศได้ แม้ว่านโยบายการเกษตรมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวมลายู แต่ชาวมลายูเองกลับเป็นหนี้สินจำนวนมาก ส่วนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านอื่น ๆ กลับไม่สร้างผลตอบแทนที่ดีนัก สภาพเศรษฐกิจของชาวมลายูที่ด้อยกว่าชาวจีน ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น Vorys (1976) ได้สรุปไว้ว่า ความยากจนของชาวมลายูมาจากทัศนคติที่ไม่ใส่ใจกับความสำเร็จในชีวิต และบริหารการเงินของตนเองไม่เป็น ซึ่งเป็นแนวคิดที่เขาอ้างมาจาก มหาธีร์ บิน โมหะหมัด (ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีระหว่าง ค.ศ. 1981 - 2003) ซึ่งมีทัศนะว่า ชาวมลายูต้องปฏิรูปแนวคิดของตนเองให้ศิวิไลซ์ตามวิถีชีวิตของคนในเมือง (Urbanization)¹⁸⁸

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยจากทัศนคติของชาวมลายูอาจไม่เพียงพอ เพราะรัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่สนับสนุนอย่างจริงจังให้ชาวมลายูเข้าไปมีส่วนร่วมด้านเศรษฐกิจกับคนเชื้อชาติอื่น ๆ หัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผู้นำส่วนใหญ่ในรัฐบาลตระหนักอยู่ตลอดก็คือ ชาวมลายูมีอำนาจในการควบคุมระบบการเมืองมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษในหลาย ๆ ด้าน ในขณะที่กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูได้รับสิทธิเป็นพลเมือง และสามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจได้อย่างเสรีโดยไม่ถูกแทรกแซง Vasil (1980) วิเคราะห์ว่าแนวคิดเช่นนี้ ทำให้ชาวมลายูรู้สึกไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู เพราะต้องคอยรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลอยู่เสมอ¹⁸⁹ รัฐบาลได้แบ่งอำนาจในการจัดการด้านเศรษฐกิจออกเป็นส่วน ๆ พรรคอัมโนมีอำนาจใน

¹⁸⁶ Ibid., 234 – 235, 241 – 242.

¹⁸⁷ ลีโอนาร์ต วาย. อันตายา และบาบารา วัตสัน อันตายา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 495.

¹⁸⁸ แนวคิดดังกล่าวของมหาธีร์ บิน โมหะหมัดปรากฏในงานเขียน *The Malay Dilemma* อ้างอิงใน Vorys, *Democracy without Consensus*, 227 – 228, 245 – 246.

¹⁸⁹ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 221 – 222.

การบริหารงานด้านพัฒนาและเกษตร ส่วนพรรคเอ็มซีเอ็มมีอำนาจในการบริหารด้านพาณิชย์และอุตสาหกรรม ในขณะที่พรรคเอ็มไอซีมีอำนาจในการบริหารงานด้านคมนาคม และเหมืองแร่¹⁹⁰ แม้ว่าโครงการมาราช่วยให้ชาวมลายูเข้ามาแทรกแซงในธุรกิจของชาวจีนได้ แต่ชาวจีนเองก็ไม่พอใจ เพราะมาตรการดังกล่าวขัดต่อหลักการค้าเสรี¹⁹¹ การแบ่งอำนาจเช่นนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า รัฐบาลสนับสนุนให้ประชาชนประกอบอาชีพแบบ “แบ่งแยกทางเชื้อชาติ” มากกว่าที่จะผลักดันให้ประกอบอาชีพใหม่ ๆ เพราะไม่ต้องการให้เกิดการขัดผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นจากการที่ รัฐบาลไม่ยอมรับข้อเสนอที่อับดุล อะซีซ บิน อีสฮักต้องการผลักดันให้ชาวมลายูผูกขาดการค้าข้าวของตนเองผ่านสหกรณ์โรงสีข้าว เป็นต้น

4.2 การรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติในมลายา (หรือมาเลเซียใน ค.ศ. 1963) ของตงกู อับดุล ราห์มาน ระหว่าง ค.ศ. 1957 - 1964

งานเขียนหลายเล่ม เช่น Sheppard (1987 และ 2007) Cheah (2002) และ Vorys (1974) ได้แสดงให้เห็นว่า ช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1957 และ 1964 เป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลสหพรรคสามารถรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติภายในพรรคไว้ได้ อีกทั้งยังสามารถรักษาความสงบระหว่างเชื้อชาติไว้ได้ในระดับหนึ่ง การศึกษาในส่วนนี้ต้องการแสดงให้เห็นว่า ตงกูอับดุล ราห์มาน นายกรัฐมนตรีของมลายา รักษาความปรองดองภายในสหพรรคและประเทศอย่างไร ในช่วงหลังเอกราชจนถึงช่วงเวลาของการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1964

4.2.1 การเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959

หลังมลายาได้รับเอกราช ตงกูอับดุล ราห์มานได้ดำเนินการจัดตั้งคณะรัฐบาล โดยให้สมาชิกในสหพรรคดำรงตำแหน่งสำคัญ เช่น อับดุล ราซัคได้รับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และใน ค.ศ. 1961 เขาได้รับหน้าที่ในการพัฒนาและสนับสนุนเศรษฐกิจภาครัฐ ตันเซียวซันได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม เซอร์เฮนรี ลีได้รับ ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง วี. ที. ซัมบันทาน (V. T. Sambanthan) ประธานพรรคเอ็มไอซี

¹⁹⁰ ปวีณา, *นโยบายเศรษฐกิจใหม่ (ค.ศ. 1971 - 1990)*, 17 - 18.

¹⁹¹ Shome, *Malay Political Leadership*, 75 - 76.

ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และอับดุล อะซีซ บิน อิสฮัก (Abdul Aziz bin Ishak) สมาชิกพรรคอัมโน ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการเกษตร¹⁹² เป็นต้น

หลังประกาศเอกราช ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติไม่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดนัก อีกทั้งภัยจากคอมมิวนิสต์เริ่มลดลงจนไม่ใช่สิ่งที่น่าหวาดหวั่นสำหรับรัฐบาล ตนกูอับดุล ราห์มานเห็นว่า คอมมิวนิสต์ไม่ใช่ภัยที่น่ากังวลมากนัก เพราะ “จากข้อมูลทั้งหมด การจลาจลของพวกเขา [คอมมิวนิสต์] ได้ลดลงแล้ว ซึ่งก็เหลือแค่รอเวลาที่จะประกาศพื้นที่ ‘สีขาว’ ให้กับมลายาในเวลาใดก็เท่านั้น ชัยชนะเริ่มปรากฏให้พวกเราเห็น แต่ก็ต้องระวังไว้ ก่อนที่จะประกาศยุติภาวะฉุกเฉินนี้”¹⁹³

ก่อนการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 ตนกูอับดุล ราห์มานกังวลถึงความไม่ลงรอยในสหพรรคมากกว่า เนื่องจากพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอไม่สามารถจัดสรรที่นั่งในสภาได้อย่างลงตัว เพราะเขาเห็นว่า “ก่อนยุติภาวะฉุกเฉิน ค.ศ. 1960 เรามีวิกฤตที่น่าเป็นห่วงมากในสหพรรค ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนประธานพรรคเอ็มซีเอคนใหม่ ... และมีนโยบายใหม่ที่ต้องการให้สิทธิของชาวจีนเพิ่มมากยิ่งขึ้น”¹⁹⁴ ดร.ลิมชงยู (Dr. Lim Chong Eu) ต้องการให้พรรคเอ็มซีเอมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในสหพรรค เขาได้ยื่นเรื่องขอให้พรรคเอ็มซีเอมีที่นั่งในสภาเพิ่มเป็นจำนวน 40 ที่นั่งในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959 ซึ่งจากเดิมที่มีเพียงแค่ 15 ที่นั่ง ในค.ศ. 1955¹⁹⁵ ข้อเรียกร้องดังกล่าว สร้างความไม่พอใจให้กับผู้นำในพรรคอัมโน เพราะมองว่าเขากำลังเรียกร้องผลประโยชน์มากเกินไป

ตนกูอับดุล ราห์มานประกาศกร้าวว่า สหพรรคจะต่อสู้ในการเลือกตั้งครั้งนี้โดยไม่มีพรรคเอ็มซีเอ ในความคิดของเขานั้น ความไม่ลงรอยระหว่างพรรคอัมโนและเอ็มซีเอไม่ใช่เพียงแค่ความขัดแย้งภายในกลุ่มผู้นำ แต่ยังเป็นความขัดแย้งระหว่างคนทั้งสองเชื้อชาติอีกด้วย “... นั่นไม่ใช่ปัญหาระหว่างผู้นำของพรรคเอ็มซีเอและข้าพเจ้า แต่ยังเป็นปัญหาระหว่างชาวมลายูและชาวจีน”¹⁹⁶ ดร.ลิมชงยูไม่มีทางเลือกจึงต้องลาออกจากพรรค และให้ตันเซียวชินมาเป็นหัวหน้าพรรคเอ็มซีเอแทน ตนกูอับดุล ราห์มานเห็นว่า ความไม่ลงรอยระหว่างทั้งสองพรรคเป็นสิ่งที่น่ากังวลมาก ซึ่งอาจส่งผลให้ความนิยมในพรรคเอ็มซีเอลดลง เพราะสมาชิกบางส่วนในพรรคเอ็มซีเอลาออกไปพร้อมกับดร.ลิมชงยู ตนกูอับดุล ราห์มานตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว โดยให้อับดุล ราฮัก

¹⁹² Sheppard, *Tunku: His Life and Times*, 113 – 115.

¹⁹³ Abdul Rahman, *Political Awakening*, 69.

¹⁹⁴ Ibid., 69 – 70.

¹⁹⁵ Vorys, *Democracy without Consensus*, 162 – 164.

¹⁹⁶ Abdul Rahman, *Political Awakening*, 70.

รักษาการแทน เพื่อทุ่มเทหาเสียงให้กับพรรคเอ็มซีเอ เพราะกังวลว่าเอ็มซีเออาจสูญเสียที่นั่งให้กับพรรคใหม่ของดร.ลิมชงยู ซึ่งเขาได้กล่าวไว้ว่า

น้อยคนนักที่จะตระหนักได้ว่าการลาออกจากตำแหน่งเป็นการชั่วคราว ... [เพราะ] ข้าพเจ้าต้องการทุ่มเทเวลาทั้งหมดเพื่อทำงานสร้างชาติ โดยเฉพาะ การได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปในปีนั้น [1959]¹⁹⁷ ... ข้าพเจ้าลาออก [จาก ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี] เป็นเวลา 3 เดือน แต่เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นประชาชน เห็นว่า ข้าพเจ้ากังวลมากที่พรรคเอ็มซีเอแตกแยก ... และถ้าเราไม่ได้ชนะด้วย เสียงส่วนใหญ่ อีกทั้งพรรคเอ็มซีเอที่นำโดยตันเซียวชินแพ้การเลือกตั้งให้กับ พรรคของสมาชิกพรรคเอ็มซีเอที่แยกตัวออกไป [พรรคไอน์ดี (Independents - IND)] ข้าพเจ้าจะไม่กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะได้ประกาศแล้วว่า ข้าพเจ้าสนับสนุนพรรคเอ็มซีเอที่นำโดยตันเซียวชิน¹⁹⁸

ความกังวลของตนกู้อับดุล ราห์มานเกี่ยวกับข้อเรียกร้องของ ดร.ลิมชงยู ที่ ต้องการเพิ่มที่นั่งในสภาให้กับพรรคเอ็มซีเอ ได้สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของเขาต่อการเป็นผู้นำที่สามารถไกล่เกลี่ยผลประโยชน์ให้คนทุก ๆ เชื้อชาติ (“inclusivist” หรือ “multicultural nationalism”) ถึงแม้ว่าตนกูอับดุล ราห์มานได้เปิดกว้างให้ผู้นำจากพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีเข้ามา มีส่วนร่วมในระบบการเมือง แต่การมีส่วนร่วมดังกล่าวต้องถูกจำกัดไม่ให้มีอัตราส่วนที่ล้ำเกิน หรือ ใกล้เคียงกับสมาชิกของพรรคอัมโนในสภา ซึ่งเห็นได้จากการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955 และ 1959 ที่ ตนกูอับดุล ราห์มานไม่ยอมให้สมาชิกที่มาจากพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีได้ที่นั่งในสภา ในจำนวนที่ เท่าเทียมกับสมาชิกจากพรรคอัมโน การกระทำดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นหนึ่งในวิธีที่ตนกูอับดุล ราห์มาน พยายามรักษาอำนาจนำของชาวมลายูไว้ได้

ระหว่างการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 ตนกูอับดุล ราห์มานให้ความสำคัญกับความไม่ลงรอยภายในสหพรรคเป็นอย่างมาก จนคิดว่าถ้าไม่ช่วยเหลือพรรคเอ็มซีเอหาเสียง สหพรรค อาจแพ้การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การทำลายจากพรรคฝ่ายค้านในประเด็น ความเป็นชุมชนนิยมในเชื้อชาติตนเองกลับนำกังวลไม่ต่างกัน เพราะยังคงมีพรรคอื่น ๆ ที่เข้มแข็ง มากกว่าพรรคไอน์ดีที่นำโดย ดร.ลิมชงยู

“พรรคพีเอ็มไอพี” (Pan-Malayan Islamic Party – PMIP) ซึ่งนำโดยดร.เบอร์ ฮานูดดิน อัล-เฮมี (Dr. Burhanuddin Al-Hemy) เป็นพรรคฝ่ายค้านที่ต่อต้านสหพรรคได้อย่าง

¹⁹⁷ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 87.

¹⁹⁸ Abdul Rahman, *Political Awakening*, 70 – 71.

เข้มแข็งมากที่สุด พรรคพีเอ็มไอพยายามดึงดูดความนิยมของชาวมลายู โดยเฉพาะในกลุ่มครูสอนศาสนาและชาวนาในชนบท ด้วยการสนับสนุนให้ชาวมลายูได้รับผลประโยชน์ยิ่งขึ้นในฐานะภูมิบุตร เช่น ภาษามลายูควรเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นภาษาเดียวที่ใช้ในการเรียนการสอน อีกทั้งยังสนับสนุนให้สัญชาติมลายูถูกนำมาใช้จริง พรรคพีเอ็มไอพีโจนตีสหพรรคในประเด็นที่สหพรรคปกครองมลายาด้วยการแบ่งแยกศาสนาออกจากการปกครอง จึงทำให้รัฐบาลไม่สามารถสนับสนุนผลประโยชน์ของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่มากนัก

“พรรคเอสเอฟ” (Socialist Front – SF) เป็นพรรคฝ่ายค้านที่มีแนวคิดแก้ปัญหาหลักภายในประเทศเกิดจากความแตกต่างด้านชนชั้นมากกว่าความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ดังนั้นพรรคนี้จึงสนับสนุนผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันของคนทุก ๆ เชื้อชาติมากกว่า นอกจากนี้ยังมีพรรคปาร์ตีเนการา (Party Negara) ที่สนับสนุนความเป็นชุมชนนิยมของชาวมลายู และพรรคพีพีพี (People’s Progressive Party – PPP) ที่สนับสนุนผลประโยชน์ของชาวจีน¹⁹⁹

หลังจากที่ดร.ลิ้มชงยูได้ลาออกจากพรรคเอ็มซีเอ ความไม่ลงรอยภายในสหพรรคได้สงบลง แต่การแข่งขันระหว่างพรรคได้เข้มข้นเรื่อย ๆ สหพรรคหาเสียงโดยมองว่าสิ่งที่ประชาชนต้องการคือ การพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็โจมตีพรรคอื่น ๆ ในประเด็นที่แตกต่างกัน เช่น พรรคพีเอ็มไอพีโจนตีว่า คลั่งไคล้หลักคำสอนในศาสนาจนเกินไป ส่วนพรรคเอสเอฟก็ถูกโจมตีว่ามีแนวคิดเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นอันตรายกับมลายา ทางด้านพรรคพีพีพีก็โดนโจมตีว่าเป็นพรรคที่เอาใจช่วยเหลือชาวจีนโดยเสนอแนวคิดที่เป็นอุดมการณ์ ก่อนการเลือกตั้งมาถึงในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1955 ตนกูอับดุล ราห์มานได้จัดสรรที่นั่งในสภาสำหรับการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959 โดยพรรคอัมโนได้ไป 69 ที่นั่ง พรรคเอ็มซีเอได้ไป 32 ที่นั่ง ส่วนพรรคเอ็มไอซีได้ไป 4 ที่นั่ง²⁰⁰

ผลการเลือกตั้งได้แสดงให้เห็นว่า สหพรรคเสียที่นั่งไปเป็นจำนวนมาก ใน ค.ศ. 1955 สหพรรคได้รับชัยชนะไปถึง 79.6% แต่ใน ค.ศ. 1959 กลับได้รับชัยชนะไปเพียง 51.5 % จากที่นั่งทั้งหมด 104 ที่นั่ง ในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1959 สหพรรคได้ไป 74 ที่นั่ง โดยพรรคอัมโนได้ไป 52 ที่นั่ง พรรคเอ็มซีเอได้ไป 19 ที่นั่ง และพรรคเอ็มไอซีได้ไป 3 ที่นั่ง

พรรคฝ่ายค้านที่เข้ามาแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งนี้ ต่างมีนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเชื้อชาติตนเป็นอย่างดี พีเอ็มไอพีได้ไป 13 ที่นั่ง ซึ่งสามารถควบคุมรัฐกลันตัน

¹⁹⁹ Vorys, *Democracy without Consensus*, 146 – 149.

²⁰⁰ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 91 – 92.

และตรังกานูใต้ พรรคเอสเอฟใต้ไป 8 ที่นั่ง พรรคพีพีพีใต้รับไป 4 ที่นั่ง และพรรคเนการาใต้ไป 1 ที่นั่ง²⁰¹

การจัดสรรที่นั่งในสภาข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า ตนกูอับดุล ราห์มานมีข้อจำกัดในการเป็นผู้นำที่สามารถไกล่เกลี่ยผลประโยชน์ให้คนทุก ๆ เชื้อชาติในแง่ที่ว่า การเปิดกว้างให้ผู้นำจากพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการเมือง ต้องถูกจำกัดไม่ให้มีอัตราส่วนที่ล้นเกิน หรือใกล้เคียงกับสมาชิกของพรรคอัมโนในสภา ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ตนกูอับดุล ราห์มานใช้เพื่อรักษาอำนาจนำของชาวมลายูในรัฐบาลและประเทศ

4.2.2 การรวมสหพันธ์มลายา ซาบาห์ ซาราวัก และสิงคโปร์เป็นมาเลเซีย และความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติหลังการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1964

หลังการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 ตนกูอับดุล ราห์มานได้ประกาศรวมสิงคโปร์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของมลายาใน ค.ศ. 1961 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของเขาอยู่ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก หลัง ค.ศ. 1960 สถานการณ์ความไม่สงบของคอมมิวนิสต์ในสหพันธ์มลายาได้สงบลงจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว แต่สถานการณ์ดังกล่าวในสิงคโปร์ยังเป็นที่น่าหวาดหวั่น ดังนั้นตนกูอับดุล ราห์มานจึงต้องการรวมสิงคโปร์เข้ามาเพื่อสลายภัยดังกล่าว และประการที่สอง เมื่อรวมมลายาเข้ากับสิงคโปร์แล้ว ความมั่งคั่งด้านเศรษฐกิจของสิงคโปร์น่าจะส่งผลดีกับมลายา²⁰²

อย่างไรก็ตาม สมาชิกในพรรคอัมโนไม่เห็นด้วยกับการรวมสิงคโปร์เป็นส่วนหนึ่งของมลายา เพราะประชากรชาวจีนจากทั้งสองฝั่งเมื่อผนวกเข้าด้วยกันอาจมีจำนวนที่ล้นเกินประชากรชาวมลายู อีกทั้งยังไม่ไว้วางใจถึงกบฏที่อาจเข้ามาสร้างอิทธิพลในสหพันธ์ ดังนั้น สหพรรคจึงเสนอให้รวมซาบาห์ ซาราวัก และบรูไนเป็นส่วนหนึ่งของมลายา เพื่อ “รักษาสมดุลของประชากร” (ethnic balance) ซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้ชาวจีนมีมากกว่าชาวมลายู ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อรวมประเทศเข้ากับซาบาห์และซาราวักแล้ว ความมั่งคั่งด้านทรัพยากรของทั้งสองดินแดนน่าจะเป็นผลดีกับมลายา²⁰³

ตนกูอับดุล ราห์มานและผู้นำในรัฐบาลได้พยายามเจรจาร่วมกับผู้นำในซาบาห์ ซาราวัก และบรูไน รัฐบาลมลายาทำการต่อรองโดยยินยอมให้ผู้นำในดินแดนดังกล่าวมีอำนาจในการควบคุมและจัดการการอพยพย้ายถิ่น อนุญาตให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ผ่อนปรนการนับถือศาสนา ช่วยเหลือในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสาธารณูปโภค อีกทั้งยังให้พลเมืองของทั้ง 3 รัฐมี

²⁰¹ Ibid., 149 – 150.

²⁰² Ibid., 152.

²⁰³ อ้างอิงจาก Vasil, *Ethnic Politic in Malaysia*, 146. Vorys, *Democracy without Consensus*, 153. และ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 94 – 95.

สถานะเป็นภุมิบุตร (Bumiputra) ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษในแบบเดียวกับที่ชาวมลายูได้รับ ผู้นำในซาบฮ์และซาราวักตอบรับข้อเสนองของรัฐบาลมลายา แต่ผู้นำของบรูไนกลับปฏิเสธ เพราะไม่ต้องการให้สถานะของสุลต่านลดลง และพรรคประชาชนบรูไนไม่ต้องการถูกลดบทบาท เมื่อรวมตัวเข้ากับสหพันธ์

สหพรรคต้องการให้ซาบฮ์และซาราวักมีอำนาจทางการเมืองมากกว่าสิงคโปร์ ซึ่งแสดงให้เห็นผ่าน 2 วิธีการใหญ่ ๆ ได้แก่ วิธีการแรก รัฐบาลเพิ่มที่นั่งในสภาจาก 104 ที่นั่ง เป็น 159 ที่นั่ง โดย 55 ที่นั่งที่เพิ่มมาเป็นของสิงคโปร์ 15 ที่นั่ง ซาบฮ์ 16 ที่นั่ง และซาราวัก 24 ที่นั่ง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า สหพรรคต้องการให้ตัวแทนจากซาบฮ์และซาราวัก ซึ่งมีชาวพื้นเมืองที่จะกลายเป็นภุมิบุตร มีจำนวนมากว่าตัวแทนจากสิงคโปร์ที่พลเมืองส่วนใหญ่เป็นชาวจีน²⁰⁴

วิธีการที่สอง กลุ่มผู้นำจากสหพรรคที่นำโดยตนกูอับดุล ราห์มานได้เจรจากับผู้นำของซาบฮ์ ซาราวัก และสิงคโปร์ โดยมอบผลประโยชน์ให้กับซาบฮ์และซาราวักมากกว่าสิงคโปร์ ชาวพื้นเมืองในซาบฮ์และซาราวักมีสถานะเป็นภุมิบุตร ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษในแบบเดียวกับที่ชาวมลายูได้รับ และได้รับการพัฒนาด้านสาธารณสุขไปจากรัฐบาลกลางอีกด้วย ทางด้านสิงคโปร์ ลีควงยู ประธานพรรคพีเอพี (People's Action Party – PAP) ได้ยินยอมให้รัฐบาลกลางจัดการความมั่นคงภายในสิงคโปร์โดยแลกเปลี่ยนกับการที่สิงคโปร์สามารถจัดการด้านเศรษฐกิจและการศึกษาด้วยตนเอง²⁰⁵ สมาชิกในพรรคอัมโนค่อนข้างกังวลว่า สิทธิในการจัดการด้านการศึกษาด้วยตนเองของสิงคโปร์ อาจทำให้สหพรรคต้องเผชิญปัญหาในการจัดการด้านนโยบายการศึกษาและภาษาแห่งชาติในอนาคต เพราะกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูอาจไม่ยอมรับว่าภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ²⁰⁶

สหพันธ์มลายา ซาบฮ์ ซาราวัก และสิงคโปร์ได้รวมตัวกันเป็นประเทศ “มาเลเซีย” ในวันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ. 1963 อย่างไรก็ตาม การรวมตัวเป็นมาเลเซียกลับถูกต่อต้านจากภายนอก อินโดนีเซียต่อต้านการรวมตัวเป็นมาเลเซียโดยประกาศนโยบาย “การเผชิญหน้า” (Confrontation) ใน ค.ศ. 1963 แต่กลับไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะ การต่อต้านของอินโดนีเซียเป็นเพียงแค่การเบี่ยงเบนความสนใจของคนในประเทศจากปัญหาคอมมิวนิสต์ที่กำลังเผชิญหน้าอยู่

²⁰⁴ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 97.

²⁰⁵ Ibid., 96.

²⁰⁶ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 147 – 148.

เท่านั้น²⁰⁷ ฟิลิปปินส์ต่อต้านการรวมตัวเป็นมาเลเซีย โดยอ้างว่าซาบাহ์เป็นดินแดนของสุลต่านแห่งซูลู (Sulu) ซึ่งไม่เคยมอบให้กับเจ้าอำนาจใด ๆ ไม่ว่าจะป็นอังกฤษหรือมลายา อย่างไรก็ตาม การต่อต้านของฟิลิปปินส์ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเป็นเพียงแค่การเบี่ยงเบนความสนใจของคนในประเทศจากปัญหาการเมืองภายในเช่นกัน²⁰⁸

เมื่อการเลือกตั้งในค.ศ. 1964 ใกล้มาถึง การต่อต้านการรวมมาเลเซียของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์กลายเป็น “เครื่องมือ” ของสหพรรคในการหาเสียงเพื่อโจมตีพรรคฝ่ายค้าน ดร. เบอร์ฮานุดดิน ประธานพรรคพีเอ็มไอพี ถูกกล่าวหาว่า มีแนวคิดที่จะสร้างแพน-มลายันโดยรวมมาเลเซียและอินโดนีเซียเข้าด้วยกัน ในมุมมองของพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีมองว่า การโจมตีพรรคพีเอ็มไอพีมีเหตุมีผลที่กลุ่มคนที่ไม่ใช่มาลายูควรสนับสนุน เพราะทั้งสองพรรคมองว่า ถ้าการรวมตัวระหว่างมาเลเซียกับอินโดนีเซียเกิดขึ้นจริง ชาวมาลายูจากทั้งสองประเทศจะรวมตัวกันจนทำให้กลุ่มคนที่มิใช่มาลายูกลายเป็น “ชนกลุ่มน้อย” (minority) อย่างถาวร

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สหพรรคกังวลมากกว่าก็คือ ความเคลื่อนไหวของลิกวนยูและพรรคพีเอพีในสิงคโปร์ ความไม่ลงรอยซึ่งกันและกันระหว่างสหพรรคและพรรคพีเอพีปรากฏให้เห็นหลังจากการก่อตั้งประเทศมาเลเซีย เมื่อสิงคโปร์จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในสิงคโปร์ ในวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 1963 ตนกูอับดุล ราห์มานและพรรคอัมโนประกาศสนับสนุนพรรค “พันธมิตรสิงคโปร์” (the Singapore Alliance) แต่ผลการเลือกตั้งกลายเป็นว่า พรรคพีเอพีได้ไปถึง 37 ที่นั่ง จากทั้งหมด 51 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคพันธมิตรสิงคโปร์ไม่ได้รับชัยชนะ ซึ่ง Cheah (2002) กล่าวว่า ตนกูอับดุล ราห์มานไม่พอใจผลการเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นอย่างมาก²⁰⁹

ความสัมพันธ์ระหว่างสหพรรคและพรรคพีเอพีเริ่มแย่งลง เมื่อลิกวนยูประกาศจะลงเลือกตั้งทั่วไปในมาเลเซียใน ค.ศ. 1964 ลิกวนยูพยายามหาเสียงเพื่อให้ชาวจีนที่นิยมในพรรคเอ็มซีเอหันมาสนใจพรรคพีเอพี โดยพยายามไม่หาเสียงกระทบกับพรรคอัมโน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า พรรคพีเอพีมีประสิทธิภาพมากกว่าและพร้อมที่จะเข้าไปแทนที่พรรคเอ็มซีเอในสหพรรค ลิกวนยู

²⁰⁷ ลีโอนาร์ด วาย. อันดาเยา และบาบารา วัดสัน อันดาเยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 474 – 482.

²⁰⁸ Teik Soon Lau, *Conflict Resolution in ASEAN: the Sabah Issue*, (Singapore: Department of Political Science, University of Singapore, 1974), 3 - 4.

²⁰⁹ อ้างอิงจาก Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 100. และ Gill, *Of Political Bondage*, 64.

พยายามแสดงตัวว่าสนับสนุนพรรคอัมโน แต่ตนกูอับลุ ราห์มานกลับไม่ตอบรับท่าทีของลีควนยู และตอบโต้อีกว่า “... สิ่งที่พรรคพีเอพีต้องการจริง ๆ คือการสั่งสอนพรรคเอ็มซีเอ พวกเขาบอกว่า พวกเขาต้องการเข้าร่วมกับพรรคอัมโน แต่พวกเราไม่ต้องการพวกเขา”²¹⁰ Gill (1990) กล่าวว่า ตนกูอับลุ ราห์มานไม่ออกมาตอบโต้การกระทำของลีควนยู ในขณะที่สมาชิกในพรรคอัมโนตอบโต้โดยการให้ชวามลาญลงคะแนนให้กับสหพรรค เพื่อต่อต้านการกระทำของลีควนยู และพรรคพีเอพี²¹¹ ในความคิดของตนกูอับลุ ราห์มาน ลีควนยูไม่ใช่ตัวแทนที่แท้จริงของชาวจีนทั้งในมาเลเซียและสิงคโปร์ เขาระบุว่า

เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องนักที่จะกล่าวว่า ลีควนยูเป็นตัวแทนของชาวจีน ในความเป็นจริง เขาขัดแย้งกับพรรคบาริสันโซเซียลลิสต์ [Barisan Socialis] ในสิงคโปร์ พรรคเอ็มซีเอในมาเลเซีย และพรรคมลายันคอมมิวนิสต์เช่นกัน พรรคเหล่านี้เป็นพรรคของชาวจีน ... และจำนวนชาวจีนที่สนับสนุนพรรคเหล่านี้มีมากกว่าชาวจีนที่สนับสนุนเขาเสียอีก ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ไม่ดีพลาดเมื่อนักข่าวต่างชาติพยายามให้ลีควนยูเป็นผู้นำของชาวจีน²¹²

ผลการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1964 แสดงให้เห็นว่า พรรคพีเอพีแพ้การเลือกตั้งเนื่องจากสหพรรคได้ไป 89 ที่นั่งโดยพรรคเอ็มซีเอได้ไปถึง 27 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคพีเอพีกลับได้เพียงแค่ 1 ที่นั่งเท่านั้น²¹³ สหพรรคได้รับคะแนนเลือกตั้งทั่วไปในครั้งนี้นี้นอกจากการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 เพราะสหพรรคแสดงให้เห็นว่า ตนเองปกป้องภัยคุกคามจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ซึ่งต้องการความเป็นเอกภาพจากประชาชนในประเทศ ตนกูอับลุ ราห์มานระบุว่า

การเลือกตั้งในเดือนเมษายน ค.ศ. 1964 ที่สหพรรคได้ชัยชนะอย่างท่วมท้น ... ด้วยชัยชนะอย่างยิ่งใหญ่ ประชาชนมาเลเซียได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า พวกเขาได้รวมตัวอย่างเป็นเอกภาพเพื่อสนับสนุนรัฐบาล พรรคฝ่ายค้านใด ๆ ก็ตามที่แสดงความเห็นใจหรือสนับสนุนประเทศอินโดนีเซีย ได้พ่ายแพ้อย่างราบคาบ²¹⁴

²¹⁰ Vorys, *Democracy without Consensus*, 167.

²¹¹ Gill, *Of Political Bondage*, 64.

²¹² Abdul Rahman, *Looking Back: Monday Musing and Memories*, 143.

²¹³ Vorys, *Democracy without Consensus*, 160.

²¹⁴ Abdul Rahman, *Looking Back: Monday Musing and Memories*, 124.

ความพ่ายแพ้ของพรรคพีเอพีทำให้ลิกวนยูต้องเปลี่ยนกลยุทธ์ใหม่เพื่อเรียกความนิยมด้วยการโจมตีสหพรรค ลิกวนยูกล่าวว่าสหพรรคสร้างความเป็นชุมชนนิยมร่วมระหว่างเชื้อชาติเพียงแคภายในกลุ่มผู้นำเท่านั้น ทำให้การเมืองมาเลเซียมีปัญหา ดังนั้นเขาจึงต้องการให้การเมืองเข้าถึงคนได้ทุกระดับ ลิกวนยูและพรรคพีเอพีกลายเป็นภัยอันตรายต่อสังคมมาเลเซีย เนื่องจากเกิดการจลาจลระหว่างชาวมลายูและชาวจีนที่สิงคโปร์ในเดือนมิถุนายนและกันยายน ค.ศ. 1964 อีกทั้งลิกวนยูเริ่มโจมตีถึงสิทธิพิเศษของชาวมลายู จนกระทั่งประกาศจุดยืนว่าพรรคพีเอพีต้องการสร้าง “มาเลเซียของชาวมลายู” (Malaysian Malaysia)

ชาวมลายูและกลุ่มผู้นำในพรรคอัมโนมองว่ารัฐบาลควรจัดการขั้นเด็ดขาดกับลิกวนยูด้วยการจับกุม เพราะเขาเริ่มเป็นภัยต่อความมั่นคงภายในประเทศ และกำลังสร้างความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติให้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการประชุมร่วมกันภายในรัฐบาล ตนกูอับดุล ราห์มาน และกลุ่มผู้นำได้ข้อสรุปว่า รัฐบาลจะขับไล่สิงคโปร์ออกจากมาเลเซีย

จากการศึกษาพบว่า ในความคิดของตนกูอับดุล ราห์มาน การขับไล่สิงคโปร์เป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ด้วยเหตุผล 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก ลิกวนยูไม่ยอมรับอำนาจนำของชาวมลายู แต่ประชาชนในซาบฮ์ ซาราวัก มะละกา และปีนังไม่ได้มีความคิดเช่นเดียวกับเขา ซึ่งตนกูอับดุล ราห์มานได้ระบุว่า

‘สิงคโปร์ไม่ยอมรับอำนาจของชาวมลายูในขณะที่รวมตัวเข้ากับมาเลเซีย’ เขา [ลิกวนยู] ได้กล่าวไว้ ‘สิ่งที่จะยอมรับได้คืออำนาจของชาวมลายู บางคนได้กระทำการตัดสินใจผิดพลาดอย่างรุนแรง ถ้าเขาคิดว่าประชาชน [ชาวพื้นเมืองซาบฮ์และซาราวัก] ยอมรับอำนาจของชาวมลายู เมื่อเข้ามาอยู่ร่วมกับมาเลเซีย’ ... ‘อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้า [ตนกูอับดุล ราห์มาน] ยินดีมากที่ได้รับรู้ว่า ซาบฮ์ ซาราวัก มะละกา และปีนังไม่ได้คิดเช่นเดียวกับเขา [ลิกวนยู] เขาคิดเห็นเช่นนั้นอยู่คนเดียว ทุกวันนี้ รัฐเหล่านี้เป็นเสาหลักที่เข้มแข็ง ซึ่งทำให้มาเลเซียเป็นในสิ่งที่ควรจะเป็นในโลกสมัยใหม่’²¹⁵

ประการที่สอง ตนกูอับดุล ราห์มานเกรงว่า การจับกุมลิกวนยูอาจทำให้เกิดความวุ่นวายมากยิ่งขึ้นในมาเลเซีย ซึ่งเขาได้ระบุว่า

กลุ่มหัวรุนแรงได้กล่าวหาว่า ข้าพเจ้า [ตนกูอับดุล ราห์มาน] จัดการ [กับลิกวนยู] แบบนุ่มนวล แต่มันไม่ใช่เรื่องเลยที่ข้าพเจ้าจะเข้าไปโจมตีลิกวนยู ... สิ่ง

²¹⁵ Ibid., 141.

ที่ข้าพเจ้ากังวลคือ ต้องป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการสูญเสียจากประชาชนจากทั้งสองดินแดน ไม่มีสิ่งใดที่แย่ไปกว่าสงครามกลางเมืองอีกแล้ว²¹⁶

รองนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ได้ส่งจดหมายถึงตนกูอับดุล ราห์มานว่า เขาเห็นด้วยกับการตัดสินใจ เพราะคิดว่า ตนกูอับดุล ราห์มานน่าจะไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ที่เป็นอยู่ได้ “ ... ในฐานะที่คุณ [ตนกูอับดุล ราห์มาน] ได้รับรองว่า ถ้าสิงคโปร์ยังอยู่ร่วมกับมาเลเซีย จะนำไปสู่สถานการณ์ที่คุณไม่สามารถควบคุมได้ เราไม่มีทางเลือกนอกจากต้องออกไป ตามที่คุณต้องการให้สิงคโปร์ออกไปจากสหพันธ์มาเลเซีย”²¹⁷

นอกจากนั้น ยังมีงานเขียนอื่น ๆ ที่อธิบายถึงความคิดของตนกูอับดุล ราห์มาน และวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การแยกตัวของสิงคโปร์ เช่นกัน Vorys (1976) ได้วิเคราะห์ว่า ตนกูอับดุล ราห์มานต้องการขับไล่สิงคโปร์มากกว่าที่จะจับกุมลีควนยู เพราะเขาไม่ได้กังวลแค่ความวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นในมาเลเซีย แต่ยังกังวลอีกว่า ในขณะที่อินโดนีเซียยังคงมีนโยบายเผชิญหน้า การจับกุมลีควนยูอาจส่งผลต่อความสัมพันธ์กับอังกฤษที่ยังตั้งฐานทัพอยู่ในสิงคโปร์ อีกทั้ง การขับไล่สิงคโปร์ออกไปจะช่วยป้องกันมิให้พรรคพีเอพีโจมตีพรรคเอ็มซีเอได้อีก²¹⁸ Vasil (1980) ได้วิเคราะห์ว่า ตนกูอับดุล ราห์มานเลือกที่จะขับไล่สิงคโปร์ เพราะเขาไม่ต้องการแสดงว่าตนเองเป็นชาวมลายูหัวรุนแรง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อตำแหน่งของเขาในฐานะที่เป็นนายกรัฐมนตรี²¹⁹ นอกจากนี้ Ongkili (1985) ได้วิเคราะห์ไว้ว่า การแยกตัวระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซียเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากทั้งสองดินแดนไม่สามารถสร้างข้อตกลงร่วมกันทางเศรษฐกิจ สิงคโปร์ต้องการสร้างตลาดร่วม แต่รัฐบาลสหพันธ์กลับต้องการร่างนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติให้สำเร็จ ก่อนที่จะสร้างตลาดร่วมระหว่างทั้งสองดินแดน²²⁰ อีกทั้ง สิงคโปร์ยังไม่เต็มใจที่จะให้เงินช่วยเหลือกับรัฐบาลบาห์และซาราวัก เป็นต้น

สิงคโปร์แยกตัวออกจากมาเลเซียในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1965 ซึ่งเป็นผลให้ลีควนยูไม่สามารถเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองภายในมาเลเซียได้อีกต่อไป อย่างไรก็ตาม นโยบาย “มาเลเซีย

²¹⁶ Ibid.

²¹⁷ Ibid., 145, 147 – 148.

²¹⁸ Vorys, *Democracy without Consensus*, 170 – 171.

²¹⁹ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 157.

²²⁰ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia 1946 – 1974*, (Singapore: Oxford University Press, 1985), 191 – 192.

ของชาวมาเลเซีย” กลายเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้กลุ่มคนที่มีเชื้อชวมาลาญเริ่มท้าทายรัฐบาลมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้ความขัดแย้งทางเชื้อชาติเริ่มแย่งลง ระหว่าง ค.ศ. 1964 และ 1969

4.2.3 นโยบายด้านการศึกษา ค.ศ. 1957 และ 1961

อับดุล ราซัคได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาและได้ร่างนโยบายการศึกษา ซึ่งมีชื่อเรียกว่า รายงานของราซัค ค.ศ. 1956 ซึ่งต่อมาก็คือ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957” จุดประสงค์ของรายงานนี้คือ การสร้างระบบการศึกษาแบบเดียวกันทั้งประเทศ เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังมีสำนึกความเป็นมาโดยพยายามให้ภาษามลายูเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน รายงานของราซัคต้องการให้โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มี 2 แบบคือแบบ “Standard School” ที่มีภาษามลายูเป็นสื่อการเรียนการสอน และแบบ “Standard-type School” ซึ่งมีภาษาจีน หรือภาษาทมิฬ หรือภาษาอังกฤษ ภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา รายงานของราซัคต้องการให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมือนกัน และจะต้องสอบวิชาภาษามลายูให้ผ่านจึงจะได้ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น²²¹ รายงานนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชวมาลาญ ชาวจีน และชาวอินเดียนต่างได้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน เพราะชวมาลาญได้โอกาสในการศึกษาและการทำงานเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ชาวจีนและชาวอินเดียนก็ได้รับผลประโยชน์จากรายงานของราซัคเช่นกัน เพราะรัฐบาลยังไม่ยกเลิกการเรียนการสอนภาษาจีนและภาษาอินเดียน²²²

อย่างไรก็ตาม ในเวลาไม่นานนัก องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหลาย ๆ กลุ่มเริ่มไม่พอใจต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957²²³ ในสังคมชวมาลาญ “สมาคมสหพันธ์ครูโรงเรียนมลายู” (the Federation of Malay School Teacher’s Association – FMSTA) ไม่

²²¹ อ้างอิงจาก Ministry of Education, *Report of the Education Committee 1956*, (Kuala Lumpur: The Government Press, 1956), 9 – 10 “Primary Education and Secondary Education,” <https://www.slideshare.net/Danisha Amrina/razak-report-1956> (accessed January 30, 2016). และ พัชรินทร์, “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย ค.ศ. 1957 – 1971”, (สารนิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529), 40.

²²² Vorys, *Democracy without Consensus*, 213.

²²³ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 88.

พอใจที่รัฐบาลยังไม่ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมของชาวมลายู รัฐบาลออกมาตอบได้ว่า ครูที่ส่งไปเรียนต่างประเทศยังไม่จบการศึกษา แต่สมาคมสหพันธ์ครูโรงเรียนมลายูกลับไม่ยอมรับและต้องการให้สมาชิกในสมาคมสหพันธ์ครูโรงเรียนมลายูลาออกจากพรรคอัมโน รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการจึงต้องประกาศให้สัญญาว่าจะสร้างโรงเรียนมัธยมภายใน 3 เดือน

ในสังคมชาวจีน “สมาคมผู้จัดการโรงเรียนจีนในมลายา” (all-Malaya Chinese School Management Committee Association) และ “สมาคมสหภาพครูโรงเรียนจีน” (the United Chinese School Teachers Association)²²⁴ เริ่มไม่พอใจกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 พวกเขาได้ส่งข้อเรียกร้องไปทางดร.ลิ้มชงยู โดยต้องการให้เกิดความยุติธรรมกับชาวจีนใน 2 ประเด็นได้แก่ ประเด็นแรก ต้องการให้ภาษาจีนยังคงอยู่คู่กับภาษาประจำชาติทั้งในการเรียนและการสอบโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา และประเด็นที่สอง ต้องการให้รัฐบาลแบ่งสัดส่วนส่วนงบประมาณด้านการศึกษาให้เท่าเทียมซึ่งกันและกันระหว่างเชื้อชาติ²²⁵

ถึงแม้ว่าความไม่ลงรอยระหว่างพรรคอัมโนและพรรคเอ็มซีเอจบลง แต่ผลการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 ไม่สามารถทำให้สหพรรคพอใจ เนื่องจากสหพรรคชนะการเลือกตั้งเพียง 51.5% และสูญเสียที่นั่งให้กับพรรคพีเอ็มไอพี พรรคพีพีพี และพรรคเอสเอฟ (Socialist Front – SF) ซึ่งเป็นพรรคที่รณรงค์หาเสียงเพื่อปกป้องผลประโยชน์ด้านการศึกษาและภาษาของคนในเชื้อชาติตนเอง รัฐบาลสหพรรคได้พิจารณาว่า ความไม่พอใจของชาวจีนต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 และการสูญเสียความนิยมของชาวมลายูให้กับพรรคพีเอ็มไอพี ต้องแก้ไขด้วยการปรับปรุงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชาวมลายู ด้วยการศึกษารัฐบาลและวัฒนธรรมของชาวมลายู

รัฐบาลได้แต่งตั้ง “อับดุล ราห์มาน บิน ฮัจจี ตาหลิบ” (Abdul Rahman bin Haji Talib) เป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 โดยให้ภาษามลายูและภาษาอังกฤษมีสถานะเป็นวิชาบังคับในระบบการศึกษา ใจความสำคัญใน “รายงานของราห์มาน ตาหลิบ” (Rahman Talib Report) คือ การบังคับใช้พระราชบัญญัติ

²²⁴ การแปลชื่อขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาข้างต้นนั้น ได้ใช้คำแปลตามสารนิพนธ์ “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมมาเลเซีย ค.ศ. 1957 – 1971” อ้างอิงจาก พัชรินทร์, “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย,” 41 – 42.

²²⁵ อ้างอิงจาก Roff, Magaret, “The Politics of Language in Malaya,” *Asian Survey*, Vol.7, No.5. (1967), 316 – 328. และ Vorys, *Democracy without Consensus*, 214.

การศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 ให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะรวมเป็นหลักสูตรสามัญ และสอนด้วยภาษามลายูและอังกฤษเท่านั้น อีกทั้งการจบการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ และการสอบเข้าในหน่วยงานของรัฐต้องสอบวิชาบังคับภาษามลายูและภาษาอังกฤษ รายงานของราร์ห์มาน ดาห์ลิกกลายเป็น “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1961” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลต้องการสร้างอัตลักษณ์ของประเทศด้วยภาษามลายู อีกทั้งความตั้งใจนี้ยังถูกขบขันให้สำคัญมากยิ่งขึ้น เมื่อรัฐบาลได้ประกาศว่าใน ค.ศ. 1967 รัฐบาลจะให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียว²²⁶

รัฐบาลสหพรรคปรับปรุงพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อให้ชาวมลายูพอใจมากกว่าที่จะแก้ไขความไม่พอใจของชาวจีน สหพรรคเห็นว่า สาเหตุที่ชาวจีนไม่พอใจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 เป็นเพราะชาวจีนจำนวนมากเริ่มได้รับสิทธิให้เป็นพลเมือง ดังนั้นชาวจีนจึงมองว่าตนเองเริ่มมีอำนาจต่อรองกับรัฐบาล ซึ่งเห็นได้จากดร.ลิ้มชงยูที่เรียกร้องให้พรรคเอ็มซีเอมีที่นั่งในสภาเพิ่มมากขึ้น การปรับปรุงพระราชบัญญัติการศึกษาจึงมุ่งหวังให้ชาวจีนปรับรับวัฒนธรรมของชาวมลายู เพื่อไม่ให้ชาวจีนเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาวมลายู ในอีกด้านหนึ่งแนวคิดเช่นนี้ของรัฐบาลก็เป็นไปเพื่อทำให้ชาวมลายูพอใจและหันมาสนับสนุนรัฐบาล เพราะพรรคพีเอ็มไอพีเป็นพรรคฝ่ายค้านที่กำลังดึงคะแนนความนิยมของชาวมลายูออกไปจากสหพรรค

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1961 ทำให้ชาวจีนไม่พอใจอย่างมาก สถานะของการศึกษาและภาษาจีนไม่ถูกผลักดันให้เป็นภาษาราชการควบคู่ไปกับการศึกษาและภาษาของชาวมลายู ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนมีสถานะเป็นเพียงผู้อาศัย ซึ่งต่างจากชาวมลายูที่มีสถานะเป็นภูมิบุตร โรงเรียนจีนต้องปิดตัวลงเป็นจำนวนมาก ซึ่งในยะโฮร์และปีนังมีโรงเรียนเอกชนเหลืออยู่เพียงเล็กน้อย และมีนักเรียนไม่ถึง 20,000 คน²²⁷ หลัง ค.ศ. 1963 ชาวจีนบางกลุ่มในสหพันธ์เริ่มมีความหวังว่า ตนเองจะสามารถยกระดับการศึกษาของชาวจีนในสหพันธ์ให้สูงขึ้น เพราะเมื่อมลายารวมตัวกับสิงคโปร์ รัฐบาลสหพันธ์อนุญาตให้สิงคโปร์สามารถจัดการด้านการศึกษาตนเอง อย่างไรก็ตามสถานการณ์ไม่เป็นไปตามที่คาดคิด เพราะการศึกษาในสหพันธ์ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1961 เช่นเดิม การรณรงค์ให้ภาษาจีนเท่าเทียมกับภาษามลายูจะเห็นได้อีกครั้งในช่วงเวลาหลัง ค.ศ. 1968 เพราะชาวจีนในพรรคดีเอพี (Democratic Action Party) และพรรคพีพีพีเริ่มใช้ประเด็นดังกล่าวนี้หาเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1969

²²⁶ พัทธินทร์, “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย,” 51 – 53.

²²⁷ Vorys, *Democracy without Consensus*, 216.

ถึงแม้ว่านโยบายการศึกษาได้เอื้อผลประโยชน์ให้กับชาวมลายู แต่ชาวมลายู บางส่วนกลับไม่พอใจ ระหว่าง ค.ศ. 1966 – 1970 รัฐบาลได้สร้างโรงเรียนชั้นประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาของชาวมลายูเป็นจำนวนมากในชนบท ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นว่า หลังจากที่รัฐบาลบังคับใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1961 งบประมาณด้านการศึกษาเพิ่มขึ้นจาก 136 ล้านริงกิต เป็น 470 ล้านริงกิต ซึ่งเป็นผลให้จำนวนโรงเรียน ครู และนักเรียนในระดับประถมและมัศึกษามี จำนวนเพิ่มมากขึ้น²²⁸ แต่กระนั้น รัฐบาลกลับไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาด้านการศึกษาของ ชาวมลายู ซึ่ง Voyrs (1976) ได้กล่าวว่าในค.ศ. 1967 มีนักเรียนลาออกจากโรงเรียนเป็นจำนวนนับ แสนคน อีกทั้งวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนก็ไม่สูงเท่าที่ควร²²⁹ มาตรฐานการศึกษาของชาวมลายูยังคง ต่ำกว่ากลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ซึ่งเป็นผลให้กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูถูกจ้างงานมากกว่า ชาวมลายู เริ่มไม่พอใจพรรคคอมมิวนิสต์และสหพรรคมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชาวมลายูบางส่วนหันไป สนับสนุนพรรคพีเอ็มไอพีมากกว่าพรรคคอมมิวนิสต์ในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1969

4.3 พระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967 การเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1969 และความ ล้มเหลวในการรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ

จากการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1964 และ 1969 สหพรรคได้สูญเสียความ นิยมอย่างมาก และไม่สามารถรักษาความเป็นเอกภาพทางเชื้อชาติได้ จนเป็นผลให้เกิดการจลาจล ระหว่างเชื้อชาติใน ค.ศ. 1969 การศึกษาในสวนนี้ต้องการแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความ ล้มเหลวในการรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติของตงกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1964 - 1969

4.3.1 พระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967

หลัง ค.ศ. 1965 ลีควนยูและพรรคพีเอพีกลายเป็นภัยต่อความมั่นคงทางการเมือง เมืองในมาเลเซีย เนื่องจากตั้งแต่สหพันธ์มลายาประกาศเอกราช ยังไม่มีนักการเมืองคนใดที่กล้าทำ ทายสิทธิพิเศษของชาวมลายูอย่างเปิดเผยได้มากเท่ากับลีควนยู เขาได้รวมกลุ่มพรรคฝ่ายค้านทั้ง จากพรรคพีพีพี พรรคดีเอพี และพรรคการเมืองในซาบฮาร์และซาราวักเพื่อต่อต้านสิทธิพิเศษของชาวมลายู และประกาศจุดยืนที่ต้องการสร้าง “มาเลเซียของชาวมลายู” ถึงแม้ว่าลีควนยูและสิงคโปร์

²²⁸ Ibid., 216 – 217.

²²⁹ Ibid.

ถูกขับไล่ออกจากมาเลเซียในค.ศ. 1965 แต่การรณรงค์ที่ต้องการสร้างมาเลเซียของชาวมลายูได้เป็น “แรงบันดาลใจ” ให้กับชาวจีนจำนวนมากที่ต่อต้านการปกครองของรัฐบาลที่นำโดยสหพรรค ซึ่งเห็นได้จากการก่อตั้งพรรคดีเอพีที่มีจุดยืนว่าต้องการสร้างมาเลเซียของชาวมลายูในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1969 และนโยบายของพรรคพีพีพีที่เปลี่ยนมาหาเสียงเลือกตั้งในประเด็นมาเลเซียของชาวมลายูในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1969 Vasil (1980) วิเคราะห์ว่า อิทธิพลของลัทธิขงจื้อทำให้ชาวมลายูกลัวภัยคุกคามของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ซึ่งเป็นผลให้พวกเขาเริ่มไม่มั่นใจในตัวของตน กุอับดุล ราห์มาน และเริ่มมองหาผู้นำคนใหม่ที่ไม่ใช่วิธีการเจรจาแบบประนีประนอมเหมือนนายกรัฐมนตรีนคนปัจจุบัน²³⁰

ตนกูอับดุล ราห์มานคาดการณ์แล้วว่า หลังจากทีลิ่งโประ์แยกตัวออกจากมาเลเซีย ความวุ่นวายยังคงมีอยู่ต่อไป ความคิดของเขาถูกอ้างถึงในงานเขียนของ Means (1970) และ Ongkili (1985) ว่า “ถึงแม้ว่าปัญหาหนึ่งได้ถูกแก้ไขไปแล้ว ปัญหาอื่น ๆ ย่อมเกิดขึ้นตามมาเมื่อพยายามประนีประนอม รอยร้าวในที่อื่น ๆ ก็จะปรากฏ เมื่อพยายามอุดรูรั่ว รอยร้าวย่อมปรากฏขึ้นอีก”²³¹ ความคิดของเขาได้สะท้อนให้เห็นว่า อิทธิพลจากลัทธิขงจื้อต้องกลายเป็นภัยทางการเมืองของมาเลเซียต่อไปอีกแน่นอน

เมื่อใกล้ถึง ค.ศ. 1967 รัฐบาลสหพรรคได้เดินหน้าจัดการกับพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ระบุในรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1957 แล้วว่า รัฐบาลจะให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียว ในอีก 10 ปีข้างหน้า (1967) อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967 กลับทำให้ความนิยมในสหพรรคเสื่อมลง เพราะชาวจีนต้องการให้ภาษาจีนเป็นภาษาประจำชาติควบคู่กับภาษามลายู ขณะที่ชาวมลายูเองก็ไม่พอใจพระราชบัญญัติฉบับนี้เช่นกัน

ในค.ศ. 1956 รัฐบาลได้ก่อตั้ง “องค์กกรภาษาและหนังสือ” (Language and Literature Department - Dewan Bahasa dan Pustaka) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการผลิตหนังสือแบบเรียนและวรรณคดีมลายู เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักภาษามลายูอย่างกว้างขวาง และก่อตั้ง “สถาบันภาษา” (Language Institute) เพื่อเป็นสถาบันฝึกอบรมครูให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษามลายู โดยเฉพาะครูในโรงเรียนที่สอนด้วยภาษาจีน ภาษาทมิฬ และภาษาอังกฤษ²³²

²³⁰ Vasil, *Ethnic Politics in Malaya*, 158.

²³¹ อ้างอิงจาก Means, *Malaysian Politics*, 353. และ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia 1946 – 1974*, 193 – 194.

²³² พัทธินทร์, “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย,” 42.

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 และ 1961 ได้ผลักดันให้ภาษามลายูมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในด้านการศึกษา แต่ผู้ที่พยายามผลักดันอย่างจริงจังมากที่สุดก็คือ “ไซยิด นาเซอร์ บิน ไซยิด อิสมาอิล” (Syed Nasir bin Syed Ismail) เพราะเขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการในองค์กรภาษาและหนังสือ ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนความสำคัญของภาษามลายูโดยตรง ในเวลาไม่นานนักองค์กรภาษาและหนังสือได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีสมาชิกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ผลักดันให้ไซยิด นาเซอร์ บิน ไซยิด อิสมาอิล เติมนำร่องให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ เมื่อใกล้ถึง ค.ศ. 1967 ไซยิด นาเซอร์ บิน ไซยิด อิสมาอิลได้ประกาศเจตนารมณ์ว่า รัฐบาลต้องไม่อนุญาตให้ภาษาอื่น ๆ เป็นภาษาประจำชาติควบคู่กับภาษามลายู เพราะเขาเกรงว่าชาวมลายูที่เป็นภูมิบุตรจะเป็นเชื้อชาติที่เสียผลประโยชน์มากที่สุด สมาชิกจำนวนมากในพรรคอัมโนเห็นด้วยกับเขา ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือดร. มหาทีร์ บิน โมหะหมัด ไซยิด นาเซอร์ บิน ไซยิด อิสมาอิลโจมตีการใช้ภาษาจีน แม้กระทั่งตัวอักษรที่ใช้อยู่บนบอร์ดประกาศทั่วไปตามท้องถนน อีกทั้งยังกล่าวโจมตีรัฐบาลที่ให้เสรีภาพกับชาวจีนมากจนเกินไป²³³

รัฐธรรมนูญเอกราช ค.ศ. 1957 ได้ระบุไว้ว่าภาษามลายูจะเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียวในอีก 10 ปีข้างหน้า (ในค.ศ. 1967) อย่างไรก็ตาม เมื่อใกล้ถึง ค.ศ. 1967 ตนกูอัปดุล ราห์มานและกลุ่มผู้นำที่สนับสนุนเขากลับไม่ได้ดำเนินการตามข้อตกลงที่จะให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียว เพราะภาษาอังกฤษยังคงอยู่ควบคู่กับภาษามลายู ในหนังสือพิมพ์เดอะสเตรตส์ไทมส์ เดือนตุลาคม ค.ศ. 1966 ตนกูอัปดุล ราห์มานกล่าวว่า ถ้ารัฐบาลยกเลิกการใช้ภาษาอังกฤษในรัฐธรรมนูญ อาจส่งผลเสียต่อระบบการปกครองและประเทศโดยรวม อีกทั้งนักเรียนและนักศึกษาอาจเสียโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลยังอนุญาตให้ภาษาอื่น ๆ สามารถสอนได้ตามเดิมอีกเช่นกัน²³⁴ เขาได้ย้ำความคิดเช่นนี้อีกครั้ง ในอัตชีวประวัติ *Viewpoint* ซึ่งเขียนขึ้นใน ค.ศ. 1978 ว่า

ประเทศนี้ประกอบไปด้วยประชาชน 3 เชื้อชาติ ได้แก่ มลายู จีน และอินเดีย ทุกเชื้อชาติต่างมีภาษาของตนเอง ซึ่งพวกเขาได้ยอมรับว่า เมื่อใดก็ตามที่เป็นชาวมาเลเซีย ภาษามลายูจะต้องเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของชาติ ... แต่อย่างไรก็ตามต้องมี ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่มอบโอกาสด้านการศึกษาให้กับทุก ๆ คน ชาวมลายูต้องเรียนรู้ภาษานี้เพื่อมิให้

²³³ Vorys, *Democracy without Consensus*, 200 – 206.

²³⁴ “English Must Continue – Tengku”, *The Straits Times*, October 22, 1966, 1.

ตนเองเสียเปรียบ สำหรับคนเชื้อชาติอื่น ๆ ก็ต้องเรียนรู้ไว้ในฐานะภาษาที่เท่าเทียมกับภาษาหลักของตน²³⁵

ยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษางานเขียนของ Vorys (1976) พบได้ว่า ตนกูอับลุ ราห์มานและกลุ่มผู้นำที่สนับสนุนเขายังคงมีความคิดอีกด้านหนึ่งที่สนับสนุนการรักษาให้ภาษาอังกฤษอยู่ควบคู่กับภาษามลายู Vorys วิเคราะห์ว่า ถ้าหากรัฐบาลอนุญาตให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียว ชาวมลายูอาจมองว่าการบังคับใช้ภาษามลายู เป็นชัยชนะที่เชื้อชาติตนมีต่อคนเชื้อชาติอื่น ๆ เพราะการรณรงค์ให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียวของไซยิด นาเซอร์ บินไซยิด อิสมาอิล ได้แสดงให้เห็นว่าเขาไม่เป็นมิตรกับชาวจีน ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่า ชาวมลายูส่วนใหญ่ไม่เป็นมิตรกับชาวจีนเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น การบังคับให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียวอาจทำให้ความวุ่นวายระหว่างเชื้อชาติเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากก่อนหน้านี้ ชาวจีนไม่พอใจพระราชบัญญัติการศึกษา ค.ศ. 1959 ที่ให้ผลประโยชน์กับชาวมลายูเพียงอย่างเดียว ตนกูอับลุ ราห์มาน และกลุ่มผู้นำในรัฐบาลที่สนับสนุนเขาจึงกลัวว่า ความไม่พอใจของชาวมลายูและชาวจีนอาจทำให้พรรคเอ็มซีเอถูกโจมตีจากพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งเป็นผลให้คะแนนความนิยมของสหพรรคลดลง เพราะฉะนั้น ตนกูอับลุ ราห์มานและกลุ่มผู้นำที่สนับสนุนเขา จึงต้องการให้ภาษาอังกฤษอยู่ควบคู่กับภาษามลายูต่อไปในพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความวุ่นวายระหว่างเชื้อชาติเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการรักษา “ความสมดุล” ระหว่างเชื้อชาติ²³⁶

งานเขียนของ Ongkili (1985) ได้วิเคราะห์ให้เห็นเพิ่มเติมว่า ภัยจากลิกวนยูได้ส่งผลต่อการร่างพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967 ทั้งในสังคมของชาวมลายูและสังคมชาวจีน ชาวมลายูกลัวอิทธิพลจากลิกวนยูจึงไม่ต้องการให้ชาวจีนเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการร่างพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ และสนับสนุนให้ไซยิด นาเซอร์ บินไซยิด อิสมาอิลเดินทางไปเพื่อผลักดันให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียว ในสังคมชาวจีน โดยเฉพาะสมาชิกในพรรคเอ็มซีเอสาขาย่อยในรัฐต่าง ๆ เกรงว่าอิทธิพลจากลิกวนยู จะยิ่งทำให้รัฐบาลร่างพระราชบัญญัติที่สนับสนุนชาวมลายูแบบสุดโต่ง จึงพยายามเดินทางไปเพื่อผลักดันให้ภาษาจีนได้เป็นภาษาราชการควบคู่กับภาษามลายู²³⁷

²³⁵ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 198.

²³⁶ Vorys, *Democracy without Consensus*, 205 – 206.

²³⁷ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia 1946 – 1974*, 194 – 195. สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนของชาวจีนสามารถอ่านเพิ่มเติมได้ที่ “Countrywide Tour to Gather Support for Chinese Language,” *The Straits Times*, October 10, 1966, 6.

พระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967 ได้บังคับใช้อย่างเป็นทางการ ภาษามลายูได้เป็นภาษาประจำชาติ ส่วนภาษาอังกฤษก็ยังคงอยู่ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ระบุไว้ว่า “ยังดีเปอตวนอากงอนุญาตให้ใช้ภาษาอังกฤษได้ต่อไป ตามวัตถุประสงค์ที่เห็นว่าเหมาะสม” นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีข้อความที่อนุญาตให้ใช้ภาษาอื่น ๆ ได้เช่นกัน ซึ่งได้ระบุไว้ว่า “พระราชบัญญัติได้มอบสิทธิให้แก่รัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลแต่ละรัฐ ในการแปลเอกสารราชการหรือติดต่อสื่อสาร ในภาษาอื่น ๆ เพื่อจุดประสงค์ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”²³⁸

พระราชบัญญัติฉบับนี้สร้างความขัดแย้งให้บานปลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งปรากฏให้เห็นทั้งในสหพรรค และระหว่างสหพรรคกับพรรคการเมืองฝ่ายค้านและกลุ่มองค์กรอื่น ๆ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการกล่าวสนับสนุนพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า ภาษาอังกฤษจะช่วยสร้างเอกภาพทางเชื้อชาติกับนักเรียนในประเทศ อย่างไรก็ตาม สมาชิกสหพรรคบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ค.ศ. 1967 เช่น สมาชิกพรรคอัมโนสาขารัฐสลังงอร์ได้ออกมาขับไล่ตนกูอับดุล ราห์มานให้ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และสมาชิกพรรคเอ็มซีเอสาขาเยาเวชนได้ออกมาเรียกร้องความเท่าเทียมของภาษาจีน ชาวมลายูจำนวนมากไม่พอใจ โดยเฉพาะกลุ่มองค์กรครูและนักเรียน เพราะภาษาอังกฤษยังคงอยู่ควบคู่กับภาษามลายู ซึ่งขัดกับรัฐธรรมนูญเอกราช ค.ศ. 1957 ที่จะให้ภาษามลายูจะเป็นภาษาประจำชาติเพียงหนึ่งเดียวในอีก 10 ปีข้างหน้า (1967) ประธานพรรคพีเอ็มไอพีได้โจมตีรัฐบาลสหพรรคว่า พระราชบัญญัตินี้ขัดผลประโยชน์ของชาวมลายู ซึ่งเป็นการตอกย้ำให้ชาวมลายูมีสถานะทางเศรษฐกิจที่เป็นรองกับชาวจีน นอกจากนี้ ดี. อาร์. ซีนิวาซากัม (D. R. Seenivasagam) ตัวแทนของชาวอินเดีย สมาชิกพรรคพรรคยูดีพี และสมาชิกพรรคดีเอพีได้โจมตีรัฐบาลในความคิดเดียวกันว่า รัฐบาลกำลังทรยศกลุ่มคนที่มีใช้ชาวมลายูจำนวน 4 ล้านคนในประเทศ²³⁹

ภาพลักษณ์ของตนกูอับดุล ราห์มานและรัฐบาลสหพรรคเริ่มเปลี่ยนไปในสายตาของชาวมลายู เมื่อใน ค.ศ. 1968 ผู้นำส่วนใหญ่ในพรรคฝ่ายค้านเรียกร้องให้รัฐบาลในรัฐยะโฮร์ และตนกูอับดุล ราห์มาน ไล่ชีวิตนักโทษเยาเวชนชาวจีนในคดีก่อกบฏร่วมกับอินโดนีเซีย (ช่วงนโยบายเผชิญหน้า) ซึ่งมีโทษถึงขั้นประหารชีวิต ถึงแม้ว่ารัฐบาลสหพรรคค่อนข้างมีท่าทีนิ่งเฉยต่อกรณีดังกล่าว แต่ตนกูอับดุล ราห์มานกลับต้องการให้มีการพิจารณาคดีใหม่อีกครั้งหนึ่ง คดีก็ถูกกลายเป็น

²³⁸ *National Language Acts 1963/67*, (Malaysia: The Commissioner of Law Revision, 2006) <http://world.moleg.go.kr/fl/download/6919/L4EKH1GV83CVGWQR7ZLX> (accessed January 31, 2016).

²³⁹ Roff, “The Politics of Language in Malaya,” 322 – 328.

ความกดดันทางการเมืองทันที เมื่อนักโทษยังคงไม่ได้รับการอภัยโทษ จึงทำให้กลุ่มต่าง ๆ เช่น ดร.ตัน ชีคูน (Dr. Tan Chee Khoo) หัวหน้าพรรคดีเอพี กลุ่มผู้ที่สนับสนุนการอภัยโทษ กลุ่มผู้ปกครองของนักโทษ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Committee) เดินหน้าเรียกร้องให้มีการอภัยโทษอย่างต่อเนื่อง Vorys (1976) วิเคราะห์ว่า ตนกูอับดุล ราห์มานเกรงว่าเหตุการณ์นี้อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศและเกิดการจลาจลขึ้น เขาจึงร้องขอให้มีการอภัยโทษอีกครั้งหนึ่ง การพิจารณาคดีในชั้นสุดท้ายได้ประกาศว่า นักโทษเยาวชนกลุ่มนี้ได้รับการอภัยโทษเพียงจำคุกตลอดชีวิตเท่านั้น การกระทำของตนกูอับดุล ราห์มานได้รับการสรรเสริญ แต่ในแง่หนึ่งกลับทำให้ชาวมลายูมองว่าเขามอบผลประโยชน์ให้กับชาวจีนมากเกินไป เพราะเขาให้ความเห็นใจต่อนักโทษที่ชาวมลายูส่วนใหญ่มองว่าเป็นกบฏ

4.3.2 การจลาจลทางเชื้อชาติ และการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1969

ความไม่พอใจของชาวมลายูและชาวจีนต่อนโยบายเศรษฐกิจ การศึกษา และภาษากลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่พรรคฝ่ายค้านใช้รณรงค์หาเสียงโจมตีสหพรรคและรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1959 และ 1964 การเลือกตั้งในครั้งนี้มีพรรคฝ่ายค้านสำคัญ ๆ ที่แข่งขันกับสหพรรคดังต่อไปนี้

พรรคดีเอพีเป็นพรรคที่ได้รับการสนับสนุนจากลิกวนยูและรัฐบาลของสิงคโปร์ ซึ่งมีนโยบายที่สนับสนุน “ความเป็นพลเมืองชาวมาเลเซีย” เพื่อให้ประชาชนในประเทศมีความเสมอภาคกันในทุก ๆ ด้าน และปฏิเสธการแบ่งพลเมืองแบบกบฏและไม่ใช่กบฏ²⁴⁰ พรรคดีเอพีให้สัญญาว่า ถ้าพรรคได้รับเลือกเข้าไปแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทางพรรคจะแก้ไขให้ภาษาจีนและทมิฬเป็นภาษาราชการอีกภาษาหนึ่ง และให้แต่ละโรงเรียนสามารถดำเนินการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรของตนเอง²⁴¹ ด้วยนโยบายที่ต่อต้านกบฏ กอปรกับสมาชิกในพรรคส่วนใหญ่เป็นชาวจีนทำให้คนทั่วไปมองว่า พรรคดีเอพีเป็นพรรคที่ต่อต้านชาวมลายูและสนับสนุนชาวจีนมากกว่าที่จะสนับสนุนความเป็นมาเลเซีย²⁴²

พรรคพีเอ็มไอพีเป็นพรรคที่สนับสนุนความเป็นใหญ่ของชาวมลายู นโยบายของพรรคคือ การสนับสนุนให้ศาสนาอิสลามเป็นแกนหลักที่ใช้ปกครองประเทศและต้องการให้ศาสนารวมถึงวัฒนธรรมของชาวมลายูมีความสำคัญเหนือชาติอื่น ๆ ทั้งหมด อีกทั้งยังต้องการให้ผลประโยชน์

²⁴⁰ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia 1946 – 1974*, 197.

²⁴¹ พัทธินทร์, “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย,” 61.

²⁴² Vorys, *Democracy without Consensus*, 260.

แก่ชาวมลายูมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ เช่นกัน²⁴³ สมาชิกส่วนใหญ่ในพรรคเป็นกลุ่มผู้นำในศาสนาอิสลาม ชาวมลายูที่สนับสนุนพรรคนี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน ตรังกานู ปะลิส เกดะห์ และปีนังทางเหนือ²⁴⁴

พรรคเกอร์ราکان รักษัต มาเลเซีย หรือ “พรรคเกอร์ราکان” (Gerakan Rakyat Malaysia - Gerakan) ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1968 โดยกลุ่มนักวิชาการปัญญาชนซึ่งได้แก่ ไชยิด ฮุสเซน อัลฮัตตัส (Syed Hussein Alatas) และ หวัง กังวู²⁴⁵ กับ ดร.ลิ้มชงยู ดร.ตันชีคุน (Dr. Tan Chee Khoo) และกลุ่มผู้นำในพรรคกรรมกร นโยบายของพรรคเกอร์ราکانคือ การพัฒนาการเมือง สังคม และเศรษฐกิจของมลายูให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ด้วยการปฏิรูปให้เกิดความยุติธรรมและเท่าเทียมระหว่างคนทุก ๆ เชื้อชาติ ตามคำขวัญที่ว่า “ความเท่าเทียม ยุติธรรม และโอกาสที่เท่าเทียมของทุกคน”²⁴⁶ (Equality, Justice, and Equal Opportunities for all Our Aims) ยิ่งไปกว่านั้น พรรคเกอร์ราکانยังตั้งใจอย่างมากที่จะดึงเสียงส่วนใหญ่ของสหพรรคในสภา เพื่อป้องกันมิให้สหพรรคมีอำนาจในการแก้กฎหมายได้ตามอำเภอใจ²⁴⁷ พรรคเกอร์ราکانหาเสียงกับคนทุกเชื้อชาติ เพราะต้องการให้มาเลเซียเป็นของคนทุกคนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเห็นได้จากความตั้งใจของพรรคที่ไม่ต้องการให้มลายูเป็นภาษาหลักเพียงภาษาเดียว²⁴⁸ เป็นต้น

²⁴³ Ibid., 261.

²⁴⁴ พ็ชรินทร์, “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย,” 62.

²⁴⁵ ไชยิด ฮุสเซน อัลฮัตตัสเป็นศาสตราจารย์ประจำภาควิชามลายูศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (University of Singapore) ส่วนหวัง กังวูเป็นศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติมลายู (University of Malaya) อ้างอิงจาก Vorys, *Democracy without Consensus*, 264.

²⁴⁶ ข้อความดั่งใช้การแปลตามสารนิพนธ์ “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมมาเลเซีย ค.ศ. 1957 – 1971” อ้างอิงจาก พ็ชรินทร์, *นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย*, 62.

²⁴⁷ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia*, 198.

²⁴⁸ Vorys, *Democracy without Consensus*, 269.

พรรคพีพีพีเป็นพรรคขนาดเล็กที่ก่อตั้งในลักษณะธุรกิจครอบครัว (family enterprise)²⁴⁹ นโยบายของพรรคไม่ค่อยต่างจากพรรคดีเอพีมากนัก ซึ่งก็คือการสนับสนุนให้มาเลเซียเป็นของชาวมลายูทุก ๆ คน และต่อต้านแนวคิดมาเลเซียเป็นของชาวมลายูโดยต้องการให้สถานะของภาษาจีนและทมิฬเป็นภาษาราชการ อีกทั้งยังต่อต้านสิทธิพิเศษของชาวมลายูอีกเช่นกัน²⁵⁰

สหพรรคหาเสียงในประเด็นเกี่ยวกับ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจด้วยการลดช่องว่างระหว่างคนในเมืองและชนบทลง อีกทั้งยังพัฒนาด้านการเกษตร ป่าไม้ เหมืองแร่ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่มีได้กล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคอย่างชัดเจนนัก ในด้านวัฒนธรรมก็ยังคงเน้นให้เห็นว่า ภาษามลายูยังเป็นภาษาประจำชาติ แต่การเรียนการสอนในภาษาอื่น ๆ ยังคงมีอยู่ได้ต่อไป แต่ถึงกระนั้นสิทธิพิเศษของชาวมลายูไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน จึงเป็นสิ่งที่เคลือบแคลงสงสัยต่อผู้คนทั่วไปว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้สหพรรคกำลังแสดงตนว่าเป็นพรรคการเมืองที่มีใช้ชุมชนนิยมหรือไม่

พรรคฝ่ายค้านส่วนใหญ่พยายามนำเอาประเด็น “ความเป็นชุมชนนิยม” มาทำลายความน่าเชื่อถือของสหพรรคในการเลือกตั้ง พรรคดีเอพีและพรรคพีพีพีค่อนข้างคล้ายคลึงกัน ในแง่ที่ ทั้งสองพรรคแสดงตนว่าเป็นพรรคที่สนับสนุนความเป็นชุมชนนิยมของชาวจีน โดยเฉพาะพรรคดีเอพีได้โจมตีสหพรรคว่า สิทธิพิเศษของชาวมลายูเป็นอันตรายต่อชาวจีนและชาวอินเดีย แม้แต่ชาวจีนที่ทำงานในรัฐบาลยังทุจริตและเป็นภัยต่อชาวจีนด้วยตัวเอง อีกด้านหนึ่ง พรรคพีเอ็มไอพีสนับสนุนความเป็นชุมชนนิยมของชาวมลายู และกล่าวว่าตนกัวบุดุล ราห์มานและสหพรรคทรยศชาวมลายูและศาสนาอิสลาม เพราะมีนโยบายที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับชาวจีนมากกว่า ซึ่งพรรคพีเอ็มไอพีมองว่า มาเลเซียควรเป็นของชาวมลายูเท่านั้น อย่างไรก็ตาม พรรคเกอราคานมีแนวโน้มเป็นพรรคที่มีใช้ชุมชนนิยมมากกว่า ซึ่งเห็นได้จากที่ทางพรรคใส่ใจกับความก้าวหน้าทางการเมือง และเศรษฐกิจของมาเลเซียเป็นหลัก

การเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1969 ได้แสดงให้เห็นว่า พรรคการเมืองของกลุ่มคนที่มิใช่ชาวมลายูกำลังหาเสียงท้าทายสหพรรคอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน Vasil (1980) วิเคราะห์ว่า ระหว่าง ค.ศ. 1956 และ 1959 กลุ่มคนที่มีใช้ชาวมลายูส่วนใหญ่ยอมรับว่ามลายูเป็นดินแดนของชาวมลายู ซึ่งเป็นผลให้พวกเขาไม่มั่นใจในอนาคตของตนเอง เมื่อต้องอาศัยในประเทศนี้ อย่างไรก็ตาม

²⁴⁹ Ibid., 262.

²⁵⁰ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia*, 200.

ตาม แนวคิดมาเลเซียเป็นของชาวมลายู และความพยายามของลี้กวนยูในการรวมกลุ่มของพรรคฝ่ายค้าน ได้ส่งผลให้กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูเริ่มมีความหวังที่ปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของตนเอง ในการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1969²⁵¹

สหพรรคพยายามตอบโต้การโจมตีจากพรรคฝ่ายค้าน ตนกูอับดุล ราห์มานได้ให้สัญญาแก่รัฐกลันตันว่าจะพัฒนาเศรษฐกิจภายในรัฐ ซึ่งเป็นภารกิจที่พรรคพีเอ็มไอพีไม่สามารถทำได้สำเร็จ เขาได้กล่าวไว้ว่า “ข้าพเจ้าได้ทำแถลงการณ์นี้ด้วยความจริงใจทั้งหมด ในฐานะบุรุษผู้ที่ต้องการเห็นประชาชนในประเทศนี้มีความสุขกับประโยชน์ที่ได้รับ และด้วยความหวังว่าประชาชนในรัฐกลันตันจะต้องไม่ถูกทิ้งให้อยู่กับความยากจน” สหพรรคมองพรรคดีเอพีเป็นภัยกับความมั่นคงของชาวมลายู ตนกูอับดุล ราห์มานกล่าวว่า พรรคดีเอพีกำลังทำลายสิทธิพิเศษของชาวมลายู ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “หลังจากนั้นแล้ว ชาวมลายูเหลืออะไรบ้าง ความมั่งคั่งทั้งหมดตกอยู่ในมือของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู โรงงานและองค์การการค้าอยู่ในมือของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ดังนั้นถ้าพวกเขาแย่งชิงสิทธิพิเศษของชาวมลายู พวกเราคงต้องกลับเข้าไปอยู่ในป่า” ตนกูอับดุล ราห์มานได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า พรรคดีเอพีเป็นอีกสาขาหนึ่งของพรรคพีเอพีในสิงคโปร์ และกำลังใช้แนวคิดมาเลเซียเป็นของชาวมลายูมาทำลายความสัมพันธ์ระหว่างชาวมลายูและชาวจีน เขาได้กล่าวไว้ว่า “เพราะสิ่งนี้ [แนวคิดมาเลเซียเป็นของชาวมลายู] และเพื่อป้องกันโอกาสที่จะเกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ เราจึงได้ไล่สิงคโปร์ออกไป ผลลัพธ์คือพวกเขาพยายามยุแหยงให้ชาวมลายูเกลียดชังซึ่งกันและกันเป็นการแก้แค้น”²⁵²

ผลการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1969 ได้แสดงให้เห็นว่า สหพรรคได้ 66 ที่นั่ง ส่วนพรรคฝ่ายค้านเช่น พรรคพีเอ็มไอพีได้ 12 ที่นั่ง พรรคพีพีพีได้ 4 ที่นั่ง พรรคดีเอพีได้ 13 ที่นั่ง และพรรคเกอรากานใต้ 8 ที่นั่ง ความน่าวิตกเกิดขึ้นกับพรรคเอ็มซีเอ เนื่องจากลงเลือกตั้งในระดับสหพันธ์ไป 33 ที่นั่ง แต่กลับได้รับมาเพียง 13 ที่นั่งเท่านั้น ในขณะที่พรรคอัมโนได้มา 51 ที่นั่ง และพรรคเอ็มไอซีได้รับมา 2 ที่นั่ง แต่ถึงกระนั้น สหพรรคกลับไม่สามารถครอบครองเสียงส่วนใหญ่เป็นจำนวน 2 ใน 3 ได้ เพราะในขณะเดียวกัน สหพรรคสูญเสียที่นั่งจำนวนมากในการเลือกตั้งระดับรัฐเช่นกัน

พรรคพีเอ็มไอพีได้รับที่นั่งในรัฐตรังกานูไปถึง 11 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคอัมโนได้ 12 ที่นั่ง ในปีนี้ พรรคเกอรากานใต้ไปถึง 16 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคอัมโนได้ไปเพียง 4 ที่นั่งเท่านั้น ในรัฐเปรัก พรรคดีเอพี พรรคพีเอ็มไอพี พรรคเกอรากานใต้และพรรคพีพีพีได้คะแนนรวมกันถึง 21 ที่นั่ง

²⁵¹ Vasil, *Ethnic Politics in Malaya*, 163.

²⁵² *Ibid.*, 168.

ในขณะที่สหพรรคได้คะแนนเพียง 19 ที่นั่งเท่านั้น ส่วนในรัฐสลังงอร์ สหพรรคได้รับ 14 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคพีเอพีและพรรคเกอรากานได้รับที่นั่งรวมกันถึง 13 ที่นั่ง²⁵³

สหพรรคเสียที่นั่งให้กับพรรคพีเอ็มไอพีเป็นจำนวนมาก แต่เดิมชาวมลายูในรัฐกลันตัน ตรังกานู เกดะห์ และปะลิสไว้วางใจสหพรรค แต่อิทธิพลจากลิกวนยูที่สามารถรวมกลุ่มพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ทำให้ชาวมลายูเริ่มไม่ไว้วางใจสหพรรค และหันมาให้การสนับสนุนพรรคพีเอ็มไอพีที่มีแนวคิดแบบสุดโต่งมากกว่า ในขณะที่เดียวกัน พรรคดีเอพี พรรคพีพีพี และพรรคเกอรากานก็สามารถร่วมมือกันเพื่อตึงเสียงส่วนใหญ่จากสหพรรคได้ โดยพยายามตึงเสียงของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู เพื่อทำลายความชอบธรรมของพรรคเอ็มซีเอในฐานะที่เป็นตัวแทนของชาวจีน²⁵⁴

ในระหว่างวันที่ 11 - 12 พฤษภาคม ค.ศ. 1969 ผู้สนับสนุนพรรคดีเอพี และพรรคเกอรากานได้ออกมาเฉลิมฉลองชัยชนะตามถนนต่าง ๆ ในกัวลาลัมเปอร์ ผู้เข้าร่วมเฉลิมฉลองบางคนซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ได้กล่าวเกินเลยถึงขั้นดูถูกเหน็บแนมชาวมลายู ซึ่งมีตัวอย่างแสดงให้เห็นในงานเขียนของ Ongkili (1985) เช่น “ความตายจงมาสู่ชาวมลายู พวกคนปากกลับเข้าป่าไป!” (Death to the Malays, aborigines go back to the jungle!) “ชาวมลายูจงกลับคืนสู่หมู่บ้านของตนซะ” (Malays go back to your kampong) “พวกมลายูหมดอำนาจแล้ว” (Malays have lost control) และ “ประเทศนี้ไม่ใช่ของชาวมลายูอีกต่อไป เราจะไล่พวกมันออกไปให้หมด” (This country does not belong to the Malays, we will chase out all Malays) เป็นต้น²⁵⁵

ชาวมลายูได้ออกมาตอบโต้การเฉลิมฉลองชัยชนะของผู้ที่สนับสนุนพรรคดีเอพี และพรรคเกอรากาน ในวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1969 ชาวมลายูและผู้สนับสนุนพรรคอัมโนได้รวมตัวกันที่กัมปงบารู (Kampung Bahru) ซึ่งเป็นบริเวณที่ชาวมลายูอาศัยมากที่สุดในกัวลาลัมเปอร์

²⁵³ ในรัฐเปรัก พรรคพีพีพีได้ไป 12 ที่นั่ง พรรคดีเอพีได้ไป 6 ที่นั่ง พรรคเกอรากานได้ไป 2 ที่นั่ง ส่วนพรรคพีเอ็มไอพีได้ไป 1 ที่นั่ง รวมแล้วเป็น 21 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคอัมโนได้ไป 18 ที่นั่ง และเอ็มซีเอได้ไปเพียง 1 ที่นั่งรวมแล้วเป็น 19 ที่นั่ง สำหรับรัฐสลังงอร์ พรรคดีเอพีได้ไป 9 ที่นั่ง ส่วนพรรคเกอรากานได้ไป 4 ที่นั่ง รวมแล้วเป็น 13 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคอัมโนได้ไป 12 ที่นั่ง พรรคเอ็มซีเอได้ไป 1 ที่นั่ง และพรรคเอ็มไอซีได้ไป 1 ที่นั่ง รวมเป็น 14 ที่นั่ง อ้างอิงจาก Goh Cheng Teik, *The May Thirteenth Incident and Democracy in Malaysia*, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1971), 15.

²⁵⁴ Vasil, *Ethnic Politics in Malaya*, 166, 176 – 177.

²⁵⁵ Ongkili, *Nation-Building in Malaysia*, 204.

ชาวมลายูรวมตัวกันเพื่อเฉลิมฉลองชัยชนะด้วยเหตุผลที่ว่า ถึงแม้ว่าพรรคดีเอพีและพรรคเกอร์าคาน จะได้รับที่นั่งไปเป็นจำนวนมาก แต่สหพรรคก็ได้ที่นั่งมากที่สุดในการเลือกตั้งระดับสหพันธ์และระดับ รัฐ โดยพรรคอัมโนได้รับไป 51 ที่นั่งในระดับสหพันธ์ แต่พรรคดีเอพีได้รับไป 13 ที่นั่ง ส่วนพรรค เกอราคานได้รับไป 8 ที่นั่ง นอกจากนี้ ชาวมลายูเองยังมีโลแกนที่ตอบโต้ชาวจีนว่า “สอนบทเรียน ให้พวกชาวจีน” (teaching the Chinese a lesson)²⁵⁶

ความขัดแย้งเกิดขึ้น เมื่อทั้งสองฝ่ายเผชิญหน้ากันจนกลายเป็นการจลาจล ระหว่างชาวมลายูและชาวจีน ใน ค.ศ. 1969 มีงานเขียนที่บอกเล่าเหตุการณ์การจลาจลทางเชื้อชาติ อยู่ 4 เล่ม ซึ่งมีบางแง่มุมที่เหมือนและแตกต่างกันอยู่บ้างบางประการ ดังต่อไปนี้ รายงาน *The May 13 Tragedy: A Report* ของ สภาปฏิบัติการแห่งชาติ (1969)²⁵⁷ ได้อธิบายให้เห็นถึงปัจจัยความ ขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงช่วงเวลาที่อังกฤษกลับเข้ามาปกครอง สภาปฏิบัติการแห่งชาติได้บรรยายให้เห็นถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ตั้งแต่วันที่ 11 – 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1969 อีกทั้งยังอธิบายให้เห็นถึงแนวทางการจัดการความสงบเรียบร้อย หลังการก่อจลาจลทาง เชื้อชาติอีกด้วย งานเขียน *May 13 Before and After* ของตงกูอับดุล ราห์มาน (1969)²⁵⁸ ได้ อธิบายถึงเหตุการณ์การจลาจลทางเชื้อชาติในความคิดและการรับรู้ของผู้เขียนเอง เขากล่าวโทษ “คอมมิวนิสต์” และชาวจีนที่สนับสนุนพรรคฝ่ายค้านว่า เป็นกลุ่มคนที่ยั่วชาวมลายู จนเป็นเหตุให้ เกิดการก่อจลาจลทางเชื้อชาติ ตงกูอับดุล ราห์มานเชื่อว่า ระหว่างวันที่ 7 – 9 พฤษภาคม ค.ศ. 1969 กลุ่มคนที่อยู่เบื้องหลังการก่อจลาจลระหว่างเชื้อชาติคือ คอมมิวนิสต์ ซึ่งได้เตรียมการก่อจลาจล ก่อนวันเลือกตั้งแล้ว โดยเขากล่าวไว้ในเล่มว่า

ตำรวจสามารถรับมือกับเหตุการณ์รุนแรง ซึ่งเป็นผลจากการเดินขบวน ของกลุ่มคอมมิวนิสต์และพวกฝ่ายซ้ายหัวรุนแรง ได้อย่างน่าชื่นชมมาก ... นี้ไม่ใช่ อุบัติเหตุ และเหตุการณ์บังเอิญเช่นกัน แต่เป็นการพิจารณาที่เตรียมการมาอย่าง ดีแล้ว ... [ซึ่งเป็น] ความรุนแรงและความพยายามของคอมมิวนิสต์ที่ใช้เหตุการณ์ ในพิธีศพ [ของชาวจีน] เพื่อสร้างสถานการณ์ที่ตึงเครียด ซึ่งคาดการณ์ว่าจะทำให้

²⁵⁶ Slimming, John, *Malaysia: Death of a Democracy*, (London: John Murrey, 1969), 31.

²⁵⁷ The National Operation Council, *The May 13 Tragedy: A Report*, (Kuala Lumpur: The National Operation Council, 1969).

²⁵⁸ Abdul Rahman, *May 13 Before and After*.

กัวลาลัมเปอร์อยู่ในสถานการณ์ที่ยากต่อการควบคุม และทำให้ชาติอยู่ในความสับสนวุ่นวาย นี่คือการพยายามอย่างมากที่พวกเขาต้องการขัดขวาง [การเลือกตั้งทั่วไป 1969] ... [แต่] คอมมิวนิสต์ไม่สามารถทำได้สำเร็จ เพราะวันรุ่งขึ้นผู้คนก็มารวมตัวกันในวันเลือกตั้ง ซึ่งจะบันทึกเอาไว้ในประวัติศาสตร์มาเลเซีย²⁵⁹

ความคิดดังกล่าวนี้ได้ปรากฏให้เห็นใน *The May 13 Tragedy: A Report* เช่นกัน สภาปฏิบัติการแห่งชาติ (1969) ได้กล่าวว่่าก่อนเกิดการจลาจลระหว่างเชื้อชาติ ภัยจากคอมมิวนิสต์ได้ปรากฏให้เห็นอยู่ 3 ครั้ง ได้แก่ การจลาจลในวันที่ 24 พฤศจิกายน ค.ศ. 1967 การให้อภัยโทษแก่นักโทษเยาวชนจีนใน ค.ศ. 1968 และเหตุการณ์การสังหารแรงงานชาวมลายูในปีนั้นในวันที่ 24 เมษายน ค.ศ. 1969²⁶⁰

อย่างไรก็ตาม งานเขียน *Malaysia: Death of Democracy* ของ John Slimming (1969)²⁶¹ ได้อธิบายให้เห็นว่า ฝ่ายความมั่นคง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู สร้างความเสียหายให้กับชาวจีนและเป็นต้นเหตุของการก่อจลาจล Slimming ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ที่ขัดแย้งโดยสิ้นเชิงกับตนกูอัปดุล ราห์มานและสภาปฏิบัติการแห่งชาติ เขาได้อธิบายว่า กลุ่มคอมมิวนิสต์ในมาเลเซียค่อนข้างกระจัดกระจาย จนไม่สามารถรวมตัวเป็นกองกำลังเพื่อสร้างความเสียหายได้ในระดับการก่อจลาจลได้ ดังนั้นในความคิดของ Slimming จึงเห็นว่ารัฐบาลพยายามโยนความผิดให้กับคอมมิวนิสต์ แต่ในความเป็นจริง แม้แต่ผู้นำบางคนในพรรคอัมโนเองก็ยอมรับว่า ต้นเหตุการก่อจลาจลเริ่มมาจาก กลุ่มเยาวชนชาวมลายูที่คลุ้มคลั่ง ซึ่งยากแก่การควบคุม²⁶²

งานเขียน *The May Thirteenth Incident and Democracy* ของ Goh Cheng (1969)²⁶³ ค่อนข้างวิเคราะห์สาเหตุของการก่อจลาจลในเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สหพรรคและชาวมลายูสูญเสียคะแนนให้กับพรรคฝ่ายค้านและคนเชื้อชาติอื่น ๆ อีกทั้งยังให้ภาพการฟื้นฟูระเบียบการปกครองหลังการก่อจลาจล ซึ่งสุดท้ายแล้วสหพรรค และชาวมลายูก็ยังสามารถรักษาบทบาทนำในรัฐบาลได้เช่นเดิม

การจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ได้แสดงให้เห็นว่า ชาวจีน ชาวอินเดีย รวมถึงชาวมลายูต่างได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่างานเขียนส่วนใหญ่ไม่ได้กล่าว

²⁵⁹ Ibid., 49 – 62.

²⁶⁰ The National Operation Council, *The May 13 Tragedy: A Report*, 11 – 12.

²⁶¹ Slimming, *Malaysia: Death of Democracy*.

²⁶² Ibid., 61 – 65.

²⁶³ Goh, *The May Thirteenth Incident and Democracy*.

ว่าคอมมิวนิสต์เป็นปัจจัยหลักของการก่อจลาจล แต่ตนกูอัब्ดุล ราห์มานกลับเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าว่าคอมมิวนิสต์เป็นปัจจัยหลัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เขายังคงเกลียดชังคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมาก และมองว่ากลุ่มดังกล่าวนี้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างชาติ

รัฐบาลได้ประกาศภาวะฉุกเฉินในวันที่ 14 พฤษภาคมและพักเรื่องรัฐธรรมนูญไว้ชั่วคราว รวมถึงต้องเลื่อนการเลือกตั้งในซาบাহ์ และซาราวักออกไปก่อน อำนาจทั้งหมดได้รวมศูนย์ไว้ที่ “สภาปฏิบัติการแห่งชาติ” (National Operation Council - NOC) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีอัब्ดุล ราซัคเป็นหัวหน้าสั่งการ จนในที่สุดก็สามารถฟื้นฟูระเบียบภายในกัวลาลัมเปอร์ได้เมื่อการจลาจลได้ผ่านไปแล้ว 4 วัน

4.3.3 การฟื้นฟูระเบียบการปกครองหลังการก่อจลาจลทางเชื้อชาติ

หลังจากการก่อจลาจล รัฐบาลสหพรรคยังคงทำหน้าที่ปกครองประเทศต่อไป ตันกูอัब्ดุล ราห์มานยังคงทำหน้าที่เป็นนายกรัฐมนตรี แต่อำนาจการสั่งการด้านการฟื้นฟูระเบียบการปกครองอยู่ที่สภาปฏิบัติการแห่งชาติ โดยมีอัब्ดุล ราซัคเป็นหัวหน้า และมีสมาชิกที่มาจากสหพรรคและฝ่ายความมั่นคงทั้งทหารและตำรวจ ถึงแม้ว่าการก่อจลาจลเกิดขึ้นได้เกิดขึ้นอยู่บ้าง แต่ฝ่ายความมั่นคงก็สามารถควบคุมสถานการณ์ได้เสมอมา

สภาปฏิบัติการแห่งชาติได้จัดตั้ง “กรมส่งเสริมเอกภาพแห่งชาติ” (Department of National Unity) เพื่อประกาศอุดมการณ์แห่งชาติในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1970 หรือที่รู้จักกันในนาม “รัฐอนุการา” (Rukunegara – Articles of Faith and State) ซึ่งมีใจความสำคัญดังต่อไปนี้

ประเทศของเรา มาเลเซีย ต้องเสียสละ --- เพื่อจะให้บรรลุความเป็นเอกภาพที่ยิ่งใหญ่ของประชาชนมาเลเซียทุกคน เพื่อจะรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิตของประชาชาติไทย เพื่อจะสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมซึ่งจะแบ่งสรรปันส่วนความมั่งคั่งของประชาชนอย่างเท่าเทียม เพื่อที่จะให้ประชาชาติมีเสรีภาพที่จะเข้าถึงความมั่งคั่ง และความหลากหลายของประเพณีวัฒนธรรม เพื่อสร้างสังคมที่ก้าวหน้าซึ่งจะมุ่งเข้าสู่วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ... เรา ในฐานะประชาชนของชาติ ได้ปฏิญาณว่าจะพยายามให้เกิดความเป็นเอกภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว [ข้อความข้างต้น] โดยมีข้อปฏิบัติเหล่านี้เป็นเครื่องหมายนำทาง ซึ่งก็คือ ... ศรัทธาในพระเจ้าผู้เป็นเจ้า; จงรักภักดีต่อสุลต่าน และประเทศ; เคารพกฎหมายรัฐธรรมนูญ; หลักแห่งกฎหมาย; ประพฤติชอบ และถูกต้องตามหลักศีลธรรม²⁶⁴

²⁶⁴ ข้อความทั้งหมดยึดการแปลจากหนังสือ *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย* ของ ลีโอนาร์ต วาย. อันดา ยา และบาบารา วัดสัน อันดา ยา อ้างอิงจาก ลีโอนาร์ต วาย. อันดา ยา และบาบารา วัดสัน อันดา

ยิ่งไปกว่านั้น สภาปฏิบัติการแห่งชาติยังได้ก่อตั้ง “สภาที่ปรึกษาแห่งชาติ” (National Consultative Council – NCC) เพื่อให้มีการรวมตัวระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในการหารือเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ สภาที่ปรึกษาแห่งชาติวางเป้าหมายว่าจะฟื้นฟูระเบียบการปกครองให้เกิดขึ้นโดยเร็ว และได้ลงมติให้มีการเลือกตั้งในซาบฮ์และซาราวัก ใน ค.ศ. 1970 โดยพรรคที่สามารถเอาชนะการเลือกตั้งได้เป็นพรรคที่พรรคอัมโนให้การสนับสนุน เช่น พรรคอัสโน (United Sabah National Organization – USNO) และ พรรคเอสซีเอ (Sabah Chinese Association - SCA)²⁶⁵ มาตรการที่สภาที่ปรึกษาแห่งชาติได้ทำต่อมาก็คือ การจัดตั้งรัฐสภาใหม่ และการแก้ไขรัฐธรรมนูญห้ามมิให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นที่อ่อนไหว เช่น สิทธิพลเมือง สิทธิพิเศษของชาวมลายู สถานภาพของสุลต่าน สถานภาพของศาสนาอิสลาม และสถานะของภาษามลายูที่เป็นภาษาประจำชาติ อีกทั้งการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังที่กล่าวนี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นว่า สภาที่ปรึกษาแห่งชาติต้องการที่จะปกป้องอุดมการณ์แห่งชาติรูกนเนการาอีกด้วย เมื่อภาวะฉุกเฉินยุติลง รัฐบาลได้จัดตั้งขึ้นใหม่ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1971 โดยมีอับดุล ราซัคเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ และมีเจตจำนงที่จะให้ข้อตกลงรัฐธรรมนูญของสภาที่ปรึกษาแห่งชาติถูกบังคับใช้ในวงที่มาเลเซียก้าวสู่ยุคใหม่นี้ด้วย

4.3.4 การสร้างชาติและปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติของตงกูอับดุล ราห์มาน

ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 แล้วว่า แนวทางการสร้างชาติของตงกูอับดุล ราห์มานคือการรักษาอำนาจนำของชาวมลายู และการใช้กระบวนการต่อรองระหว่างผู้นำเชื้อชาติจีนและอินเดียภายในสหพรรค เพื่อให้เกิดความปรองดอง การศึกษาในส่วนนี้พยายามแสดงให้เห็นถึงการสร้างชาติของตงกูอับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1957 และ 1969 และปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการรักษาความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากแนวทางการสร้างชาติของเขาเอง

ตงกูอับดุล ราห์มานพยายามรักษาอำนาจนำของชาวมลายู ด้วยแนวทางทั้ง 3 ประการ ได้แก่ แนวทางแรก การพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายู รัฐบาลพยายามพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวมลายูด้วยนโยบายที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภคในชนบท การก่อตั้งโครงการเฟลต้าและโครงการมารา รวมถึงการก่อตั้งธนาคารภูมิบุตร อย่างไรก็ตาม

ยา, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 499. อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้ปรับเปลี่ยน แก้ไขบ้างในบางส่วน โดยยึดข้อความภาษาอังกฤษจากหนังสือ *Malaysian Politics: The Second Generation* ของ Means อ้างอิงจาก Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 12 – 13.

²⁶⁵Ibid., 11 – 12.

ตาม รัฐบาลไม่สามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายู ให้เท่าเทียมกับชาวจีนและอินเดียได้ เพราะ รัฐบาลไม่สนับสนุนให้ชาวมลายูเข้าไปแทรกแซงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาวจีน และ อินเดีย Vasil (1980) วิเคราะห์ว่า ชาวมลายูได้รับอำนาจนำในทางการเมือง ขณะที่กลุ่มคนที่มีใช้ ชาวมลายูสามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเสรี Asma Abdullah and Paul B. Pedersen (2003) และ Harding (2012) ได้อธิบายในลักษณะที่คล้ายคลึงกันว่า ชาวมลายูมีอำนาจ ในการควบคุมระบบการเมือง ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษในหลาย ๆ ด้าน ในขณะที่กลุ่มคนที่มีใช้ชาวมลายู ได้รับสิทธิเป็นพลเมือง และสามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจได้อย่างเสรีโดยไม่ถูกแทรกแซง²⁶⁶

แนวคิดดังกล่าวทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจไม่ได้เป็นไปเพื่อปฏิรูปชีวิตความเป็นอยู่และเศรษฐกิจของชาวมลายู แต่เป็นการเน้นให้คนแต่ละเชื้อชาติพัฒนาความสามารถในการ ประกอบอาชีพตามเชื้อชาติของตนเอง กล่าวคือ รัฐบาลช่วยเหลือชาวมลายูในด้านการเกษตรและ ที่ดินทำกิน ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลจะไม่ออกนโยบายเพื่อให้ชาวมลายูเข้าไปแทรกแซงผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจของชาวจีน การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยแนวคิดที่ว่าชาวมลายูและชาวจีนจะไม่ละเมิด ผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำให้ชาวมลายูยังคงอยู่ในภาคการเกษตร และไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ เท่าเทียมกับชาวจีนและชาวอินเดียที่อยู่ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม Vasil (1980) ได้วิเคราะห์ว่า แนวคิดเช่นนี้ของตนกู้อับดุล ราห์มานมีข้อเสียคือ ทำให้ชาวมลายูรู้สึกไม่มั่นใจในความสามารถของ ตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับกลุ่มคนที่มีใช้ชาวมลายู เพราะต้องคอยรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลอยู่ เสมอ²⁶⁷ ในอีกด้านหนึ่ง Vorys (1976) ได้สรุปไว้ว่า ความยากจนของชาวมลายูมาจากทัศนคติที่ไม่ ใส่ใจกับความสำเร็จในชีวิต และบริหารการเงินของตนเองไม่เป็น²⁶⁸

โครงการเฟลต้าและโครงการมาราที่รัฐบาลใช้เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายู ไม่สามารถทำให้ชาวมลายูเข้าไปมีส่วนร่วมในภาคเศรษฐกิจของชาวจีน ในขณะเดียวกัน โครงการต่าง ๆ เหล่านี้กลับทำให้ชาวจีนในหมู่บ้านใหม่ไม่พอใจที่รัฐบาลเน้นพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ของชาวมลายูมากกว่าชาวจีนที่ยากจน แนวคิดดังกล่าวนี้ทำให้ชาวมลายูมองว่ารัฐบาลไม่ได้ แก้ปัญหาให้กับชาวมลายูอย่างจริงจัง เพราะรัฐบาลให้ผลประโยชน์กับชาวจีนมากเกินไป ซึ่ง

²⁶⁶ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงจาก Harding, *The Constitution of Malaysia*, 30 - 31. และ Asma Abdullah and Paul B. Pedersen, *Understanding Multicultural Malaysia: Delights, Puzzles & Irritations*, (Selangor: Pearson/Prentice Hall, 2003), 58.

²⁶⁷ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 221 - 222.

²⁶⁸ Vorys, *Democracy without Consensus*, 227 - 228, 245 - 246.

กลายเป็นประเด็นที่สหพรรคถูกโจมตีเสมอมาจากกลุ่มผู้นำที่สนับสนุนผลประโยชน์ของชาวมลายู เช่น มหาทีร์ บิน โมหะหมัดที่ได้ตำหนิตนกู้อับดุล ราห์มานไว้ว่า “ชาวมลายูเกลียดตนกู้อับดุล ราห์มาน เพราะการกระทำของเขาทำให้ชาวจีนมองว่าตนกู้อับดุล ราห์มานอ่อนแอ จึงเข้ามาโจมตีชาวมลายูได้อีกทั้งชาวมลายูยังเกลียดนโยบายแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ของตนกู้อับดุล ราห์มานอีกด้วย”²⁶⁹

แนวทางที่สอง การผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติด้วยวัฒนธรรม ผ่านนโยบายด้านการศึกษาและภาษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1957 และ 1961 ได้ให้ความสำคัญกับภาษาและวัฒนธรรมของชาวมลายูมากที่สุด เพราะต้องการให้เป็นอัตลักษณ์ของชาติ ซึ่งในที่สุด กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูต้องปรับปรับอัตลักษณ์ดังกล่าวมาเป็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของตนเอง Vasil (1980) กล่าวว่า ในช่วง ค.ศ. 1959 การทำทนายจากดร.ลิมชงยู ในประเด็นที่ต้องการเพิ่มที่นั่งในสภาให้กับสมาชิกของพรรคเอ็มซีเอ และการลาออกของสมาชิกพรรคเอ็มซีเอเพื่อเข้าร่วมพรรคกรรมกรและพรรคพีพีพี อีกทั้งการสูญเสียที่นั่งจำนวนมากของพรรคเอ็มซีเอสู่พรรคกรรมกรและพรรคพีพีพี ทำให้ชาวมลายูกลัวอิทธิพลของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู และผลักดันให้รัฐบาลใช้นโยบายที่สนับสนุนอำนาจนำของชาวมลายูมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1961 จึงบังคับให้โรงเรียนของชาวจีนต้องสอนภาษามลายูและภาษาอังกฤษ เพื่อใช้สอบรับใบประกาศนียบัตรที่รับรองโดยรัฐบาล ซึ่งทำให้ชาวจีนจำนวนมากหมดหวังที่จะให้ภาษาของตนเองถูกยกระดับให้เท่าเทียมกับภาษามลายู²⁷⁰ การที่รัฐบาลผลักดันให้ภาษามลายูมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น สามารถตีความได้อีกว่า พรรคพีเอ็มไอพีดึงคะแนนความนิยมของชาวมลายูไปจากพรรคอัมโน ดังนั้นรัฐบาลจึงออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 1961 เพื่อดึงคะแนนความนิยมของชาวมลายูกลับคืนมาสู่สหพรรค

แนวทางที่สาม การรักษาสีทธิพิเศษของชาวมลายูในรัฐธรรมนูญ แนวทางดังกล่าวนี้ได้กล่าวถึงในบทที่ 3 แล้วว่า ตนกู้อับดุล ราห์มานใช้วิธีการต่อรองกับกลุ่มผู้นำในแต่ละเชื้อชาติ โดยการให้ผลประโยชน์บางประการแก่กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู เช่น เสรีภาพในทางเศรษฐกิจและสิทธิในการเป็นพลเมืองได้ง่ายขึ้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผู้นำในแต่ละเชื้อชาติก็ต้องยอมรับสิทธิพิเศษของชาวมลายู เช่น การสงวนที่ดินให้กับชาวมลายู และโควตาให้การช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่ชาวมลายู เป็นต้น นอกจากนั้น ตนกู้อับดุล ราห์มานยังขับไล่สิงคโปร์ออกจากมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 เพราะเขาเกรงว่า การสนับสนุนให้มาเลเซียเป็นของชาวมาเลเซียของลีควนยูจะทำให้ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติบานปลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งความคิดดังกล่าวสะท้อนได้ให้เห็นว่า เขาไม่ต้องการให้ชาวจีนทำทนายสิทธิพิเศษของชาวมลายู

²⁶⁹ Ibid., 371 – 374.

²⁷⁰ Vasil, *Ethnic Politics in Malaysia*, 214 – 216.

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้กระบวนการต่อรองระหว่างกลุ่มผู้นำเชื้อชาติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความปรองดอง ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างชาติของตงกู้อับดุล ราห์มาน กลับไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้ โดยเฉพาะในช่วงหลัง ค.ศ. 1964 – 1969

ระหว่างการเจรจาเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในรัฐธรรมนูญเอกราช ค.ศ. 1956 สมาชิกพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีบางส่วนมิได้เห็นด้วยกับสิทธิพิเศษของชาวมลายู ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จาก ความคิดของ เอส. เอ็ม. ยง สมาชิกของพรรคเอ็มซีเอ และเค. เอล. ดีเวเซอร์ สมาชิกของพรรคเอ็มไอซี ที่ไม่เห็นด้วยกับการรักษาสิทธิพิเศษของชาวมลายูไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม การแบ่งสรรที่นั่งในสภาให้กับพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีในจำนวนที่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง เมื่อเทียบกับจำนวนที่นั่งของพรรคอัมโนในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1955 และการที่ผู้มีสิทธิออกเสียงจำนวนมากเป็นชาวมลายู ทำให้พรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีไม่มีอำนาจต่อรองด้านผลประโยชน์มากนัก จึงยินยอมให้สิทธิพิเศษของชาวมลายูยังคงมีอยู่ต่อไป

หลังจากที่มลายูได้รับเอกราช ดร.ลิมซงยู ประธานพรรคเอ็มซีเอคนใหม่ จึงต้องการให้ที่นั่งในสภาของพรรคเอ็มซีเอเพิ่มขึ้นจาก 15 ที่นั่ง เป็น 40 ที่นั่ง ซึ่งตงกู้อับดุล ราห์มานยืนกรานปฏิเสธ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึง ข้อจำกัดของตงกู้อับดุล ราห์มานในการเป็นผู้นำที่สามารถไกล่เกลี่ยผลประโยชน์ให้กับคนทุก ๆ เชื้อชาติ เพราะการยินยอมให้ผู้นำจากพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการเมือง ต้องถูกจำกัดไม่ให้มีอัตราส่วนที่ล้าเกิน หรือใกล้เคียงกับสมาชิกของพรรคอัมโนในสภา หลังจากที่สหพรรคชนะการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 สหพรรคได้ไป 52 ที่นั่ง พรรคเอ็มซีเอได้ไป 19 ที่นั่ง และพรรคเอ็มไอซีได้ไป 3 ที่นั่ง

Vorys (1974) ได้วิเคราะห์ให้เห็นว่า การใช้กระบวนการต่อรองของตงกู้อับดุล ราห์มาน กับกลุ่มผู้นำเชื้อชาติอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความปรองดองนั้น ได้แสดงให้เห็นว่า หลังประกาศเอกราช บทบาทของตงกู้อับดุล ราห์มานได้เปลี่ยนมาเป็น “ผู้นำที่คอยไกล่เกลี่ยประเด็นความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ” (Vorys ใช้คำว่า “supra-communal”) เนื่องจาก เขาได้ทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์ข้อตกลงระหว่างคนทั้ง 3 เชื้อชาติภายในรัฐธรรมนูญ และทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยประเด็นความขัดแย้งระหว่างคนทั้ง 3 เชื้อชาติ ซึ่งแต่เดิมนี่เคยเป็นของรัฐบาลอังกฤษ Vorys ได้แสดงให้เห็นตัวอย่างใน 3 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์แรก การเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 ที่ตงกู้อับดุล ราห์มานได้ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในพรรคอัมโน และเอ็มซีเอในกรณีที่ ดร.ลิมซงยูต้องการให้สมาชิกในพรรคเอ็มซีเอมีที่นั่งในสภาเพิ่มขึ้น เหตุการณ์ที่สอง ตงกู้อับดุล ราห์มานขับไล่อับดุล อะซีซ บิน อีสฮักออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการเกษตร เนื่องจากเขาได้ก่อตั้งสหกรณ์ของชาวมลายูเพื่อทำลายระบบพ่อค้าคนกลางของชาวจีน ซึ่งเป็นการละเมิดข้อตกลงที่ชาวมลายูจะไม่แทรกแซงอำนาจทางเศรษฐกิจของชาวจีน และเหตุการณ์ที่สาม ตงกู้อับ

ดุล ราช์มานต้องการสร้างสมดุลระหว่างเชื้อชาติ โดยการให้ภาษาอังกฤษยังคงอยู่ควบคู่กับภาษามลายูในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าคนทุก ๆ เชื้อชาติจะได้ประโยชน์จากพระราชบัญญัติอย่างแท้จริง²⁷¹

อย่างไรก็ตาม การทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยประเด็นความขัดแย้งระหว่างคนทั้ง 3 เชื้อชาติ กลับทำให้ผู้วิจัยสงสัยว่า การทำหน้าที่ดังกล่าวนี้จะป้จจัยที่ทำให้ตนกูอับดุล ราช์มานล้มเหลวในการสร้างชาติหรือไม่ เนื่องจาก เมื่อตนกูอับดุล ราช์มานตัดสินใจมอบประโยชน์บางประการให้กับชาวจีน ชาวมลายูจำนวนมากมักไม่พอใจเขาและกล่าวตำหนิการบริหารงานของเขาอยู่เสมอ

สารนิพนธ์ *บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับดุล ราช์มานกับขบวนการเรียกร้องเอกราชและการรวมชาติของมาเลเซีย ค.ศ. 1951 – 1970* ของ วรรณิ (2005)²⁷² ได้วิเคราะห์ไว้ว่า ตนกูอับดุล ราช์มานมีแนวคิดทางการเมืองที่ต้องการรักษาสิทธิพิเศษของชาวมลายูในขณะเดียวกัน ก็พยายามรักษาเอกภาพทางการเมืองร่วมกับพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี อีกทั้งวรรณิยังบรรยายให้เห็นบทบาทของตนกูอับดุล ราช์มานกับการเมืองมาเลเซีย ระหว่าง ค.ศ. 1951 – 1969 เช่น การเรียกร้องเอกราชให้กับมลายา การกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติ และการสถาปนาสหพันธรัฐมาเลเซีย เป็นต้น อีกทั้ง วรรณิค่อนข้างให้การสรรเสริญตนกูอับดุล ราช์มาน ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า “ตนกูอับดุล ราช์มานได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับชาวมลายูไว้อย่างมากมาย ซึ่งทำให้ชาวมลายูมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จนได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งเอกราชของมาเลเซีย”

อย่างไรก็ตาม เมื่อก้าวถึงการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 วรรณิกลับอธิบายให้เห็นถึงปัจจัยที่มาจากความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ และความขัดแย้งระหว่างชาวมลายูกับชาวจีนมากกว่าที่จะอธิบายถึงปัจจัยที่มาจากตนกูอับดุล ราช์มานเอง

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ตนกูอับดุล ราช์มานล้มเหลวในการสร้างชาติมีความเกี่ยวข้องกับ การใช้กระบวนการต่อรองของตนกูอับดุล ราช์มาน กับผู้นำเชื้อชาติจีนและอินเดีย ด้วยสาเหตุทั้ง 2 ประการดังนี้

ประการแรก หลังการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1964 ลีควนยูได้รณรงค์ให้กลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายูหลาย ๆ กลุ่มในมาเลเซียเริ่มทำทนายสิทธิพิเศษของชาวมลายู ด้วยนโยบาย “มาเลเซียของชาวมลายู” ลีควนยูต้องการเข้าไปแทนที่พรรคเอ็มซีเอในสหพรรค เพราะเขามองว่าพรรคเอ็มซีเอไม่สามารถปกป้องผลประโยชน์ของชาวจีนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กระบวนการ

²⁷¹ Vorys, *Democracy without Consensus*, 164, 177, 205.

²⁷² วรรณิ, “บทบาทและความคิดทางการเมืองของตนกู อับดุล ราช์มาน”.

ต่อรองดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของผู้นำในสหพรรค มิใช่เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู ถึงแม้ว่าลี้กวนยูถูกขับไล่ออกจากมาเลเซียในค.ศ. 1965 แต่การรณรงค์ที่ต้องการสร้างมาเลเซียของชาวมลายูได้เป็น “แรงบันดาลใจ” ให้กับชาวจีนจำนวนมากที่ต่อต้านการปกครองของรัฐบาลที่นำโดยสหพรรค ซึ่งเห็นได้จากการก่อตั้งพรรคดีเอพีที่มีจุดยืนว่าต้องการสร้างมาเลเซียของชาวมลายูในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1969 และนโยบายของพรรคพีพีพีที่เปลี่ยนมาหาเสียงเลือกตั้งในประเด็นมาเลเซียของชาวมลายูในการเลือกตั้ง ค.ศ. 1969 หลัง ค.ศ. 1964 พรรคการเมืองของกลุ่มคนที่มีเชื้อชาวมลายู เช่น พรรคดีเอพี และพรรคเกอร์คาณ และพรรคพีพีพี ได้กลายมาเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านสำคัญ ที่ทำให้สหพรรคเสียคะแนนเป็นจำนวนมาก ในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1969 และเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969

ประการที่สอง จากปัจจัยข้างต้นที่ลี้กวนยูเข้ามาเป็นแรงบันดาลใจให้กับชาวจีนจำนวนมาก ต่อต้านสิทธิพิเศษของชาวมลายู เป็นผลให้ทุกครั้งที่เกิดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ หลังการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1964 ตนกูอับดุล ราห์มานต้อง “ยอม” มอบผลประโยชน์ หรือ “เข้าข้าง” ชาวจีนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นผลให้เขาไม่สามารถรักษาอำนาจนำของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนมากที่สุดมี 2 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์แรกใน ค.ศ. 1967 ตนกูอับดุล ราห์มานยังคงให้ภาษาอังกฤษอยู่คู่กับภาษามลายูในพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ เพราะเขาต้องการสร้างสมดุลระหว่างเชื้อชาติ โดยต้องการให้คนทุก ๆ เชื้อชาติได้ประโยชน์จากพระราชบัญญัตินี้ และไม่ต้องการให้พรรคฝ่ายค้านอื่น ๆ โจมตีพรรคเอ็มซีเอ เหตุการณ์ที่สองใน ค.ศ. 1968 เขายินยอมทำตามข้อเรียกร้องของกลุ่มผู้นำชาวจีน ในการให้อภัยโทษแก่นักโทษเยาชนชาวจีนในคดีก่อกบฏร่วมกับอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผลให้ชาวมลายูไม่พอใจเขาเป็นอย่างมาก

จากการศึกษา ความคิดของตนกูอับดุล ราห์มานพบว่า เขารู้สึกเสียใจที่ยอมให้ผลประโยชน์กับชาวจีนไปบ้างแล้ว เช่น การให้อภัยโทษแก่นักโทษชาวจีนทั้ง 11 คน ใน ค.ศ. 1968 แต่ชาวจีนโดยเฉพาะกลุ่มคอมมิวนิสต์และพรรคฝ่ายค้าน กลับยังก่อความไม่สงบ จนเหตุการณ์บานปลายไปสู่การก่อกบฏทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969²⁷³ ถึงแม้ว่าตนกูอับดุล ราห์มานค่อนข้างเป็นมิตรกับชาวจีน โดยเฉพาะชาวจีนที่สนับสนุนรัฐบาลและพรรคเอ็มซีเอ ซึ่งได้ระบุไว้ในอัตชีวประวัติว่า “ข้าพเจ้ายอมเสี่ยงที่จะสูญเสียทุก ๆ ที่นั่น มากกว่าที่จะเสียความเป็นมิตรกับชาวจีน เพราะในความคิดของข้าพเจ้า นั้นเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ถึงความสุข”²⁷⁴ อย่างไรก็ตาม เขาไม่เป็นมิตรกับชาวจีนที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐบาล ซึ่งส่วนใหญ่คือ กลุ่มคอมมิวนิสต์และชาวจีนจากพรรคฝ่ายค้านหัว

²⁷³ Abdul Rahman, *May 13 Before and After*, 10 – 11.

²⁷⁴ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 91.

รุนแรง ใน ค.ศ. 1969 ตนกูอับลุ ราห์มานได้ตำหนิคอมมิวนิสต์และชาวจีนที่เป็นต้นเหตุของการก่อจลาจลทางเชื้อชาติไว้ว่า

... เราไม่เคยปรารถนาพวกคอมมิวนิสต์ และเดี๋ยวนี้ก็ไม่ปรารถนาให้มะเร็งร้ายทางการเมืองนี้เติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็วในร่างกายของชาติเรา ... เราต้องระมัดระวังตลอดเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้ความคิดแบบคอมมิวนิสต์มีอิทธิพลและขยายตัวเข้ามาสู่ความคิดและหัวใจของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของพวกเรา²⁷⁵

นอกจากกลุ่มคอมมิวนิสต์แล้ว ตนกูอับลุ ราห์มานยังเห็นว่า พรรคฝ่ายค้านของกลุ่มคนที่มีเชื้อชวามลายูยังเป็นสาเหตุของการจลาจลระหว่างเชื้อชาติเช่นกัน โดยเขากล่าวไว้ว่า “การรวมตัวกันของกลุ่มคอมมิวนิสต์ที่เดินขบวนในพิธีศพของชาวจีน และการเฉลิมฉลองชัยชนะพรรคเกอราคาน และพรรคดีเอพี เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการจลาจลที่รุนแรง ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในเมืองกัวลาลัมเปอร์ที่แสนสงบสุข”²⁷⁶

ตนกูอับลุ ราห์มานเห็นว่า อุปสรรคที่แท้จริงของการสร้างชาติก็คือ คอมมิวนิสต์และกลุ่มชาวจีนพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งเขาได้ระบุไว้ในอัตชีวประวัติว่า

เมื่อมีคนถามข้าพเจ้าว่า สิ่งใดที่เป็นปัญหาหลักในประเทศนี้ ข้าพเจ้าตอบได้เลยว่า มาเลเซียประกอบไปด้วยประชากรหลายเชื้อชาติ แต่ตลอดมา ภัยของประเทศนี้คือกลุ่มคนที่ต่อต้านชาติ ผู้ซึ่งพร้อมที่จะฉวยโอกาสและสร้างปัญหาอยู่เสมอ แต่เมื่อเศรษฐกิจของมาเลเซียเข้มแข็ง พวกเขาแทบจะไม่มีโอกาสที่จะทำได้ อย่ารักก็ตาม ถ้าเศรษฐกิจเสียหาย พวกเขาจะฉวยโอกาสทันที กลุ่มคนที่ต่อต้านชาติเหล่านี้ได้ทำมาแล้วก่อนหน้านี้ และพวกเขาจะทำกันอีกครั้งหรืออย่างน้อยพวกเขาก็จะพยายามทำกันอีกครั้งหนึ่ง

ตอนนี้พวกเขามีอยู่เป็นจำนวนมาก และรีบที่จะฉวยโอกาสทุก ๆ โอกาสเพื่อก่อความวุ่นวาย พวกเขาได้ทำมาแล้วในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1969 เมื่อพวกเขาารู้ตัวว่าไม่สามารถชนะการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย พวกเขาจึงตัดสินใจที่จะทำลายมันเสีย แต่ขอขอบคุณพระเจ้า! ที่พวกเขาทำไม่สำเร็จ²⁷⁷

²⁷⁵ Abdul Rahman, *May 13 Before and After*, 5, 9.

²⁷⁶ *Ibid.*, 200.

²⁷⁷ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 85 – 86.

การให้ผลประโยชน์แก่ชาวจีนในช่วงหลัง ค.ศ. 1964 ทำให้ตงกู้อับดุล ราห์มาน ไม่สามารถรักษาอำนาจนำของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่ การรักษาความปรองดองระหว่างกลุ่มผู้นำ ชาวจีนและอินเดีย การปฏิเสศที่จะจับกุมสิทธิควนยู การปฏิเสศที่จะผลักดันให้ภาษามลายูเป็นภาษา ประจำชาติเพียงหนึ่งเดียว และการให้อภัยโทษแก่นักโทษชาวชนจีน ทำให้ชาวมลายูจำนวนมากมอง ว่า ตงกู้อับดุล ราห์มานไม่สามารถรักษาอำนาจนำของพวกเขาไว้ได้ และพยายามมองหาผู้นำใหม่ที่ สนับสนุนผลประโยชน์ของพวกเขาได้อย่างเต็มที่มากกว่า

หลังการก่อจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ตงกู้อับดุล ราห์มานถูกกล่าวหาว่า บริหารประเทศผิดพลาด ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จากจดหมายที่มหาธีร์ บิน โมหะหมัดเขียนตำหนิตงกู้อับดุล ราห์มานไว้อย่างรุนแรงในวันที่ 17 มิถุนายน ค.ศ. 1969 ซึ่งสรุปใจความได้ว่า

ชาวมลายูเกลียดตงกู้อับดุล ราห์มาน เพราะการกระทำของเขาทำให้ ชาวจีนมองว่าตงกู้อับดุล ราห์มานอ่อนแอ จึงเข้ามาโจมตีชาวมลายูได้ อีกทั้งชาวมลายูยังเกลียดนโยบายแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ของตงกู้อับดุล ราห์มานอีกด้วย ชาวมลายูได้เห็นไปไหนไปไหนให้กับพรรคพีเอ็มไอพีมากกว่า พวกเขาต้องการให้ตงกู้อับดุล ราห์มานลาออก และต้องการให้พรรคเอ็มซีเอออกไปจากรัฐบาลอีกด้วย²⁷⁸

ความไม่พอใจต่อตงกู้อับดุล ราห์มานได้ขยายวงกว้างออกไป จนถึงขั้นที่กลุ่ม นักศึกษาได้ออกมาเดินขบวนต่อต้าน เมื่อเหตุการณ์ความวุ่นวายในกัวลาลัมเปอร์เริ่มเข้าสู่ภาวะปกติ ตงกู้อับดุล ราห์มานตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ. 1970 และเดินทางไปรับ ตำแหน่งเป็นเลขาธิการในโอไอซีที่ซาอุดีอาระเบีย ความล้มเหลวในการสร้างความปรองดองระหว่าง เชื้อชาติเป็นผลให้นายกรัฐมนตรีอับดุล ราซัค (ดำรงตำแหน่งระหว่างค.ศ. 1970 - 1976) แก้ไขปัญหา ด้วยการออกนโยบายเศรษฐกิจใหม่ การสร้างพรรคแนวร่วมแห่งชาติ และการสั่งห้ามไม่ให้มีการ วิจารณ์อย่างเปิดเผยในประเด็นอ่อนไหวทางเชื้อชาติ ซึ่งเป็นผลให้หลัง ค.ศ. 1970 ความขัดแย้ง ระหว่างเชื้อชาติเบาบางลง ด้วยการผลักดันให้ชาวมลายูมีอำนาจนำในด้านการเมือง และเศรษฐกิจ มากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ อย่างแท้จริง

เพราะฉะนั้น การสร้างชาติของตงกู้อับดุล ราห์มานระหว่าง ค.ศ. 1957 - 1969 จึงเป็นการรักษาอำนาจนำของชาวมลายู โดยการการพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายู การผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติด้วยวัฒนธรรมผ่านนโยบายด้านการศึกษาและภาษา และการ รักษาสิทธิพิเศษของชาวมลายู ในขณะเดียวกัน เขายังพยายามใช้กระบวนการต่อรองระหว่างกลุ่ม

²⁷⁸ Vorys, *Democracy without Consensus*, 371 – 374.

ผู้นำเชื้อชาติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความปรองดอง แต่แนวทางดังกล่าวนี้กลับเป็นปัญหา เนื่องจากลี้กวนยู ได้กลายมาเป็นแรงบันดาลใจให้กับชาวจีนจำนวนมากต่อต้านสิทธิพิเศษของชาวมลายู อีกทั้งยังเป็น ปัจจัยที่ทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานไม่สามารถรักษาอำนาจนำของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่ เพราะเขา ต้องพยายามให้ผลประโยชน์กับชาวจีนบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดการต่อต้านจากชาวจีนบานปลาย ซึ่งท้ายที่สุด แล้ว กลับทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานต้องถูกประณามจากชาวมลายู และชาวจีนที่ไม่พอใจ จนทำให้เขา ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

บทที่ 5

บทบาทการส่งเสริมความเป็นเอกภาพภายในพรรคอัมโนของตงกูอับดุล ราห์มาน ค.ศ. 1970 – 1990

หลังจากที่ตงกูอับดุล ราห์มานลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ. 1970 เขาได้เป็นเลขาธิการในองค์กรการประมุขอิสลามโอไอซี ที่เมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และทำงานในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ อีกทั้งยังเป็นประธานในองค์กรเปอร์คิม (the Malayan Muslim Welfare Organization - PERKIM) ในบทที่ 5 นี้มุ่งที่จะศึกษาว่า ตงกูอับดุล ราห์มานมีบทบาทอย่างไรต่อการสร้างชาติมาเลเซียในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1970 - 1990

5.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองของมาเลเซียหลัง ค.ศ. 1970

การก่อจลาจลทางเชื้อชาติปี 1969 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในมาเลเซีย สภาปฏิบัติการแห่งชาติที่นำโดยอับดุล ราซัค ซึ่งมีอำนาจในการรักษาความสงบภายในประเทศหลังการก่อจลาจล ได้วางโครงการและนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่จะให้ชาวมลายูมี “อำนาจนำ” ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในมาเลเซีย อันเป็นผลให้การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางเชื้อชาติที่เคยเป็นมาในสมัยของตงกูอับดุล ราห์มานถูกยกเลิกแทบทั้งหมด ตั้งแต่ ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองดังต่อไปนี้

5.1.1 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางเศรษฐกิจหลัง ค.ศ. 1970

ความไม่พอใจของชาวมลายูต่อสภาพเศรษฐกิจของตนเอง เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจลาจลทางเชื้อชาติ รัฐบาลที่นำโดยนายกรัฐมนตรีอับดุล ราซัค (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ค.ศ. 1970 - 1976) จึงร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่เรียกว่า “นโยบายเศรษฐกิจใหม่” ซึ่งเริ่มบังคับใช้ใน ค.ศ. 1971 และอยู่ภายใต้ “แผนมาเลเซียฉบับที่ 2” (The Second Malaysia Plan) เป้าหมายโดยทั่วไปของนโยบายเศรษฐกิจใหม่มี 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก ลดและกำจัดความยากจนให้แก่ชาวมลายู โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ อีกทั้งยังต้องการเพิ่มรายได้และการจ้างงานให้แก่ชาวมลายู

ประการที่สอง พัฒนาเศรษฐกิจให้มากพอที่จะลดและกำจัดการแบ่งหน้าที่ของคนแต่ละเชื้อชาติในทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างสมดุลในสังคมมาเลเซีย²⁷⁹

นัยของการสร้างความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจของชาวมาเลเซียแท้จริงแล้วคือ การพัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายูให้เท่าเทียมกับชาวจีนและชาวอินเดีย รัฐบาลได้ทุ่มงบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคและการเกษตรในชนบท นโยบายเศรษฐกิจใหม่ต้องการให้ชาวมลายูมีส่วนร่วมในภาคเศรษฐกิจของคนเชื้อชาติอื่น ๆ โดยการให้ชาวมลายูได้รับโควตาเข้าทำงานในบริษัท อีกทั้งยังสนับสนุนให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนภายในประเทศ ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยให้ชาวมลายูได้รับส่วนแบ่งในการลงทุนร่วมด้วย²⁸⁰ รัฐบาลได้สนับสนุนและก่อตั้งหน่วยงานจำนวนมากเพื่อช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจให้กับชาวมลายู โครงการมาราและธนาคารภูมิบุตรยังคงมีอยู่ต่อไป ซึ่งช่วยให้ชาวมลายูมีส่วนร่วมในด้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ นอกจากนี้รัฐบาลยังก่อตั้ง “บริษัทความเท่าเทียมแห่งชาติ” หรือ “พีเอ็นบี” (National Equity Corporation หรือ Permodalan Nasional Berhad - PNB) ในปี 1978 และ “กองทุนสินเชื่อแห่งชาติ” (National Trust Fund) ในปี 1981 เพื่อให้ชาวมลายูสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุนของบริษัทต่างชาติอีกด้วย

นโยบายเศรษฐกิจใหม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาวมลายู อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มคนที่มีโชวมลายูจะไม่ได้เสียผลประโยชน์มากนัก แต่พวกเขากลับไม่พอใจนโยบายดังกล่าว เพราะรัฐบาลได้ทำให้ชาวมลายู “แทรกแซง” เข้ามาในพื้นที่ทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนที่มีโชวมลายู ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจพวกเขาได้ในอนาคต²⁸¹

5.1.2 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางการเมืองหลัง ค.ศ. 1970

สภาพปฏิบัติการแห่งชาติเห็นว่า การจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นอ่อนไหวเกี่ยวกับเชื้อชาติได้อย่างเปิดเผย ดังนั้น สภาพปฏิบัติการแห่งชาติจึงได้ตกลงร่วมกันว่า จะออกกฎหมายห้ามการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิพิเศษของชาวมลายู และสิทธิการเป็นพลเมืองของคนที่มีโชวมลายูอย่าง

²⁷⁹ อ้างอิงจาก ลีโอนาร์ด วาย. อันดาเย และ บาบารา วัดสัน อันดาเย, *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*, 505 – 507, 519. และ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 23 – 27.

²⁸⁰ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 139 – 141.

²⁸¹ Ibid.

เปิดเผย และยังปกป้องมิให้มีการวิจารณ์อุดมการณ์แห่งชาติ หรือรุกรานการอีกด้วย²⁸² นอกจากนี้ ยังมี การประชุมเพื่อตกลงให้วัฒนธรรมของชาติมีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมของชาวมลายู โดยมีศาสนาอิสลามเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติ²⁸³

การจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ได้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลที่นำโดยสหพรรคไม่สามารถปกครองมาเลเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเห็นได้จากการที่ชาวมลายูไม่พอใจในผลประโยชน์ของเชื้อชาติตนเองตามนโยบายของรัฐบาล ในขณะเดียวกันผลการเลือกตั้งใน ค.ศ. 1969 ก็แสดงให้เห็นว่า พรรคเอ็มซีเอ และพรรคเอ็มไอซีสูญเสียคะแนนให้กับพรรคฝ่ายค้านเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม พรรคเอ็มโนยังคงรักษาบทบาทนำในสังคมชาวมลายูได้เช่นเดิม ซึ่งแตกต่างจากพรรคเอ็มซีเอและพรรคเอ็มไอซีที่สูญเสียความนิยมจากคนในเชื้อชาติตนเอง นอกจากนี้หัวหน้าพรรคของทั้งสองพรรคก็เริ่มไม่เป็นที่นิยมของสมาชิกภายในพรรคของตนอีกด้วย

การสูญเสียคะแนนนิยมในกลุ่มเชื้อชาติตนเองของพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี ทำให้สภาพปฏิบัติการแห่งชาติซึ่งนำโดยอับดุล ราซัคต้องการทำงานร่วมกับพรรคการเมืองกลุ่มใหม่ ๆ ที่ได้รับความนิยมในระดับรัฐ พรรคดีเอพีไม่ยอมทำงานร่วมกับสหพรรค สหพรรคได้เริ่มเจรจาร่วมกับ “พรรคเกอร์ราคาน” ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1972 ในปีนี้ พรรคเกอร์ราคานได้รับที่นั่งเป็นจำนวนมากในการเลือกตั้งในค.ศ. 1969 สหพรรคจึงต้องการให้พรรคเกอร์ราคานเข้าทำงานร่วมกับพรรคตน โดยให้ข้อแลกเปลี่ยนว่า สหพรรคจะส่งตัวแทนเข้ามาทำงานร่วมกับพรรคเกอร์ราคานในสภการบริหารแห่งรัฐ ซึ่งแม้ว่าสหพรรคจะไม่อนุญาตให้พรรคเกอร์ราคานส่งตัวแทนเข้ามาทำงานในระดับสหพันธ์ แต่สหพรรคจะพัฒนาสาธารณูปโภคอย่างเต็มที่ให้กับปีนัง “พรรคพีพีพี” ได้รับความนิยมในรัฐเปรัก โดยเฉพาะในเมืองอีโปห์ (Ipoh) สหพรรคเจรจาร่วมกับพรรคพีพีพีจนเป็นผลสำเร็จในเดือนเมษายน ค.ศ. 1972 โดยให้ข้อแลกเปลี่ยนว่า พรรคพีพีพีจะได้รับ 1 ที่นั่งในสภการบริหารแห่งรัฐ โดยที่สหพรรคจะได้รับ 3 ที่นั่งในสภาเทศบาลเมืองอีโปห์ สหพรรคสามารถเจรจาร่วมกับ “พรรคปาส” เป็นผลสำเร็จในรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู รัฐปะลิส และรัฐเกดะห์ โดยให้ข้อแลกเปลี่ยนว่า พรรคปาสสามารถเข้าทำงานเป็นรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ และตำแหน่งอื่น ๆ ในระดับรัฐบาลได้²⁸⁴

ตั้งแต่ ค.ศ. 1970 – 1974 สหพรรคได้พรรคแนวร่วมใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น “พรรคแนวร่วมแห่งชาติ” จึงถูกก่อตั้งขึ้นในมิถุนายน ค.ศ. 1974 ซึ่งประกอบไปด้วย 9 พรรค ได้แก่

²⁸² Ibid., 132 – 134.

²⁸³ Ibid., 133.

²⁸⁴ Ibid., 145 – 148.

พรรคอัมโน พรรคเอ็มซีเอ พรรคเอ็มไอซี พรรคปาส พรรคพีพีพี พรรคเกอร์าคาน พรรคเอสยูพีพี (SUPP) พรรคพีบีบี (PBB) และพรรคพันธมิตรซาบารห์ (the Sabah Alliance Party) การเลือกตั้ง ค.ศ. 1969 ได้แสดงให้เห็นว่า พรรคฝ่ายค้านกำลังมีอำนาจเพิ่มมากขึ้นจนสามารถท้าทายสหพรรคได้ ดังนั้นการก่อตั้งพรรคแนวร่วมแห่งชาติจึงสะท้อนให้เห็นได้ว่า นอกจากพรรคอัมโนต้องการพรรคแนวร่วมที่มีประสิทธิภาพมากกว่าพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซีแล้ว²⁸⁵ ส่วนหนึ่งพรรคอัมโนยังต้องการให้พรรคอื่น ๆ เข้ามา “ถ่วงดุลอำนาจกันเอง” เพื่อลดการต่อต้านจากพรรคฝ่ายค้าน โดยให้การสนับสนุนแก่พรรคอัมโน จนทำให้พรรคอัมโนมีอำนาจมากที่สุด

กลุ่มผู้นำในพรรคอัมโนได้พิจารณาแล้วว่า สหพรรคเสียความนิยมเป็นอย่างมาก ในระดับรัฐให้กับพรรคฝ่ายค้าน เช่น พรรคเกอร์าคานได้รับคะแนนอย่างมากในปีนั้น ส่วนพรรคปาสได้รับคะแนนอย่างมากในรัฐกลันตัน รัฐตลังกานู รัฐปะลิส และรัฐเกดะห์ ดังนั้นพรรคอัมโนต้องปรับกลยุทธ์ โดยการรวมพรรคฝ่ายค้านเข้ามาทำงานร่วมกับสหพรรคในพรรคแนวร่วมแห่งชาติ ซึ่งจะส่งผลให้พรรคอัมโนสามารถมีส่วนร่วมในการ “แทรกแซง” เข้าไปทำงานในรัฐต่าง ๆ ได้ กลยุทธ์เช่นนี้ของพรรคอัมโน ทำให้การเมืองหลัง ค.ศ. 1970 พรรคอัมโนมีอำนาจมากขึ้น ซึ่งเป็นผลให้พรรคสามารถผลักดันให้ชาวมลายูได้รับสิทธิ และผลประโยชน์มากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ เป็นอย่างมาก²⁸⁶

เพราะฉะนั้น การใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ การก่อตั้งพรรคแนวร่วมแห่งชาติ การห้ามวิจารณ์ประเด็นอ่อนไหวทางเชื้อชาติ และการสนับสนุนให้วัฒนธรรมมลายูเป็นวัฒนธรรมของชาติ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แสดงให้เห็นว่า ชาวมลายูมีอำนาจนำเหนือคนเชื้อชาติอื่น ๆ อย่างมาก และการเมืองมาเลเซียกลายเป็นการเมืองของชาวมลายูไปโดยปริยาย อย่างไรก็ตาม อำนาจนำของชาวมลายูกลับมีจุดอ่อนและมีความแตกแยกที่ส่งผลต่อความเป็นเอกภาพในสังคมชาวมลายู ซึ่งแสดงให้เห็นผ่าน 2 เหตุการณ์ที่สำคัญในการเมืองของชาวมลายูได้แก่ พรรคปาสแยกตัวออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติระหว่าง ค.ศ. 1976 – 1978 และการแยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987

5.2 บทบาทการส่งเสริมความเป็นเอกภาพภายในในพรรคอัมโนของตงกูอับลุ ราห์มาน

หลังจากที่ตงกูอับลุ ราห์มานลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการในองค์การการประชุมอิสลามไอโอซี เขาได้กลับมาเป็นประธานในคณะกรรมการของบริษัทของหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ ซึ่ง

²⁸⁵ Ibid.

²⁸⁶ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 27 – 32.

เป็นหนังสือพิมพ์ที่ก่อตั้งโดยพรรคเอ็มซีเอ เขาเขียนบทความในหนังสือพิมพ์ทุก ๆ วันจันทร์ เพื่อวิจารณ์การเมืองมาเลเซีย การเมืองของชาวมลายู ศาสนา สังคม และบอกเล่าประสบการณ์ในอดีต จากการศึกษาพบว่า บทความส่วนใหญ่ของเขาวินิจฉัยการเมืองของชาวมลายูนั้น ให้ความสำคัญกับ “เอกภาพ” ภายในพรรคเอ็มโน เพราะเขาไม่ต้องการให้พรรคแตกแยก และเปลี่ยนแนวคิดไปจากสมัยที่เขายังเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเขาได้ระบุไว้ว่า

ความเคลื่อนไหวใด ๆ ที่แตกต่างจากนโยบายเดิมของพรรคเอ็มโนอาจจะก่อให้เกิดอันตราย ดังนั้นผู้นำในทุกวันนี้จะต้องระมัดระวังก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งใด ๆ ก็ตาม ดังที่ข้าพเจ้ามีโอกาสได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่า ทุกวันนี้มีสมาชิกจำนวนมากในพรรคเอ็มโนที่เป็นสมาชิกใหม่ หลาย ๆ คนมาจากพรรคที่มีแนวคิดฝ่ายซ้าย ซึ่งไม่เคยทำงานร่วมกับพรรคเอ็มโนมาก่อน หรือเป็นบุคคลที่เคยต่อต้านนโยบายของพรรคเอ็มโน เสมอมา ... บางครั้ง ไม่ช้าก็เร็ว สิ่งนี้ [ความเปลี่ยนแปลงภายในพรรค] ต้องเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดความขัดแย้งตามมา²⁸⁷

การเขียนบทความวิจารณ์การเมืองในพรรคเอ็มโนและชาวมลายู ได้สะท้อนให้เห็นว่าเขาพยายามให้ความคิดของตนเองมีอิทธิพลในการเมืองมาเลเซียไม่มากนักน้อย ดังที่ Cheah (2002) วิเคราะห์ไว้ว่า

เมื่อช่วงเวลาที่เขา [ตนกูอับดุล ราห์มาน] ดำรงตำแหน่ง [เลขาธิการในองค์กรการประชุมอิสลามโอไอซี] ลีนสุตลง ตนกูอับดุล ราห์มานกลับมาที่มาเลเซีย และใช้ชีวิตวัยเกษียณของเขา แต่หลังจากนั้นไม่นาน เขาได้นำพาตนเองเข้าไปเล่นบทบาทที่มีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังการเมือง เขาได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานในคณะกรรมการของบริษัทหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่มีชื่อว่า ‘เดอะสตาร์’ เขาเริ่มเขียนคอลัมน์ประจำสัปดาห์ที่มีผู้อ่านเป็นจำนวนมาก ซึ่งเขาใช้เนื้อที่ดังกล่าวในการแสดงความคิดเห็นการเมืองในท้องถิ่น และถกเถียงถึงประสบการณ์ และบทบาทในอดีตที่ได้ทำงานในรัฐบาล²⁸⁸

การวิเคราะห์ของ Cheah (2002) สอดคล้องกับงานเขียนของ Sheppard (1987) ที่กล่าวไว้ว่า “บทความของตนกูอับดุล ราห์มานที่เขียนขึ้นในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมากในมาเลเซีย”²⁸⁹ การวิเคราะห์ดังกล่าวมีเหตุผล เนื่องจากผู้ศึกษาได้

²⁸⁷ Abdul Rahman, *Viewpoints*, 77, 95.

²⁸⁸ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 174.

²⁸⁹ Sheppard, *Tunku: A Pictorial Biography, 1957 – 1987*, 130 – 131.

สังเกตว่า นอกจากตนกูอับดุล ราห์มานจะตีพิมพ์บทความของเขาในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ เขายังนำเอาบทความของเขาในหนังสือพิมพ์ มาตีพิมพ์ซ้ำใหม่เป็นอัตชีวประวัติของเขา ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันกับที่เขาเขียนบทความในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ ตัวอย่างเช่น งานเขียน *Looking Back: Monday Musing and Memories* ตีพิมพ์ในค.ศ. 1977 เป็นงานเขียนที่เรียบเรียงขึ้นใหม่โดยใช้บทความของตนกูอับดุล ราห์มานในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ตั้งแต่ ค.ศ. 1974 – 1976²⁹⁰ งานเขียน *As a Matter of Interest* ตีพิมพ์ในค.ศ. 1981 เป็นงานเขียนเรียบเรียงขึ้นใหม่ โดยใช้บทความของตนกูอับดุล ราห์มานในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ตั้งแต่ ค.ศ. 1977 – 1980²⁹¹ ดังนั้น การเขียนบทความในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ และการเรียบเรียงบทความของเขาเป็นอัตชีวประวัติ จึงสะท้อนให้เห็นว่า ตนกูอับดุล ราห์มานพยายามให้ความคิดของเขามีอิทธิพลในการเมืองไม่มากนักน้อย

การส่งเสริมความเป็นเอกภาพในพรรคอัมโน สามารถเห็นได้จากตัวอย่างเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ เหตุการณ์ความขัดแย้งภายในพรรคอัมโนระหว่าง ค.ศ. 1970 - 1980 การแยกตัวของพรรคปาส (Malaysian Islamic Party – PAS) ออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติ ค.ศ. 1977 และการแยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987 เป็นต้น

5.2.1 ความขัดแย้งภายในพรรคอัมโนระหว่าง ค.ศ. 1970 - 1980

ความขัดแย้งภายในพรรคอัมโนเริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยที่อับดุล ราซัคเป็นนายกรัฐมนตรี ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 5.1 แล้วว่า เมื่ออับดุล ราซัคเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีหลังการจลาจลระหว่างเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 เขาได้เปลี่ยนแปลงนโยบายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น การใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ การก่อตั้งพรรคแนวร่วมแห่งชาติ การห้ามวิจารณ์ประเด็นอ่อนไหวทางเชื้อชาติ และการสนับสนุนให้วัฒนธรรมมลายูเป็นวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้ชาวมลายูได้รับผลประโยชน์และสิทธิพิเศษอย่างเต็มที่

อับดุล ราซัคได้สร้างความเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างจากสมัยที่ตนกูอับดุล ราห์มานเป็นนายกรัฐมนตรีคือ การนำผู้นำชาวมลายูที่เคยถูกไล่ออกจากพรรคอัมโนในสมัยของตนกูอับดุล ราห์มาน กลับเข้ามารับตำแหน่งสำคัญในพรรคอัมโนและในรัฐบาล ขณะเดียวกัน ผู้นำชาวมลายูเดิมที่เคยรับตำแหน่งสำคัญในสมัยตนกูอับดุล ราห์มาน กลับได้รับตำแหน่งที่สำคัญน้อยลงมา หรือบางคนก็ลาออกไปจากการเมืองมาเลเซีย²⁹² อับดุล ราซัคได้นำเอามหาธีร์ บิน โมหะหมัด และมุซา ฮิตัม

²⁹⁰ Abdul Rahman, *Looking Back: Monday Musing and Memories*.

²⁹¹ Abdul Rahman, *As a Matter of Interest*.

²⁹² Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 129 - 130.

(Musa Hitam) กลับเข้ามารับตำแหน่งสำคัญในพรรคอัมโนและรัฐบาล บุคคลทั้งสองเคยถูกไล่ออกจากพรรคอัมโนในสมัยตนกูอับดุล ราห์มานเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะทั้งคู่ตำหนิว่า ตนกูอับดุล ราห์มานเป็นต้นเหตุของการจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 มุซา ฮิตัมได้กลับเข้ามารับตำแหน่งรองประธานพรรคอัมโนสาขาเยาวชน (Deputy Chairman of UMNO Youth) และใน ค.ศ. 1973 เขาได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Deputy Minister for Trade and Industry) ใน ค.ศ. 1974 มหาทีร์ บิน โมหะหมัดได้รับตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ

อย่างไรก็ตาม ผู้นำชาวมลายูเดิมที่เคยรับตำแหน่งสำคัญ ๆ ในสมัยของตนกูอับดุล ราห์มานกลับถูกไล่ออก หรือได้รับตำแหน่งที่สำคัญน้อยลงมาในพรรคอัมโนและรัฐบาล เช่น เซนู อับดุล ราห์มาน (Senu Abdul Rahman) ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสารสนเทศและการออกอากาศ (Minister of Information and Broadcasting) และรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรมเยาวชน และกีฬา (Minister of Culture, Youth and Sports) แต่หลังการเลือกตั้ง ค.ศ. 1978 เขาได้ลาออกจากคณะรัฐมนตรี และโมหะเหม็ด เคียร์ โจฮารี (Mohamed Khir Johari) ได้รับตำแหน่งเป็นสมาชิกในรัฐสภา จนกระทั่งลาออกใน ค.ศ. 1982²⁹³

นอกจากนั้นอับดุล ราซิกยังก่อตั้ง “หน่วยงานปราบปรามทุจริต” (Anti-Corruption Agency - ACA) ใน ค.ศ. 1970 เพื่อตรวจสอบคดีทุจริตของนักการเมือง เช่น ดาตุก ฮารัน อิดริส (Datuk Harun Idris) ผู้นำชาวมลายูที่ดำรงตำแหน่งมุขมนตรีแห่งรัฐสลังงอร์ ตั้งแต่สมัยที่ตนกูอับดุล ราห์มานเป็นนายกรัฐมนตรี ดาตุก ฮารัน อิดริสถูกกล่าวหาในคดีทุจริตเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของพรรคอัมโนในทางที่ผิด และถูกกล่าวหาว่าทุจริตในการใช้เงินเพื่อสนับสนุนการแข่งขันชกมวยระดับโลก เขาถูกจับกุมและลาออกจากตำแหน่งในสมัยนายกรัฐมนตรี ฮุสเซ็น ออนน์ (Hussein Onn - ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ ค.ศ. 1976 - 1981)

ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำเดิมในสมัยตนกูอับดุล ราห์มานเป็นนายกรัฐมนตรีกับกลุ่มผู้นำใหม่ในสมัยอับดุล ราซิกเป็นนายกรัฐมนตรี เริ่มเกิดขึ้น เมื่อดาตุก ฮารัน อิดริส มุขมนตรีแห่งรัฐสลังงอร์ พยายามเข้าแข่งขันเป็นรองประธานพรรคอัมโน 3 ตำแหน่ง ในการประชุมสามัญของพรรคอัมโน (UMNO General Assembly) ใน ค.ศ. 1975 ซึ่งการประชุมดังกล่าวนี้จะถูกจัดขึ้นทุก ๆ 3 ปี นายกรัฐมนตรีอับดุล ราซิกกล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมว่า เขาต้องการให้สมาชิกพรรคอัมโนสนับสนุนบุคคลที่รัฐบาลได้เลือกไว้แล้ว ซึ่งก็คือ กัฟฟาห์ บาบ่า (Ghafar Baba) เต็งกู ราซาเล็ค ฮัมซะห์ (Tengku Razaleigh Hamzah) และมหาทีร์ บิน โมหะหมัด ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ดาตุก

²⁹³ Ibid.

ฮารัน อิดริสได้อันดับที่ 4 ซึ่งเป็นผลให้เขาพ่ายแพ้กลุ่มที่รัฐบาลให้การสนับสนุนทั้ง 3 คน อับดุล ราซัคเสนอตำแหน่งเอกอัครราชทูตแห่งสหประชาชาติให้กับดาตุก ฮารัน อิดริส แต่เขากลับปฏิเสธ ในเวลาต่อมา ดาตุก ฮารัน อิดริสถูกจับกุมในคดีทุจริตสมัยฮุสเซ็น ออนันต์เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผลให้เขาถูกถอดออกจากตำแหน่งมุขมนตรีแห่งรัฐสลังงอร์ และสมาชิกในพรรคอัมโน²⁹⁴

กลุ่มผู้นำใหม่ที่อับดุล ราซัค และฮุสเซ็น ออนันต์ให้การสนับสนุน เช่น มหาทีร์ บิน โมหะหมัด และมุซา ฮิดัม ได้เข้ามามีอิทธิพลในสังคมชาวมลายูและสังคมมาเลเซีย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผู้นำเดิมที่เคยทำงานร่วมกับตนกูอับดุล ราห์มานกำลังหมดบทบาทสำคัญลงไป เช่น เซนุ อับดุล ราห์มาน โมหะเม็ด เคียร์ โจฮารี และดาตุก ฮารัน อิดริส

เพราะฉะนั้น ตนกูอับดุล ราห์มานจะพยายามเข้ามามีบทบาทในการ “ปกป้อง” และ “สนับสนุน” กลุ่มผู้นำเดิมที่เคยทำงานร่วมกับตนเองหรือไม่ คำถามดังกล่าวนี้เห็นได้จากกรณีที่ตนกูอับดุล ราห์มานให้การสนับสนุน เต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ และโมหะเม็ด นาเซอร์ (Mohamed Nasir) ในกรณีที่พรรคอัมโนแตกแยกกับพรรคปาส (กรณีนี้จะวิเคราะห์ในหัวข้อถัดไป) แต่ในกรณีที่ดาตุก ฮารัน อิดริสโดนข้อหาทุจริต ตนกูอับดุล ราห์มานจะให้การสนับสนุนหรือไม่ และมีความคิดอย่างไรต่อกรณีของดาตุก ฮารัน อิดริส

ตนกูอับดุล ราห์มานแสดงความสนใจต่อดาตุก ฮารัน อิดริสและกลุ่มอัมโนสาขาเยาวชนที่สนับสนุนเขา ดังที่กล่าวไว้ในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์วันที่ 6 มีนาคม ค.ศ. 1978 ว่า “พวกเขา [คนที่สนับสนุนดาตุก ฮารัน อิดริส] ยึดติดกับความหวังอย่างแรงกล้าว่า ข้าพเจ้าจะสามารถช่วยเหลือดาตุก ฮารัน อิดริสจากการถูกจำคุกได้ สิ่งนี้เห็นได้ชัดว่า ข้าพเจ้าไม่สามารถทำได้”²⁹⁵

ตนกูอับดุล ราห์มานยังเชื่อมโยงกรณีนี้ เข้ากับความเข้มแข็งของพรรคอัมโน เพราะเขาคิดว่า “ถ้าพวกเขาไม่ทำตามกฎหมาย ประเทศอาจจะล่มสลาย พรรคอัมโน และพรรคอื่นๆ เป็นผู้พิทักษ์เสรีภาพ ความยุติธรรม และกฎบัตรของชาติ ... การกระทำของกลุ่มอัมโนสาขาเยาวชนคือการละเมิดกฎหมาย ซึ่งทำให้สังคมมลายูต้องละลาย”²⁹⁶ ความคิดเช่นนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ตนกูอับดุล ราห์มานให้ความสำคัญกับพรรคอัมโนในฐานะที่เป็นตัวอย่างที่ดีและผู้นำของชาวมลายู รวมถึงประเทศชาติอีกด้วย

²⁹⁴ Ibid, 148 – 149.

²⁹⁵ Abdul Rahman, *Contemporary Issues in Malaysian Politics*, 198.

²⁹⁶ Ibid.,163 – 164.

5.2.2 การแยกตัวของพรรคปาสออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติ ค.ศ. 1977

การแยกตัวของพรรคปาสออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติ มีสาเหตุจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติพยายามเข้าไปแทรกแซงการปกครองของพรรคปาสภายในรัฐกลันตัน ความขัดแย้งระหว่างทั้งสองพรรคจึงเริ่มต้นขึ้น เมื่อโมหะเม็ด นาเซอร์ได้รับการแต่งตั้งเป็นมุขมนตรีแห่งรัฐ ซึ่งไม่ได้รับการยอมรับจาก โมหะเม็ด อะซรี มุดา (Mohamed Asri Muda) ประธานพรรคปาส²⁹⁷

โมหะเม็ด นาเซอร์ขัดแย้งกับโมหะเม็ด อะซรี มุดา ในประเด็นการจัดการรายได้ที่มาจากที่ดิน เนื่องจาก ใน ค.ศ. 1977 โมหะเม็ด นาเซอร์กล่าวว่า บริษัทพัฒนาเศรษฐกิจแห่งรัฐ (the State Economic Development Corporation) และคณะกรรมการพัฒนาการเกษตร (Agricultural Development Board) ได้กระทำการทุจริตเกี่ยวกับสัมปทานป่าไม้และเหมืองแร่ ซึ่งเป็นผลให้เขาตัดสินใจระงับการให้สัมปทานกับบริษัทดังกล่าว การกระทำของโมหะเม็ด นาเซอร์เป็นผลให้สมาชิกในพรรคปาสไม่พอใจและกล่าวหาว่า เขากำลังทำลายอำนาจการจัดการกิจการป่าไม้และเหมืองแร่ของพรรคปาส ซึ่งเป็นผลให้โมหะเม็ด อะซรี มุดาและสมาชิกสภาแห่งพรรคปาส ต้องการขับไล่โมหะเม็ด นาเซอร์ออกจากตำแหน่ง²⁹⁸

โมหะเม็ด นาเซอร์ยื่นกรณว่าตนเองซื่อสัตย์ และไม่ยอมลาออกจากตำแหน่งมุขมนตรีแห่งรัฐ สภาแห่งรัฐกลันตัน (the Kelantan State Assembly) ได้ร้องขอให้มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจขึ้น โดยสมาชิกจำนวน 20 คนของพรรคปาสได้ลงมติให้โมหะเม็ด นาเซอร์ลาออก แต่สมาชิกจากพรรคอัมโน 13 คน และสมาชิก 1 คนจากพรรคเอ็มซีเอร่วมกันคัดค้าน โมหะเม็ด นาเซอร์จึงร้องขอให้มีการยุบสภาแห่งรัฐ ความวุ่นวายในสภาได้ลุกลามไปสู่ท้องถนน เมื่อกลุ่มผู้สนับสนุนโมหะเม็ด นาเซอร์ได้รวมตัวออกมาประท้วงด้วยความรุนแรง ซึ่งเป็นผลให้รัฐบาลสหพันธ์ต้องเข้ามาประกาศภาวะฉุกเฉินในบริเวณดังกล่าว²⁹⁹

รัฐบาลสหพันธ์พยายามเข้าไปแก้ไขวิกฤต โดยไม่ต้องการให้ผู้นำพรรคปาสใช้การอภิปรายไม่ไว้วางใจกระตุ้นให้เกิดความวุ่นวายเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลสหพันธ์ ซึ่งนำโดยนายกรัฐมนตรีฮุสเซ็น ออนัน และมหาธีร์ บิน โมหะหมัด ได้นำเสนอมาตรการแก้ปัญหาต่อผู้นำในรัฐกลันตันคือสมาชิกพรรคปาส 6 คนในสภาบริหาร และโมหะเม็ด นาเซอร์ต้องลาออกจากตำแหน่ง โดยจะมีการสรรหาบุคคลใหม่เพื่อมาดำรงตำแหน่งมุขมนตรี และสมาชิกของพรรคปาสในสภาบริหาร ส่วนผู้นำ 4

²⁹⁷ Ibid., 160.

²⁹⁸ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 61 – 62.

²⁹⁹ Ibid., 62.

คนในพรรคปาสที่มีส่วนเกี่ยวข้องในวิกฤตครั้งนี้จะถูกไล่ออกจากสภการบริหาร ผู้นำพรรคปาสปฏิเสธมาตรการดังกล่าว รัฐบาลสหพันธ์จึงเสนอมาตรการใหม่ โดยให้สมาชิกในสภาลาออกทั้งหมด แต่ผู้นำในพรรคปาสกลับปฏิเสธอีกครั้ง ดังนั้นฮุสเซ็น ออนน์จึงเข้าพบกับตัวแทนจากพรรคปาส และจะบังคับใช้กฎของสหพันธ์กับรัฐกลันตัน ถ้าหากผู้นำของพรรคปาสไม่ทำตามข้อเสนอของรัฐบาลสหพันธ์³⁰⁰

รัฐบาลสหพันธ์ได้ลงมติให้ประกาศภาวะฉุกเฉินในรัฐกลันตัน เป็นเวลา 3 เดือน โดยมีผู้เห็นชอบถึง 118 คน ในขณะที่ 18 คนไม่เห็นชอบ ซึ่งในจำนวนของผู้ไม่เห็นชอบนั้น มีสมาชิกพรรคปาสอยู่ถึง 12 คน โมหะเหม็ด นาเซอร์ลาออกจากตำแหน่ง โดยมีสมาชิกในพรรคปาสที่ทำงานในพรรคแนวร่วมแห่งชาติอีก 4 คนลาออกเช่นกัน แม้ว่าสมาชิกทั้ง 4 คนดังกล่าวจะยืนยันว่า พรรคปาสยังคงอยู่ในพรรคแนวร่วมแห่งชาติ แต่ในที่สุด สภาแห่งพรรคแนวร่วมแห่งชาติกลับตัดสินใจให้ผู้ที่ไม่เห็นชอบกับการประกาศภาวะฉุกเฉินในรัฐกลันตันลาออกจากตำแหน่งด้วย³⁰¹ การประกาศภาวะฉุกเฉินของฮุสเซ็น ออนน์ทำให้โมหะเหม็ด อะซรี มุดาประกาศให้พรรคปาสแยกตัวออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1977

ในเวลาต่อมา ฮุสเซ็น ออนน์ได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งในรัฐกลันตันในวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ. 1978 โมหะเหม็ด นาเซอร์ได้กลับเข้ามาดำรงตำแหน่งมุขมนตรีเป็นการชั่วคราว การเลือกตั้งครั้งนี้มีพรรคที่เข้าร่วมทั้งหมด 3 พรรคได้แก่ พรรคอัมโน พรรคปาส และ “พรรคเบอร์จาสา” (Barisan Jemaah Islamiah Se-Malaysia – Berjasa) ซึ่งเป็นพรรคที่ก่อตั้งโดยโมหะเหม็ด นาเซอร์ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคปาสได้รับไปเพียง 2 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคแนวร่วมแห่งชาติได้รับถึง 23 ที่นั่ง ส่วนพรรคเบอร์จาสาได้ 11 ที่นั่ง ผลการเลือกตั้งสะท้อนให้เห็นว่า พรรคเบอร์จาสาได้ดึงเสียงจากพรรคปาสมาเป็นจำนวนมาก ทำให้พรรคอัมโนสามารถเอาชนะพรรคปาสได้ และไม่ยอมรับบทบาทของพรรคปาสในรัฐกลันตัน เพราะเห็นว่าพรรคตนได้ความชอบธรรมจากการเลือกตั้งภายในรัฐ³⁰² ซึ่งหมายความว่า พรรคอัมโนสามารถครอบครองรัฐกลันตันและแทนที่พรรคปาสได้³⁰³

ตงกูอับลุ ราห์มานได้แสดงความคิดเห็นของเขาต่อการแยกตัวของพรรคปาสผ่านหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ในวันที่ 24 ตุลาคม และ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1977 ซึ่งกล่าวโทษทั้ง 2 ฝ่าย ตงกูอับลุ ราห์มานกล่าวตำหนิโมหะเหม็ด อะซรี มุดา ประธานพรรคปาส ว่ากระทำการทุจริต และ

³⁰⁰ Ibid.

³⁰¹ Ibid., 63.

³⁰² Ibid., 63 – 64.

³⁰³ Cheah, *Malaysia: The Making of a Nation*, 179

กล่าวหาว่ารัฐบาลสหพันธ์และพรรคอัมโนกระทำการสิ่งที่ไม่ดีเหตุผล โดยการไล่สมาชิกพรรคปาสที่ออกเสียงคัดค้านพระราชบัญญัติภาวะฉุกเฉินในรัฐกลันตัน³⁰⁴

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าตนกูอับดุล ราห์มานได้กล่าวตำหนิการกระทำของพรรคแนวร่วมแห่งชาติที่ขับไล่สมาชิกของพรรคปาสจากรัฐบาล แต่ในขณะเดียวกันเขาก็กลับให้การสนับสนุนพรรคแนวร่วมแห่งชาติ พรรคอัมโน และโมหะเหม็ด นาเซอร์ มากกว่าพรรคปาส ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นได้จาก แนวคิดที่เขามีต่อพรรคปาส และแนวคิดที่เขามีต่อโมหะเหม็ด นาเซอร์ ในช่วงเวลาที่อับดุล ราซัค เป็นนายกรัฐมนตรี ตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

ข้าพเจ้าเคยเตือนเขา [อับดุล ราซัค] ถึงผลกระทบ [การรวมพรรคแนวร่วมแห่งชาติ] ซึ่งไม่ว่าเร็วหรือช้า ความขัดแย้งย่อมประทุออกมา ระหว่างพรรคที่มีอุดมการณ์ต่างกัน พรรคปาสมีฐานการเมืองที่แคบในเรื่องเกี่ยวกับเชื้อชาติและศาสนา ในขณะที่พรรคอัมโน ซึ่งนำพาเอกราชมาสู่ประเทศ มีรากฐานการเมืองที่กว้างขวาง เพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะมีเจตนาที่ดีต่อกันและกัน และทำงานร่วมกันท่ามกลางประชาชนภายในประเทศ³⁰⁵

แนวคิดของตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงให้เห็นว่า เขาต้องการให้อับดุล ราซัค รมัถระวังพรรคปาส เพราะมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกับพรรคอัมโน ซึ่งอาจทำให้เกิดการแตกแยกภายในพรรคแนวร่วมแห่งชาติ

การสนับสนุนโมหะเหม็ด นาเซอร์ของตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงให้เห็นในอัตชีวประวัติของเขาเช่นกัน ภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในรัฐกลันตัน มีสาเหตุมาจากผู้ที่สนับสนุนโมหะเหม็ด นาเซอร์จำนวน 80,000 คน ออกมาประท้วงตามท้องถนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้คนส่วนใหญ่ในรัฐกลันตันให้การสนับสนุนโมหะเหม็ด นาเซอร์ มากกว่าโมหะเหม็ด อะซรี มุดา ตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงความคิดเห็นต่อความขัดแย้งภายในรัฐกลันตันไว้ว่า

ระหว่างที่เกิดภาวะฉุกเฉินขึ้น ควรจัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นกับประชาชนว่า พวกเขาต้องการให้โมหะเหม็ด นาเซอร์ดำรงตำแหน่งมุขมนตรีต่อไปหรือไม่ หรือควรให้มีการหยั่งเสียงว่า ประชาชนต้องการรัฐบาลของโมหะเหม็ด นาเซอร์ หรือรัฐบาลของโมหะเหม็ด อะซรี มุดา ... และพรรคอัมโนสามารถแสดงบทบาทในการสนับสนุนโมหะเหม็ด นาเซอร์³⁰⁶

³⁰⁴ Abdul Rahman, *Contemporary Issues in Malaysian Politics*, 181.

³⁰⁵ Ibid., 176.

³⁰⁶ Ibid., 177 – 178.

การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวของเขาได้สะท้อนให้เห็นว่า ตนกูอับดุล ราห์มาน สนับสนุนโมหะเม็ต นาเซอร์มากกว่า และต้องการให้พรรคอัมโนสนับสนุนเขาเช่นกัน เนื่องจาก โมหะเม็ต นาเซอร์สนับสนุนเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ หัวหน้าพรรคอัมโนสาขารัฐกลันตัน และก่อตั้งพรรคเบอร์จาซา เพื่อช่วยพรรคอัมโนดึงคะแนนเสียงจากพรรคปาสในการเลือกตั้งในรัฐกลันตันใน ค.ศ. 1978 ซึ่งมีตัวอย่างแสดงให้เห็นในงานเขียนของ Gill (1990) ว่า

โมหะเม็ต นาเซอร์ต้องการร่วมมือกับพรรคอัมโนในการเลือกตั้ง [การเลือกตั้งในรัฐกลันตัน ค.ศ. 1978] พรรคอัมโนสาขารัฐกลันตันที่นำโดยเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ ได้ให้สมาชิกในพรรคลงเลือกตั้งไป 24 ที่นั่ง ... หลังจากเจรจาร่วมกับพรรคอัมโนแล้ว พรรคเบอร์จาซาตัดสินใจลงเลือกตั้งไป 25 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคปาสลงแข่งขันไป 36 ที่นั่ง³⁰⁷

ตนกูอับดุล ราห์มานค่อนข้างเป็นมิตรกับโมหะเม็ต นาเซอร์ เพราะโมหะเม็ต นาเซอร์ได้ให้การสนับสนุนองค์กรเปอร์คิม³⁰⁸ ดังนั้น ตนกูอับดุล ราห์มานจึงสนับสนุนพรรคแนวร่วมแห่งชาติ พรรคอัมโน และโมหะเม็ต นาเซอร์ มากกว่าพรรคปาส ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่า ตนกูอับดุล ราห์มานให้ความสำคัญกับเอกภาพของพรรคอัมโน และบทบาทของพรรคอัมโนต่อชาวมลายู โดยไม่ให้ความสำคัญกับพรรคปาส เพราะเขาเห็นว่า พรรคปาสมีแนวคิดด้านการเมืองและศาสนาแตกต่างจากพรรคอัมโน

ในระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1980 ตนกูอับดุล ราห์มานไม่ได้เป็นนักการเมือง แต่พยายามเข้าไปมีอิทธิพลทางการเมือง ด้วยการแสดงความคิดเห็นผ่านการเขียนบทความทางการเมืองในหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นในเหตุการณ์ การแยกตัวของพรรคปาสออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติ ค.ศ. 1977 อย่างไรก็ตาม ตนกูอับดุล ราห์มานได้พยายามให้ตนเองเข้าไปมีบทบาททางการเมืองของพรรคอัมโนมากยิ่งขึ้น ในกรณีการแยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987

5.2.3 การแยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987

การแยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบี มีจุดเริ่มต้นจากการเลือกตั้งตำแหน่งรองประธานพรรค ในการประชุมสามัญของพรรคอัมโน ค.ศ. 1981 เนื่องจาก สมาชิกในพรรคเริ่มแบ่งฝ่ายตามกลุ่มผู้นำที่ลงแข่งขันในตำแหน่งดังกล่าว เต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง และมุซา ฮิตัม (Musa Hitam) รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลงแข่งขันใน

³⁰⁷ Gill, *Of Political Bondage*, 113.

³⁰⁸ Abdul Rahman, *As a Matter of Interest*, 183 – 184.

ตำแหน่งรองประธาน ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า มูซา ฮิดัมชนะและได้ดำรงตำแหน่งรองประธาน พรรคอัมโน ระหว่าง ค.ศ. 1981 – 1984 ถึงแม้ว่าการเลือกตั้งในตำแหน่งนี้ได้ถูกจัดขึ้นอีกครั้งใน ค.ศ. 1984 แต่มูซา ฮิดัมก็สามารถเอาชนะเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ได้อีกครั้ง และดำรงตำแหน่งรองประธานพรรคจนถึง ค.ศ. 1986

อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมา มหาธีร์ บิน โมหะหมัดได้กล่าวหาว่า มูซา ฮิดัมไม่ซื่อสัตย์ต่อเขา ซึ่งเป็นผลให้มูซา ฮิดัมถูกปลดออกจากตำแหน่งรองประธาน และถูกแทนที่โดยกาห์ฟาร์ บาบาใน ค.ศ. 1986 การปลดมูซา ฮิดัมออกจากตำแหน่งรองประธาน เป็นผลให้เกิดความขัดแย้งภายในพรรค เนื่องจากสมาชิกที่สนับสนุนเขามองว่า มหาธีร์ บิน โมหะหมัดใช้อำนาจตามใจชอบ โดยไม่ปรึกษาสภาสูงสุดของพรรคอัมโน (UMNO Supreme Council) ซึ่งเป็นผลให้สมาชิกบางส่วนในพรรค เริ่มไม่ยอมรับอำนาจของมหาธีร์ บิน โมหะหมัดในฐานะประธานของพรรค³⁰⁹

ระหว่าง ค.ศ. 1986 จนถึงช่วงต้น ค.ศ. 1987 พรรคอัมโนได้เตรียมจัดการเลือกตั้งในสภาสูงสุดของพรรคทั้งหมด 25 ที่นั่ง ซึ่งรวมไปถึงตำแหน่งประธานและรองประธาน การเลือกตั้งในการประชุมสามัญของพรรคอัมโนจะจัดขึ้นในเดือนเมษายน ค.ศ. 1987 เต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ได้เจรจาร่วมมือกับมูซา ฮิดัมเพื่อเข้าชิงตำแหน่งประธานและรองประธาน จากมหาธีร์ บิน โมหะหมัดและกาห์ฟาร์ บาบา เต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์เข้าชิงตำแหน่งประธานพรรคจากมหาธีร์ บิน โมหะหมัด ในขณะที่เดียวกันมูซา ฮิดัมเข้าชิงตำแหน่งรองประธานพรรคจากกาห์ฟาร์ บาบา การแข่งขันของทั้ง 4 คนได้รับความสนใจจากผู้คนเป็นจำนวนมาก เพราะแสดงให้เห็นว่าพรรคอัมโนได้แตกแยกออกเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน ได้แก่ “กลุ่มเอ” (Team A) ซึ่งนำโดยมหาธีร์ บิน โมหะหมัด และกาห์ฟาร์ บาบา และ “กลุ่มบี” (Team B) ซึ่งนำโดยเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์และมูซา ฮิดัม³¹⁰

กลุ่มบีพยายามหาเสียงกับตัวแทนสมาชิกธรรมดาภายในพรรค ในขณะที่กลุ่มเอพยายามหาเสียงกับเหล่าขุนมนตรีและผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งสูง ๆ ในกระทรวง ซึ่งมีผลประโยชน์ซึ่งกันและกันกับนายกรัฐมนตรี กลุ่มบีพยายามโจมตีกลุ่มเอในหลาย ๆ ประเด็น เช่น ประเด็นแรก นโยบายเศรษฐกิจใหม่ของกลุ่มเอสร้างผลประโยชน์ให้กับกลุ่มชาวมลายูที่ให้การสนับสนุนนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ประเด็นที่สอง การบริหารงานของดาอิม ไชนูดดีน (Daim Zainuddin) รัฐมนตรีกระทรวงการคลังคนปัจจุบัน ก่อให้เกิดการทุจริตอย่างกว้างขวางภายในรัฐบาล และประเด็นที่สาม กลุ่มบีมองว่า มหาธีร์ บิน โมหะหมัดปกครองแบบเผด็จการ เนื่องจากเขาตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ

³⁰⁹ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 199 – 200.

³¹⁰ *Ibid.*, 200 – 202.

โดยไม่ปรึกษาสมาชิกในพรรคอัมโนและพรรคแนวร่วมแห่งชาติ อีกทั้งยังไม่สามารถจัดการทุจริตในประเทศได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้สนับสนุนกลุ่มเอพยายามปกป้องกลุ่มตนเอง โดยกล่าวว่าการบังคับใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ภายใต้การปกครองของมหาธีร์ บิน โมหะหมัด ทำให้เศรษฐกิจของประเทศก้าวหน้าเป็นอย่างดี³¹¹

การเลือกตั้งถูกจัดขึ้นในวันที่ 24 เมษายน ค.ศ. 1987 ที่กัวลาลัมเปอร์ ผลปรากฏว่า มหาธีร์ บิน โมหะหมัดชนะการเลือกตั้งและสามารถป้องกันตำแหน่งประธานพรรคจากเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ที่ได้ ส่วนกาห์ฟาร์ บาบาก็สามารถเอาชนะมุซา ฮิตัมและรักษาตำแหน่งรองประธานพรรคได้เช่นกัน นอกจากนี้ ตำแหน่งอื่น ๆ ในสภาสูงสุดของพรรคอัมโนทั้ง 25 ที่นั่ง กลุ่มเอได้รับ 16 ที่นั่ง แต่กลุ่มบีได้รับเพียง 9 ที่นั่งเท่านั้น³¹²

ผลการเลือกตั้งทำให้เต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ลาออกจากพรรคอัมโนและรัฐบาล มหาธีร์ บิน โมหะหมัดประกาศกร้าวว่า พรรคอัมโนไม่ขอทำงานร่วมกับกลุ่มบี และขับไล่สมาชิกของกลุ่มบีออกจากพรรค ในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1987 สมาชิกจากพรรคอัมโน 12 คนได้ร้องเรียนกับศาลฎีกาว่า กลุ่มเอทุจริตการเลือกตั้ง โดยให้สมาชิกพรรคที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้ามาลงคะแนนให้กับกลุ่มเอ ผู้ร้องเรียนทั้ง 12 คนต้องการให้ผลการเลือกตั้งในเดือนเมษายน ค.ศ. 1987 เป็นโมฆะเนื่องจาก จำนวนคะแนนเสียงของผู้ที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาชิกพรรคทำให้ผลการเลือกตั้งคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง Means (1991) กล่าวว่า แม้ว่าเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ไม่ได้เป็นหนึ่งในโจทก์ที่ยื่นฟ้อง แต่เชื่อได้ว่าเขาให้การสนับสนุนฝ่ายโจทก์³¹³

วันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 1987 ศาลฎีกาได้ออกคำสั่งให้กลุ่มเอและกลุ่มบีเจรจาปรองดองกัน แต่ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจาก กลุ่มเอต้องการให้กลุ่มบีถอนฟ้อง และห้ามตั้งคำถามเกี่ยวกับความชอบธรรมของกลุ่มเอในการเลือกตั้งเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา แต่กลุ่มบีกลับยื่นกรรณปฏิเสศและต้องการให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในเวลาต่อมา โจทก์ 1 คนได้ถอนตัวออกจากการยื่นฟ้อง จึงทำให้โจทก์เหลืออยู่ 11 คน ก่อนที่ศาลฎีกาจะประกาศคำตัดสิน มหาธีร์ บิน โมหะหมัดได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของศาลฎีกาว่า ทำหน้าที่เกินขอบเขตของตนเอง เพราะเข้ามาแทรกแซงอำนาจของรัฐบาล และไม่ใช่มากลางในทางการเมือง³¹⁴

³¹¹ Ibid., 201.

³¹² Ibid.

³¹³ Ibid., 205 – 206.

³¹⁴ Ibid., 215 – 216.

ในเวลาต่อมา ศาลฎีกาได้ประกาศคำตัดสินว่า การเลือกตั้งของพรรคอัมโนใน ค.ศ. 1987 มีการทุจริตเกิดขึ้นจริง ดังนั้นพรรคอัมโนจึงถูกประกาศให้เป็นพรรคที่ผิดกฎหมายและต้องถูกยึดทรัพย์สินทั้งหมด อย่างไรก็ตาม มหาธีร์ บิน โมหะหมัดยังคงสามารถดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้เช่นเดิม และรัฐบาลของเขายังสามารถปกครองประเทศได้ตามเดิม³¹⁵

คำตัดสินของศาลฎีกาเป็นผลให้ใน ค.ศ. 1988 ผู้นำบางกลุ่มต้องการแสดงบทบาทนำในสังคมชาวมลายู โดยการก่อตั้งพรรคอัมโนขึ้นมาใหม่แทนพรรคอัมโนเดิม ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1988 ซึ่งเป็นวันฉลองวันคล้ายวันเกิดของตนกู้อับดุล ราห์มาน เขาได้ประกาศว่าจะก่อตั้งพรรคการเมืองของเขาเอง ซึ่งมีสุสเซ็น ออนันต์ อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นสมาชิกด้วย โดยใช้ชื่อว่าพรรค “อัมโนมาเลเซีย” (UMNO Malaysia) อย่างไรก็ตาม กระทรวงมหาดไทยกลับไม่จดทะเบียนให้พรรคนี้เป็นพรรคการเมือง เพราะเจ้าหน้าที่ให้เหตุผลว่า พรรคอัมโนเดิมยังไม่ถูกถอดถอนจากทะเบียน จึงไม่สามารถก่อตั้งพรรคใหม่ที่ยังคงมีชื่อเดิม (อัมโน) ร่วมด้วยได้³¹⁶

ในเวลาต่อมา มหาธีร์ บิน โมหะหมัดได้ก่อตั้งพรรคใหม่ของตนเอง โดยใช้ชื่อว่า “อัมโนบาร์ู” หรือ “อัมโนใหม่” (UMNO Baru – New UMNO) โดยต้องการให้เป็นพรรคของชาวมลายูที่จงรักภักดีต่อพรรคอัมโน และสนับสนุนความเป็นเอกภาพภายในพรรค มหาธีร์ บิน โมหะหมัดไม่ต้องการให้สมาชิกในกลุ่มปีเข้าร่วม ถ้าหากสมาชิกคนใดในกลุ่มปีต้องการเข้าร่วม พวกเขาจะต้องประกาศว่า ตนเองสำนึกผิดต่อความผิดที่ทำให้พรรคอัมโนเดิมต้องแตกแยก มหาธีร์ บิน โมหะหมัดได้ออกมาคัดค้านการกระทำของมหาธีร์ บิน โมหะหมัด แต่ความพยายามของเขากลับไม่ประสบความสำเร็จ

ความล้มเหลวจากการก่อตั้งพรรคอัมโนมาเลเซีย เป็นผลให้ตนกูอับดุล ราห์มาน และสุสเซ็น ออนันต์ หันมาสนับสนุนเต็งกู ราชาลัค อัมชะห์ก่อตั้งพรรคใหม่ที่มีชื่อว่า “เซมางัด 46” หรือ “จิตวิญญาณแห่ง 46” ซึ่งมีความหมายว่า พรรคนี้จะทำตามจิตวิญญาณเดิมที่เคยเป็นมา เมื่อครั้งที่พรรคอัมโนเพิ่งก่อตั้งใน ค.ศ. 1946³¹⁷ อย่างไรก็ตาม พรรคเซมางัด 46 ไม่สามารถเอาชนะพรรคแนวร่วมแห่งชาติของมหาธีร์ บิน โมหะหมัดในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1990 ได้ โดยได้รับ

³¹⁵ Ibid., 218 – 219.

³¹⁶ Ibid., 224.

³¹⁷ Das, K., “The Tunku 1903 -90,” *Regional Affair, Far Eastern Economic Review*, (Dec 20, 1990): 20.

คะแนนเสียงไปทั้งสิ้น 14.8% ในขณะที่พรรคแนวร่วมแห่งชาติได้ไปทั้งสิ้น 53.4% ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพรรคเซมางัด 46 ยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่จากชาวมลายู

ระหว่าง ค.ศ. 1981 – 1990 ตนกูอับดุล ราห์มานได้แสดงความคิดเห็นและพยายามเข้าไปมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการเมืองของพรรคอัมโน เขาให้การสนับสนุนเต็งกู ราชาเล็ค อัมชะห์ ซึ่งเป็นผู้นำเดิมที่เคยทำงานในสมัยที่เขาเป็นนายกรัฐมนตรี มากกว่ามหาทีร์ บิน โมหะหมัด เพราะตนกูอับดุล ราห์มานเห็นว่า เป็นบุคคลที่กำลังสร้างความแตกแยกเพิ่มมากยิ่งขึ้นในพรรค

การเลือกตั้งรองประธานพรรคอัมโนใน ค.ศ. 1981 - 1984 ตนกูอับดุล ราห์มาน แสดงความคิดเห็นสนับสนุนเต็งกู ราชาเล็ค อัมชะห์มากกว่า มูซา ฮิดัม Gill (1991) กล่าวว่า

ตนกูอับดุล ราห์มานระมัดระวังว่าจะไม่สนับสนุนใครคนใดคนหนึ่งอย่างเปิดเผยมากนัก แต่ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า เต็งกู ราชาเล็ค อัมชะห์ได้ทุ่มเท และอุทิศตนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคอัมโน

เต็งกู ราชาเล็ค อัมชะห์พ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง [การเลือกตั้งรองประธานพรรคอัมโน ค.ศ. 1984] ตนกูอับดุล ราห์มานให้กำลังใจกับเขา โดยกล่าวว่า ‘สู้เข้าไป เวลาของคุณจะต้องมาถึง เมื่อคุณโชคดีกว่านี้ ซึ่งความจริงคุณได้แข่งขันในตำแหน่งนั้น เพื่อแสดงความกล้าหาญออกมาว่าต้องการช่วยเชิดชูพรรคอัมโน ทุกอย่างมีสำเร็จและพ่ายแพ้ มีสุขสมและเศร้าสร้อย แต่ที่แพ้คือหนทางแห่งการเมือง’³¹⁸

หลังประกาศผลการเลือกตั้งในการประชุมสามัญของพรรคอัมโน ค.ศ. 1987 แม้ว่าเต็งกู ราชาเล็ค อัมชะห์ไม่สามารถครอบครองตำแหน่งประธานพรรคได้ แต่ตนกูอับดุล ราห์มานยังคงให้การสนับสนุนและแสดงความเห็นใจต่อเขาเช่นเดิม อีกทั้งยังต้องการให้พรรคอัมโนเป็นเอกภาพ มากกว่าที่จะแตกแยกเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบี ซึ่งได้ระบุไว้ในชีวประวัติของเขาว่า

เขา [เต็งกู ราชาเล็ค อัมชะห์] เป็นหนึ่งในสมาชิกพรรคอัมโนที่ซื่อสัตย์ เขาเป็นคนที่ต่อสู้กับพรรคปาส เมื่อครั้งที่พรรคปาสยังครองอำนาจในรัฐกลันตัน และตรังกานู อีกทั้งยังเป็นเขาที่ทำให้พรรคอัมโนสามารถครองอำนาจใน 2 รัฐนั้นได้ ... บุรุษผู้มีความสามารถเช่นนั้นไม่มีทางที่จะลดตัวลงไปแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ชนะ [มหาทีร์ บิน โมหะหมัด] และยอมรับความพ่ายแพ้ ผู้ชนะต่างหากที่จะต้องแสดงความใจกว้าง โดยเริ่มก้าวแรก [ที่จะเจรจาเพื่อสร้างความปรองดอง] ...

³¹⁸ Gill, *Of Political Bondage*, 115, 121 – 122.

มีปฏิกริยาตอบโต้ที่หลากหลายต่อคำแนะนำของข้าพเจ้าที่จะให้ มหาธีร์ บิน โมหะหมัดเรียกประชุมร่วมกับเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมชะห์ และสมาชิกอื่น ๆ ที่ขนานนามว่าตนคือกลุ่มบี ... ต้องเป็นเขา [มหาธีร์ บิน โมหะหมัด] คนแรกที่จะแนะนำให้สมาชิกในพรรคอัมโนมาประชุมร่วมกันอีกครั้ง

แน่นอนว่า การประชุมคือ การให้ผู้นำจากกลุ่มตรงข้ามเข้ามาอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นการสลายความแตกต่างระหว่างกัน เพื่อให้พรรคเป็นไปในทางที่ดีขึ้น ... นอกจากพรรคอื่น ๆ แล้วก็ไม่มีการใดที่ทำงานเพื่อชาวมลายู เรา [กลุ่มเอ และกลุ่มบี] ต้องเผชิญกับปัญหาไปด้วยกัน ... หน้าที่ของผู้นำทุก ๆ คนในพรรคอัมโนคือการเฝ้าดูว่าสมาชิกในพรรคสามัคคีกัน มีใจแตกแยกกัน ... ประเทศนี้ต้องการพรรคอัมโน และการทุ่มเทจากสมาชิกในพรรค ประชาชนของมาเลเซียต้องพึ่งพาพรรคอัมโนเพื่อให้ประชาชนในประเทศอยู่ร่วมกัน และยืนยันว่าประเทศจะอยู่รอดได้³¹⁹

อย่างไรก็ตาม ความปรองดองไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เพราะความขัดแย้งภายในบานปลายมากขึ้น จนทำให้เต็งกู ราชาเล็ค ฮัมชะห์และกลุ่มบีลาออกจากพรรคอัมโน หลังจากที่เขาปฏิเสธการให้พรรคอัมโนเป็นพรรคที่ผิดกฎหมาย ตนกูอัब्ดุล ราห์มานไม่พอใจมหาธีร์ บิน โมหะหมัดเป็นอย่างมาก และประกาศว่าเขาควรลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี³²⁰

ความไม่พอใจของตนกูอัब्ดุล ราห์มานกลับเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะมหาธีร์ บิน โมหะหมัดใช้พระราชบัญญัติความมั่นคงภายใน (Internal Security Act - ISA) ปราบปรามฝ่ายค้านทางการเมืองและสั่งปิดบริษัทหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ หนังสือพิมพ์ซิน จิวจิตโปะ (Sin Chew Jit Poh) และหนังสือพิมพ์วาตาน (Watan) ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นในหนังสือพิมพ์เดอะสเตรตส์ไทมส์ วันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 1987 ว่า “ ... เขา [ตนกูอัब्ดุล ราห์มาน] ไม่เข้าใจถึงสาเหตุของการปิดบริษัทหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์ ... เดอะสตาร์ไม่ใช่บริษัทที่ต่อต้านรัฐบาล ... เขา [ตนกูอัब्ดุล ราห์มาน] จึงอยากทราบว่าเหตุใดใบอนุญาตตีพิมพ์จึงถูกยกเลิก ”³²¹ Means (1991) กล่าวว่า ตนกูอัब्ดุล ราห์มาน และโมหะเม็ต เคียร์ โจฮารี เจ้าของหนังสือพิมพ์วาตาน ต่างเป็นบุคคลที่

³¹⁹ Ibid., 157 - 158

³²⁰ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 224.

³²¹ “Tunku To Appeal Against Star’s Closure,” *The Straits Times*, 30 October 1987, 16

สนับสนุนกลุ่มบีในพรรคอัมโน อีกทั้งการรายงานข่าวของทั้งสองหนังสือพิมพ์กลับเป็นไปอย่างเสรี³²² จึงเป็นผลให้รัฐบาลสั่งปิดบริษัทหนังสือพิมพ์ทั้งสองแห่ง ซึ่งเป็นผลให้ตนกูอัब्ดุล ราห์มานลาออกจากการเป็นประธานในคณะกรรมการของบริษัทหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์

หลังจากที่พรรคอัมโนถูกยุบและยึดทรัพย์ ตนกูอัब्ดุล ราห์มานพยายามเข้าไปมีบทบาททางการเมือง มากกว่าแค่การแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ ในวันฉลองวันคล้ายวันเกิดอายุ 85 ปีของตนกูอัब्ดุล ราห์มาน (วันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1988) เขาได้ร่วมประชุมกับสมาชิกบางคนในกลุ่มบี เพื่อก่อตั้งพรรคอัมโนมาเลเซีย ซึ่งมีแนวคิดที่ต้องการใช้ประชาธิปไตยต่อสู้กับเผด็จการของมหาธีร์ บิน โมหะหมัด โดยยึดถือตามแบบอย่างที่ว่าพรรคอัมโนเคยต่อสู้กับรัฐบาลอังกฤษใน ค.ศ. 1946³²³ อย่างไรก็ตาม กระทรวงมหาดไทยไม่รับจดทะเบียนให้เป็นพรรคการเมือง ตนกูอัब्ดุล ราห์มานจึงเปลี่ยนมาให้การสนับสนุนเต็งกู ราชาเล็ค ฮัมซะห์ และพรรคพรรคเซมางัด 46 ซึ่งมีแนวคิดที่ต้องการสร้างความสามัคคีของชาวมลายูและต่อต้านการปกครองของมหาธีร์ บิน โมหะหมัด ตนกูอัब्ดุล ราห์มานช่วยพรรคเซมางัด 46 หาเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1990 ด้วยแนวคิดที่ว่า พรรคจะใช้ประชาธิปไตย ต่อสู้กับเผด็จการของรัฐบาล³²⁴ ก่อนที่จะเขาถึงแก่นิจกรรมลงในวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 1990 ที่กัวลาลัมเปอร์ขณะที่อายุได้ 87 ปี

เพราะฉะนั้น บทบาทของตนกูอัब्ดุล ราห์มานต่อการสร้างชาติมาเลเซียระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1990 คือ การส่งเสริมความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้นในพรรคอัมโน เพราะทุกครั้งที่เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1980 และ ค.ศ. 1987 และระหว่างพรรคแนวร่วมแห่งชาติกับพรรคปาสใน ค.ศ. 1976 - 1978 ตนกูอัब्ดุล ราห์มานมักเน้นย้ำถึงความเข้มแข็งและความเป็นเอกภาพภายในพรรคอัมโน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ชาวมลายูและประเทศ

³²² Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 213.

³²³ Gill, *Of Political Bondage*, 162 – 163.

³²⁴ Means, *Malaysian Politics: The Second Generation*, 245.

บทที่ 6

สรุป

บริบทการเมืองมลายูระหว่าง ค.ศ. 1824 และ 1948 แสดงให้เห็นถึง ความขัดแย้งระหว่างชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดียในช่วงเวลาที่อังกฤษปกครอง และช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นยึดครอง ดังนั้น ปัญหาสำคัญในการสร้างชาติก่อนที่มลายูจะได้รับเอกราช คือ ความแตกแยกทางเชื้อชาติ และความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจของคนเชื้อชาติต่าง ๆ

พัฒนาการทางการเมืองได้แสดงให้เห็นว่า “แนวคิดแบบชุมชนนิยมร่วมของสหพรรค” ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของพรรคอัมโน เอ็มซีเอ และเอ็มไอซีได้รับความนิยมมากกว่าแนวคิดแบบไม่เป็นชุมชนนิยมของพรรคไอเอ็มพี จากการศึกษาพบว่า ตนกูอับดุล ราห์มาน ประธานสหพรรคและพรรคอัมโน ได้วางกรอบและรูปแบบของชาติที่ยังคงรักษาอำนาจอำนาจของชาวมลายู เพื่อให้ชาวมลายูสามารถพัฒนาตนเองในทางเศรษฐกิจและการศึกษา แต่ก็ยังพยายามประนีประนอมร่วมกับผู้นำกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือแบบชุมชนนิยม ถึงแม้ว่าตนกูอับดุล ราห์มานยังคงทำงานเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเชื้อชาติตน แต่เขาสามารถผลักดันให้กลุ่มผู้นำในพรรคอัมโนทำงานร่วมกับกลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี อย่างไรก็ตาม ตนกูอับดุล ราห์มานสามารถทำให้กลุ่มผู้นำในพรรคเอ็มซีเอและเอ็มไอซี ยอมรับสิทธิพิเศษของชาวมลายู เพราะสมาชิกในสหพรรคที่ลงเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นคนในพรรคอัมโน และผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้เป็นหนทางที่ทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานสามารถสร้างความปรองดองระหว่างกลุ่มผู้นำแต่ละเชื้อชาติ เพื่อให้อังกฤษประกาศเอกราชแก่มลายา และรักษาสีทธิพิเศษของชาวมลายูได้ตามเดิม

ระหว่าง ค.ศ. 1957 – 1970 ตนกูอับดุล ราห์มานสร้างชาติด้วยการรักษาอำนาจอำนาจของชาวมลายู และการประนีประนอมร่วมกับผู้นำกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ เพื่อสร้างความปรองดอง เขารักษาอำนาจอำนาจของชาวมลายูด้วยการ พัฒนาเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมลายู การผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติด้วยวัฒนธรรม ผ่านนโยบายด้านการศึกษาและภาษา และการรักษาสีทธิพิเศษของชาวมลายู อย่างไรก็ตาม การประนีประนอมร่วมกับผู้นำกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ กลับเป็นปัญหา เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้ตนกูอับดุล ราห์มานล้มเหลวในการสร้างชาติมาเลเซีย เนื่องจาก หลัง ค.ศ. 1964 แนวคิดมาเลเซียของชาวมลายูของลีควงยู กลายเป็นแรงบันดาลใจให้กับชาวจีนจำนวนมากต่อต้านสิทธิพิเศษของชาวมลายู ตนกูอับดุล ราห์มานไม่สามารถรักษาอำนาจอำนาจของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่ เพราะเขาต้องมอบผลประโยชน์กับชาวจีนบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดการต่อต้านของชาวจีนบานปลาย แต่ผลกลับไม่เป็นไปตามคาด เพราะกลุ่มคอมมิวนิสต์และชาวจีนจำนวนมากยังคงไม่พอใจกับผลประโยชน์ที่ได้รับ อีกทั้งชาวมลายูจำนวนมากยังประณามว่า ตนกูอับดุล ราห์มานให้ผลประโยชน์

กับชาวจีนมากเกินไป จนไม่สามารถปกป้องสิทธิพิเศษของชาวมลายูไว้ได้ การจลาจลทางเชื้อชาติ ค.ศ. 1969 ทำให้ตนกูอัब्ดุล ราห์มานต้องรับผิดชอบด้วยการลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ระหว่าง ค.ศ. 1970 - 1990 ตนกูอัब्ดุล ราห์มานพยายามให้ตนเองเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมเอกภาพมากยิ่งขึ้นในพรรคอัมโน เนื่องจาก ช่วงที่เป็นนายกรัฐมนตรี เขาไม่สามารถสนับสนุนอำนาจนำของชาวมลายูได้อย่างเต็มที่ เพราะต้องรักษาความปรองดองร่วมกับผู้นำเชื้อชาติต่าง ๆ งานเขียน *May 13 Before and After* ได้สะท้อนให้เห็นว่า ตนกูอัब्ดุล ราห์มานผิดหวังอย่างมากกับการให้ผลประโยชน์แก่ชาวจีน แต่กลับได้การก่อจลาจลทางเชื้อชาติเป็นการตอบแทน เพราะฉะนั้น เนื้อหาในบทความและอัตชีวประวัติส่วนใหญ่ ในช่วงหลังจากที่เขาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จึงมีแต่เนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของ “พรรคอัมโน” ในฐานะผู้นำของชาวมลายูและประเทศ มากกว่าเนื้อหาในเรื่องอื่น ๆ ดังนั้น ในช่วง ค.ศ. 1970 - 1990 ตนกูอัब्ดุล ราห์มานจึงพยายามมาเป็นผู้ที่ส่งเสริมความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้นในพรรคอัมโน เพื่อสนับสนุนการทำงานของพรรคในการสร้างชาติมาเลเซีย ซึ่งเห็นตัวอย่างได้จาก เหตุการณ์ความขัดแย้งภายในพรรคอัมโน ระหว่าง ค.ศ. 1970 และ 1980 การแยกตัวของพรรคปาสอออกจากพรรคแนวร่วมแห่งชาติ ค.ศ. 1977 และการแยกตัวของพรรคอัมโนเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบีใน ค.ศ. 1987 เป็นต้น

แม้ว่าตนกูอัब्ดุล ราห์มานไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่เขายังคงมีอิทธิพลในการเมืองมาเลเซียอยู่มากในระดับหนึ่ง ซึ่งเห็นได้จากการเข้าไปช่วยเหลือพรรคเซมางัด 46 หาเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป ค.ศ. 1990 เพื่อต่อต้านการปกครองของมหาธีร์ บิน โมหะหมัด อีกทั้งเขายังเป็นบุคคลที่วางรากฐานให้กับการสร้างชาติ ซึ่งยังคงเห็นได้ในปัจจุบันว่า มาเลเซียก็ยังเป็นชาติที่ชาวมลายูมีอำนาจนำอยู่ภายในประเทศ ถึงแม้ว่าตนกูอัब्ดุล ราห์มานได้ถึงแก่อนิจกรรมลงใน ค.ศ. 1990 แต่การผลิตงานเขียนที่รำลึกถึงเขาก็ยังคงมีอยู่ เช่น ดร.ลิ้มชงยูได้กล่าวชื่นชมตนกูอัब्ดุล ราห์มานในงานเขียน *Prince among Men* ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกใน ค.ศ. 2006 และครั้งที่สองใน ค.ศ. 2011 ว่า เขาเป็นตัวอย่างที่ดีของการสร้างความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ และการทำงานที่เรียบง่ายและเป็นมิตรมากกว่านักการเมืองคนอื่น ๆ นอกจากนั้น ยังมีงานเขียนอื่น ๆ อีก เช่น *Looking Back: Monday Musings and Memories* อัตชีวประวัติของตนกูอัब्ดุล ราห์มานที่นำกลับมาตีพิมพ์ใหม่อีกครั้งใน ค.ศ. 2011 *Tunku: Prince of Peace* ซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. 2012 และ *Tunku still the Greatest Malaysian* ซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. 2012 เป็นต้น

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- จรัญ มะลูลีม. *OIC องค์การมุสลิมโลกในโลกมุสลิม*. กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์, 2555.
- เจริญ ไชยชนะ. *ตนกู อับดุลเราะห์มาน*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2523.
- บุษกร กาญจนจारी. *เปลวไฟล้อมลายนาค: รวมบทอ่านคัมภีร์ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2544.
- พัชรินทร์ สอนฐิตะปัญญา. *มาเลเซีย เอกภาพกับการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย, 2541.
- แมรี เทิร์นบูลล์. *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน*. แปลโดย ทองสุข เกตุโรจน์. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- ไมเคิล ลีเฟอร์. *พจนานุกรมการเมืองสมัยใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. แปลโดย จุฬารักษ์ เอื้อรักสกุล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่เอเชียเล่ม 1 อักษร A-B ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: เพื่อนพิมพ์, 2539.
- ลีโอนาร์ด วาย. อันตายา และบาบารา วัตสัน อันตายา. *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย*. แปลโดย พรรณี ฉัตรพลรักษ์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2557.
- ลีดา สอนศรี. *การเลือกตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ศึกษาเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการวิชาโทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- _____. *พรรคการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ศึกษาเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และมาเลเซีย*. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนวิจัย, 2546.
- _____. *เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: การเมืองการปกครองหลังสิ้นสุดสงครามเย็น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- เสถียร พันธังสี. *จลาจลจีน-มลายู และพุทธทำนายเรื่องบรรพบุรุษเจ้าสีหนุ*. พระนคร: แพร์พิทยา, 1971.
- ศรุตี สกุลรัตน์. *ชีวิตที่ไม่ธรรมดาของท่านผู้นำ*. ชลบุรี: ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.

- ศุภการ สิริไพศาล และอดิศร ศักดิ์สูง. ภูมิบุตรา: ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งและกระบวนการพัฒนาประเทศของมาเลเซีย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2554.
- แอน. เจ. ไรอัน. *การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์*. บรรณาธิการโดย ทักษ์ เกลิมเตริยรณ, แปลโดย มรว. ประกายทอง สิริสุข. กรุงเทพฯ ฯ: มุลินีธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2526.
- Chew, Ernest C. T. and Edwin Lee. *ประวัติศาสตร์สิงคโปร์*. แปลโดย เพ็ชรี สุมิตร. กรุงเทพฯ: มุลินีธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2557.

บทความวารสาร

- Ahmad Fauzi Abdul Hamid. “Patterns of State Interaction with Islamic Movements in Malaysia During the Formative Years of Islamic Resurgence,” *Southeast Asian Studies, Vol 44, No.4.* (2007): 444 – 465.
- _____. “The Formative Years of the DAKWAH Movement: Origins, Causes and Manifestations of Islamic Resurgence in Malaysia,” *Journal IKIM, Vol. 10, No. 2.* (2002): 87 – 124.
- _____. “The Maturation of DAKWAH in Malaysia: Divergence and Convergence in the Methods of Islamic Movements in the 1980s,” *Journal IKIM, Vol. 11, No. 2.* (2003): 59 – 97.
- Cheah Boon Kheng. “The Communist Insurgency in Malaysia, 1948 – 90: Contesting the Nation-State and Social Change,” *New Zealand Journal of Asian Studies 11, 1.* (2009): 132 – 52.
- Datuk Hj Zainal Abidin bin Abdul Kadir. “History of PERKIM and Its Involvement in Global Community,” *Islamic Herald Vol. 31, No. 2.* (2014): 3 – 7.
- Fernando, Joseph M. “Tunku Abdul Rahman, Charisma, and the Nationalist Movement in Malaya,” *Studies Ethnicity and Nationalism, Vol. 11, No.3.* (2001): 492 – 508.
- Ishak bin Tadin. “Dato Onn and Malay Nationalism, 1946 – 1951,” *Journal of Southeast Asian History, Vol.1, No.1.* (1960): 71 – 72.
- Mohamad Abu Bakar. “Islamic Revivalism and the Political Process in Malaysia,” *Asian Survey, Vol. 21, No. 10.* (1981): 1040 – 1059.

- Roff, Margaret. "The Politics of Language in Malaya," *Asian Survey*, Vol.7, No.5. (1967): 316 – 328.
- Shamsul, A. B. "The "BATTLE ROYAL": The UMNO Elections of 1987," *Southeast Asian Affairs*. (1988): 170 – 188.
- Siddique, Sharon. "Some Aspects of Malay Muslim Ethnicity in Peninsular Malaysia," *Contemporary Southeast Asia*, Vol. 3, No. 1. (1981): 76 – 87.
- Sua, Tan Yao. "The British Educational Policy for the Indigenous Community in Malaya 1870 – 1957: Dualistic Structure, Colonial Interests and Malay Radical Nationalism," *International Journal of Educational Development* 33. (2013): 337 – 347.

ข่าวหนังสือพิมพ์

- "Countrywide Tour to Gather Support for Chinese Language." *The Straits Times*, (October 10, 1966): 6.
- "English Must Continue – Tengku." *The Straits Times*, (October 22, 1966): 1.
- "How the People Voted," *The Straits Times*, (29 July 1955): 7.
- "People and Parties in the Polls," *The Straits Times*, (16 June 1955): 2.
- "Tunku Sets Mind On Opposing Mahathir's UMNO." *The Straits Times*, (October 25, 1989): 15.
- "Tunku To Appeal Against Star's Closure." *The Straits Times*, (30 October 1987): 16.
- "UMNO CHIEF WANTS MORE MERGERS." *The Straits Times*, (September 28, 1952): 5.
- "UMNO WILL EXPELL ONN IMPs." *The Straits Times*, (September 18, 1951): 1.

บทความหนังสือพิมพ์

- "Understanding the Social Contract." *Malaysian Today*, October 29, 2008. <http://www.malaysia-today.net/understanding-the-social-contract/> (accessed January 30, 2016).

Das, K. “The Tunku 1903 -90.” *Regional Affair, Far Eastern Economic Review*, Dec 20, 1990, 16-20.

_____. “The Tunku Tapes.” *Far Eastern Economic Review*, Dec 6, 2001, 76-79.

Sharyn Shufiyan. “A tribute to a great man.” *The Star Online*, February 8, 2015. <http://www.thestar.com.my/news/nation/2015/02/08/a-tribute-to-a-great-man-great-granddaughter-pays-homage-to-tunku-on-his-112th-birthday/> (accessed January 30, 2016)

Wong Chun Wai. “Remembering Tunku.” *The Star Online*, August 31, 2013. <http://www.thestar.com.my/news/community/2013/08/31/remembering-tunku/> (accessed May 2, 2014).

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

ปวีณา บุหระ. “นโยบายเศรษฐกิจใหม่ (ค.ศ. 1971 – 1990) กับปัญหาการสร้างเอกภาพระหว่างประชากรเชื้อชาติต่าง ๆ ในมาเลเซีย.” สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

พัชรินทร์ สอนฐิตะปัญญา. “นโยบายการศึกษากับการสร้างเอกภาพในสังคมของประเทศมาเลเซีย ค.ศ. 1957 – 1971.” สารนิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

ไพโรลดา ชัยศร. “ผลกระทบของระบบการปกครองของอังกฤษต่อความคิดทางการเมืองของชาวมาเลย์ในรัฐมลายูที่เป็นสหพันธ์ ค.ศ. 1896 – 1941.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ภัทรมน กาเหรัมย์. “กระแสการฟื้นฟูศาสนาอิสลามในมาเลเซียก่อนและหลังได้รับเอกราช.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

วรรณิ พานำมา. “บทบาทและความคิดทางการเมืองของตงกู อับดุล ราห์มานกับขบวนการเรียกร้องเอกราชและการรวมชาติของมาเลเซีย ค.ศ. 1951 – 1970.” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

- อภิเชษฐ กาญจนดิฐ. “หนทางสู่อำนาจ: การเป็นผู้นำทางการเมืองของพรรคอัมโนในมลายา ค.ศ. 1946 – 1957.” สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- อภिरดา งามสงศ์สกลเลิศ. “ความสัมพันธ์ระหว่างมาเลเซียกับองค์กรการประชุมอิสลาม 1969 – 2009.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- Chuleeporn Virunha. “Visions of Independence in Malaya: 1945 – 1955.” Master of Arts thesis, University of New South Wales. 1980.
- Fadzillah bin Mohd Jamil. “The Reawakening of Islamic Consciousness in Malaysia 1970 – 87.” PhD thesis, University of Edinburgh. 1988.
- Jeyaratnam, K. “Racial Factors in the Political Development of the Federation of Malaya.” Master’s thesis, University of British Columbia, 1958.
- Lee Jae Hyun. “UMNO Factionalism and the Politics of Malaysian National Identity.” PhD thesis, Murdoch University, 2005.

เว็บไซต์และเว็บบล็อก

- องค์ บรรจุน. “ตงกูอับดุล เราะฮ์มาน (Tunku Abdul Rahman).” บล็อกของ ong. นำข้อมูลขึ้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2553. (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2559).
- Rosey Wang Ma. “Chinese Muslims in Malaysia.” Islam.org.hk.
http://www.islam.org.hk/eng/malaysia/ChineseMuslim_in_Malaysia.asp
 (accessed January 30, 2016).
- Syahir Hakim. “The Malaysian Social Contract.” Khairul-syahir, entry posted July 12, 2008. <https://www.khairul-syahir.com/topics/history/2008/the-malaysian-social-contract.html> (accessed January 30, 2016)

เอกสารภาษาอังกฤษ

- Arkib Negara Malaysia. *UCAPAN-UCAPAN TUNKU ABDUL RAHMAN PUTRA 1955 dan 1956*. Kuala Lumpur: Heng Lee Stationery and Printing, 1979.

- Abdul Razak Baginda, ed., *Malaysia and the Islamic World*. London: Asean Academic Press, 2004.
- Asma Abdullah and Paul B. Pedersen. *Understanding Muticultural Malaysia: Delights, Puzzles & Irritations*. Selangor: Pearson/Prentice Hall, 2003.
- Baker, Jim. *Crossroads: A Popular History of Malaysia and Singapore*. 2nd ed. Singapore: Marshall Cavendish Editions, 2006.
- Carlson, Sevinc. *Malaysia: Search for National Unity and Economic Growth*. California: Sage Publications, 1975.
- Cheah Boon Kheng. *Malaysia: The Making of a Nation*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2002.
- Esman, Milton Jacob. *Administration and Development in Malaysia*. New York: Cornell University Press, 1972.
- Finucane, Juliana and Michael Feener. *Proselytizing and the Limits of Religious Pluralism in Contemporary Asia*. Singapore: Springer Singapore, 2014.
- Funston, N. John. *Malay Politics in Malaysia: A Study of United Malays National Organization and Party Islam*. Kuala Lumpur: Heinemann Educational Books, 1980.
- Gill, Ranjit. *Of Political Bondage*. Singapore: Sterling Corporative Service, 1990.
- Goh Cheng Teik. *The May Thirteenth Incident and Democracy in Malaysia*. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1971.
- Hanna, Willard Anderson. *The Formation of Malaysia, New Factor World Politics*. New York: American University Field Staff, 1964.
- Harding, Andrew. *The Constitution of Malaysia: A Contextual Analysis*. United Kingdom: Hart Publishing, 2012.
- Harper, Timothy Norman. *The End of Empire and the Making of Malaya*. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press, 1999.
- Hickling, R. H. *An Introduction to the Federal Constitution*. Kuala Lumpur: The Federation of Malaya Information Services, 1960.
- Hua Wu Yin. *Class and Communalism in Malaysia: Politics in a Dependent Capitalist State*. London: Zed Books, 1983.

- Hui Yew-Foong. *Encountering Islam: The Politics of Religious Identities in Southeast Asia*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2013.
- Ismail Kassim. *Race, Politics, and Moderation: A Study of the Malaysian Electoral Process*. Singapore: Times Books International, 1979.
- Khong Kim Hoong. *Merdeka! British Rule and The Struggle for Independence Malaya, 1945 – 1957*. Malaysia: Strategic Information Research Development, 1984.
- Khoo Boo Teik. *Paradoxes of Mahathirism: An Intellectual Biography of Mahathir Mohamad*. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1995.
- Lee Kuan Yew. *The Battle for Merger*. Singapore: Straits Times Press, 2014.
- Lim, Regina. *Federal-State Relations in Sabah, Malaysia: The Berjaya Administration, 1976–85*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2008.
- Lim, Robert and Lin Mann. *Tunku: Prince of Peace*. Selangor: MPH Group Publishing, 2012.
- Means, Gordon P. *Malaysian Politics*. New York: New York University Press, 1970.
- _____. *Malaysian Politics: The Second Generation*. Singapore: Oxford University Press, 1991.
- Miller, Harry. *Prince and Premier a Biography of Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj First Prime Minister of the Federation of Malaya*. London: Harrap, 1959.
- Milner, Anthony. *The Malays*. Malden, Massachusetts: Wiley-Blackwell, 2008.
- Ministry of Education. *Report of the Education Committee 1956*. Kuala Lumpur: The Government Press, 1956. <https://www.slideshare.net/DanishaAmrina/razak-report-1956> (accessed January 30, 2016)
- National Language Acts 1963/67*. Malaysia: The Commissioner of Law Revision, 2006. <http://world.moleg.go.kr/fl/download/6919/L4EKH1GV83CVGWQR7ZLX> (accessed January 31, 2016).
- Ongkili, James P. *Nation-Building in Malaysia 1946 – 1974*. Singapore: Oxford University Press, 1985.
- Ooi Keat Gin. *Historical Dictionary of Malaysia*. United State: Scarecrow Press, 2009.
- Purcell, Victor. *The Chinese in Malaya*. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1967.

- Rais Yatim and Prabhakaran S. Nair, eds. *Tunku: still the greatest Malaysian*. Kuala Lumpur: National Archives of Malaysia, 2012.
- Rajeswary Ampalavanar. *The Indian Minority and Political Change in Malaya 1945 – 1957*. Singapore: Oxford University Press, 1981.
- Report of the Education Review Committee 1960*. Kuala Lumpur: The Government Press, 1960.
https://satuskolahuntuksemua.files.wordpress.com/2009/07/020_report-of-the-education-review-committee-1960.pdf (accessed January 30, 2016).
- Roff, William R. *The Origin of Malay Nationalism*. 2nd ed. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1994.
- Shahram Akbarzadeh and Abdullah Saeed eds. *Islam and Political Legitimacy*. Abingdon, England: Routledge, 2007
- Sheppard, Mubin. *Tunku: A Pictorial Biography, 1903 – 1957*. Selangor: Pelanduk Publications, 1984.
- _____. *Tunku: A Pictorial Biography, 1957 – 1987*. Selangor: Pelanduk Publications, 1987.
- _____. *Tunku: His Life and Times*. Selangor: Pelanduk Publications, 2007.
- Shome, Anthony S. K. *Malay Political Leadership*. London: Routledge Curzon, 2002.
- Slimming, John. *Malaysia: Death of a Democracy*. London: John Murrey, 1969.
- Syed Hussein Alatas. *The Myth of the Lazy Native a Study of the Image of the Malays, Filipinos and Javanese from the 16th to the 20th Century and Its Function in the Ideology of Colonial Capitalism*. London: Frank Cass, 1977.
- Tan Sri Abdullah Ahmad. *Conversation with Tunku Abdul Rahman*. Singapore: Marshall Cavendish, 2016.
- Tarling, Nicholas, ed. *The Cambridge History of Southeast Asia Volume Two, Part Two, From World War II to the presents*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
- Teik Soon Lau. *Conflict Resolution in ASEAN: the Sabah Issue*. Singapore: Department of Political Science, University of Singapore, 1974.

- The National Operation Council. *The May 13 Tragedy: A Report*. Kuala Lumpur: The National Operation Council, 1969.
- Tunku Abdul Rahman. *As a Matter of Interest*. Kuala Lumpur: Heinemann Asia, 1981.
- _____. *Challenging Times*. edited by J. S. Solomon. Selangor: Pelanduk Publications, 1985.
- _____. *Contemporary Issues in Malaysian Politics*. Selangor: Pelanduk Publications, 1984.
- _____. *Looking Back: Monday Musing and Memories*. Kuala Lumpur: Pustaka Antara, 1977.
- _____. *Political Awakening*. Selangor: Pelanduk Publications, 1987.
- _____. *Viewpoints*. Kuala Lumpur: Heinemann Educational Books, 1978.
- Vasil, Raj Kumar. *Ethnic Politics in Malaysia*. New Delhi: Radiant, 1980.
- _____. *Politics in a Plural Society; a Study of Non-Communal Political Parties in West Malaysia*. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1971.
- Von Vorys, Karl. *Democracy without Consensus: Communalism and Political Stability in Malaysia*. New Jersey: Princeton University Press, 1976.
- Wain, Barry. *Malaysian Maverick: Mahathir Mohamad in turbulent times*. 2nd ed. Basingstoke, England: Palgrave Macmillan, 2012.
- Wang Gungwu, ed. *Nation-Building: Five Southeast Asian Histories*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2005.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสุรศักดิ์ สาระจิตร์
วันเดือนปีเกิด	25 เมษายน พ.ศ. 2535
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2556: อักษรศาสตรบัณฑิต (ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวัง สนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ทุนการศึกษา (ถ้ามี)	สิงหาคม พ.ศ. 2558 - สิงหาคม พ.ศ. 2559: ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท จากสมาคมราชกรีฑา สโมสร มีนาคม พ.ศ. 2559 - สิงหาคม พ.ศ. 2560: โครงการ ทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์ - สังคมศาสตร์
ผลงานทางวิชาการ	สุรศักดิ์ สาระจิตร์. “ทัศนคติทางการเมืองของตุนกู อับดุล ะห์มันต่อรัฐซาบาห์ในกระบวนการ สร้างชาติของมาเลเซีย ทศวรรษ 1960 - 1970” นำเสนอในงานสัมมนาทางวิชาการ Making Southeast Asia and Beyond ระหว่างวันที่ 15 - 16 มกราคม พ.ศ. 2560 ณ ห้อง LA 307 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ จัดโดย Southeast Asian Studies Program และ International Studies (Asean-China) International Program